

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ TUTANAK DERGİSİ

4'üncü Birleşim 5 Ekim 2023 Perşembe

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

	<u>Sayfa</u>
I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	484
II.- GELEN KÂĞITLAR	488
III.- AÇIKLAMALAR	489,502,531,537,541, 548,562
1.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, Saadet Partisi Grubunun Genel Kurul Salonu'ndaki grup yeri belirlenene kadar Meclisin tatil edilmesi gerektiğine ve Başkanlığın tutumunun bu yönde olmaması hâlinde usul tartışması açılmasını talep ettiğine ilişkin açıklaması	489:492
2.- Antalya Milletvekili Aykut Kaya'nın, Antalya EXPO Fuar Alanı'na ilişkin açıklaması	502
3.- Kocaeli Milletvekili Sami Çakır'ın, İsveç'in başkenti Stockholm'de Türkiye Büyükelçiliği önünde Cumhurbaşkanının maketinin ateşe verilmesine ilişkin açıklaması	502
4.- Gaziantep Milletvekili Hasan Öztürkmen'in, Gaziantep'te kanser hastalarının perişan bir durumda olduğuna ilişkin açıklaması	503
	477

5.- Adıyaman Milletvekili Abdurrahman Tutdere'nin, deprem bölgelerindeki barınma sorununa ilişkin açıklaması	503
6.- Düzce Milletvekili Talih Özcan'ın, Ulaştırma ve Altyapı Bakanının duyurmuş olduğu Ankara-İstanbul arasında yeni otoyol projesine ve süper hızlı tren projesine Düzce'nin dâhil edilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması	503
7.- Kütahya Milletvekili Ali Fazıl Kasap'ın, Kütahya'nın sağlık sorunlarına ilişkin açıklaması	503:504
8.- Zonguldak Milletvekili Eylem Ertuğ Ertuğrul'un, Dünya Öğretmenler Günü'ne ve mülakata ilişkin açıklaması	504
9.- Amasya Milletvekili Reşat Karagöz'ün, esnafın 9000 gün prim mağduriyetine ilişkin açıklaması	504
10.- Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın, idare ve gözlem kurullarının kararlarına ilişkin açıklaması	504
11.- Muğla Milletvekili Gizem Özcan'ın, Muğla İçme Suyu ve İsale Temin Hattı Sandras Suyu Projesi'ne ilişkin açıklaması	505
12.- Tekirdağ Milletvekili Mestan Özcan'ın, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 28'inci Dönem İkinci Yasama Yılına, 1 Ekim sabahı İçişleri Bakanlığına yapılan menfur saldırıya, Türkiye Yüzyılı'nda durmadan, yorulmadan çalışacaklarına ve bölgelerinde yaşanan kuraklık sebebiyle oluşan çiftçi sorunlarıyla yakından ilgilendiklerine ilişkin açıklaması	505
13.- İstanbul Milletvekili Nilhan Ayan'ın, 11 ilde yaşanan depremin siyasete, sanata malzeme yapılmasına ve Hükûmetin deprem yaralarını sarmak için dur durak demeden çalıştığına ilişkin açıklaması	505
14.- Mardin Milletvekili Beritan Güneş Altın'ın, erkek egemen iktidarın kadınlara ve halklara karşı topyekûn savaş içinde olduğuna ilişkin açıklaması	506
15.- Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkan'ın, Saadet Partisi Grubunun Genel Kurul Salonu'ndaki yer sorununa ilişkin açıklaması	506
16.- Erzincan Milletvekili Süleyman Karaman'ın, 1 Ekim Pazar günü İçişleri Bakanlığına yapılan terör saldırısına, 28'inci Dönem İkinci Yasama Yılına ve Erzincan'da kentsel dönüşümün devamı için ilgili bakanlığın destek beklediklerine ilişkin açıklaması	506
17.- Osmaniye Milletvekili Asu Kaya'nın, depremzede Osmaniye'nin elektrik sorununa ilişkin açıklaması	507
18.- Mersin Milletvekili Faruk Dinç'in, dokuz yıl önce KCK, Öcalan ve HDP'nin çağrısıyla sokağa inen çeteler tarafından vahşice katledilenlere ilişkin açıklaması	507
19.- Kayseri Milletvekili Dursun Ataş'ın, şeker pancarı taban fiyatının hâlâ açıklanmamış olduğuna ilişkin açıklaması	507
20.- Adana Milletvekili Bilal Bilici'nin, çiftçilerin ve köylülerin kaderlerine terk edilmemesi gerektiğine ilişkin açıklaması	508
21.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, emeklilerin çok büyük çileler yaşadığına ilişkin açıklaması	508

- 22.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut'un, Burdur Gölü'nün çekilen alanlarında ekim dikim yapan 100'e yakın çiftçinin hapis yatmasına ilişkin açıklaması 508
- 23.- İstanbul Milletvekili Ümmügülşen Öztürk'ün, İstanbul'un düşman işgalinden kurtuluşunun 100'üncü yıl dönümüne ilişkin açıklaması 508:509
- 24.- Konya Milletvekili Mehmet Baykan'ın, Avrupa'nın İslam ve Müslüman karşıtlığına ve bu konuda Cumhurbaşkanı tarafından tüm uluslararası topluma yapılan uyarıcı çağrılarının sonuçlarına ilişkin açıklaması 509
- 25.- Mersin Milletvekili Talat Dinçer'in, okul kantinlerindeki gıdalardan dolayı çocuklarda zehirlenmelerin artmasının nedenine ilişkin açıklaması 509
- 26.- Mersin Milletvekili Hasan Ufuk Çakır'ın, Mersinli çiftçinin perişan olduğuna ilişkin açıklaması 509
- 27.- İzmir Milletvekili Haydar Altıntaş'ın, TÜRKŞEKER'in işlevini tamamen kaybetmiş olmasına ilişkin açıklaması 510
- 28.- İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'in, neden komisyon sıralarında oturduklarına, oturma düzeninin sağlanmasını umduklarına, Anayasa konusunda "Bütün partilerin kapısını çalacağız." diyen Cumhurbaşkanının hafta sonu yapılacak partisinin kongresine Mecliste milletin bir bölümünü temsil eden partilere davetiye göndermemiş olmasını bir samimiyet sorunu olarak gördüklerine, mülakata, İstanbul depremine, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın 3'üncü Birleşimde Kanal İstanbul'la ilgili yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ve İstanbul Milletvekili Nilhan Ayan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 510:511
- 29.- İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu'nun, yirmi bir yılı aşan bir iktidarın mülakatla ilgili söylemlerine, Hükûmetin artık sözleri ile icraatlarının, vaatleri ile sebep oldukları sonuçların arasındaki çelişkiyi aşmasını umut ettiklerine, Türkiye'nin bir tesadüf eseri değil Adalet ve Kalkınma Partisinin bilinçli politikaları sonucunda bugün dünyada en fazla sığınmacı ve kaçak barındıran ülke konumunda olmasına ve bunun sonuçlarına, tüm sığınmacıların ve kaçakların artık vatanlarına gönderilme vakitlerinin geldiğine ilişkin açıklaması 512:513
- 30.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün, Gaziantep'te şehit olan Polis Memuru Emirhan Şimşek'e, 1 Ekim Pazar günü gerçekleşen hain terör saldırısına, Türkiye'nin bölgesinde terör yoluyla hiçbir oldubittiye müsaade etmeyeceğine, "Mazlum Afrin" kod adlı PKK'lı teröristin MİT ve Türk Silahlı Kuvvetlerinin yapmış olduğu başarılı operasyon neticesinde Suriye'de etkisiz hâle getirilmesine ve Maltepe Üniversitesinin Güzel Sanatlar Fakültesindeki bazı ders adlarındaki "Türk" ifadesinin "Türkiye" olarak değiştirilmesine anlam veremediklerine ilişkin açıklaması 513:514
- 31.- Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, 5 Ekim Öğretmenler Günü'ne, mülakata, kira sorununa, Dokuz Eylül Üniversitesi öğrencilerinin yemek fiyatlarını protesto ettiklerine, Türkiye Kömür İşletmelerinde faaliyet

- raporuna girmeyen kömür miktarına, Ayşenur Arslan'ın İçişleri Bakanlığına yapılan saldırıyla ilgili bir konuşması sebebiyle canlı yayında gözaltına alınması sonrasında RTÜK'ün Halk TV'ye verdiği cezaya ve Halk TV'nin Ayşenur Arslan'ın programına son verdiğini duyurmasına ilişkin açıklaması 515:516
- 32.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Dünya Öğretmenler Günü'ne, barınma sorununa, İstanbul'un Sancaktepe ilçesinde 3 çocuğun cansız bedenlerinin bulunmasına, Dokuz Eylül Üniversitesi öğrencilerinin yemek fiyatlarını protesto etmelerine ve bu öğrencilerin gözaltına alınmasına, Sayıştay raporlarına bakıldığında bazı kamu ihalelerinin ve ihaleye verilmiş yöntemlerinin hukuk devleti normlarından uzak olduğuna ve Sayıştay raporlarının bir anlamda sansürlenmiş olmasına ilişkin açıklaması 516:518
- 33.- Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın, Dünya Öğretmenler Günü'ne, deprem bölgesinin ihtiyaçlarının ve sorunlarının tespitiyle ilgili ilk günden itibaren çok ciddi çalışmalar yaptıklarına ve çözümleri için de ne gerekiyorsa yapmak için büyük bir gayret ve çaba içerisinde olduklarına, Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ve Gaziantep Şehir Hastanesine ilişkin açıklaması 518:519
- 34.- Ankara Milletvekili Gamze Taşcier'in, Bilecik Milletvekili Halil Eldemir'in İYİ Parti Grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 531:532
- 35.- Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın, Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın Yeşil Sol Parti Grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 537
- 36.- Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 541
- 37.- Eskişehir Milletvekili Fatih Dönmez'in, Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş ile Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 548:549
- 38.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Eskişehir Milletvekili Fatih Dönmez'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 549
- 39.- Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Eskişehir Milletvekili Fatih Dönmez'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 549:550
- 40.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün, Ağrı Milletvekili Sırrı Sakık'ın 15 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesi üzerinde Yeşil Sol Parti Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 562
- 41.- İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu'nun, Ağrı Milletvekili Sırrı Sakık'ın 15 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesi üzerinde Yeşil Sol Parti Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 562:563
- 42.- Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül ile İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu'nun yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 564:565

43.- İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu'nun, Erzurum Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 565:566

44.- İstanbul Milletvekili Bülent Kaya'nın, Ağrı Milletvekili Sırrı Sakık'ın 15 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesi üzerinde Yeşil Sol Parti Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 566:567

45.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Ağrı Milletvekili Sırrı Sakık'ın 15 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesi üzerinde Yeşil Sol Parti Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 567

46.- Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın, Ağrı Milletvekili Sırrı Sakık'ın 15 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesi üzerinde Yeşil Sol Parti Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 567

IV.- USUL HAKKINDA GÖRÜŞMELER

493

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın, Saadet Partisi Grubunun Genel Kurul Salonu'ndaki grup yeri belirlenene kadar Meclisin tatil edilip edilmemesi hakkında 493:497

V.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

498

A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI

498:502

1.- Sivas Milletvekili Rukiye Toy'un, 5 Ekim Dünya Öğretmenler Günü'ne ilişkin gündem dışı konuşması 498:499

2.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, Adana'nın sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması 499:500

3.- Kütahya Milletvekili Ahmet Erbaş'ın, cumhuriyetin 100'üncü kuruluş yıl dönümüne ilişkin gündem dışı konuşması 500:502

VI.- ÖNERİLER

519,532,537,541

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ

519:531,532:536,537:541,

541:548

1.- Saadet Partisi Grubunun, Grup Başkan Vekili Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ tarafından, 2019 yılında Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan tarafından açıklanan, ülkemizin çeşitli il ve ilçe merkezlerinde TOKİ'nin başta dar gelirli vatandaşlarımız olmak üzere şehit ve gazi yakınlarına öncelik vereceği 100 Bin Konut Projesi'nden bazılarının niçin hayata geçirilmediğini, birçok hak sahibine konutların niçin teslim edilmediğinin nedenlerinin araştırılması ve çözüm önerilerinin tespiti amacıyla 5/10/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 5 Ekim 2023 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi 519:525

2.- İYİ Parti Grubunun, Grup Başkan Vekili İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu tarafından, sağlık hizmetlerinde tedavi alanında önemli yer tutan eğitim ve araştırma hastanelerimiz ve devlet hastanelerimizin birçoğu kapatılarak yerine şehir hastanelerinin açılması, hizmet alan ve hizmet verenler

üzerindeki olumsuz etkilerin belirlenmesi ve gerekli tedbirlerin alınması amacıyla 5/10/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 5 Ekim 2023 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

525:531,532:533

3.- Yeşil Sol Parti Grubunun, Grup Başkan Vekilleri Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş ve Antalya Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç tarafından, depremzedelerin mağduriyetlerinin giderilmesi için alınacak tedbirlerin belirlenmesi amacıyla 5/10/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 5 Ekim 2023 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

533:536,537:541

4.- CHP Grubunun, Grup Başkan Vekilleri Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal, İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın ile Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır tarafından, Türk yargısının karşı karşıya kaldığı sorunların ve bu sorunlara çözüm önerilerinin belirlenmesi, yargıya güvenin artırılması ve yargının varlık nedeni olan adaletin tesisini sağlamak amacıyla 3/10/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 5 Ekim 2023 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

542:548

VII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

550,568,589

A) KANUN TEKLİFLERİ

550:562,568:588,589:602

1.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sierra Leone Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığı ile Vergiden Kaçınmaya Engel Olma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/27) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 15)

550:562,568:587,589:602

2.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijerya Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığı ile Vergiden Kaçınmaya Engel Olma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/28) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 16)

587:588,589:602

3.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Senegal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması ve Eki Protokolün Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/30) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 17)

588

4.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti ile Kongo Demokratik Cumhuriyeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığı ile Vergiden Kaçınmaya Engel Olma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/31) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 18)

588

VIII.- OYLAMALAR

1.- (S. Sayısı: 15) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sierra Leone Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığı ile Vergiden Kaçınmaya Engel Olma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi'nin oylaması

589:602

2.- (S. Sayısı: 16) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijerya Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığı ile Vergiden Kaçınmaya Engel Olma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi'nin oylaması

589:602

IX.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

603

1.- İstanbul Milletvekili Özgür Karabat'ın, yabancı ülkelere iltica başvurusunda bulunan Türk vatandaşlarına ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/780)

603:605

2.- Van Milletvekili Sinan Çiftyürek'in, polis memurlarınca bazı milletvekillerine kötü muamelede bulunulduğu iddiasına ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın cevabı (7/4535)

606:608

3.- Van Milletvekili Zülküf Uçar'ın, polis memurlarınca bazı milletvekillerine kötü muamelede bulunulduğu iddiasına ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın cevabı (7/4536)

609:611

4.- Ağrı Milletvekili Nejla Demir'in, polis memurlarınca bazı milletvekillerine kötü muamelede bulunulduğu iddiasına ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın cevabı (7/4537)

612:614

5.- Hakkâri Milletvekili Onur Düşünmez'in, polis memurlarınca bazı milletvekillerine kötü muamelede bulunulduğu iddiasına ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın cevabı (7/4538)

615:617

6.- Hakkâri Milletvekili Öznur Bartin'in, polis memurlarınca bazı milletvekillerine kötü muamelede bulunulduğu iddiasına ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın cevabı (7/4539)

618:620

7.- Van Milletvekili Gülderen Varlı'nın, polis memurlarınca bazı milletvekillerine kötü muamelede bulunulduğu iddiasına ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın cevabı (7/4540)

621:623

8.- Van Milletvekili Gülcan Kaçmaz Sayyigit'in, polis memurlarınca bazı milletvekillerine kötü muamelede bulunulduğu iddiasına ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın cevabı (7/4671)

624:626

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu saat 14.04'te açılarak dört oturum yaptı.

İstanbul Milletvekili Müşerref Pervin Tuba Durgut, Hayvanları Koruma Günü'ne, Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan, SMA Tip 1 hastalarının yaşadıkları sorunlara, Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu, Kocaeli'nin yerel sorunlarına, İlişkin gündem dışı birer konuşma yaptılar.

Konya Milletvekili Mehmet Baykan, siyasal seçimlerin en temel ögesinin sandık ve sandıktan çıkan irade olduğuna,

Adana Milletvekili Ayhan Barut, AKP iktidarında tek adam rejimine,

Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı, AKP iktidarının yarattığı ekonomik soykırımdan etkilenen emekli, dul ve yetimlere,

Şanlıurfa Milletvekili Ömer Öcalan, İnfaz Kanunu'nun hangi koşulda olursa olsun uygulanması gerektiğine,

Kocaeli Milletvekili Mehmet Aşıla, Ankara Milletvekili Aliye Timisi Ersever'in 2'nci Birleşimde CHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Kütahya Milletvekili Ali Fazıl Kasap, Kütahya'nın sağlık sorunlarına,

Uşak Milletvekili Ali Karaoba, Uşak otoparkına,

Manisa Milletvekili Bekir Başevirgen, iktidarın Manisa'nın verimli tarım arazilerini talan etmeye devam ettiğine,

Kocaeli Milletvekili Sami Çakır, 22, 23 ve 24'üncü Dönem Milletvekili Muzaffer Baştopçu'nun vefatına,

Kastamonu Milletvekili Hasan Baltacı, Kastamonu ili Pınarbaşı ilçesinde emekli imam Muhammed Şahin'in intiharıyla ilgili verecekleri araştırma önermesine,

İstanbul Milletvekili Celal Fırat, konut vaadiyle dolandırılanların mağduriyetlerinin devam ettiğine,

Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur, depremde zarar gören Antakya-Samandağ yoluna,

Kırşehir Milletvekili Metin İlhan, tarımsal üretim girdi fiyatlarındaki önlenemez artışın çiftçiye etkisine,

Mardin Milletvekili Kamuran Tanhan, hasta tutsaklara,

Hatay Milletvekili Necmettin Çalıışkan, emekli maaşlarına,

Gaziantep Milletvekili Sevdâ Karaca Demir, sendikal örgütlenmeyi tehdit olarak gören patronların uydurma gerekçelerle sendikalı işçileri işten çıkardıklarına,

Amasya Milletvekili Reşat Karagöz, staj ve çıraklık mağdurlarına,

Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer, iktidarın yanlış hayvancılık politikasına,

Bursa Milletvekili Ayhan Salman, ikinci yasama yılına ve 2 Ekim Pazartesi günü İnegöl'de açılışı gerçekleştirilen 49'uncu MODEF EXPO Mobilya Fuarı'na,

Diyarbakır Milletvekili Mehmet Kamaç, Hükümetin yanlış tarım politikalarına,

Trabzon Milletvekili Yavuz Aydın, Trabzonspor'a son günlerde çifte standart uygulamalar yapıldığına,

İstanbul Milletvekili Bülent Kaya, Elâzığ Milletvekili Tahir Öztürk ile Kocaeli Milletvekili Muzaffer Baştopçu'nun vefatlarına, Meclis Başkanının Anayasa değişikliği ve İç Tüzük görüşmelerine tarafsız bir şekilde başlamadığına ve Cumhurbaşkanının 1 Ekimde Mecliste yaptığı konuşmasında Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin vermiş olduğu bir karara atıfta bulunarak bu kararı dikkate almayacaklarını, bu karara sağır kalacaklarını ifade etmesinin ülkeyi uluslararası arenada sözüne ve imzasına sahip çıkmayan bir ülke hâline getireceğine ve samimiyetsiz olan bu davranışlardan geri durulması gerektiğine,

Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş, Nagihan Akarsel'in katledilmesinin 1'inci yıl dönümüne, şu anda gazetecilerin yargılanıyor olmasına, Hayvanları Koruma Günü'ne, KYK yurtlarında ciddi bir barınma krizi olduğuna, okul yemeklerine ve Türkiye Çocuk Araştırması 2022 Raporu'na, Millî Eğitim Bakanının okullarda ücretsiz öğün vaadine ve çocukların bu durumundan ülkeyi yönetenlerin sorumlu olduğuna,

Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır, Medeni Kanun'un yürürlüğe girişinin 97'nci yıl dönümüne, gazeteci Merdan Yanardağ'ın yüz bir gün sonra hâkim karşısına çıkmasına, dün Merkez Bankası Başkanının Plan ve Bütçe Komisyonunda uyguladıkları para politikasını anlattığına, Genel Kurul gündemine ve Akkuyu Nükleer AŞ Genel Müdürünün Rusya devlet televizyonunda yaptığı açıklamaya,

Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta, Hayvanları Koruma Günü'ne, Fransa'nın 2024 Paris Olimpiyatları'nda sporcuların başörtüsü takamayacaklarına yönelik yayınladığı karara, öğrenci yemeklerine ve Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Bekir Bozdağ, Başkanlık Divanı ve şahsı adına, vefat eden Muzaffer Baştopçu'ya Allah'tan rahmet, yakınlarına başsağlığı ve sabır dilediklerine ilişkin bir konuşma yaptı.

Saadet Partisi Grubunun, 4/10/2023 tarihinde Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin tarafından, deprem bölgesinde yaşanan sorunların tespiti ve bu konuda yapılması gereken çalışmaların belirlenmesi amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergenin önüne alınarak,

İYİ Parti Grubunun, 2/10/2023 tarihinde Mersin Milletvekili Burhanettin Kocamaz ve 19 milletvekili tarafından, öğrencilerin yurt ve barınma konusunda yaşadıkları sorunların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alarak,

Yeşil Sol Parti Grubunun, 4/10/2023 tarihinde Grup Başkan Vekili Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş ve Grup Başkan Vekili Antalya Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç tarafından, emeklilerin yaşadığı maddi kayıpların giderilmesi için alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan (2256 grup numaralı) Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak,

CHP Grubunun, 3/10/2023 tarihinde Grup Başkan Vekilleri Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal, İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın ile Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır tarafından, iktidardakilerin seçimden sonra uygulamaya koyduğu kimi kararlar ile akıl ve bilim gereği alınması gereken kimi kararların alınmaması nedeniyle halkımıza verdiği zararların araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan (227 sıra no.lu) Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak,

Görüşmelerinin, Genel Kurulun 4 Ekim 2023 Çarşamba günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerileri yapılan görüşmelerden sonra kabul edilmedi.

Hatay Milletvekili Hüseyin Yayman, İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'in Saadet Partisi grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin, Hatay Milletvekili Hüseyin Yayman'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Mardin Milletvekili Beritan Güneş Altın, Konya Milletvekili Orhan Erdem'in İYİ Parti grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta, Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın Yeşil Sol Parti grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta, Kayseri Milletvekili Mahmut Arıkan'ın Yeşil Sol Parti grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmının:

1'inci sırasında yer alan, İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Dünya Ticaret Örgütünü Kuran Marakeş Anlaşmasını Tadil Eden Protokol ve Protokolün Eki Balıkçılık Sübvansiyonları Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/17) ve Dışişleri Komisyonu Raporu'nun (S. Sayısı: 12),

2'nci sırasında yer alan, İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Spitsbergen ile İlgili Olarak 9 Şubat 1920 Tarihinde Paris'te İmzalanan Antlaşmaya Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/19) ve Dışişleri Komisyonu Raporu'nun (S. Sayısı: 13),

3'üncü sırasında yer alan, İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Hükümetlerarası Kuru Limanlar Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/20) ve Dışişleri Komisyonu Raporu'nun (S. Sayısı: 14),

Görüşmeleri tamamlanarak yapılan açık oylamalarından sonra kabul edildi.

4'üncü sırasında yer alan, İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sierra Leone Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığı ile Vergiden Kaçınmaya Engel Olma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/27) ve Dışişleri Komisyonu Raporu'nun (S. Sayısı: 15),

5'inci sırasında yer alan, İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijerya Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığı ile Vergiden Kaçınmaya Engel Olma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/28) ve Dışişleri Komisyonu Raporu'nun (S. Sayısı: 16),

Görüşmeleri Komisyon yetkilileri Genel Kurulda hazır bulunmadığından ertelendi.

Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta, İstanbul Milletvekili Özgül Saki'nin 12 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 3'üncü maddesi üzerinde Yeşil Sol Parti Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır,

Erzurum Milletvekili Meral Daniş Beştaş,

İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu,

İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin;

Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta, Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır, Erzurum Milletvekili Meral Daniş Beştaş, İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu ile İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'in yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine,

Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta, Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun Yeşil Sol Parti Grubu adına ve Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız'ın CHP Grubu adına 14 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesi üzerinde yaptıkları konuşmalarındaki bazı ifadelerine,

Erzurum Milletvekili Meral Daniş Beştaş,

Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır;

Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Komisyonların bulunmayacağı anlaşıldığından, alınan karar gereğince, 5 Ekim 2023 Perşembe günü saat 14.00'te toplanmak üzere 21.23'te birleşime son verildi.

Bekir BOZDAĞ

Başkan Vekili

Muhammed ADAK

Mardin

Kâtip Üye

Yasin ÖZTÜRK

Denizli

Kâtip Üye

II.- GELEN KÂĞITLAR

No: 5

5.10.2023 Perşembe

Cumhurbaşkanlığı Tezkereleri

(Milletlerarası Andlaşma)

1.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Vatandaşlarına Konsolosluk Yardımı Sunulması Hakkında Anlaşmaya Dair Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (Başkanlığa geliş tarihi: 05.10.2023) (Gelen evrak numarası: 1298702)

(Silahlı Kuvvet Kullanılmasına İzin Verme)

2.- Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nin UNIFIL'in Görev Süresinin Uzatılması Yönündeki 2695 (2023) Sayılı Kararı Uyarınca; Hudut, Şümül ve Miktarı Cumhurbaşkanınca Belirlenecek Türk Silahlı Kuvvetleri Unsurlarının, 1701 (2006) Sayılı Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi Kararı ve 880 Sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Kararıyla Tespit Edilen İlkeler Kapsamında 31/10/2023 Tarihinden İtibaren Bir Yıl Daha UNIFIL'e İştirak Etmesi ve Bununla İlgili Gerekli Düzenlemelerin Cumhurbaşkanınca Yapılması İçin Anayasa'nın 92'nci Maddesi Uyarınca İzin Verilmesine Dair Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/763) (Başkanlığa geliş tarihi: 05.10.2023)

5 Ekim 2023 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.06

BAŞKAN: Başkan Vekili Bekir BOZDAĞ

KÂTİP ÜYELER: Muhammed ADAK (Mardin), Yasin ÖZTÜRK (Denizli)

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 4’üncü Birleşimini açıyorum.

(Saadet Partisi milletvekillerinin Komisyon sıralarında oturmaları)

BAŞKAN – Toplantı yeter sayımız vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Gündeme geçmeden önce 3 sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

Gündem dışı ilk söz, 5 Ekim Dünya Öğretmenler Günü münasebetiyle söz isteyen...

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Sayın Başkanım, bu şekilde devam edemeyiz.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) – Sayın Başkan...

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Bu çalışma düzeni Meclisin çalışmasına uygun değil. Lütfen Meclisi tatil edin, bütün partilerin yeri belli olduktan sonra çalışmalara devam edelim. Meclis bu şekilde çalışmalarına devam edemez Sayın Başkanım. Bu sizin içinizi sınıyor devan edelim. Bugün siyasi parti gruplarının eşit bir şekilde oturmadığı bir Meclis düzeni devam edemez, bu şekilde olamaz Sayın Başkanım. Lütfen, Meclisi tatil edin, bu iş ne zaman çözülecekse o zaman Meclis çalışmaya devam etsin. (Saadet Partisi ve CHP sıralarından alkışlar)

SIRRI SAKİK (Ağrı) – Siz hiç yerinizden kalkmayın, Allah için, orası iyi.

BAŞKAN – Ben sizi dinlemek istiyorum, bir arkadaşımız buyursun, anlatsın.

Sayın Özdağ, buyurun.

III.- AÇIKLAMALAR

1.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ’ın, Saadet Partisi Grubunun Genel Kurul Salonu’ndaki grup yeri belirlenene kadar Meclisin tatil edilmesi gerektiğine ve Başkanlığın tutumunun bu yönde olmaması hâlinde usul tartışması açılmasını talep ettiğine ilişkin açıklaması

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 6 Temmuz 2023 tarihinde bir grup kuruldu burada. Bu grup kurulduktan sonra Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı ve Başkanlık Divanının ve diğer parti gruplarının hangi hakları varsa; Adalet ve Kalkınma Partisinin, Cumhuriyet Halk Partisinin, Yeşil Sol Partinin, Milliyetçi Hareket Partisinin ve İYİ Partinin hangi hakları varsa bu hakların Saadet Partisi Grubuna da verilmesi gerekmektedir. Bizim bunu talep etmemize bile gerek yok. Burası Türkiye Büyük Millet Meclisi, bizim anayasamız İç Tüzük ve bu İç Tüzük mucibince Başkanlık Divanının burada bize yer göstermesi gerekiyordu. Diğer partilerin İç Tüzük’ten kaynaklanan hangi hakları varsa; gerek ulaşım imkânları gerek oturma imkânları gerekse de çalışma takvimi konusunda, ofiste çalışan memurlarla ilgili, Adalet ve Kalkınma Partisi hangi imkânlarla sahipse aynı imkânların Saadet Partisi Grubuna da verilmesi lazımdı.

Biz, bugün Meclis Başkanlığını yürüten Sayın Bekir Bozdağ’dan şunu istirham ediyoruz: Bir, çalışma usullerine uygun hareket etmenizi istiyoruz. Bugüne kadar 3 defa Meclis Başkanıyla konuştuk, Meclis Başkanlık Divanında konuştuk, bugün aynı şekilde arkadaşımız konuştu ve “1 Ekime kadar burada grup yeriniz belli olacak.” dediler. Kim söyledi bunu? Meclis Başkanı söyledi. Bu bizim en

tabii hakkımız. Biz kimsenin babasından lütuf istemiyoruz ki. Burası sizin babanızın malı falan değil, Meclis Başkanının da malı değil, Meclis Başkan Vekillerinin de malı değil; burası millete ait. Biz de millet adına buraya geldik, hâkimiyet kayıtsız şartsız millete aitse, egemenlik kayıtsız şartsız millete aitse burada bir grubumuzun olması lazım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Başkan, lütfen tamamlayın.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) – Meclis Başkanı bize 2 tane teklifte bulundu ve dedi ki: “2 alternatifte indirdik ya burada aynı takvim devam edecek bu oturma usulü, en sonda siz oturacaksınız veya Adalet ve Kalkınma Partisini ortaya alacağız, sağına ve soluna da muhalefet gruplarını almış olacağız veya diğer partileri almış olacağız.” Bugün bir komisyon kuruldu. 1 Ekime kadar yapmadınız. 1 Ekimde Genel Kurul açılırken biz burada bu etkinliği yapacaktık; yabancı misyon şeflerinin olduğu yerde, Cumhurbaşkanının gelmiş olduğu yerde bunu yapmak istemedik, aynı zamanda bir terör faaliyeti olmuştu, Türkiye’ye karşı yapılmıştı. O nedenle bugün biz çalışma takvimine, usullerine göre hareket etmenizi istirham ediyoruz; aksi takdirde Meclisi tatile çıkarın. Salı gününe kadar halledeceğinizi söylediniz, salı günü Meclis toplansın, o gün bu işi halletmiş olalım; eğer bunu bu şekilde yapmayacaksanız biz usul tartışması talebinde bulunuyoruz İç Tüzük 63’e göre.

Teşekkür ediyorum.

MEHMET BAYKAN (Konya) – Başkanım...

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri...

MEHMET BAYKAN (Konya) – Sayın Başkanım, lütfen...

BAŞKAN – Efendim, bir müsaade...

MEHMET BAYKAN (Konya) – Usule uygun bir talep değildir. Haklıdır haksızdır ama orası Komisyon sıralarıdır.

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Meclis Başkanı siz değilsiniz, lütfen müdahale etmeyin!

BAŞKAN – Efendim, onun cevabını ben vereceğim.

MEHMET BAYKAN (Konya) – O sıralardan sayın milletvekillerinin bir talepte bulunması, konuşması usule uygun değildir.

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Meclis Başkanı burada! Meclis Başkanı burada!

BAŞKAN – Değerli...

MEHMET BAYKAN (Konya) – Haklıdır haksızdır eyvallah ama usule uygun değildir.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Haktan yana olun, haktan! Haktan yana olun! Haktan yana olun, haksızdan yana olmayın!

BAŞKAN – Efendim lütfen, lütfen...

MEHMET BAYKAN (Konya) – Ben usulden bahsediyorum.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Meclis sizin babanızın malı değil!

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, lütfen karşılıklı konuşmayalım.

MEHMET BAYKAN (Konya) – Ben usulden bahsediyorum.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Öyle yok, babanızın çiftliği gibi bu Meclisi kullanamazsınız!

BAŞKAN – Lütfen... Lütfen..

MEHMET BAYKAN (Konya) – Sayın Hocam, usulden bahsediyorum.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Bu kuruluş kanunumuzda...

BAŞKAN – Sayın Kaya, lütfen, herkes...

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Grup Başkan Vekilleriniz var, onlar itiraz etsin.

MEHMET BAYKAN (Konya) – Ben usulden bahsediyorum; haklısınız, haksızsınız...

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Usul size ait değil!

BAŞKAN – Lütfen, lütfen... Lütfen, karşılıklı konuşmayalım.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Saadet Partisinin arka sırada oturmasına vicdanın el veriyor mu?

BAŞKAN – Sayın Kaya, lütfen... Sayın Kaya, Divanla muhatap olun.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Vicdanlı olun ya!

MEHMET BAYKAN (Konya) – Orası milletvekillerinin alabileceği sıralar değildir!

BAŞKAN – Efendim, böyle bir usulümüz yok, uygulamamız yok. Divanla muhatap olursanız laf yerini bulur, lütfen.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Üç aydır itiraz etmiyorsunuz “Saadet Partisi niçin arkada oturuyor?” diye, bugün itiraz ediyorsun. Haktan yana olun, haktan!

BAŞKAN – Sayın Kaya, lütfen...

MEHMET BAYKAN (Konya) – Beyefendi, usule itiraz ediyorum.

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Hayır, niye itiraz ediyorsunuz ya? Üç aydır bekliyoruz ya!

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri...

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Üç aydır bekliyoruz, anlayış gösteriyoruz, iyi niyet gösteriyoruz...

MEHMET BAYKAN (Konya) – “Ya”lı “yu”lu konuşmayın efendim, Genel Kuruldayız, ayıp oluyor!

BAŞKAN – Değerli Şahin...

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Hayır, neye itiraz ediyorsunuz?

BAŞKAN – Sayın Şahin, karşılıklı böyle bir konuşma usulü yok, bizimle konuşacaksınız.

MEHMET BAYKAN (Konya) – “Ya” diyor...

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Biraz vicdanlı konuşun ya!

BAŞKAN – Divanı muhatap alın, Genel Kurula hitap edin.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Sayın Başkanım, üç aydır bizim arka tarafta oturmamızı...

BAŞKAN – Biz sizi dinledik.

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – O zaman Genel Kurula lütfen sizin haricinizde kimse müdahale etmesin.

BAŞKAN – Sizin talepleriniz kayda geçti, dinlendi; hem Genel Kurulumuz duydu hem Türkiye duydu.

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – O zaman usul tartışması talebimiz de lütfen değerlendirilsin.

BAŞKAN – O nedenle, bir müsaade buyurun, ben bir açıklama yapacağım.

Şimdi, öncelikle, bu bir dakikalarla ilgili, başlangıçta bir tartışmayla başladığı için milletvekili arkadaşlarımızın yeniden başlatılması konusunda bir talebi oldu. Ben o talebi karşılayacağım, bir dakikaları yeniden başlatıyorum, ona göre yeniden açılış yapıyorum.

Evet, şimdi, sayın milletvekilleri, Genel Kurulun oturma düzeni ve siyasi parti gruplarının oturacakları yerler yasama dönemi başında belirlenmiştir. Genel Kurulda bulunan Komisyon sıraları, raporu görüşülen komisyon üyelerine İç Tüzük'ün 166'ncı maddesi uyarınca Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı İdari Teşkilatında görev yapan ve Genel Kurul çalışmalarıyla ilgili çalışanlar ile çalışmalarına katkı sağlamak amacıyla kurumlarınca görevlendirilen kamu görevlilerine tahsis edilmiş yerdir; ayrıca Genel Kurulda yapılan seçimlerde de bu sıralar kullanılmaktadır. Yeni bir siyasi parti grubu kurulması nedeniyle Genel Kurul oturma düzeninde bir değişiklik yapılması ihtiyacı hasıl olmuştur. Saadet Partisi Grubuna düşen Başkanlık Divanı üyeliği için 3 Ekim 2023 Salı günü Genel Kurulda seçim yapılmıştır. 5 Ekim 2023 Perşembe günü ise Başkanlık Divanı toplantısı yapılmış, söz konusu toplantıda oturma düzeni konusu da gündeme gelmiş ve konuyla ilgili her siyasi parti grubundan 1 üyenin katılımıyla bir Komisyon kurulmuştur. Komisyon konuyu çözüme kavuşturacak, kararını da alacak ve Başkanlık Divanına iletacaktır. Bu açıklamalar doğrultusunda sayın milletvekillerinden Genel Kurulda kendilerine ayrılan yerlere oturmalarını ve sıralara geçmelerini rica ediyorum.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Hangi yerlerimize? Başkanım, nereyi ayarladınız? Hangi sıralara oturalım?

BAŞKAN – Ve Saadet Partisi Grubunun oturma düzeniyle ilgili önümüzdeki salı günü bir karar oluşacak ve salı günü gerekli yerler tayin edilecektir.

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Açıklamanızla ilgili...

BAŞKAN – Açıklamam bitmedi, izin verirsiniz ben bitireyim.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Nereye oturalım Başkanım? Başkanım, nereye oturalım?

BAŞKAN – Bir bitireyim, müsaade buyurun.

Benim Başkanlık Divanı adına, Başkan adına bugün yöneten Başkan Vekili olarak grupların oturma düzenini değiştirme hakkım da yok, yetkim de yok; İç Tüzük bana böyle bir hak da vermiyor, yetki de vermiyor.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Erteleyebilirsiniz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Benim şimdi herhangi bir gruba “Sen oradan kalk, şuraya otur; sen oradan kalk, buraya otur.” deme hakkım, yetkim yok.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Elbette. Tatil edebilirsiniz Başkanım, tatil edebilirsiniz.

BAŞKAN – O yüzden benim yerine getirme imkânım, yetkim, hakkım olmayan bir konuda bir taleple muhatap kılınmam işin doğrusu -siyaseten yapılabilir ama- doğru değil.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Başkanım, tatil edebilirsiniz Meclisi, Meclis çalışmalarına ara verebilirsiniz; böyle bir yetkiniz var.

BAŞKAN – Ama bu konuda Meclis Başkanlık Divanımız bir karar almıştır; o kararı bekleyelim, bir günlük bir çalışmamız var, önümüzdeki salı günü her grup kendisine tahsis edilmiş yerde oturacaktır. Biz de Saadet Partisi Grubunun ön sırada temsiline imkân verecek bir şekilde oturma düzeni içerisinde yer almasını arzu ediyoruz.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Başkanım, çalışmaya ara verin lütfen, yetkiniz var.

BAŞKAN – Zaten Başkanımızın ve Başkanlık Divanının kararı da bu yöndedir. Bu çalışmaya bir fırsat verilmesini ben istirham ediyorum, anlayış gösterilmesini bekliyorum ve çalışmalara izin vermenizi istiyorum.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Sayın Başkanım, grup belli olalı üç ay oldu, üç ay.

BAŞKAN – Evet, usul tartışması istiyorsanız ben usul tartışması açmak zorundayım zaten.

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Evet.

IV.- USUL HAKKINDA GÖRÜŞMELER

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın, Saadet Partisi Grubunun Genel Kurul Salonu'ndaki grup yeri belirlenene kadar Meclisin tatil edilip edilmemesi hakkında

BAŞKAN – Usul tartışmasını açıyorum.

Evet, lehte ve aleyhte...

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Aleyhte...

BAŞKAN – Aleyhte Leyla Şahin Usta...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Lehte...

BAŞKAN – Lehte Ali Mahir Başarır...

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Lehte...

BAŞKAN – İsa Mesih Şahin lehte...

Sayın İsa Mesih Şahin, buyurun.

Süreniz üç dakika. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Beş aydır milletvekillerinin bir kitabını basamadı bu Meclis, nasıl bir şey ya!

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Tabii, böyle bir gündemle kürsüde konuşmak istemezdik. Gönül isterdi ki Meclis Başkanlığını yöneten Değerli Başkanlar, orada yetki makamında oturanlar bugüne kadar bu sorunu çözmüş olsunlar. Eğer biz ilk gün çıkıp böyle bir şey ortaya koymuş olsaydık buradaki bütün itirazlar haklıydı. Bakın, 6 Temmuzda kuruldu grubumuz, aradan tam üç ay geçti. Bizden müsaade istendi, torba yasa konuşulurken oradan çalışmamıza devam ettik; sonra, kamuoyunun gözü önünde, 2 tane önemli, olağanüstü toplantı oldu yine oradan konuşmak zorunda kaldık ve bize 1 Ekim işaret edildi. Arkadaşlar, üç aydır anlayışla bekledik, iyi niyet gösterdik ve samimiyet gösterdik. Üç ay bunun çözülmesini bekledik. Biz eşit şartlarda burada siyaset yapamayacaksak, biz eşit şartlarda burada kendimizi ifade edemeyeceksek arkadaşlar, bunu kamuoyuna nasıl izah edeceksiniz? Şimdi, bizim istirahatımız şudur: Biz üç aydır idare ediyoruz. Sayın Meclis Başkan Vekilinden de bunu bir kere daha istiyorum, Sayın Meclis Başkanına da aynı ifadeyi kullandım: Biz sizi, size olan, makama olan saygımızdan dolayı üç ay idare ettik, sizin seçildiğiniz partideki arkadaşlar da anlayış gösterson, geçici çözüm bulalım, bir gün de onlar sizi idare etsinler. Buyurun, sizi de bu anlayışa davet ediyorum.

Değerli milletvekilleri, biz Sayın Başkandan gerekirse oturuma ara vermesini, arka tarafta bu konuya Grup Başkan Vekilleriyle bugün için geçici bir çözüm bulmasını, salı günü de bu konuyu kesinlikle çözmesini bekliyoruz.

Şunun da altını özellikle çizmek istiyorum: Burada az sonra aleyhte konuşacak olan iktidar partisi neyi konuşacak? Ya, neyi konuşacaklar, merak ediyorum arkadaşlar. (Saadet Partisi ve CHP sıralarından alkışlar) Üç aydır orada oturmamızı neyle izah edecekler? Gösterdiğimiz iyi niyeti, anlayışı nereye koyacaklar? Buradan arkadaşımız az önce ezbere itiraz etmeye çalıştı. Sanırım bazı görevler veriliyor arkadaşlara, ne olursa olsun itiraz edin... (Saadet Partisi ve CHP sıralarından alkışlar) Arkadaşlar, şuradan konuşacağız, hakkaniyetli konuşacağız. Eğer Grup Başkan Vekiliniz çıkıp “Haklısınız.” derse bir şey demeyeceğiz ama çok net söylüyoruz, bizim oradaki tavrımız devam edecek; salı günü bu mesajı vermiştik, demokratik teamüller çerçevesinde bir tavır göstereceğimizin mesajını vermiştik, biz orada oturmaya devam edeceğiz. Bugün orada çözüm komisyonu oturuyor arkadaşlar. Meclis Başkanlığı bu sorunu çözemedi, bugün orada bir çözüm komisyonu oturuyor. Sayın Başkandan da -tekrar ediyorum- oturuma ara vermesini veya çözüm bulunamıyorsa da Genel Kurulu bugün ertelemesini, tatil etmesini talep ediyorum.

Teşekkür ediyorum. (Saadet Partisi ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Evet, şimdi tutumun aleyhinde Sayın Ali Mahir Başarır.

Buyurun Sayın Başarır. (CHP ve Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Lehte, lehte.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan, iyice karıştı, lehte almıştı, aleyhte değil.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Lehte istedim ben.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Sayın Başkanım, iyice karıştırdınız, lehte almıştı Ali Mahir Başarır, bir dakikayı yanlış yaptınız, Tüzük’e aykırı davrandınız.

BAŞKAN – O zaman, şöyle düzeltmeye izin verin: Sayın İsa Mesih Şahin lehte söz istedi, ona lehte verdim, aleyhte konuştu.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Bu daha doğru olur.

BAŞKAN – Şimdi düzeltiyorum, sizinkini aleyhte kabul ediyorum.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Başkanım, vicdanı olan birinin aleyhte konuşmaması lazım.

BAŞKAN – Lehte Sayın Ali Mahir Başarır.

Buyurun. (CHP ve Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; şimdi arkadaşlarımız bir grup kurdu, eğer onlara İç Tüzük’e göre burada bir yer veremiyorsak bu Meclisin bir ayıbidir. Eğer burada adaleti sağlayamıyorsak bu Meclisin bir ayıbidir. Şimdi, İç Tüzük çalışması yapacakmışız, demokratik bir İç Tüzük getirecekmişiz. Yahu, daha bu İç Tüzük’e göre burada grup kuran bir partiye yer veremiyoruz, bu nasıl olacak? Şimdi, arkadaşlarımız en arkada oturuyor. İvedi olarak bir konuya müdahale etmeleri gerekiyor, Grup Başkan Vekili söz almak istiyor, sesini duyamıyoruz ama biz en öndeyiz. Cumhuriyet Halk Partisi Grubu olarak biz bunu doğru bulmuyoruz. Bu yanlış düzeltilmeli. Şimdi Sayın Başkan diyor ki: “Bu konunun muhatabı ben değilim.” Haftaya salı... Haftaya salı kim gelecek? Diyelim ki Gülizar Hanım gelecek, o da bu konuyu çözemeyecek. Sonra, Sayın Başkan gelecek, o da çözemeyecek. Ne olacak bu? Yaşar Ne Yaşar Ne Yaşamaz, bu hâle mi gelecek? Yani uzun süredir bu tartışılıyor, uzun süredir bu arkadaşlar bu konuyu konuşuyor ama bu konuyu çözemiyoruz. Bir sefer, bir düzen var, grubu bulunan partiler oturuyor; bence en baştan başlayarak buraya doğru gelebilir. AKP Grubu mu yer vermek istemiyor merak ediyorum ya da bu tarafta mı sorun var merak ediyorum ama bu durum çözülmeli, bu yanlıştır.

Şimdi arkadaşlarımız orada oturuyor, bence haklı bir eylem ortaya koyuyor, tüm Meclisteki grupların da destek olması lazım. Şimdi arkadaşımız diyor ki “Yanlış konuşuyorsun.” Neyi yanlış konuşuyor? Neyi yanlış konuşuyor?

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Duydunuz mu ne dediğini?

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Duydum.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Ne dedi?

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Duymadan niye konuşayım?

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Hayır, hayır, ne dedi?

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Asıl duymadan, okumadan konuşan birisi varsa bu arkadaş.

MEHMET BAYKAN (Konya) – “Yanlış konuşuyorsun.” demedim.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Yani “Doğru söylemiyorsun.” diyor.

Bence buradaki çözüm şudur Sayın Başkan: Salıya kadar madem bu çözülmeyecek, salıya kadar Meclis çalışmalarına ara versin. (CHP ve Saadet Partisi sıralarından alkışlar) Eğer ki bu durum dört saat sonra çözülecekse dört saat ara versin ama arkadaşlarımız orada oturamayacaksa... “Oturamaz.” diyor. Orada da oturmaları usule aykırıysa nerede oturacaklar? Yani Meclis gruba yer arıyor, bir parti grubuna yer arıyor ve bulamıyor. Bundan utanmalıyız, buna üzölmeliyiz. Siz İç Tüzük, Anayasa tartışmalarına girmeden önce şu Anayasa’yı, şu İç Tüzük’ü uygulayalım ama onu bile uygulamaktan aciziz. O yüzden, bu mağduriyetin bir an önce giderilmesini talep ediyoruz ve arkadaşlarımıza bu konuda tam destek veriyoruz.

Teşekkür ediyorum. (CHP ve Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şimdi tutumumun lehinde AK Parti Grup Başkan Vekili Sayın Leyla Şahin Usta.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Muhatabımız Meclis Başkanındır, AK PARTİ değil.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Usta.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Başkanım, teşekkür ederim.

Kıymetli milletvekilleri, kıymetli hazırun; evet, bu usul tartışmasıyla ilgili tavrınıza, tutumunuza lehte olduğumuzu öncelikle bildirmek istiyorum. “Neden?” derseniz, elbette, bir seçim sonrasında yeni kurulmuş bir siyasi grubumuz var, kendisinin de haklı bir talebidir, bütün siyasi partilerin temsili noktasında, önde yerlerinin olması noktasında. Bu talebi çok haklı buluyorum, doğru bir talep, elbette ki haklıdır ama komisyon sıralarına oturmak doğru bir üslup ve doğru bir yaklaşım değildir.

HASAN BİTMEZ (Kocaeli) – Üç ay oldu, üç ay.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Arka tarafta oturmak usule uygun mu peki?

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Dinle bir, dinle ya!

LEYLA ŞAHİN USTA (Devamlı) – Bu konuda...

HASAN BİTMEZ (Kocaeli) – Üç ay oldu, üç ay. Üç ay oldu.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Arka tarafta oturmak bizim zorumuza gitmiyor da burada oturmamız sizin zorunuza gidiyor.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Dinle, dinle.

LEYLA ŞAHİN USTA (Devamlı) – Bu konuda yapılan Genel Kuruldaki tartışmalarla bunu çözemeyeceğimizi...

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Arka tarafı da izah edin Leyla Hanım, arka tarafta oturmayı da izah edin.

LEYLA ŞAHİN USTA (Devamlı) – Şunu söylemek istiyorum...

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Buradan mağduriyet çıkaramazsınız. Bu işten mağduriyet çıkaramazsınız.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Mağduriyet falan yok, biz haklıyız. Merak etmeyin, sizin gibi mağdur siyaseti yapmayız biz.

BAŞKAN – Sayın Kaya, lütfen...

LEYLA ŞAHİN USTA (Devamlı) – Bugün Divan toplantısı yapıldı, bir heyet kurulmasına karar verildi.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Biz ancak mağrur siyaseti yaparız.

MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT (İstanbul) – Meclise kapağı atmışsınız.

LEYLA ŞAHİN USTA (Devamla) – Arkadaşlar, müsaade ederseniz...

BAŞKAN – Lütfen hatibi dinleyelim.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Mağdur siyaseti sizin işiniz.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Müdahale etmeyin.

LEYLA ŞAHİN USTA (Devamla) – Konuşmamıza müsaade edecek misiniz?

BAŞKAN – Lütfen hatibi dinleyelim.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Mağdur siyaseti sizin işiniz, biz mağrur siyaseti yapıyoruz.

BAŞKAN – Lütfen hatibi dinleyelim. Lütfen birbirimize saygı içinde konuşmalarımızı dinleyelim ki anlaşılsın.

LEYLA ŞAHİN USTA (Devamla) – Evet.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Usta.

LEYLA ŞAHİN USTA (Devamla) – Bu işin çözümü noktasında bugün bir ortak karar alınmış, bir komisyon kurulmasına karar verilmiş. Güzel bir çözüm ve salı günü bu işin çözüleceği, sizin de önde yerinizin olacağı noktasında hem Meclis Başkanımızın hem oradaki heyetteki herkesin ortak bir fikri olmuş.

HASAN BİTMEZ (Kocaeli) – Meclis Başkanı “Perşembe günü çözülecek.” diye söz verdi.

LEYLA ŞAHİN USTA (Devamla) – Bence bu çok doğal ve güzel bir çözüm çünkü daha öncesinde Mecliste de böyle bir durum yaşanmamış, daha öncesine de bakıldı. O yüzden, bu heyetin, bu komisyon çalışmasının sonunda salı günü...

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Alışacaksınız, yeni şeylere alışacaksınız, daha bu birincisi.

MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT (İstanbul) – Yüzde 1’le kapağı atmışsınız...

LEYLA ŞAHİN USTA (Devamla) – Yeni şeyler değil.

MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT (İstanbul) – Meclisin alışık olmadığı bir şey bu.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Hatibe müdahale etmeyelim arkadaşlar.

LEYLA ŞAHİN USTA (Devamla) – Mecliste kürsüde birisi konuşurken lütfen önce konuşmacıyı dinlemeyi öğrenirsek memnun oluruz.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Hanımefendi, sizin milletvekiliniz müdahale ederken...

LEYLA ŞAHİN USTA (Devamla) – Sizden ricamız...

BAŞKAN – Sayın Kaya, lütfen.

Sayın Kaya, lütfen... Ya lütfen, lütfen...

LEYLA ŞAHİN USTA (Devamla) – Sayın Başkanım, biz bir usul tartışması yapıyorsak eğer benim de lehteki fikrimi dinleme sabrını rica ediyorum Saadet Partisi Grubundan.

HASAN BİTMEZ (Kocaeli) – Kendi milletvekillerinize söyleyin.

LEYLA ŞAHİN USTA (Devamla) – Bizim kendilerine yer verilmesini doğru bulduğumuzu tekrar söylüyorum ama burada bu tartışmanın yapılmasının ve sizin komisyon masalarında şu anda oturmanızın Meclisin çalışmasını engellediğinin farkındayız. Vatandaşımız bize “Mecliste milletvekilleri çalışsın.” diye oy verdi ve biz bu sorumluluğumuzu ihmal edemeyiz.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Milletvekilleri emeklinin maaşını görüşmüyor; dış işleriyle ilgili kanun maddelerini görüşüyor.

LEYLA ŞAHİN USTA (Devamla) – Bugün Meclis toplandı, bugün bu Meclis çalışacağı için Meclisin bütün her yeri açık ve personel hazır vaziyette.

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Aynı şeyleri konuşuyor.

LEYLA ŞAHİN USTA (Devamla) – Şimdi, bir yer tartışması yüzünden Meclisi kapatmanın doğru olmayacağını ve sizlerin de bütün herkesin bu hakkını ve hukukunu koruyacak şekilde, bugünlük yerinizle ilgili sorunun salı günü çözülmesi anlaşması üzerine bir anlayışla Meclisin çalışmasına katkı vermenizi bekliyoruz çünkü...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Üç aydır anlayış gösteriyoruz biz.

LEYLA ŞAHİN USTA (Devamla) – Başkanım...

BAŞKAN – Sayın Usta, lütfen tamamlayın.

LEYLA ŞAHİN USTA (Devamla) – Teşekkür ediyorum.

Bizim gündemimizin ne olduğu, olmadığı hepimizin meselesi arkadaşlar. Meclisin çalışması millettten aldığımız hakkaniyetin ve yetkinin gereği, hepimizin sorumluluğu, sadece iktidar partisinin değil, Saadetin de İYİ Partinin de MHP'nin de Yeşil Sol Partinin de CHP'nin de sorumluluğu. Hepimizi bu sorumluluğa davet ederek Meclisin normal çalışma düzenine dönmesini ve Başkanın tutumunun doğru olduğunu söyleyerek hepimizi saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ederim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, tutumumda bir değişiklik yoktur. Kurulan komisyonun kararını bekleyeceğiz ve salı günü, inşallah, Saadet Partisi Grubu da kendisi için tayin edilen yerde görevini yapmaya devam edecektir.

HASAN BİTMEZ (Kocaeli) – Meclis Başkanımız “Perşembe günü çözülecek.” diye söz vermişti.

BAŞKAN – Şimdi, birleşime on beş dakika ara veriyorum ve Grup Başkan Vekillerimi arkada bir istişare için davet ediyorum.

Kapanma Saati: 14.27

İKİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 14.52****BAŞKAN: Başkan Vekili Bekir BOZDAĞ****KÂTİP ÜYELER: Muhammed ADAK (Mardin), Yasin ÖZTÜRK (Denizli)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 4’üncü Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

Gündeme kaldığımız yerden devam ediyoruz.

Gündem dışı ilk söz, 5 Ekim Dünya Öğretmenler Günü münasebetiyle söz isteyen Sivas Milletvekili Rukiye Toy’a aittir.

Buyurun Sayın Toy. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

V.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR**A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI**

1.- Sivas Milletvekili Rukiye Toy’un, 5 Ekim Dünya Öğretmenler Günü’ne ilişkin gündem dışı konuşması

RUKİYE TOY (Sivas) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

AK PARTİ Grubu adına 5 Ekim Dünya Öğretmenler Günü münasebetiyle gündem dışı söz almış bulunmaktayım.

Sözlerime başlarken 1 Ekimde gerçekleştirilen menfur terör saldırısını lanetliyor, yaralı polislerimize acil şifalar diliyorum.

28’inci Dönem İkinci Yasama Yılımızın vatanımıza, milletimize hayırlı olmasını diliyorum.

“Beton duvarlar arasında bir çiçek açtı.

Siz kahramanısınız çelik dişliler arasında direnen insanlığın.

Saçlarınız ızdırap denizinde bir tutam başak,

Ellerinizi kök salmış ağacıdır zamana,

O inandırmışlar çağının.”

Büyük şair, öğretmen Erdem Bayazıt’ı rahmetle anıyorum.

Bugün 5 Ekim Dünya Öğretmenler Günü. Eğitim camiasının bir neferi olarak, öğretmen olarak duyduğum heyecanı belirtmek isterim. Tüm öğretmenlerimizin Dünya Öğretmenler Günü’nü tebrik ediyorum.

Değerli milletvekilleri, AK PARTİ hükümetleri olarak 2002’den bu yana, eğitime verdiğimiz öncelik şartlar ne olursa olsun değişmedi. Yıllara sâri yaptığımız yatırımlar, iyileştirmeler ve her yıl bütçeden en büyük payı eğitime tahsis ediyor olmamız bunun en önemli göstergesidir. Çünkü 85 milyon olarak hepimizin birinci önceliği evlatlarımızın geleceği ve onların iyi bir eğitim almasıdır. Bu sebeple eğitim siyasetüzeri bir konu olarak toplumsal mutabakatla hareket edilmesi gereken, tüm kesimlerin desteğiyle ve yapıcı eleştirilerle ele alınması gereken önemli bir konudur.

Kıymetli arkadaşlar, 2002 yılından bu yana millî eğitimimizdeki gelişmelerden bahsetmek istiyorum. 2002 yılında Millî Eğitim Bakanlığımızın bütçesi 7,46 milyar iken bugün 2023 yılında yaklaşık 435,36 milyar olmuştur. Bu süreçte yapılan atamalar mevcut öğretmenlerin yaklaşık yüzde 80’ini teşkil etmektedir. 2002-2003 eğitim öğretim döneminde öğretmen sayısı 540 bin iken son

yapılan atamalarla 1 milyon 200 bini aşmıştır. 2002 yılında derslik sayımız 343 bin iken bugün bu sayı 2 kata yakın artışla 620 bine çıkmıştır. Bu süreçte birilerinin iddia ettiğinin aksine hep geride bırakılan kız çocuklarının okullaşması için özel gayret gösterdik. Bizden önce yüzde 39 olan ortaöğretimdeki kız çocuklarının okullaşma oranı bugün yüzde 90'lara ulaşmıştır. İlk ve ortaöğretim öğrencilerimize ücretsiz milyarlarca kitap dağıtarak velilerimizin üzerindeki bu yükü kaldırdık ve ücretsiz ders kitaplarımızı dağıtmaya devam ediyoruz.

Değerli milletvekilleri, bu olağanüstü rakamsal büyümenin yanında Öğretmenlik Meslek Kanunu'nu hayata geçirerek öğretmenlerimize ilave mali ve ekonomik haklar tanıdık ve tanımaya devam edeceğiz.

Okullarımızdaki 560 bin etkileşimli tahta sayısı 2023 yılı sonuna kadar 620 bine ulaştırılacak. Okullarımızın fiziki altyapısı geliştirildi, meslek liselerimizi engelleyen katsayı adaletsizliğine son verildi. Ortaokul ve liselerde başörtüsü yasağını kaldırarak kız evlatlarımızın eğitimlerinin önünü açtık. Bu gelişmeler saymakla bitmez; eğitimde, öğretimde hizmetlerimize devam edeceğiz.

Bu vesileyle şehit öğretmenlerimizi rahmetle yâd ediyor, 2023-2024 eğitim öğretim yılının öğrenciler ve öğretmenler başta olmak üzere, tüm eğitim camiamıza, velilerimize ve tüm ülkemize hayırlı olmasını temenni ediyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Toy.

Gündem dışı ikinci söz, Adana'nın sorunları hakkında söz isteyen Adana Milletvekili Sayın Orhan Sümer'e aittir.

Buyurun Sayın Sümer. (CHP sıralarından alkışlar)

2.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, Adana'nın sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması

ORHAN SÜMER (Adana) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, bugün sizlere Adana'mızın iktidar tarafından nasıl üvey evlat muamelesi gördüğünü, seçim öncesi ve seçim sonrası yapılanları paylaşmak istiyorum.

Memleketim Adana tarımın başkenti unvanıyla, bereketli topraklarıyla, tarım ürünleriyle, fabrikalarıyla, istihdam sahalarıyla, pamuğuyla, narenciyesiyle meşhurdur. AKP iktidarının yirmi bir yıldır uyguladığı yanlış politikalar sonrası ne yazık ki artık memleketim Adana, işsizlikle, uyuşturucu kullanımıyla, sığınmacı sorunuyla, elektrik kesintileriyle, kapanan fabrikalarıyla, intihar eden küçük esnaflarıyla, tarım arazilerinin boş kalmasıyla bilinir hâle geldi. Bereket fışkıran topraklar da AKP iktidarı sayesinde maalesef çöle dönmeye bırakıldı.

Değerli milletvekilleri, bakın, birkaç gün önce yaşadığımız olayı anlatacağım ben. Adana-Mersin-Hatay, bu bölgeyi kapsayan narenciyeyle ilgilenen birçok çiftçimiz var. Limon bahçelerinde gezerken rastladığımız çiftçiler şöyle dedi: “Bakın, arkadaşlar, 18 kilo limon 1 litre mazot etmiyor; 18 kilo limon.” Yani 18 kilo ektiği limonla 1 litre mazot alamıyor çiftçi. Bahçede kilosu 2,5-3 lira olan limon, marketlerde 24 lira. Çiftçilerimiz bu duruma isyan ederken maalesef Tarım Bakanlığı sadece durumu izlemekle kalıyor.

Yine, Çukurova bölgesinin önemli ürünlerinden pamuğun üreticisi de isyan ediyor. Adana'da pamuk için geçen yıl 21 lira fiyat açıklayan ÇUKOBİRLİK, bu sene kilogram pamuğun alım fiyatını 18,5 lira olarak açıkladı. Mısır, ayçiçeği üreticisi de perişan olmuş durumda. Buğday da maalesef para etmedi. Buradan sormak istiyorum: Geçen sene kilosu 6,5 lira olan ürünü bu sene 4,5 liraya satamayan çiftçi ne hâle geldi? Ekonomide yangın ortadayken, mazota, gübreye, ziraat ürünlerine gelen zamlar belliyeğin açıklanan rakamlar çiftçiye nasıl memnun edecek, nasıl bir sene sonra tekrar ekip biçecek? Tarlasına, traktörüne haciz gelen çiftçi nasıl bu sorumluluktan kaçacak? Saray yetkilileri seçim meydanlarına çıktı “Sorunları çözeceğiz, durumun farkındayız, sığınmacıları göndereceğiz.” diye açıklama yaptı; seçimden hemen sonra “Hayır, sığınmacıları göndermeyeceğiz.” dediler.

Bugün, Adana’da büyük bir sığınmacı sorunu var, maalesef onunla beraber Adana’da ciddi bir uyuşturucu sorunu var. Bakın, Adana’nın birçok mahallesinde -ciddi anlamda- dışarıdan gelen, “buz” diye adlandırılan bir madde on beş yirmi gün bedava dağıtılıp, ondan sonra çocuklar bu uyuşturucuya alıştırılıp maalesef aileler birbirine düşüyor -hatta iki kardeş birbirini vurdu- annelerin babaların çocuklarla ilgili ciddi sıkıntıları var.

Ayrıca, deprem ve adli vakaların artışıyla birlikte gençler kendi memleketlerini de terk etmeye başladı Adana’da. 6 Şubat depreminin etkileri hâlâ giderilmiş değil. Vatandaşlar binalarda oturamaz durumdayken kira fiyatları almış başını gidiyor, maalesef birçok okulumuz da hasarlı. Daha geçen gün sorduğumuz bir soruya Millî Eğitim bize cevap vermedi. Bir hafta sonra Millî Eğitim Bakanı Adana’ya geldi; “Bu okulların durumu ne olacak?” dedik, Millî Eğitim Bakanının yaptığı açıklamayı burada size söyleyeyim: İlgili Bakan “Yerel seçimlerde iktidarın belediye başkan adayı seçilirse bu sorunların tamamını çözeceğiz.” dedi yani düşünün, iktidarın Bakanı açık açık “Hasarlı okullar kalsın, bizim belediyemiz geldiğinde çözeceğiz.” dedi; sorun Bakanınıza. Demek ki saray iktidarına göre, okul çağındaki çocukların can güvenliği bile verilecek oya göre hesaplanacak.

Değerli milletvekilleri, maalesef rantın ve beton ekonomisinin AKP iktidarının en sevdiği iş olduğunu biliyorduk ancak maalesef deprem yaşamış bir kentte yıkım işlerini bile profesyonellerce yapacak yıkımcılara değil kendilerinin gösterdiği, kendilerinin ortak olduğu, rant peşinde koşan yıkım firmalarına vererek Adana’da ciddi sorunlar yaratmaya başladılar. Maalesef, AKP iktidarı döneminde Adana’da TEKEL binalarını sattılar, TRT binası satıldı, Sümerbank arazileri satıldı, Karayolları binası satıldı, devlete ait olan tarım arazilerinin büyük bir bölümü satıldı; ayrıca, o da yetmiyormuş gibi Demiryollarının atölyeleri tamamen özelleştirildi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet, lütfen tamamlayalım.

ORHAN SÜMER (Devamla) – Bu kadar satış yapılmasına rağmen Adana’ya bir çivi çakılmadı. Elimizde tek kalan havaalanını da maalesef şu an havaalanının arazisine göz dikmiş, ranta doymayan AKP iktidarı tarafından kullanıma açmaya çalışıyorlar. İnşallah, ellerini vicdanlarına koyarlar, Adana’nın sorunlarına sahip çıkarlar diyorum.

Saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Şimdi, gündem dışı üçüncü söz, cumhuriyetimizin 100’üncü kuruluş yıl dönümü münasebetiyle söz isteyen Kütahya Milletvekili Ahmet Erbaş’a aittir.

Buyurun Sayın Erbaş. (MHP sıralarından alkışlar)

3.- Kütahya Milletvekili Ahmet Erbaş’ın, cumhuriyetin 100’üncü kuruluş yıl dönümüne ilişkin gündem dışı konuşması

AHMET ERBAŞ (Kütahya) – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; Türkiye’nin yeni yüzyılında Kütahya hakkında gündem dışı söz almış bulunmaktayım. Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Türkiye Büyük Millet Meclisinin 28’inci Dönem İkinci Yasama Yılı’nın ülkemize, milletimize hayırlı olmasını dilerim.

Sözlerime 1 Ekim Pazar günü Emniyet Genel Müdürlüğüne yapılan hain terör saldırısını lanetleyerek başlamak istiyorum. Hiçbir terör eylemi bizim birlik beraberlik ve dayanışma ruhumuzu yıkmaya yetmeyecektir. İsmi, cismi ne olursa olsun, hangi emperyalist devletin uşağı olursa olsun devletimiz ve milletimiz bu hain güçlere fırsat vermeyecektir. Tüm milletimize geçmiş olsun diliyorum.

Değerli milletvekilleri, bizler 1922’de Dumlupınar’da düşmana boyun eğmeyen ve “Dur!” diyebilen bir neslin torunlarıyız. Eğer bugün bağımsız bir devletten bahsedebiliyorsak, bu Gazi Meclisin çatısı altında konuşabiliyorsak bunun yegâne nedeni yüz bir yıl önce Büyük Taarruz ve Dumlupınar’da elde edilen zaferdir. Gururla ifade ediyorum ki cumhuriyet; köydeki çobandan Cumhurbaşkanına, mezradaki kara yağız çocuktan Nobel Ödüllü bilim insanı çıkaran ve sahiplenişin ve Türk milletinin şerefli evlatlarının gönlünde filizlenen umudun hikâyesidir. Yüz yıllık cumhuriyet Türkiye’nin umududur, yüz yıllık cumhuriyet Türkiye’nin geleceğidir, yüz yıllık cumhuriyet Türkiye’nin vizyonudur. Genel Başkanımız Devlet Bahçeli Beyefendi’nin ifadeleriyle “Türkiye Cumhuriyeti bağış, lütuf veya hediye değildir; her şeyden önce inancın, iman ve yılmaz bir iradenin eseridir.” Bizler bu anlayışla yüce Türk milletine ayrımcılıkla, umutsuzlukla, korkuyla seslenmeyeceğiz. Muhtaç olduğumuz kudretin damarlardaki asil kanda olduğu bilinciyle Türkiye’yi ihya, Türk asrını da inşa edeceğiz.

Kıymetli vekiller, Türk milleti tam bağımsız Türkiye Cumhuriyeti’ni kurarak emperyaliste başkaldırmıştır. Türk’ün azmi benzer kaderi paylaştan ve hürriyet isteyen tüm devletlere umut ışığı olmuş ve tarihin seyrini değiştirmiştir. Mustafa Kemal Atatürk’ün de dediği gibi, cumhuriyet bedava kazanılmamıştır; bunun için şehit ve şehitler verdik, bunu elde etmek için kan döktük, her tarafa kırmızı kanımızı akıttık. O hâlde, 100’üncü yıl sadece coşkulu kutlamalar yaptığımız değil aynı zamanda kendimizi değerlendirdiğimiz, vizyonumuzu en ileriye koyduğumuz ve geleceğe yönelik adımlar attığımız bir yıl olmalıdır. “Ya istiklal, ya ölüm!” diye başladığımız tarihsel yolculuğumuzu istiklalden istikbale açılan yepyeni hedeflerle taçlandıracağız. Cumhuriyetin 100’üncü yılı bu anlamda geleceğimize verilmiş bir taahhüttür. Türk yüzyılı Orta Asya’dan Avrupa’ya, Kafkaslardan Balkanlara, Orta Doğu’dan Afrika’ya, Akdeniz’den Kıbrıs Türk devletine uzanan bir umut ışığıdır.

Türkiye’nin güçlü olmasının önemi Karabağ zaferinde, Kıbrıs’ta yaşanan gelişmelerde bir kez daha ortaya çıkmıştır. Hepinizin bildiği gibi, geçtiğimiz ay Kıbrıs’ta, Pile’de çok insanı bir amaçla açılmak istenen yol Birleşmiş Milletlerin engeline takılmıştır. Gerek Cumhurbaşkanımız gerekse Millî Güvenlik Kurulumuz bu yolun tamamlanacağını ifade etmiştir. Biz de bu yolun bir an önce tamamlanmasını istiyoruz ve bir kez daha Birleşmiş Milletlere hem adil olmaları gerektiğinin çağrısını yapıyoruz hem de Gazimağusa’da, Doğu Akdeniz Üniversitesinin yanında, şehrin göbeğinde bulunan askerî kampın kaldırılması çağrısında bulunuyoruz. Kıbrıs Türkünün yalnız olmadığını da tüm dünyaya, bir kez daha, bu şerefli salondan haykırıyoruz.

Değerli milletvekilleri, ne mutlu bizlere ki yüz bir yıl önce düşmanların topraklarımızda ilerleyişinin son buluşu, Anadolu’ya kahramanlarımız tarafından mührün vuruluşu, temsil ve sorumluluğundan her an şeref duyduğum Kütahya’ya nasip olmuştur. Cumhuriyetimizin mührü Zafertepe’de, Çalköy’de Zafer Anıtı’ndadır; cumhuriyetimizin mührü Dumlupınar Şehitliği’ndedir; cumhuriyetimizin mührü tarihiyle, şerefli insanlarıyla şanlı Kütahya’dadır.

100’üncü yılını dolduran cumhuriyetimizin kazanılmasında çok önemli bir yeri olan; çinide, camda, seramikte, kömür ve borda ihracat rekorları kıran bu güzide şehrimizin gerçekleştirilmesi gereken acil ihtiyaçları vardır. Artık yılan hikâyesine dönen şehir hastanemizin açılışı 2024’e kalmamalıdır. Simav, Gediz, Emet, Tavşanlı ve Domaniç yollarının bitirilmesi gerekiyor. Kütahya Organize ve Tavşanlı Organize Sanayi Bölgesi’ndeki kavşakların bitirilmesini istiyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Erbaş, lütfen tamamlayalım.

AHMET ERBAŞ (Devamla) – Teşekkür ederim Başkanım.

Murat Dağı’nın doğasının siyanürden korunmasını istiyoruz.

Cumhuriyetimizin 100'üncü yılında köylerimizde sorunsuz elektrik, telefon ve internet altyapısı istiyoruz.

Sözlerime son verirken aziz Türk milletinin iradesiyle seçilen 28'inci Dönem tüm milletvekili arkadaşlarıma başarılar diliyorum.

Beni 2'nci kez Milliyetçi Hareket Partisi Milletvekili olarak Meclise gönderen yüce Türk milletine ve Kütahya halkına saygı ve şükranlarımı sunuyor, Gazi Meclisi ve yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Sağ olun Başkanım. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Erbaş.

Sayın milletvekilleri, şimdi sisteme giren ilk 20 milletvekiline yerlerinden birer dakika süreyle söz vereceğim ancak bugün sistem girişi 2 defa yapıldığı için orada yaşanan sıkıntı nedeniyle ilk 2 girişte de ilk 20'ye giren arkadaşların tamamına söz vereceğim ama ilk defa, bundan sonra tekrarı olmadığını arkadaşlarıma ifade etmek isterim.

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) – Sayın Başkanım, 2'nci şeyde... “Sistemi başlatıyorum.” demediniz ama ya.

BAŞKAN – Şimdi ilk söz Sayın Aykut Kaya...

III.- AÇIKLAMALAR (Devam)

2.- Antalya Milletvekili Aykut Kaya'nın, Antalya EXPO Fuar Alanı'na ilişkin açıklaması

AYKUT KAYA (Antalya) – Antalya EXPO Fuar Alanı 2016 yılında 550 milyon dolar para harcanarak yapılmış fakat atıl duruma düşmüş bir alandır. Burada atıl duruma düşen sadece fuar alanı değil milletimizin birikimleridir. Bugün, 121 hektara yayılan, Antalya'nın en stratejik alanlarından biri olan bu alan Özelleştirme İdaresi tarafından satışa çıkarılmıştır. Burası alelade satılacak bir yer değildir. Ulu Önder Atatürk “Türkiye Cumhuriyeti ilelebet payidar kalacaktır.” demişti; buradan kastı, millî servetlerin gelecek nesillere etkin ve verimli bir şekilde aktarılmasını vurgulamaktır. Buranın şartsız ve plansız satışı Antalya'ya yapılacak en büyük kötülüklerden biridir. Plan değişiklikleri yapılarak, satın alacak firmaya yükümlülükler ve şartlar getirilerek satın alacak firmanın ortaya...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sami Çakır...

3.- Kocaeli Milletvekili Sami Çakır'ın, İsveç'in başkenti Stockholm'de Türkiye Büyükelçiliği önünde Cumhurbaşkanının maketinin ateşe verilmesine ilişkin açıklaması

SAMİ ÇAKIR (Kocaeli) – Sayın Başkan, NATO üyeliği için Türkiye'nin onayını bekleyen İsveç, birkaç gün önce yine büyük bir provokasyona sahne oldu. İsveç'in başkenti Stockholm'de bulunan Türkiye Büyükelçiliği önünde, İsveç polisinin koruması altında yapılan çirkin eylemde Cumhurbaşkanımız hedef alınarak maketi ateşe verildi. Bu eylemle aslında Cumhurbaşkanının şahsı hedef alınmakla beraber Türkiye Cumhuriyeti değerleri de hedef alınmıştır. Bu çirkin saldırıyı lanetliyoruz.

Yükselen tepkilere “Organizatörün istediği tam da buydu.” bakışıyla getirilen yaklaşım, Türkiye düşmanlığında hülasa edilen İslam karşıtlığının ve faşist bir kafa yapısının zirvede olduğunun gösterisi ve göstergesiydi. Epey zamandır bu minvalde gerçekleştirilen eylemlerin İsveç otoritelerince umursamaz hatta korumacı bir tavırla karşılandığını görmek “Acaba İsveç gerçekten NATO'ya girmek istiyor mu?” sorusunu akıllara getiriyor. Zaman bunu açığa çıkaracaktır diyor, Genel Kurulu ve milletimizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Hasan Öztürkmen...

4.- Gaziantep Milletvekili Hasan Öztürkmen'in, Gaziantep'te kanser hastalarının perişan bir durumda olduğuna ilişkin açıklaması

HASAN ÖZTÜRKMEN (Gaziantep) – Gaziantep'te kanser hastaları perişan bir durumda. Altı ay önce, şehir hastanesi açılacak diye Gaziantep'te hizmet veren onkoloji hastanesi kapatıldı. Daha sonra, yıllardır hizmet veren Doktor Ersin Arslan Hastanesi de kapatıldı şehir hastanesi açılacak diye. Oysa, şimdi, şehir hastanesinin açılışı seçim yatırımı için ocak ayına bekletilmekte. Bu nedenle de Gaziantep'te kanser hastaları civar illerde yatak aramakta, Ankara'ya kadar gelmekte, burada da yatak bulamadığı için acil servislerde perişan olmaktadır. Bir taraftan hastalığın vermiş olduğu acı, ızdırap ve çile, diğer taraftan ailenin çekmiş olduğu ızdırap ve çile artık dayanılmaz hâle gelmiştir. AKP iktidarı açık tesisleri tekrar tekrar açmakta ustadır, beceriklidir, deneyimlidir. Bu nedenle de Gaziantep'teki şehir hastanesinin bir an önce açılarak bu kanser hastalarının derdine bir çare bulunması gerekmektedir.

BAŞKAN – Abdurrahman Tutdere...

5.- Adıyaman Milletvekili Abdurrahman Tutdere'nin, deprem bölgelerindeki barınma sorununa ilişkin açıklaması

ABDURRAHMAN TUTDERE (Adıyaman) – Sayın Başkan, depremin üzerinden sekiz ay geçti, deprem bölgelerinde barınma sorunu çözülemedi, sorun aynen devam ediyor. Deprem bölgesinde yaşayan vatandaşlarımızın, özellikle kiracıların hâli perişan, milletin canı yanıyor. Kiracılar ev bulamadıkları gibi kendilerine konteyner verilmiyor, verilen kira destekleri de yüksek enflasyon karşısında pul oldu. Şu anda deprem bölgesinde okul dönüşü çocuklarını parklarda bekleyen annelerimiz var. Bu tablo hepimizin vicdanını kanatıyor, toplumun vicdanını kanatıyor. Buradan Cumhurbaşkanına, İçişleri Bakanına ve Hükûmete çağrı yapıyorum: Sizin de vicdanınız kanamıyor mı? Kiracıların sorunlarını bir an evvel çözün, kira desteğini artırın, artık bu zulme son verin diyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Talih Özcan...

6.- Düzce Milletvekili Talih Özcan'ın, Ulaştırma ve Altyapı Bakanının duyurmuş olduğu Ankara-İstanbul arasında yeni otoyol projesine ve süper hızlı tren projesine Düzce'nin dâhil edilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

TALİH ÖZCAN (Düzce) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Geçtiğimiz günlerde Sayın Ulaştırma Bakanı Ankara-İstanbul arasında yeni bir otoyol projesini ve süper hızlı tren projesini duyurmuştu ancak yıllardır çaba göstermesine rağmen, Ankara ve İstanbul'un tam ortasında bulunan ve hızla gelişen Düzce'nin söz konusu projeye dâhil edilmemesi kentimizin başta sanayi ve turizm olmak üzere ekonomik kalkınmasına darbe vuracaktır. Düzce ve Bolu'dan geçecek olan süper hızlı trenin daha fazla yolcu taşıyacağı, daha hızlı ve güvenli olacağı ve daha fazla gelir getireceği bilim insanları tarafından kanıtlanmıştır. Düzce'nin bu projelere dâhil edilmesi için buradan Sayın Ulaştırma Bakanına çağrıda bulunuyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Ali Fazıl Kasap...

7.- Kütahya Milletvekili Ali Fazıl Kasap'ın, Kütahya'nın sağlık sorunlarına ilişkin açıklaması

ALİ FAZIL KASAP (Kütahya) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Yıl 2023, bir eğitim araştırma hastanesinde doktor MR istiyor -görüntüleme sistemi- hasta 50 kilometre ileride Tavşanlı'da MR çekirmek zorunda kalıyor ve bu aylardır yaşanan bir sorun ama öbür taraftan Sağlık Bakanı "tweet" atmaya devam ediyor "Sağlıkta her şey çok iyi." diye. Aynı hastanede onkoloji uzmanı yok; aynı hastanede ve Kütahya'nın birçok hastanesinde, ilçe hastanesinde anestezi

uzmanı yok, cerrahlar var. Cerrahlar anestezi uzmanı olmadığı için ameliyat yapamıyorlar, onkolojiyle ilgili gerekli altyapı olmadığı için kanser hastaları civar illere gitmek zorunda kalıyorlar. Bu arada, on dört yıldır vadedilen ama bir türlü bitirilemeyen şehir hastanesi 14'üncü yılını buldu, hâlâ bitmedi ve en trajikomik olanlarından biri de Türkiye'de il devlet hastanesi olmayan tek il...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Eylem Ertuğ Ertuğrul...

8.- Zonguldak Milletvekili Eylem Ertuğ Ertuğrul'un, Dünya Öğretmenler Günü'ne ve mülakata ilişkin açıklaması

EYLEM ERTUĞ ERTUĞRUL (Zonguldak) – Sayın milletvekilleri, bugün Dünya Öğretmenler Günü. UNESCO ILO tarafından 1994 yılında kabul edilen Dünya Öğretmenler Günü bugün 100'den fazla ülkede kutlanmakta. Bu vesileyle, eğitimin evrensel bir değer olduğunun altını çizmek, dünyanın her yerinde öğretmenlerin toplumun saygıdeğer insanları olarak görüldüğünü hatırlatmak istiyorum. Dünyaca kabul edilmiş bir değer bizim ülkemizde maalesef değer görmüyor; bunu, bugün mülakat uygulamasıyla görüyoruz. Bu konuya ilişkin öneriler reddediliyor. Mülakat, öğretmenlik mesleğine ve eğitime vurulan en büyük darbedir. Biz artık biliyoruz; mülakat, iktidarın kadro çalışmasıdır. Mülakat kaldırılmalı, yerine objektif ölçütler getiren sınavlar getirilmelidir. Biz, gençlerimizin umudunu karartmanıza, haklarını yemenize izin vermeyeceğiz; bu bizim boynumuzun borcudur.

BAŞKAN – Reşat Karagöz...

9.- Amasya Milletvekili Reşat Karagöz'ün, esnafın 9000 gün prim mağduriyetine ilişkin açıklaması

REŞAT KARAGÖZ (Amasya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Cumhuriyet Halk Partisi olarak yıllardır esnafımızın 9000 gün prim mağduriyetine son verilmesi için çağrıda bulunduk. Önerilerimizi dikkate almayan iktidar seçim öncesinde esnafımızın emeklilik hakkı için ödemesi gereken prim gün sayısının 7200 güne çekileceğini açıkladı. İşverenler 9000 gün prim yatırırken iş yerinde çalışan vatandaşlarımızın 5000 gün prim ödeyerek emeklilik hakkı kazanması işverenlerimizi büyük bir haksızlığa uğrattı. Seçimlerin üstünden dört ayı aşkın süre geçmesine rağmen henüz bu haksızlığı giderecek bir çalışma göremiyoruz. Madem böyle bir müjde verdiniz, gelin, çok beklemeden esnafımızın yaşamış olduğu bu mağduriyete hemen son verelim. Biz Cumhuriyet Halk Partisi olarak BAĞ-KUR prim mağduriyeti yaşayan her bir vatandaşımızın sesi olarak prim gün sayısının 9000 günden 7200 güne indirilmesi için elimizden gelen tüm gayreti göstereceğiz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Ali Bozan...

10.- Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın, idare ve gözlem kurullarının kararlarına ilişkin açıklaması

ALİ BOZAN (Mersin) – Sayın Başkan, sizlere bugün idare ve gözlem kurullarından bahsetmek istiyorum. İdare ve gözlem kurulları cezaevlerinde âdeta mahkemelerin yerine geçmiş durumda. Özellikle son iki yıldır, cezasının infazını tamamlamış olan siyasi tutsaklar idare ve gözlem kurulu kararlarıyla tahliye edilmemekte, tahliyeleri ertelenmekte. Bu kişilerden birisi de Ali Şen. Ali Şen 1993 yılında tutuklandı ve otuz yılı aşkın bir süredir Yozgat'ta cezaevinde, temmuz ayında tahliye edilmesi gerekiyordu. Kendisini karşılamak üzere cezaevine giden çocukları babalarının tahliyelerinin kurul kararıyla ertelendiğini öğrendiler. Önümüzdeki günlerde yeniden kurula çıkacak, yeniden değerlendirme yapılacak. Biz şunu biliyoruz: Kurul kararları Adalet Bakanlığından bağımsız değil. Öncelikle, önümüzdeki günlerde kurula çıkacak olan Ali Şen'le ilgili hukuka uygun bir karar verilmesini talep ediyoruz. Ayrıca, köklü çözüm olarak da idare ve gözlem kurullarının kaldırılmasını talep ediyoruz.

BAŞKAN – Gizem Özcan...

11.- Muğla Milletvekili Gizem Özcan'ın, Muğla İçme Suyu ve İsale Temin Hattı Sandras Suyu Projesi'ne ilişkin açıklaması

GİZEM ÖZCAN (Muğla) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sandras'tan kilometrelerce uzunluktaki bir tünelle Muğla'nın ve üst platonun elli yıllık suyunu temin edecek olan Muğla İçme Suyu ve İsale Temin Hattı Sandras Suyu Projesi'nde bugüne kadar bir mesafe alınamadı. 2021 yılında proje yatırım programına alındı ancak bugüne kadar sadece iz ödenek tahsis edilerek projenin askıda tutulduğu bilinmektedir.

Muğla'da su sorununun ne kadar büyük olduğunun bilinmesine rağmen Tarım ve Orman Bakanlığının da onayladığı bu proje neden hâlâ bitirilmiyor? İktidara oy vermediği için bir kenti cezalandırmak adaletsizliktir, haksızlıktır. Suyun siyaseti olmaz. Sandras Suyu Projesi ivedilikle bitirilmelidir.

BAŞKAN – Mestan Özcan...

12.- Tekirdağ Milletvekili Mestan Özcan'ın, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 28'inci Dönem İkinci Yasama Yılına, 1 Ekim sabahı İçişleri Bakanlığına yapılan menfur saldırıya, Türkiye Yüzyılı'nda durmadan, yorulmadan çalışacaklarına ve bölgelerinde yaşanan kuraklık sebebiyle oluşan çiftçi sorunlarıyla yakından ilgilendiklerine ilişkin açıklaması

MESTAN ÖZCAN (Tekirdağ) – Sayın Başkanım, değerli milletvekili arkadaşlarım; Türkiye Büyük Millet Meclisimizin 28'inci Dönem İkinci Yasama Yılı'nın gönül coğrafyamıza, ülkemize, milletimize hayırlara vesile olmasını diliyorum.

1 Ekim sabahı, bizlere çok yakın bir noktada İçişleri Bakanlığına yapılan menfur saldırıyı lanetliyor, yaralı güvenlik güçlerimize Rabb'imden şifalar diliyorum.

Cumhuriyetimizin 2'nci yüzyılında, Türkiye Yüzyılı'nda durmadan, yorulmadan ve yılmadan çalışacağımızın sözünü veriyor, Meclis çalışmalarına katkı verecek vekillerimize şimdiden teşekkürlerimi sunuyorum.

Özellikle bölgemizde yaşanan, daha önce görülmemiş kuraklık sebebiyle oluşan çiftçi hemşehrilerimizin sorunlarıyla yakından ilgileniyoruz, birçok soruna çözümler üretiyoruz. Bu noktada her zaman bizim yanımızda olan, gece gündüz durmadan çalışan Tarım Bakanımız Sayın İbrahim Yumaklı Bey'e, Bakan Yardımcılarımıza ve tüm ekiplerine çok teşekkür ediyorum.

Gazi Meclisimizi sevgiyle saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Nilhan Ayan...

13.- İstanbul Milletvekili Nilhan Ayan'ın, 11 ilde yaşanan depremin siyasete, sanata malzeme yapılmasına ve Hükümetin deprem yaralarını sarmak için dur durak demeden çalıştığına ilişkin açıklaması

NİLHAN AYAN (İstanbul) – Sözlerime 11 ilimizde yaşanan depremin siyasete, sanata malzeme yapılmasını kınadığımı belirterek başlamak istiyorum. Uzun yıllar deprem bölgesinde çalışmış birisi olarak 6 Şubat'ta yaşadığımız felaket dünya çapında eşi görülmemiş boyuttaydı. Yaraları sarılsa da acısı her zaman yüreğimizde olacak.

28-29 Eylül tarihlerinde 6 Şubat depremini yaşayan Adıyaman halkımızla buluştuk, dertlerini dinledik, acılarını paylaştık, sıkıntılarına çözüm olmaya çalıştık. Bu süreçte bana desteklerini esirgemeyen Adıyaman Milletvekilimiz Sayın Resul Kurt Bey'e teşekkürlerimi sunarken 6 Şubattan bugüne kadar Hükümetimizin var gücüyle deprem yaralarını sarmak için dur durak demeden çalıştığına şahit olduk. Adıyaman gibi tüm 6 Şubat acısını yaşayan illerimizdeki sorunları çözmek için Sayın Cumhurbaşkanımızın direktifleri doğrultusunda çalışan Çevre ve Şehircilik Bakanlığımıza, tüm devlet kurumlarımıza şükranlarımı sunarım. Adıyaman ve tüm deprem felaketini yaşamış şehirlerimiz yeniden, umutla...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Beritan Güneş Altın...

14.- Mardin Milletvekili Beritan Güneş Altın'ın, erkek egemen iktidarın kadınlara ve halklara karşı topyekûn savaş içinde olduğuna ilişkin açıklaması

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) – Mardin, Van, Batman, Şırnak, Dersim, Diyarbakır ve daha sayamadığım birçok Kürt ilinde korucu, polis, asker, yüzbaşı tarafından Kürt kadınlara ve Kürt çocuklara yönelik sistematik bir şekilde uygulanan istismar haberleriyle her gün karşılaşyoruz. Buradan soruyoruz: Cinsel istismar iktidarın Kürt halkı üzerinde bir özel savaş politikası olarak mı yürütülmektedir? Cezasız bırakılan istismar dosyalarından çıkarmamız gereken sonuç nedir, kimleri korumaktadır? Bu olaylar neden seçilmiş gibi sadece Kürt illerinde yaşanmaktadır? Kadın mücadelesinden korkan ve kadınları tehdit olarak gören erkek egemen iktidarın kadınlara ve halklara karşı topyekûn savaş içinde olduğunun farkındayız. Özel savaş politikalarının bir parçası olan cezasızlık uygulaması ve infaz kanunundaki değişikliklerle kadın katillerini, istismar faillerini serbest bırakan ve suça teşvik eden iktidar, aynı zamanda Ayşe Gökhan, Sebahat Tuncel, Gültan Kışanak gibi kadın siyasetçileri de rehin tutmaktadır. Ancak şu iyi bilinmeli ki...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Necmettin Çalışkan...

15.- Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkan'ın, Saadet Partisi Grubunun Genel Kurul Salonu'ndaki yer sorununa ilişkin açıklaması

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Hatay) - Sayın Başkan, Saadet-Gelecek Grubu 6 Temmuzda kuruldu. Üç ay önce o gün bize dendi ki: “Size yer tahsis edeceğiz ancak teknik düzenleme için yaz tatilini fırsat bilelim. 1 Ekime kadar sabredin.” 1 Ekim günü de Sayın Meclis Başkanı söz vererek bu konunun perşembe günü halledileceği hususunda teminat verdi ama maalesef ki gerçekleşmedi. Burada Türkiye Büyük Millet Meclisinin saygınlığını korumak elbette hepimizin görevidir. Burada İç Tüzük’e saygı göstermek, hukuka bağlı olmak elbette gereklidir. AK PARTİ’li arkadaşların Saadet arkada otururken itiraz etmeleri gerekirdi. Maalesef, bugün böyle bir durumda çıkmaları son derece üzüntü vericidir. Bu açıdan da Meclisin hukukunu korumak hepimizin görevidir.

BAŞKAN - Süleyman Karaman...

16.- Erzincan Milletvekili Süleyman Karaman'ın, 1 Ekim Pazar günü İçişleri Bakanlığına yapılan terör saldırısına, 28'inci Dönem İkinci Yasama Yılına ve Erzincan'da kentsel dönüşümün devamı için ilgili bakanlıktan destek beklediklerine ilişkin açıklaması

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkanım, kıymetli milletvekilleri, değerli hemşehrilerim; 1 Ekim Pazar günü İçişleri Bakanlığına yapılan terör saldırısını şiddetle kınıyorum. Yaralanan kahraman polislerimize geçmiş olsun dileklerimi iletiyor, şehidimize rahmet diliyorum. Meclisimizin açılış gününe gölge düşürmek, huzurumuzu, birliğimizi, beraberliğimizi bozmak isteyenlere fırsat vermedik, vermeyeceğiz. Meclis Başkanımız Sayın Numan Kurtulmuş’un Başkanlığında ve Sayın Cumhurbaşkanımızın katılımıyla Gazi Meclisimizin çatısı altında 28’inci Dönem İkinci Yasama Yılı açılışını hep birlikte gerçekleştirdik. Ülkemiz ve milletimiz için hayırlı ve uğurlu olsun.

Ayrıca, fay hattı üzerinde bulunan Erzincan’ımızda Kızılay-Hocabey kentsel dönüşümünü gerçekleştiren ve geçen ay ilimizi ziyaret eden Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanımız Sayın Mehmet Özhasseki ve ekibine, son Başbakanımız Sayın Binali Yıldırım’a Erzincanlı hemşehrilerim adına teşekkür ediyor, kentsel dönüşümün devamı için hemşehrilerimiz adına Bakanlığımızdan destek bekliyor, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Asu Kaya...

17.- Osmaniye Milletvekili Asu Kaya'nın, depremzede Osmaniye'nin elektrik sorununa ilişkin açıklaması

ASU KAYA (Osmaniye) – Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Depremzede Osmaniye'mizin hepinize mesajı var, Genel Kuruldaki bütün milletvekillerimize bir soru sormak istiyorum: Aylarca, günlerce değil, bir gün bile elektriğiniz kesilse ne yaparsınız? Diyelim ki şeker hastanız var, insülininizi nerede saklıyorsunuz, yiyeceklerinizi nereye koyarsınız, cihaza bağlı hastanız varsa ne yaparsınız? Depremın üzerinden geçen sekiz ay sonrasında Osmaniye köylerinde, ata topraklarında yaşayan, deprem nedeniyle evleri yıkılan, hayvanlarını satıp ahırlarını kendilerine 2 göz oda yapıp yaşamaya çalışan insanlarımız “Elektrik bağlatamıyoruz.” diyorlar. Hep bir bürokratik engel var. Bizim derdimiz, sizin göreviniz depremzedelerin sorunlarını çözmek. Ben buradan Osmaniye'deki köylülerimizin sesi oluyor ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar'a sesleniyorum: Elektriği özelleştirdiniz, faturalar arttı, vatandaşlar depreme kadar ses çıkarmadan borçlarını ödedi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ASU KAYA (Osmaniye) - ...ama siz ahırda yaşamaya çalışan vatandaşa hayatı zindan ettiniz.

BAŞKAN – Faruk Dinç...

18.- Mersin Milletvekili Faruk Dinç'in, dokuz yıl önce KCK, Öcalan ve HDP'nin çağrısıyla sokağa inen çeteler tarafından vahşice katledilenlere ilişkin açıklaması

FARUK DİNÇ (Mersin) – Yasin Börü, Hüseyin Dakak, Turan Yavaş, Riyat Güneş, Hasan Gökçüz, Cumali Güneş, Muhammet Latif Şener, Cengiz Tiryaki, Fethi Yalçın, Abdullah Muhammet Latif, Fehad İbrahim Elduveric, Mahmut Enez ve onlarca kişi bundan dokuz yıl önce KCK, Öcalan ve HDP'nin çağrısıyla sokağa inen çeteler tarafından vahşice katledildiler. FETÖ/PKK iş birliğiyle o gece bölge vandallara bırakılmıştı. Sokaklardan yardım çığlıkları yükselirken, camiler, okullar, ambulanslar, evler ateşe verilirken polis derin bir gaflet uykusundaydı. O gece Kürt töresi ayaklar altına alındı, bu coğrafya ceset yakmayı, cesetlerin başında halaya durmayı, zılgıt çekmeyi ilk defa o gece duydu, o gece gördü. Kürtlere kan, barut ve ateşten başka bir şey vermeyen, Kürtler dışında herkesin hizmetinde olan çetelerin vahşetini nefretle kınıyorum. Şehitlerimizi saygı, hürmet ve rahmetle anıyorum. (Yeşil Sol Parti sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Dursun Ataş...

19.- Kayseri Milletvekili Dursun Ataş'ın, şeker pancarı taban fiyatının hâlâ açıklanmamış olduğuna ilişkin açıklaması

DURSUN ATAŞ (Kayseri) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Şeker fabrikaları şeker pancarı alımlarına başlamasına rağmen hâlâ taban fiyatı açıklanmamıştır. Geçen yıl ton başına 1.400 lira olarak belirlenen taban fiyatı bu yıl için hâlâ belirlenmiş değildir. Bu belirsizlik nedeniyle çiftçilerimiz kaygı ve sıkıntı yaşamaktadır. Şeker pancarı üretim maliyeti geçen yıla göre 3-4 katına çıkmış, çiftçimiz geçen sene 4.500 liraya aldığı tohumu bu sene 14 bin liraya alıyor, mazot geçen yıla göre 2 katına, elektrik faturaları 3 katına çıkmış durumdadır. Buna rağmen taban fiyatının 1.800 lira olacağı konuşulmaktadır. Baştan uyarıyoruz: Bu fiyat kabul edilemez. Çiftçimizin üretime devam edebilmesi, Türkiye'nin tekrar şeker ithal etmek zorunda kalmaması, vatandaşın şeker kuyruklarına girmemesi için maliyetin arttığı bu piyasa şartlarında taban fiyatın en az 2.500 lira olması gerekmektedir diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Bilal Bilici...

20.- Adana Milletvekili Bilal Bilici'nin, çiftçilerin ve köylülerin kaderlerine terk edilmemesi gerektiğine ilişkin açıklaması

BİLAL BİLİCİ (Adana) – Sayın Başkan, teşekkürler.

Yaz boyunca Adana'da köyleri ve çiftçileri ziyaret ettim. Tarım ve tarım ürünleri alarm veriyor. Mısır, pamuk, limon fiyatları çok düşük ve maliyetleri karşılamıyor. Girdiler devamlı artmakta, tarıma ve üreticilere destek bir an önce verilmeli ve ürün özelinde primler gerçekçi rakamlara bir an önce yükseltilmeli diyor, çiftçilerimizin ve köylülerimizin kaderlerine terk edilmemesinin altını çiziyor, saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN – Ömer Faruk Gergerlioğlu...

21.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, emeklilerin çok büyük çileler yaşadığına ilişkin açıklaması

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Emekliler çok büyük çileler yaşıyorlar. Ben buradan herkese, en başta Sayın Erdoğan'a soruyorum, emeklilere çok söz verdi güya ama büyük bir çile yaşıyor emekliler ve şu soruya cevap istiyorum: 7.500 lirayla geçinebilir misiniz? Herkese soruyorum; iktidarıyla, muhalefetiyle tüm vekillere de soruyorum çünkü sahada tüm emekliler bize bunu soruyor, bizim de üzerimize vazifedir; burada, Mecliste gündem edeceğiz. Yine, bakın, açlık sınırı 12 bin lira, emekli maaşı 7.500 lira; asgari ücretin de altında kaldı ve gittikçe asgari ücretin altında kalmaya devam ediyor. En az 9 milyon kişi 7.500 lira alıyor bu memlekette, yüzde 80 emekli asgari ücretin altında maaş alıyor; bu kabul edilebilir bir durum mudur?

BAŞKAN – İzzet Akbulut...

22.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut'un, Burdur Gölü'nün çekilen alanlarında ekim dikim yapan 100'e yakın çiftçinin hapis yatmasına ilişkin açıklaması

İZZET AKBULUT (Burdur) – Burdur Gölü'müzün çekilmesi sonucunda 171 bin dekar arazi boşa çıkmış; Çerçin, Askeriye, Senir, Kılıç, Yarıköy, Yazıköy, Kışla'da köylülerimiz tarafından her yıl işgaliye parası ödenerek araziler ıslah edilmiş, tarıma kazandırılmış ve tozlaşmanın da önüne geçildiği görülmüştür. Ayrıca, mevcut yerlerde evi ve ahır olanlar imar affından faydalandırılmıştır. Geçen dönemlerde iktidar milletvekillerinin “Ekim yapın, bir sakıncası olmaz.” demesi üzerine köylülerimiz çekilen arazilere ekim dikim yapmışlardır. Şu anda 100'e yakın köylümüz Burdur Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü tarafından açılan davalar sonucu hapis yatmaktadır. Defterdarlık, Millî Emlak Müdürlüğü'nün bu arazileri alıyor olması da köylülerimizi garabete sürüklemektedir. Çiftçilerimizin mağduriyetinin giderilmesi için devlet kurumlarını göreve davet ediyorum. Üreten köylülerimizi hapse atmayalım.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Ümmügülşen Öztürk...

23.- İstanbul Milletvekili Ümmügülşen Öztürk'ün, İstanbul'un düşman işgalinden kurtuluşunun 100'üncü yıl dönümüne ilişkin açıklaması

ÜMMÜGÜLŞEN ÖZTÜRK (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Tarihi şan, zaferlerle dolu milletimiz, yüz yıl önce 6 Ekimde yine kutlu bir direniş ve mücadele göstererek Peygamber Efendimiz'in müjdesi, Fatih Sultan Mehmet Han'ın emaneti olan aziz İstanbul'umuzu işgal güçlerinden temizlemiştir. İstanbul'un kurtuluşu Millî Mücadele'yi zaferle taçlandırmış, milletimizin hürriyetinden asla vazgeçmeyeceğini bütün dünyaya bir kez daha ilan etmiştir. Bu güzel vatanımızı bizlere emanet eden, al bayrağımız uğrunda canını feda eden ve milletimizin gönlünde ölümsüzleşen bütün şehitlerimizi rahmetle anıyor, gazilerimize şükranlarımı sunuyorum.

“Dünya tek bir ülke olsaydı başkenti İstanbul olurdu.” dedirten mukaddes şehir aziz İstanbul’umuzun düşman işgalinden kurtuluşunun 100’üncü yıl dönümünü kutluyorum. Rabb’im bizleri vatansız, bayraksız ve ezansız bırakmasın.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Mehmet Baykan...

24.- Konya Milletvekili Mehmet Baykan’ın, Avrupa’nın İslam ve Müslüman karşıtlığına ve bu konuda Cumhurbaşkanı tarafından tüm uluslararası topluma yapılan uyarıcı çağrılarının sonuçlarına ilişkin açıklaması

MEHMET BAYKAN (Konya) – İsveç’te Kur’an-ı Kerim’e yönelik hadsiz tavırlar, Fransa’da 17 yaşında Müslüman bir gencin polis kurşunuyla öldürülmesi gibi hadiseler göstermektedir ki Avrupa, İkinci Dünya Savaşı sonrasında yeni ötekisini bulmuş, tekrar ırkçılık, yabancı düşmanlığı ve İslamofobi sarmalına girmiştir. Avrupa ülkelerinde yüce dinimiz İslam’a, değerlerimize ve Müslümanlara yönelik saldırıların sıklaşması göstermektedir ki meselenin ulaştığı boyut artık fobi yani korku kelimesiyle izah edilemeyecek durumdadır. Konu artık anti İslam’a dönüşmüştür yani İslam ve Müslüman karşıtlığına, düşmanlığına evrilmiştir. Bu konuda Saygıdeğer Cumhurbaşkanımız tarafından tüm uluslararası topluma yapılan uyarıcı çağrılarının, ülkemizce gerçekleştirilen faaliyetlerin başta İslam ülkeleri ve toplumları olmak üzere desteklenmesi, keza, uluslararası ortamlarda kuvvetle seslendirilmesi, bu yanlış gidişin, hastalıklı hâlin önlenmesini sağlayacak ve Avrupa’nın tarihinde yeni utanç sayfalarının açılmasına mâni olacaktır.

BAŞKAN – Talat Dinçer...

25.- Mersin Milletvekili Talat Dinçer’in, okul kantinlerindeki gıdalardan dolayı çocuklarda zehirlenmelerin artmasının nedenine ilişkin açıklaması

TALAT DİNÇER (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Öncelikle, son yıllarda okul kantinlerinde gıdalardan dolayı çocuklarımızın zehirlenme oranları artmaktadır. Bunun da en önemli sebeplerinden bir tanesi, okul idarelerinin yüksek para elde etmek adına okul kantinlerini ihalelerde çok yüksek bedelle kantin işletmecilerine sunmaları, bunun nedeni olarak da burada sağlıksız gıdaların kantinlerde yoğunlaşması gözlenmektedir genel olarak. Bu konunun ciddiyetle ele alınması ve geleceğimizin teminatı çocuklarımızın zehirlenme oranlarını düşürmek adına veya yok etmek adına kantinlerde en azından uygulanabilir bir fiyatın kantinci esnafına verilmesi ve buradaki gıda denetimlerinin ciddi oranda yapılması son derece önemlidir diyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Hasan Ufuk Çakır...

26.- Mersin Milletvekili Hasan Ufuk Çakır’ın, Mersinli çiftçinin perişan olduğuna ilişkin açıklaması

HASAN UFUK ÇAKIR (Mersin) – Sayın Başkanım, Mersin çiftçisi perişan, limon 2,5 lira; üretici perişan, çiftçinin karnını yarmışlar, her sene yeni sene demiş. Kim çözecek bu sorunu? “Mazota gel, mazota.” diyoruz, cevap veren yok, “gübre” diyoruz, cevap veren yok. Mersin’de bitmeyen göletler var. Su sıkıntısı zor. Bu göletlerin yapılması gecikiyor, yapmıyorsunuz, sebep olarak “Para yok.” diyorsunuz, bunu derhâl çözün. Aksıfat, Sorgun, Akkız Göletlerini Erdemliler bekliyor, bunu Tarsuslular bekliyor, Silifkeliler bekliyor, Mersin merkezin Yörükleri bekliyor. Neden bunlar yapılmıyor? Bu limona kim çare olacak? Dışarıdan ithal muz geliyor; uyuşturucu da geliyor onunla beraber. Bu ithal muzun derhâl önünü kesin, yoksa bu çiftçi sokağa dökülüp bu Meclisin önüne gelecek, hepsi saraya gelecek.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Haydar Altıntaş...

27.- İzmir Milletvekili Haydar Altıntaş'ın, TÜRKŞEKER'in işlevini tamamen kaybetmiş olmasına ilişkin açıklaması

HAYDAR ALTINTAŞ (İzmir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bir devletin kalitesi kurumlarının kalitesiyle ölçülür. Kaliteli kurumlara sahip olan devletler adalet, eşitlik ve zenginlik yaratırlar. Türk devletinin önemli kurumlarından biri de TÜRKŞEKER'dir. TÜRKŞEKER işlevini tamamen kaybetmiş, içi boşalmış, kalitesi sıfırlanmış bir kurum hâlinde olduğu için şu anda sökülen pancara rağmen şekerin fiyatını ilan edememektedir. 2002 yılında 2 kilo pancar satarak 1 litre mazot alan çiftçi bugün belirlenen 1,8 TL'lik avans fiyatla ancak 22 kilo pancar satarak 1 litre mazot alabilir hâle gelmiştir. Eğer sistem bu şekilde devam ederse Türk milletinin sağlık sorunlarıyla alakalı olarak derinden tartıştığımız nişasta bazlı şeker problemi tekrar Türkiye'nin gündemine...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, şimdi, Sayın Grup Başkan Vekillerinin söz taleplerini karşılayacağım.

İlk söz, Saadet Partisi Grup Başkan Vekili ve İstanbul Milletvekili Sayın İsa Mesih Şahin'e aittir.

Sayın Şahin, buyurun.

28.- İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'in, neden komisyon sıralarında oturduklarına, oturma düzeninin sağlanmasını umduklarına, Anayasa konusunda “Bütün partilerin kapısını çalacağız.” diyen Cumhurbaşkanının hafta sonu yapılacak partisinin kongresine Mecliste milletın bir bölümünü temsil eden partilere davetiye göndermemiş olmasını bir samimiyet sorunu olarak gördüklerine, mülakata, İstanbul depremine, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın 3'üncü Birleşimde Kanal İstanbul'la ilgili yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ve İstanbul Milletvekili Nilhan Ayan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) — Sayın Başkan, teşekkür ediyorum. Genel Kurulu da saygıyla selamlıyorum.

Genel Kurula sonradan gelen milletvekillerimiz var, ekran başına da sonradan oturan vatandaşlarımız olduğu için neden burada oturduğumuzu birkaç cümleyle tekrar izah etmek istiyorum.

Değerli milletvekilleri, biz; siyasetimizi karşıtlık siyaseti üzerinden asla yapmak istemiyoruz, kimseyi hedef de almıyoruz, düşmanlık siyaseti, nefret siyaseti asla yapmıyoruz; siyasetin belli bir nezaket çerçevesinde yapılması gerektiğine inanıyoruz ki siyasetin de Türkiye'de tarzının, işleyişinin her anlamda değişmesi gerektiğini de düşünüyoruz. Şimdi, bu anlamda Mecliste bu misyonla siyaset yapmaya gayret göstereceğiz. Tabii, bize emanet edilen bir sorumluluk var, bu sorumluluğun gereği olarak da biz hakkımızı korumak zorundayız. Şimdi, üç aydır oturma düzeninin sağlanmasını bekliyoruz. Bu, bizim iyi niyetimizdir, üç aydır anlayış gösterdik yani bazı arkadaşlar tepki gösteriyorlar, belki hikâyenin geçmişini bilmeyebilirler. 1 Ekimde bu sorunun çözüleceği net bir şekilde söz verilmişti. Söze güvenemeyeceksek neye güveneceğiz? Bunun altını özellikle çiziyorum. Umarım bu sorun çözülür. Bunu da kamuoyuna buradan iletmek istiyoruz.

Şimdi, yeni anayasa tartışması önemli bir gündem, yeni anayasa konusunda ara ara fikirlerimizi beyan ediyoruz. Bu konuda bir hususun altını özellikle çizmek istiyoruz: “Anayasa” dediğimiz kurum, toplumsal mutabakat sözleşmesidir, bir uzlaşmadır anayasa değerli milletvekilleri. Şimdi, hafta sonu iktidar partisinin kongresi var, hayırlı olsun yani Türkiye siyasetine, demokrasimize hayırlar getirsin ancak Sayın Cumhurbaşkanı buradan “Anayasa konusunda bütün partilerin kapısını çalacağız.” demişti, “Anayasa konusunda bütün partilerin kapısını çalacağız.” diyen Sayın Cumhurbaşkanı ne hikmettir ki partisinin kongresinde bu Mecliste milletın bir bölümünü temsil eden partilere davet göndermemiş.

Arkadaşlar, çok meraklı değiliz ancak bir toplumsal uzlaşmadan bahsedeceksek, bir kucaklaşmadan bahsedeceksek, yeni anayasadan bahsedeceksek, birbirimize -siyasi nezaketin gerektirdiği kongrelere davet etmeme konusunda- kapıları kapatacak mıyız; ya, ben bunu kamuoyunun takdirine sunuyorum. Burada da bir samimiyet sorunu görüyoruz arkadaşlar, biz bu samimiyet sorununu çözmeden, aşmadan yeni anayasa yapılmasının da kolay olmayacağını düşünüyoruz. Yeni anayasanın da... Anayasa birleştiren, kucaklaştıran bir kurum olmalı, ayrıştıran, kavgaya dönüştüren bir kurum olmamalı; onun için de yeni anayasanın yerel seçimlerden önce toplumu geren, ayrıştıran bir şeye dönüşmemesi için de bu konunun yerel seçimlerden sonra daha sağlıklı bir şekilde tartışılması gerektiğini düşünüyoruz; bunu da buradan kayda geçmek istiyorum.

Mülakatlar konusunda ben geçen gün kürsüden bir konuşma yaptım, çok sayıda genç arkadaşımız mesaj attı, çok sayıda genç arkadaşımız sosyal medyadan tepki verdi. Değerli iktidar partisindeki arkadaşlarımız, gençlerin size selamı var, gençler sizden hiçbir şey istemiyor, torpil istemiyor, gençler sizden sadece adalet istiyor ve verdiğiniz sözü tutmanızı istiyor; gençlerin selamını da size buradan iletme istiyorum.

İstanbul depremi konusunu önemsiyoruz, İstanbul depremi konusunda bugüne kadar -burada siyasi parti ayrımı da gözetmiyorum, yerel yönetim merkezî yönetim ayrımı da gözetmiyorum- gerekli, atılması gereken adımlar, samimi adımlar atılmamıştır. Bu konu, arkadaşlar, hepimizin özel bir gündemi olmalı; İstanbul hepimizin, İstanbul tarihin bize emaneti olan müjdeli bir şehir, böylesine bize emanet olan bir şehri siyasi rekabetlere, siyasi çekişmelere kurban edemeyiz. İstanbul depremi konusunda, hızlı bir şekilde bütün paydaşların bir arada olduğu sağlıklı çalışmalara ihtiyacımız olduğunun altını çizmek istiyorum.

Dün, Leyla Hanım -ben bunu tekrar edeceğim, İstanbul Milletvekili olarak bu konuyu önemsiyorum, satmak için söylemeyeceğim- Kanal İstanbul’la yeni kentsel dönüşüm alanları oluşacağı gibi bir ifade kullandı. Bakın, bu çok önemli bir konu. Kanal İstanbul konusunun da ayrıca tartışılması gerektiğini düşünüyoruz, faydalı bir şeyse hep beraber destek verelim ama yok faydalı da değilse hep beraber karşı çıkalım. Kanal İstanbul konusunda “Kentsel dönüşüm alanları nasıl oluşacak, bu konuda gerekirse Sayın Bakan izahat yapar.” dedi. Doğrudur, teknik bir konu, Sayın Bakan ya da ilgili Komisyon Başkanı bu konuda Meclisi de bilgilendirebilir, kamuoyunu da bilgilendirebilir. Bu konuda Meclisin, kamuoyunun bilgilendirilmeye dünkü açıklamadan sonra ihtiyacı olduğunu da özellikle belirtmek istiyorum.

Deprem bölgesiyle ilgili... Deprem bölgesini önemsiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Şahin, lütfen tamamlayalım.

İSAMESİH ŞAHİN (İstanbul) – Ben İstanbul Milletvekiliyim ama deprem bölgesinin bir evladıyım, bütün ailem Osmaniye’li, ben Osmaniye’nin bir evladıyım, deprem bölgesinin bütün sorunlarını yakından biliyorum. Buranın sorunlarını konuşurken de amacımız iktidar partisini yıpratmak değil; amacımız gerçekten vatandaşımızın çektiği sıkıntıları sizlerle paylaşmak, yaşam koşullarını iyileştirebilmek adına bir şey yapabilir miyiz, derdimiz bu. Bu anlamda, az önce arkadaşımız Adıyaman’dan bahsetti. Ben değerli milletvekilinin Adıyaman İpekli 1 Şehir Hastanesi K-2B Geçici Konaklama Merkezi’ni ziyaret etmesini, Geçici Konaklama Merkezi’nin kışa hazır olup olmadığını bizzat gözlemlemesini rica ediyorum. Deprem bölgesi kışa hazır değil milletvekilleri. Deprem bölgesinin kışa hazırlıkla ilgili gereken adımlarını hızlı bir şekilde atmak bu Meclisin sorumluluğudur diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şimdi, İYİ Parti Grup Başkan Vekili ve İzmir Milletvekili Sayın Dursun Müsavat Dervişoğlu.

Buyurun Sayın Dervişoğlu.

29.- İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu'nun, yirmi bir yılı aşan bir iktidarın mülakatla ilgili söylemlerine, Hükümetin artık sözleri ile icraatlarının, vaatleri ile sebep oldukları sonuçların arasındaki çelişkiyi aşmasını umut ettiklerine, Türkiye'nin bir tesadüf eseri değil Adalet ve Kalkınma Partisinin bilinçli politikaları sonucunda bugün dünyada en fazla sığınmacı ve kaçak barındıran ülke konumunda olmasına ve bunun sonuçlarına, tüm sığınmacıların ve kaçakların artık vatanlarına gönderilme vakitlerinin geldiğine ilişkin açıklaması

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım. Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum.

Seçim öncesi “Mülakatları kaldıracamız.” vaadinde bulunan Sayın Erdoğan, seçimlerin üzerinden yüz günden fazla bir süre geçmesine rağmen sözünü yerine getirmemekte ısrar ediyor. Ayrıca, Cumhurbaşkanının sözü bizzat Millî Eğitim Bakanı tarafından yere düşürülmüş, “mülakatın mülakat gibi yapılacağı” gibi rahatsızlık verecek bir ifadeyle de itibarsızlaştırılmıştır. Yirmi bir yılı aşan bir iktidarın “Bundan sonra mülakatları mülakat gibi yapacağız.” demesi kendi kendilerine yaptıkları bir ihbar ve itirafıdır. Türk milletini yönetme sorumluluğu taşıyanlar milletin geleceğini ve hayallerini, gençlerimizin emeğini ve alın terini maalesef gasbettektedirler. “Mülakat” adı altında işe yerleştirmelerde çarklar daima gücünün lehine dönmüş ve daima iktidara yakın olanın önü açılmıştır. Bu tutum sonucu devlet eli ve otoritesiyle akraba, eş dost kayırma ve bizden olan anlayışını hâkim kulma algısı yayılmış, nepotizm istisna olmaktan çıkıp -üzülerek söylüyorum- kaideye dönüştürülmüştür.

Bu aziz millet bir kez daha sizlere güvenoyu verdi. Nasılsa oyları aldık diye verdiğiniz sözleri şimdiden unutmak vicdanla ve siyasi ahlakla bağdaşan bir davranış değildir. 2023 seçimleri itibarıyla Hükümetin ve Meclis kompozisyonunun değişmesi Türkiye'nin ve milletin yakıcı gerçeklerini ortadan kaldırmamaktadır. Milletimizin derdi, dün olduğu gibi bugün de işsizliktir, bugün de kaynamayan tenceredir, artan ev kiralardır; milletimizin derdi, bugün de ödenemeyen faturalar, gelmek bilmeyen ay sonlarıdır. “Dünyanın en büyük 10 ekonomisine gireceğiz.” diye başlattığınız yolculuğun sonunda geldiğimiz noktada dünyada en yüksek enflasyona sahip 7'nci ülke durumundayız. Biz, Hükümetten artık sözleri ile icraatlarının, vaatleri ile sebep oldukları sonuçların arasındaki çelişkiyi aşmasını umut ediyoruz. Dün “Dış güçler, faiz lobisi, uluslararası karanlık odakların kurduğu sini kumpaslar...” diyordunuz, bugün “Yabancı sermaye memlekete sıcak para getirebilir.” diye övünüyor ve kutlama yapıyorsunuz. Dün “Biz milletimizi enflasyon altında ezdirmeyiz.” diyordunuz, bugün enflasyonda bir dünya markası hâline getirdiğiniz Türkiye’de vatandaşlara hâlâ daha “Dişinizi sıkın.” demeye devam ediyorsunuz. Hepsinin ötesinde yahu siz dün “Faiz sebep, enflasyon sonuctur.” diyordunuz, o hâlde hiç düşündünüz mü bugün faizi hangi sebeple 8,5’lerden 30 puanın üzerine çıkardınız? Türkiye Cumhuriyeti devletini Türk milletinin tevdi ettiği yetkiyle belirli bir müddette ve nispette yönetme ehliyetine sahip olmanız demek seçimden evvel sebebi olduğunuz krizlerin sorumluluklarının sona ermesi demek değildir, aksine Türk milletine karşı görev ve sorumluluklarınız hiç olmadığı kadar yüksek olmalıdır. İYİ Parti, sahibi olduğu devlet yönetme iddiasıyla birlikte bu sürecin de emin olun ki takipçisi olacaktır.

Saygıdeğer milletvekilleri, Türkiye bir tesadüf eseri değil, Adalet ve Kalkınma Partisinin bilinçli politikaları sonucunda bugün dünyada en fazla sığınmacı ve kaçak barındıran ülke konumundadır. Birleşmiş Milletlerin tanıdığı 193 ülke var. Türkiye’de bulunan sığınmacı ve kaçak sayısı bu ülkelerin 98’inin nüfusundan fazla. Türkiye’yi âdeta kuşatan bu en önemli millî güvenlik sorunu taşıdığı risk ve tehditler itibarıyla yalnızca siyasi değil, ekonomik ve sosyal krizleri de içinde barındırmaktadır. İYİ Parti Göç Politikaları Başkanlığının gerçekleştirmiş olduğu saha çalışmaları Türk milletinin bu sığınmacı ve kaçak akınıyla birlikte maruz kaldığı ekonomik ve sosyal zorlukların kanıtlarını da ortaya koyuyor. Partimizin muhtelif illerde yapmış olduğu saha çalışmaları göstermektedir ki Türkiye’de sığınmacıların oluşturduğu gettolaşma ve sığınmacılara matuf alternatif yaşam alanları şehirlerimizin kültürel dokusunu ve istikbalini tehdit eder hâlde gelmiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Dervişoğlu, lütfen toparlayalım.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Sığınmacı ve kaçakların doğum oranlarının çok yüksek olması, bir evde 15-20 kişi yaşaması dolayısıyla ev kiralari astronomik fiyatlara yükselmiş, çekirdek Türk aile yapısı ev kiralari karşılayamaz hâle gelmiştir. Yine, partimizin bizzat sahada, gettolaşmış mahallelerde ve alanlarda yapmış olduğu çalışmalarda açıkça ortaya çıkan tablo şudur: Vatandaşlarımızdan mürekkep esnafar, vergi vermeyen ve kaçak mal satan sığınmacıların açtığı işletmelere karşı rekabet edememekte ve bir bir iş yerlerini sığınmacılara devretmek zorunda kalarak ticari alanları terk etmektedirler.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Dervişoğlu, lütfen tamamlayalım.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Bitiriyorum efendim.

Konfeksiyon başta olmak üzere bazı meslek kolları tamamen sığınmacıların tekeline geçmiş, Türk vatandaşları çeşitli iş kolları dışında kalma tehlikesiyle karşı karşıya bırakılmıştır. Bu demografik krizi Türkiye'nin başına bela eden, memleketeye yönelik kitlesel göçü engellemekle mükellefken onu teşvik eden iktidar sahipleridir. Eğer makam araçlarından iner, mahallelere, sokaklara da giderseniz şunu göreceksiniz: Suriyeli sığınmacıların 5 milyonu aşan sayısı, içine kapalı sosyal yapısı ve özellikle de kendi içlerinde yaptıkları izolasyon, ekonomik faaliyetleriyle entegrasyon boş bir hayal ve uluslararası bir yalana dönüşmek üzeredir. Tüm sığınmacı ve kaçakların artık vatanlarına gönderilme vakti gelmiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Son cümlem.

BAŞKAN – Başkanım, son cümlelerinizi alalım.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – İktidarı ve bizzat Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ı sorumluluklarını yerine getirmeye davet ediyor, Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum.

Müşahadehanız için de çok teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Şimdi söz sırası, Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkan Vekili ve Sakarya Milletvekili Sayın Muhammed Levent Bülbül'e aittir.

Sayın Bülbül, buyurun.

30.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün, Gaziantep'te şehit olan Polis Memuru Emirhan Şimşek'e, 1 Ekim Pazar günü gerçekleşen hain terör saldırısına, Türkiye'nin bölgesinde terör yoluyla hiçbir oldubittiyeye müsaade etmeyeceğine, "Mazlum Afrin" kod adlı PKK'lı teröristin MİT ve Türk Silahlı Kuvvetlerinin yapmış olduğu başarılı operasyon neticesinde Suriye'de etkisiz hâle getirilmesine ve Maltepe Üniversitesinin Güzel Sanatlar Fakültesindeki bazı ders adlarındaki "Türk" ifadesinin "Türkiye" olarak değiştirilmesine anlam veremediklerine ilişkin açıklaması

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Gaziantep'te şüpheli takibi yaparken trafik kazası geçirerek görevi başında şehit olan Polis Memuru Emirhan Şimşek'e Allah'tan rahmet ve yakınlarına, aziz milletimize başsağlığı dileyerek konuşmama başlamak istiyorum.

Sayın Başkan, 1 Ekim Pazar günü hain bir terör saldırısıyla uyandık. PKK-YPG tarafından yapıldığı anlaşılan bu saldırı İçişleri Bakanlığı içerisinde bulunan Emniyet Genel Müdürlüğüne yönelik olmuş ve bu saldırı neticesinde 2 polisimiz yaralanmıştır. Yine, Kayseri'de 1 vatandaşımız da bu saldırıyı gerçekleştiren aracın gasbedilmesi sırasında alçakça şehit edilmiştir. Bu saldırının ardından yapılan incelemeler neticesinde bu saldırının Suriye tarafından, Suriye'nin kuzeyinden geldiği, teröristlerin Türkiye'ye bu yol üzerinden, Suriye'nin kuzeyinden giriş yaptığı anlaşılmıştır ve terör örgütü olarak PKK-YPG'nin burada bu saldırıyı düzenlemiş olduğu tespit edilmiştir. Bu tespitin ardından dün akşam Dışişleri Bakanımızca yapılan açıklamada Suriye'deki PKK-YPG/PYD'ye ait altyapı, üstyapı ve enerji

tesislerinin meşru hedef hâline geldiği açıklanmış ve bu noktada üçüncü taraflara da birtakım uyarılarda ve tavsiyelerde bulunulmuştur; bu tesislere yaklaşmaları ve buralarda olmamalarına yönelik olarak bir karar kamuoyuyla paylaşılmıştır. Bu karar, kanaatimizce son derece önemli ve haklı bir karardır. Uluslararası hukuk böyle bir terör saldırısı gerçekleştiğinde ve bunun sınırımızın dışında başka ülkelerden, başka topraklardan neşet ettiği anlaşıldığı takdirde bu terör odaklarına yönelik olarak yapılacak her türlü operasyonu, her türlü takibi meşru ve hukuka uygun kabul etmektedir. Bu çerçevede, Milliyetçi Hareket Partisi olarak atılacak her türlü adımı meşru, haklı ve lüzumlu gördüğümüzü ifade etmek istiyoruz.

Yine, bu süreçte Irak'ın kuzeyine gerçekleşmiş olan hava operasyonlarında da çok sayıda terör hedefinin yok edildiğini, birçok teröristin etkisiz hâle getirildiğini de öğrenmiş bulunmaktayız. Bu da Türkiye'nin bölgesinde terör yoluyla hiçbir oldubittiye müsaade etmeyeceğinin en önemli kanıtlarından biri olmuştur.

Yine, İstiklal Caddesi'nde geçen yıl gerçekleşen kanlı bombalı eylemin azmettiricisi ve planlayıcısı olduğu ifade edilen “Mazlum Afrin” kod adlı PKK'lı terörist MİT ve Türk Silahlı Kuvvetlerinin yapmış olduğu başarılı operasyon neticesinde, sınır ötesinde Suriye'de etkisiz hâle getirilmiştir. Türkiye, sınırının içerisinde, topraklarında veya sınırının dışında bu tarz terör hedeflerine, kendisine yönelen tehdit ve tehlikelere karşı proaktif bir şekilde hareket etmeye devam edecektir. Yapmış olduğumuz bu terörle mücadele dünyada belki teröre karşı yapılan en başarılı mücadelelerden biridir. Bu noktada Türk Silahlı Kuvvetlerini, Millî İstihbarat Teşkilatımızı ve bütün güvenlik güçlerimizi tebrik ettiğimizi ifade etmek istiyorum.

Sayın Başkan, ülkemizde millî kimliğimizi, dilimizi ve kültürümüzü yok saymaya, bunu âdeta reddettirmeye ve hükümsüzleştirmeye yönelik sinsi çabalar ve faaliyetler yüz yıl öncesinde var olduğu gibi bugün de varlığını, mevcudiyetini devam ettirmektedir.

Geçtiğimiz yıl burada, Meclis Genel Kurulunda da dile getirmiştik. Boğaziçi Üniversitesinde Alman Edebiyatı, Fransız Dili ve Edebiyatı gibi kütüphanede birtakım bölümler, tasnifler söz konusu olurken “Türk Edebiyatı” adlandırmasının “Türkiye Edebiyatı” olarak değiştirilmesine burada tepki göstermiştik. Bu gayrimillî tavrın hiçbir şekilde kabul göremeyeceğini, bunun doğru olmadığını biz de buradan dile getirmiştik.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Bülbul, lütfen tamamlayalım.

Buyurun.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Yine, öğrendiğimize göre Maltepe Üniversitesinde de benzer bir gelişmenin olduğu ifade edilmiştir. Üniversitelerimiz bizim millî bilim yuvalarımızdır. Maltepe Üniversitesinin Güzel Sanatlar Fakültesinde “Geleneksel Türk Tiyatrosu” olarak okutulan dersin adının “Geleneksel Türkiye Tiyatrosu” olarak, “Türk Tiyatrosu Tarihi” dersinin de “Türkiye Tiyatrosu Tarihi” dersi olarak değiştirilmesine anlam verememekteyiz. Bu son derece art niyetli; hedefi, başka birtakım hedefleri, başka birtakım planları beraberinde, içinde barındıran çok sinsi bir çalışmadır, bir faaliyettir. Bunu buradan kınadığımızı ve YÖK başta olmak üzere bu konuda gerekli önlemlerin alınması gerektiğini ifade etmek istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen buyurun.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Bunlar ufak meseleler gibi görünse de arkasında barındırdığı fikrî altyapısı da değerlendirildiğinde millî kimliğimize yönelik haksız ve doğru olmayan birtakım tavır ve davranışlar olarak göz önünde bulundurulmalı; bunlara karşı da dikkatli olunması gerektiği kanaatinde olduğumuzu ifade ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyorum.

Şimdi söz sırası, Yeşiller ve Sol Gelecek Partisi Grup Başkan Vekili ve Erzurum Milletvekili Sayın Meral Daniş Beştaş'tadır.

Buyurun Sayın Daniş Beştaş.

31.- Erzurum Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın, 5 Ekim Öğretmenler Günü'ne, mülakata, kira sorununa, Dokuz Eylül Üniversitesi öğrencilerinin yemek fiyatlarını protesto ettiklerine, Türkiye Kömür İşletmelerinde faaliyet raporuna girmeyen kömür miktarına, Ayşenur Arslan'ın İçişleri Bakanlığına yapılan saldırıyla ilgili bir konuşması sebebiyle canlı yayında gözetimine alınması sonrasında RTÜK'ün Halk TV'ye verdiği cezaya ve Halk TV'nin Ayşenur Arslan'ın programına son verdiğini duyurmasına ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Bugün, 5 Ekim Öğretmenler Günü, 1966 yılında Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü (UNESCO) tavsiyesiyle belirlenmişti. O tarihten bu yana çok güçlü bir mücadele geleneği oluştu. Bu mücadele geleneği çok zorluklar yaşadı, çok badireler atlattı ve 80 darbesini de gördü tabii ki. Sonrasında yaşanan darbeler ve KHK'lerle eğitim emekçileri günümüze kadar da birçok zorlukla karşı karşıya bırakıldı. Daha yakın zamanda Gebze Teknik Üniversitesinde akademisyenlere adabımuâşeret dersleri “hizmet içi eğitim” adı altında bir eğitim verileceği de basına yansımıştı. Şimdi ise iktidar tek tip öğretmen inşası için kolları sıvamış durumda. Ne demek istiyorum? Kılık kıyafet serbestliğini kendisi söz konusu olunca dilinden düşürmeyen iktidar öğretmenlere tek tip önlük dayatmasında bulunuyor. Her ne kadar kimi çevrelerce Bakan Yusuf Tekin'in “Bu konuda bir zorunluluk yok, teşvik ediyoruz.” dediği yazılsa da bir geri adım gibi algılsa da öğretmenlerin beden ölçüleri hâlâ alınmaya devam ediyor. Önlüğün ya da herhangi bir üniformanın eğitim hakkını daha geliştirmek ve nitelikli bir eğitim hizmeti sunmak için olmadığını gayet iyi biliyoruz tabii ki. Öğretmenler tek tip önlük uygulamasını kabul etmiyor. Biz de buradan çağrı yapıyoruz: Öğretmenleri tek tip yapamazsınız ve kalıplara sığdırmaya çalışmayın. Tabii ki eğitim emekçilerinin dağ gibi sorunları var. Öğretmenler için mutlaka bir şey yapacaksınız mülakat gibi mülakat değil, liyakatli atamalar yapın. Mülakatı kaldırın çağrısını biz de buradan destekliyoruz ve ataması yapılmayan eğitim emekçilerinin, öğretmen adaylarının bugün ayrıca günlerini de kutlamak istiyorum.

Sayın Başkan, hemen hemen her gün buradan fahiş kira sorununu ve mağduriyetini anlatmaya çalışıyoruz. Osmaniye'de 85 yaşında yaşlı bir kadın kirayı ödeyemediği için evden çıkarıldı, bütün haber kanallarına yansıdı. 2.000 TL maaşı var, 12.000 TL kira isteniyor. Emekliler, asgari ücretliler, çalışanlar, açlık sınırının altında ücretle çalışan işçiler, yurtlara hâlen yerleştirilemeyen öğrenciler nasıl barınacaklar açıkçası bunu bilmiyoruz. Emekliler, dul, yetim aylığıyla geçinenlerin maaşı sadece kiraya dahi yetmiyor. Bu nedenle emeklilerin dul ve yetim aylıklarının bir an önce tekrar belirlenmesi gerektiğini buradan ifade etmek istiyorum.

Öğrencilerin barınma krizinin yanında, dün Dokuz Eylül Üniversitesi öğrencileri çok güçlü bir protesto yaptılar, yemek fiyatlarını protesto ettiler. 5,80 TL'den 17 TL'ye çıkarıldı yani 3 katına çıkarıldı; bütün üniversitelerde böyle. Özel yurt kiralari da oldukça yüksek. Ocak ayından itibaren 1.250 TL olan KYK burslarıyla artan yemek fiyatlarını nasıl ödesinler? Barınma masraflarını, ulaşım masraflarını nasıl ödesinler; bunu iktidara soruyoruz. Peki, bu öğrenciler nasıl bu bütçeyle yaşayacaklar? Kültürel etkinlikler ve sosyal faaliyetler zaten bir hayal. Öğrenciler artık “Sinemaya, tiyatroya, bir konsere zaten gidemiyoruz.” diyorlar. Bu tablodan bu iktidar sorumludur. Çözmek için mücadeleye devam edeceğiz. Çağrımız kendilerine.

Türkiye Kömür İşletmelerinde kayıp kömürler var, bunu da söylemek istiyorum. Kurumun son dönem faaliyet raporlarında satışa hazır kömür ile satılan kömür arasında 40 milyon tonluk bir fark var. Özetle, şöyle bir rakam: Kömür miktarı, satılabilir kömür miktarı 128 milyon 371 bin ton ancak satılan kömür miktarı 88 milyon 53 bin ton, aradaki 40 milyon ton kömüre ise faaliyet raporunda yer verilmemiş. Neden stokta olması gereken 40 milyon ton raporda yer almıyor? Bunu soruyoruz ve

cevap istiyoruz tabii ki. Kamuoyunu aydınlatmak zorundalar ve hele ki iktidarın bu seçim öncesi kömür dağıtmaya giriştiğini hepimiz biliyoruz. Daha fazla izahata ihtiyaç var. Bu arada şunu da söyleyeyim, Erzurum’da köyleri gezerken verilen kömürlerin yakılmadığını, ıslak olduğunu da buradan ifade edeyim. Çöpe atıyorlarmış kömürleri, ben de birkaç yerde torbaları gördüm.

Sayın Başkan, Ayşenur Arslan’ı Türkiye aslında gazeteci olarak, bir televizyon sunucusu olarak yakından tanıyor. İçişleri Bakanlığına yapılan saldırıyla ilgili bir konuşması sebebiyle canlı yayında gözaltına alındı...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet, lütfen tamamlayalım.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – ...ve sonrasında bırakıldı ama Halk TV’ye yüzde 5 para, 5 kez de yayın durdurma cezası verilmesi Türkiye’de ifade ve basın özgürlüğünün olmadığını bir kez daha gösterdi, ilan etti ve şunu söyleyeyim, RTÜK bir mahkeme değildir, RTÜK şu anda zaten AKP’nin bir kurulu olarak çalışıyor ama bir mahkeme gibi faaliyet yürütüyor. Neticede, bu tamamen bir algı operasyonu. İktidarın baskı rejimiyle gazetecilerin herhangi bir konuda sorgulama, yorum yapma, eleştirme hakkının engellenmesi rutin bir uygulama hâline geldi ve bu bir gasptır, düşünce ve ifade özgürlüğünün gasbidir. Gazetecilerin ne soru sorması isteniyor ne kuşku duyması ne araştırması ne de gerçekleri ortaya çıkarması; yıllardır biliyoruz, hele hele Kürt gazetecilere uygulanan sansüre ve cezalara oldukça aşına bir durumdayız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Lütfen tamamlayalım.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) - Ancak iktidarın bu çemberi, tüm muhalif ve kendine aykırı gördüğü sesleri kısma çalışarak daha da genişlettiğine her geçen gün tanık oluyoruz. Bu mevzuda, iktidarın alıştığımız tavrından da vahim olanı, daha vahim olanı Halk TV’nin Ayşenur Arslan’ın programına son verdiğini duyurmasıdır. İktidarın tavrı, niyeti belliyken bugün Sezgin Tanrıkulu’na sahip çıkmayan CHP’nin tavrı gibi Halk TV’nin tavrının da baskı rejiminin politikalarına hizmet ettiğinin altını bir kez daha çizmek istiyoruz. Bizler özgür basını, düşünce ve ifade özgürlüğünü her koşulda savunduk ve savunmaya devam edeceğiz.

Teşekkür ediyorum Başkan.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum.

Şimdi Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkan Vekili ve Mersin Milletvekili Sayın Ali Mahir Başarır’a söz veriyorum.

Buyurun Sayın Başarır.

32.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır’ın, Dünya Öğretmenler Günü’ne, barınma sorununa, İstanbul’un Sancaktepe ilçesinde 3 çocuğun cansız bedenlerinin bulunmasına, Dokuz Eylül Üniversitesi öğrencilerinin yemek fiyatlarını protesto etmelerine ve bu öğrencilerin gözaltına alınmasına, Sayıştay raporlarına bakıldığında bazı kamu ihalelerinin ve ihaleye verilmiş yöntemlerinin hukuk devleti normlarından uzak olduğuna ve Sayıştay raporlarının bir anlamda sansürlenmiş olmasına ilişkin açıklaması

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Sayın Başkan, bugün Dünya Öğretmenler Günü. Maalesef, öğretmenlerimiz sosyal ve ekonomik olarak zor şartlarda çalışmak zorunda bırakılıyor. Bugün kadrolu yirmi beş yıllık bir öğretmen 24.154 lira, sözleşmeli öğretmen ise 21.500 lira maaş almakta. Bugün yoksulluk sınırı 40 bin lirayı aşmış, maalesef ki öğretmenlerimiz yoksulluk sınırının altında çalışmaya mahkûm ediliyor. Ataması yapılmayan öğretmen sayısı 1 milyonu geçti, okulda öğrencileri yetiştirmesi gereken öğretmenler maalesef ki pazarda çalışmak zorunda kalıyor. Öğretmenlik mesleği “uzman”

“başöğretmen” şeklinde basamaklara ayrıldı, aynı işi yapan öğretmenlere farklı ücret uygulamalarına maalesef ki tanık olduk. Öğretmenler odasındaki barışın bile bozulduğunu görüyoruz. Yönetici atamalarında liyakat ilkesi yok edildi, yandaş atamalar burada da görüldü. Şimdi, seçimden önce “Öğretmen alımlarında mülakat kalkacak.” denildi, Milli Eğitim Bakanı çıktı, “Mülakatı mülakat gibi yapacağız.” dedi. O zaman bugüne kadar nasıl yapıldı? Bunu herkes biliyor, Bakan bunu itiraf etti. Daha acı bir şey söylemek istiyorum. Öğretmenlere her yıl okul başlarken masraflarını karşılaması için verilen hazırlık ödeneği ne durumda? Bakın, 2002 yılında bu ödenek 175 liraydı yani asgari ücretin yüzde 95’ine denk geliyordu çünkü asgari ücret o zaman 184 liraydı; bugün verilen para 1.400 lira, asgari ücretin yaklaşık yüzde 10’u kadar. Bu, utanç verici bir durumdur.

Diğer bir durum, bir iktidar düşünelim, yirmi bir yılın sonunda 18 yaşındaki öğrencisine de 1 oda veremiyor ama maalesef görüyoruz ki 85 yaşındaki yalnız yaşamak zorunda kalan bir teyzemiz de mahkeme kararıyla sokağa atılıyor. Bugün, barınma büyük bir sorun. Bugün, yüz binlerce vatandaşımız mahkeme kapısında. Evet, daha yeni, Bursa’da kiracı ve ev sahibi anlaşmazlığından ev sahibi öldürüldü. Birçok yerde kavga var, birçok yerde dövüş var çünkü barınma büyük bir sorun ama bununla ilgili hiçbir çözüm üretmeyen iktidar var.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İstanbul Sancaktepe’de bir inşaatın su dolu temelinde yaşları 7, 9, 11 olan 3 evladımızın cansız bedeni bulundu. Evet Sancaktepe Belediyesinin, İstanbul Valiliğinin büyük bir kusuru var burada. Ver inşaat iznini, takip etme; temeli atсын, nasıl yaparsa yapsın o inşaatı. Bu anlayış yüzünden 3 çocuğumuz öldü. İşte, eğer ki inşaatları denetlemiyorsak, inşaat izni verildikten sonra inşaatın tüm aşamaları denetlenmiyorsa sonuç bu olur. Maalesef ki başka çocuklarımızın ölmemesi için bir an önce bu konuda sorumlular cezalandırılmalıdır, gerekli önlemler alınmalıdır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Dokuz Eylül Üniversitesinde yemeklere zam yapıldı ve tabii ki öğrenciler de haklı olarak Anayasa 34 çerçevesinde çatal bıçaklarını masalara vurarak bir protesto yaptı. Haklı değiller mi? Aldıkları burs -devletin verdiği- otuz günlük yemek parasını, bir öğün yemek parasını karşılamıyor. Şimdi, bunu protesto ettikleri için bugün yaka paça gözaltına alındılar. Yahu, neden? Hem yemek vermeyeceksin hem burs vermeyeceksin hem yurt vermeyeceksin hem de bunu konuşturmayacaksın. Bu, olacak bir şey mi? “Anayasa yapacağız.” diyorsunuz; Anayasa 34, en tipik örneği bu. Öğrenciler bir hak arayışında ve çatalını bıçağını da masaya vuruyor, bundan dolayı gözaltına alınıyor. Şimdi, ben, Rektöre bakıyorum; eski milletvekili Nükhet Hotar. Doğru, yirmi bir yıldır geldiğimiz noktada onun da sorumluluğu var. Eğer ki gerçekten bilimi, akıllı kullanan rektörler, hocalar bu okullarda olsa öğrenciler bu duruma düşmez, polisler de o yemekhaneye giremez ama birçok yerdeki rektörlere bakıyoruz, eski milletvekillerinizi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Başarır, lütfen tamamlayalım.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Yani şimdi, bu çocuklar gerçekten suç mu işliyor? Ben Genel Kurula söylüyorum: Suç mu işliyor? Bir an önce bu yanlıştan dönülmeli, o öğrenciler serbest bırakılmalı; hak arayışında olan, üniversitelerde yurt isteyen, yemek isteyen ya da yemekte indirim isteyen bu çocuklarımıza dokunulmamalı. Buradan tüm rektörleri de tüm dekanları da İçişleri Bakanlığını da uyarıyoruz. Gözaltına alınacak o kadar çok adam var ki öğrencilere gelene kadar. Anayasa 34 uygulansın.

Sayıştay raporlarını inceledikçe gerçekten dehşete düşüyoruz. Şimdi, birçok yolsuzluk var, birçok ihalede yolsuzluk var ama birkaç tane örnek vermek istiyorum. Hepsini burada konuşmaya kalsak herhâlde iki üç saat konuşmam gerekecek.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Başarır, lütfen toparlayalım.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Mesela, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı 800 milyonluk ihale yapmış, büyük çoğunluğunu taşıt ihalesi yapmış ama Sayıştay demiş ki: “21/(b)’yle yaptın, yaptın da bu ihaleyi kimin alacağı daha önce belliymiş.” Ya, bir Bakanlık bundan utanmaz mı efendim?

Geliyorum şimdi Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğüne. Araştırma ve geliştirme harcaması altında yiyecek, içecek giderlerini yapmış. Bir devletten bahsediyoruz, bir hukuk devletinden bahsediyoruz. Az önce grup başkan vekili arkadaşım söyledi, ya, Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumunda 40 milyon ton kömür kayıp. Nasıl olur böyle bir şey, nasıl olur? Yani her şeyin kaybedildiğini anlıyorum da bunu da gördüm ve şaşkınlık içerisindeyim. 40 milyon ton kömür kayıp, nerede? AKP Grubuna soruyorum; sormalılar, sormak durumundalar. Yani Sayıştay raporlarına baktığımız zaman gerçekten ihaleler ve ihale verilmiş yöntemleri de hukuktan, hukuk devleti normlarından uzak efendim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Başarır...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Son cümlem.

BAŞKAN – Son cümlelerinizi alalım.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Böyle ihale de olmaz, hatta böyle Sayıştay raporu da olmaz. Çünkü Sayıştay raporlarına da baktığımız zaman, binlerce sayfa olan Sayıştay raporları yüzde 10'lara düşmüş, bir anlamda sansürlenmiş. Bu hususları kamuoyunun takdirine sunuyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Evet, şimdi söz sırası Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkan Vekili ve Ankara Milletvekili Sayın Leyla Şahin Usta'ya aittir.

Sayın Şahin Usta, buyurun.

33.- Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın, Dünya Öğretmenler Günü'ne, deprem bölgesinin ihtiyaçlarının ve sorunlarının tespitiyle ilgili ilk günden itibaren çok ciddi çalışmalar yaptıklarına ve çözümleri için de ne gerekiyorsa yapmak için büyük bir gayret ve çaba içerisinde olduklarına, Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ve Gaziantep Şehir Hastanesine ilişkin açıklaması

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Bugün Dünya Öğretmenler Günü. Ben de bütün öğretmenlerimizin Öğretmenler Günü'nü saygıyla hürmetle kutluyorum. Bizi yetiştiren kıymetli öğretmenlerimizden Rahmetirahman'a kavuşanlara Allah'tan rahmet diliyorum. Yeni öğretmenlerimize de önümüzdeki süreçte başarılar diliyorum. İyi nesiller, sağlıklı nesiller, güçlü nesiller yetiştirmelerini temenni ediyoruz.

Sayın Başkanım, kıymetli milletvekillerimiz; deprem bölgesiyle ilgili yapılan çalışmalar ve bu çalışmalarla ilgili katkı vermek için söylenen sözlerin hepsine biz de kıymet veriyoruz ve emek veren herkese teşekkür ediyoruz.

Deprem bölgesinin ihtiyaçlarının, sorunlarının tespitiyle ilgili ilk günden itibaren çok ciddi çalışmalar yaptık, yapmaya da devam ediyoruz. Bunun için de özellikle Türkiye Büyük Millet Meclisi ara vermeden önce bir ek bütçe getirdik deprem bölgesindeki çalışmalarla ilgili. Biz, bu ek bütçeyi getirdiğimizde de hep aynı şeyi söyledik; “Türkiye, dünyanın yaşamadığı bir asrın felaketini yaşadı ve ek bütçeyi bu deprem bölgesindeki yaşanan sorunların çözümü için kullanıyoruz.” dedik ve -getirdiğimiz ek bütçe- 1 trilyon 119 milyar 514 milyon 513 bin lira bir ödenek eklendi bütçemize. Farkındayız, sorunlar var elbette ki ama bu sorunları çözecek gücümüz de var. Ek bütçeye o zaman destek veren bütün milletvekillerimiz tekrar bu huzurda teşekkür ediyorum, vermeyenlerin de takdirini saygıdeğer milletimize sunuyorum ama sorunların da farkındayız, çözümleri için de ne gerekiyorsa yapmak için büyük bir çaba ve gayret içerisindeyiz.

Az önce CHP Grup Başkan Vekili Ali Mahir Başarır'ın söylediği öğrenci olayıyla ilgili... Açıkçası ben de yanlış buluyorum, aşkın bir davranış olmuş yani masaya çatal ve bıçağıyla vuran öğrencilerin gözüaltına alınmasının yanlış olduğunu özellikle ifade ediyorum. Bu konuda keşke öğrenci temsilcileri davet edilerek sorun neyse diyalogla çözüm için bir çaba sarf edilseydi eminim ki çok daha barışçı bir yöntemle her iki tarafın da rızasıyla, memnuniyetiyle sorun çözülebilirdi. Böyle bir durumu tasvip etmemiz elbette ki bizim için de mümkün değildir. Önemli olan işlerin ve sorunların çözülmesiyle mutlaka ortak yollar bulunabilir ama bu tip aşkın davranışları kesinlikle kabul etmediğimizi ben de bir kere daha söylemek istiyorum. Umarım kısa sürede sorun çözülür.

Gaziantep Şehir Hastanesiyle ilgili de kısa bir bilgilendirme yapmak istiyorum. Hastanenin bitirildiği ama seçim yatırımı amacıyla da bekletildiği şeklinde ifadeler kullanıldı. Evet, hastane bitirildi ama bekletilmiyor. Çok kısa bir süre içerisinde muhtemelen önümüzdeki günlerde veya önümüzdeki hafta içerisinde hastanemiz hasta kabulüne başlayacak ve hizmet vermeye de başlayacak. Buradan Gaziantep'lilere, bölgedeki tüm insanlarımıza büyük bir hizmet, büyük bir eser olarak hizmet vereceğini söyleyerek hayırlı uğurlu olsun demeyi de arzu ediyorum.

Tekrar, bugün için günümüzü önümüzdeki kanunlarımızı, yasalarımızı huzur ve barış içerisinde çalışarak bitirmeyi temenni ediyoruz.

Teşekkür ederim Başkanım.

BAŞKAN – Ben de teşekkür ediyorum.

Şimdi gündeme geçiyoruz.

Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

Saadet Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Şimdi öneriyi okutuyorum:

VI.- ÖNERİLER

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ

1.- Saadet Partisi Grubunun, Grup Başkan Vekili Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ tarafından, 2019 yılında Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan tarafından açıklanan, ülkemizin çeşitli il ve ilçe merkezlerinde TOKİ'nin başta dar gelirli vatandaşlarımız olmak üzere şehit ve gazi yakınlarına öncelik vereceği 100 bin konut projesinden bazılarının niçin hayata geçirilmediğini, birçok hak sahibine konutların niçin teslim edilmediğinin nedenlerinin araştırılması ve çözüm önerilerinin tespiti amacıyla 5/10/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 5 Ekim 2023 Perşembe günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

5/10/2023

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 5/10/2023 Perşembe günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

İsa Mesih Şahin

İstanbul

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Muğla Milletvekili ve Grup Başkan Vekili Selçuk Özdağ tarafından, 2019 yılında Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan tarafından açıklanan, ülkemizin çeşitli il ve ilçe merkezlerinde TOKİ'nin (Toplu Konut İdaresi Başkanlığı) başta dar gelirli vatandaşlarımız olmak üzere şehit ve gazi yakınlarına

öncelik vereceği 100 bin konut projesinden bazılarının niçin hayata geçirilmediğinin, birçok hak sahibine konutların niçin teslim edilmediğinin nedenlerinin araştırılması ve çözüm önerilerinin tespiti amacıyla, 5/10/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerinin önüne alınarak görüşmelerinin 5/10/2023 Perşembe günkü birleşiminde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Saadet Partisi Grubu adına Grup Başkanı ve Muğla Milletvekili Sayın Selçuk Özdağ’a söz veriyorum.

Buyurun Sayın Özdağ. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; biraz önce arkadaşlarımızla birlikte burada Meclisi bilgilendirmeye çalışmıştık. Ben iktidar partisinin milletvekillerinin vicdanına hitap ediyorum. Biz 6 Temmuz 2023 tarihinde bir grup kurduk. Bu grubu kurduktan sonra İç Tüzük’ün bize vermiş olduğu haklar bugüne kadar verilmemişti. Gönül isterdi ki sizler bizatihi bizim adımıza konuşun. İktidar partisisiniz, adınız Adalet ve Kalkınma Partisi, “adalet” kısmıyla hitap etseydiniz, keşke Meclis Başkanı “Arkadaşlarımızın niye oturma yerleri yok, neden bizim imkânlarımıza onlar sahip değiller?” deseydiniz.

Size İslam tarihinden bir örnek vermek istiyorum: Hilfü'l-Fudûl -hepiniz bilirsiniz, bu terminolojiye hâkimsiniz diye tahmin ediyorum- Fadıllar Cemiyeti, Erdemliler Hareketi. Bu Erdemliler Hareketi, Peygamber’imize, Hazreti Muhammed’e peygamberlik gelmeden önce Mekke’de kim yanlış yaparsa, kim haksızlık yaparsa, kim zulmederse zulme karşı başkaldırmışlar, haksızlığa karşı meydan okumuşlar ve yanlışlara karşı doğruları söylemişlerdir. Hazreti Muhammed’e peygamberlik geldikten sonra kendisine sormuştur arkadaşları: “Ya Muhammed, sen onların döneminde yaşamış olsaydın ne yapardın?” “Onlara üye olurdum çünkü onlar Erdemliler Hareketi’ydi, Fazıllar Hareketi, Faziletler Hareketi’ydi.” Benim de gönlüm isterdi ki sizler erdemli davranmış olsaydınız, Grup Başkan Vekilleriniz, grubunuz, biz hakkımızı savunmadan önce Meclis Başkanlığı bize bu hakkı vermeliydi, hiç uğraşmamalıydık ve sizler bizim adımıza bu hakkı teslim etmeliydiniz.

Grup önerimize gelince... 2022 yılı Sayın Recep Tayyip Erdoğan, Cumhurbaşkanı, Adalet ve Kalkınma Partisi Genel Başkanı “Cumhuriyet tarihinin en büyük konut hamlesini yapıyoruz. 500 bin konut yapacağız, 250 bin arsa vereceğiz ve 50 bin de iş yeri teslim edeceğiz.” dedi. Kim sevinmez ki buna? Türkiye’nin çok ciddi konut problemleri var, zaten bugünkü durumda kiralar da aldı başını gidiyor. Ben sevindim ama ardından da geriye dönük hafızamı tedai ettirmek istedim, şöyle bir yokladım hafızamı, 2019 yılında da böyle bir söz vermişlerdi dedim; döndüm iki konuşmayı yan yana koydum, iki konuşma hemen hemen aynıydı, motamot aynıydı, sadece rakamlar değişti; 500 bin yerine 100 bin vardı ve aynı zamanda yoksullara, fakirlere, şehitlere ve gazilere, gazilerin çocuklarına “Biz konut yapacağız.” deniyordu. Peki, yapılmış mı diye merak ettim ve hemen Bilgi Edinme Yasası çerçevesinde gerekli yerlere sordum, dedim ki: 2019 yılında hangi şehirlerde, hangi ilçelerde TOKİ konutları yapılacaktı? Çünkü Sayın Erdoğan 100 bin konut yapılacağını söylüyordu ve 1 milyon 200 bin kişi müracaat etmişti ve bir buçuk ile iki yıl arasında teslim edeceğini söylüyordu ve aidatların da 840 lira olacağını söylüyordu. Araştırdım -Bilgi Edinme Yasası çerçevesinde- kaç şehirde, kaç konut yaptınız; kaç tamamlandı, kaç teslim edildi veya tahat da 1 milyon 200 bin kişinin aidatları teslim edildi mi diyerek sordum, bana verilen cevap şu: “1 milyon 200 bin kişi müracaat etti. 100 bin kişiden 97.828 kişi hak sahibi oldu.” Peki, kimler aldı? Yok. Yani böyle mi devlet yönetilir? Ve ardından da ben, tekrar, yeniden bununla ilgili araştırmalara girdim. 29 il başkanımızla görüştük, Gelecek Partisinin 29 il başkanıyla. Bulduğunuz şehirlerde TOKİ şu kadar konut yapacaktı, yapıldı mı dedim ve baktık ki buralarda konutlar yapılmamış.

Sürmene’ye gittim, Trabzon Sürmene’ye gittim “Burada TOKİ konutu var mı?” diyerek. Baktım ki orada arazi yok. Bir vatandaş benim yanıma geldi “Müracaat ettim, arazimi tam dört yıldır arıyorum Selçuk Bey.” dedi. 2019...

AHMET SALİH DAL (Kilis) – Kilis’e bakmışlar mı? Bizde yapılıyor ya.

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) – Teşekkür ederim, ne kadar güzel. Kilis’te yapılmış, ben yapılmayana söylüyorum. Peki, yapılmış olanlara teşekkür ediyoruz, yapılmayanlara da...

ADİL BİÇER (Kütahya) – “Hiçbir yerde yapılmamış.” dediniz.

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) – “Hiçbir yerde” demedim.

ADİL BİÇER (Kütahya) – Dediniz.

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) – Hayır “hiçbir yerde” demedim, “Yapılmamış.” dedim.

BAŞKAN – Sayın vekiller, lütfen karşılıklı konuşmayalım.

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) – Ve bana verilen bilgilere göre 29 vilayet söyledim hatırlarsanız eğer, lütfen... Yapılmadıklarını size ispat edeceğim. Sürmene’de arazi yok. Manisa Salihli Durasıllı’da arazi var ve bir tabela var orada, oraya şunu yazmışlar: “22 Ekim 2022 tarihinde teslim edilecektir.” Ben Manisa Milletvekilliği yaptım, Manisalıyım. Gittim oraya, baktım ki yok, bir çivi bile çakılmamış. Ardından, ben burada Balâ’ya gittim can kardeşlerim.

Değerli milletvekilleri, Balâ, Ankara’nın ilçesi. Balâ’ya gittim elimizde lüks lambalarla, Doğan Demir milletvekilimizle. Doğan Demir bana sordu “Ne yapıyorsunuz lüks lambalarıyla?” Sinoplu Diyojen “Adam arıyorum Anadolu topraklarında.” diyordu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Özdağ, lütfen tamamlayalım.

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) – Ben, burada Sayın Erdoğan’ın TOKİ konutlarını arıyorum dedim; yoktu ama şimdi yapıldı. İşte, muhalefet böyle bir şey. Biz, şimdi, elimize lüks lambalarıyla Durasıllı’ya mı gidelim? Biz, şimdi, Muğla Seydikemer’e mi gidelim? Nereye gidelim biz bunlarla? Eğer biz, bu muhalefeti yapmamış olsak Balâ’daki konutlar yapılacak mıydı? Yapılmayacaktı. Şimdi, Balâ’ya gideceğim ve orada bu eser, benim eserim diyeceğim, ben yaptım bunu. Doğan Demir yine soracak bana “Ama iktidar değilsiniz.” İşte, iktidarı sıkıştırdık, iktidara sözlerini hatırlattık ve söz nedir, vaat nedir, vatandaşın mağduriyeti nedir, onları öğrettik ve yaptırдық. Şimdi, 100 bin konutu tek tek takip ediyoruz, Durasıllı’yı takip ediyoruz, Seydikemer’i takip ediyoruz. Öbür taraftan, Sürmene’yi takip ediyoruz. Yapacaksınız bunları; ya söz vermeyeceksiniz veyahahut da yapacaksınız ve vatandaşlara teslim edeceksiniz. “845 lira.” demiştiniz, şimdi 8.800 lira olmuş.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) – Vatandaş bağılıyor. Bir kısmı yarım kalmış, bir kısmı tamamlanmış ama bir kısmını tamamlayamamışsınız. TOKİ konutlarının akıbetini merak etmeye devam edeceğiz ve bunları da kamuoyuyla paylaşacağız. Aynı zamanda da 500 bin konutu ne zaman yapacağınızı merak ediyoruz. Yaptıklarınız yapacaklarınızın göstergesi gibidir, turnusol kâğıdı gibidir. Deprem konutlarını da İsa Mesih Şahin takip etti, takip etmeye devam edeceğiz.

Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum, saygılar sunuyorum. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Şimdi İYİ Parti Grubu adına Gaziantep Milletvekili Sayın Mehmet Mustafa Gürban.

Sayın Gürban, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA MEHMET MUSTAFA GÜRBAN (Gaziantep) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Sözlerime başlamadan önce 1 Ekim günü İçişleri Bakanlığının önünde gerçekleştirilen hain terör eylemi neticesinde yaralanan kahraman polislerimize Allah’tan acil şifalar diliyorum. Bugün Gaziantep’te şehit olan polis memurumuz Emirhan Şimşek’e Allah’tan rahmet, kederli ailesine başsağlığı ve sabırlar diliyorum.

İktidarın uygulamış olduğu yanlış politikaların sonucu olarak önlenemez enflasyon, kur artışları ve hayat pahalılığı kaçınılmaz olmuştur. Vatandaşlarımızın en önemli sorunlarının başında da önüne bir türlü geçilemeyen kira artışları olmuştur. Ne yazık ki Hükümet ihtiyaçlar piramidinin birinci basamağı olan barınma sorununu dahi çözememiştir. Cumhuriyetimizin 100'üncü yılında hâlen daha beslenme, barınma gibi en temel ihtiyaçlarını vatandaşlarımız karşılamakta güçlük çekmektedir.

Buradan altını çizerek vurgulamak istediğim bir diğer husus, deprem bölgesinde yapılmakta olan TOKİ konutlarıdır. 6 Şubatta meydana gelen deprem felaketinden sonra çok sayıda vatandaşımız hâlen sağlıklı ve güvenilir konutlar beklemektedir. Yaklaşmakta olan kış ayları vatandaşlarımızın yaşam şartlarını olumsuz etkileyecektir. Bir an evvel depremzede vatandaşlarımızın mağduriyeti giderilmelidir. TOKİ'nin stratejisi, alt ve orta gelir grubuna yönelik sosyal konutlar ile gerekli hizmet birimlerini altyapılarını da tamamlayarak sunmaktır. Geçtiğimiz dönemlerde TOKİ dar ve orta gelirli vatandaşlarımıza sosyal konut üretmesi gerekirken lüks konut üretimi yapmıştır. TOKİ kâr amacı güden müteahhit firma gibi çalışmamalıdır.

Seçim bölgem olan Gaziantep'te şehrin kuzeyinde kalan ve merkeze yaklaşık 20-25 kilometre mesafede kalan TOKİ konutlarında bile ev kira fiyatları 8-9 bin Türk lirasından başlamaktadır. Dolayısıyla asgari ücretli, emekli ya da gündelik işlerde çalışan işçilerimizin bu kira fiyatlarını karşılayabilmesi mümkün değildir.

TOKİ son zamanlarda konut üreten bir kurumdan ziyade maalesef konut projelerini tamamlayamayan, tamamladığı projelerde eksiklikler olan bir kurum olarak anılmaya başlanmıştır. Örneğin, iş süresi altı yüz gün olan Ankara Yakacık Mahallesi'ndeki 479 adet konut projesinde iş bitim tarihinin üzerinden yaklaşık altı yüz gün geçmiştir, hak sahiplerinin tüm çabalarına rağmen konutların inşası hâlâ tamamlanamamıştır.

TOKİ, sosyal devlet olmanın bir gereği olarak barınma ihtiyacının giderilmesi için özellikle dar ve orta gelirli vatandaşlarımızın maddi ve manevi beklentilerini karşılamak için kâr amacı gütmeyen çalışmalıdır. Vatandaş nezdinde oluşan itibar kaybının önlenmesi ve güven duyulması açısından TOKİ'nin tüm sosyal konut projelerine en yüksek ihtimamı göstermesi elzemdir.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Şimdi Yeşiller ve Sol Gelecek Partisi Grubu adına Van Milletvekili Gülcan Kaçmaz Sayyigıt.

Sayın Kaçmaz Sayyigıt, buyurun. (Yeşil Sol Parti sıralarından alkışlar)

YEŞİL SOL PARTİ GRUBU ADINA GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT (Van) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; dünyanın her köşesinde totaliter yönetimler birbirlerinden bir şeyler öğrenir ve birbirlerine bir şeyler öğretirler. Sermayeyi severler, elitleri korurlar, patronlara çalışırlar ama söz konusu emekçiler, işçiler, yoksullar olduğunda görmezden gelmeyi tercih ederler. Bugün AKP iktidarı da bunu takip ederken hak olan ne varsa zayıflatıyor, ortadan kaldırıyor; insan hakkı, çevre hakkı, eğitim hakkı, sağlık hakkı nasıl ki tanınmıyorsa konut hakkı da bu kapsamda ortadan kaldırılıyor.

Bugün büyüyen ekonomik kriz altından kalkılamaz hâle gelmiştir, yurttaşlar ya kazandıklarının çoğunu kiraya vermek zorunda kalıyor ya da insan onuruna yaraşmayan evlerde kalmaya mecbur bırakılıyor. Evet, bugün konut hakkı bir yaşam hakkı kadar ciddi bir boyuta ulaşmıştır. Oysaki insan haklarının, sosyal devletin en temel niteliklerinden biri barınma hakkıdır. Birleşmiş Milletler metinleri ile uluslararası insan hakları örgütleri de bunu vazgeçilmez bir hak olarak deklare etmişlerdir. Bu hak sadece bir çatı ve dört duvardan ibaret değildir; bu hak güvenli, korunmalı, maddi ve manevi bir yaşam alanının yaratılmasıdır aynı zamanda. Ne var ki AKP ve MHP iktidarında elverişli konut hakkı bir tarafa, enflasyon, göçler ve depremin de etkisiyle bazı yurttaşların başını sokacağı bir çatısı dahi

yoktur. Bugün dört duvar üzerinde bir çatı bulanlar da kazançlarının büyük bir bölümünü kiraya vermek zorunda. Mutfaktaki yangın da düşünüldüğünde, günlük zorunlu ihtiyaçlara bakıldığında yurttaşın geçinmesi mümkün değildir.

Bugün dünya genelinde konut fiyatları en çok artan ilk 3 il İzmir, İstanbul ve Ankara'dır; kira artışları da yüzde 200'ün çok üzerinde. AKP iktidarı, büyük bir kurnazlık sergileyerek yüzde 25'lik kira sınırlamasıyla güya sorumluluğu üzerinden atmaktadır. Bununla aradan çekilmekte, sorumluluğu ev sahibi ve kiracılara bırakmaktadır. Bu sorun tüm ülkeye yayılmış, her yurttaş derinden etkileyen ciddi bir krizdir. Elbette, buna karşı çözüm var; öncelikle öğrencilerin, dar gelirli ailelerin, emekçilerin yaşadığı sorunların tespit edileceği mekanizmalar kurulmalıdır. Sorun doğru bir şekilde teşhis edilerek doğru yöntemler benimsenirse çözüm tabii ki mümkündür. AKP iktidarı, halkın emeğini ve birikimini güvenlikçi politikalarla çarçur ettikçe çözüm üretemez. Savaşa, ranta harcanan milyon dolarlar yurttaşın boğazından aldığınız ekmeğidir ve geleceğidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen tamamlayalım.

GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT (Devamla) – Buna bir son verip demokrasi, insan hakları, barış ve özgürlüklerle sorunları çözmek mümkündür.

Bununla birlikte, yurttaşın faiz ödemedi ev sahibi olabileceği, kirasını ödeyemeyen yurttaşın kira desteğinin verilebileceği kaynaklar oluşturulabilir. Bizler Yeşil Sol Parti olarak ülkenin geniş bir kesimini ciddi bir şekilde mağdur eden bu sorunun çözülmesi için tüm gruplara çağrımızı yineliyor, önerilerimizi de sunuyoruz.

AKP iktidarına da çağrımız nettir: Bu sorunların müsebbibi sizsiniz; maliyeti ödemesi gereken de sizlersiniz, işçiler, emekçiler, yoksullar ve yurttaşlar değildir.

Teşekkür ederim Sayın Başkan. (Yeşil Sol Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Şimdi Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Isparta Milletvekili Sayın Hikmet Yalım Halıcı.

Sayın Halıcı, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA HİKMET YALIM HALICI (Isparta) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; TOKİ özelinde Türkiye'nin en büyük meselelerinden birini, konut ve barınma sorununu konuşuyoruz. Bu mesele, tüm vatandaşlarımızı ilgilendirdiği gibi Türkiye'nin gelecek demografisini de etkileyecek bir mesele.

Toplu konut, sosyal devletin en öncelikli konusudur. Barınma ve sağlıklı bir çevrede yaşama hakkı sadece anayasal bir hak değil, aynı zamanda kentleşmede ve çağdaş hayatta şart olan fiziki alandır. Ancak iktidarın hatalı ekonomi politikaları ve ranta dayalı betonlaşma anlayışı milyonlarca vatandaşımızı mağdur etmiştir.

Bakınız değerli milletvekilleri, buradan uyarıyorum: Türkiye, tarihinde olmayan vakalar yaşayacak; sokakta evi olmadığı için ölen emekli haberleri ve soğukta kalan çocuklu aile dramları ortaya çıkacak. Daha şimdiden yaşlı vatandaşlarımızın evlerinden atıldığı haberleri gün gün medyaya yansıyor. Depremzede vatandaşlarımız konut bekliyor ancak iktidar ve TOKİ başka işlerle meşgul.

OECD ülkeleri arasında kira ve ev fiyatları artışında Türkiye rekor farkla maalesef zirvede. 2023 Konut Kira Değerleri Araştırması'na göre Türkiye Geneli Kiralık Konut Fiyat Endeksi Ağustos ayında bir önceki aya göre yüzde 10 artarken geçen yılın aynı dönemine göre ise yüzde 137 oranında artış gösterdi. 2018 yılından bugüne kadarki beş yılda ise kiralara ortalama yüzde 891 arttı.

2006 yılında ev sahipliği oranı yüzde 61 iken bu oran 2022 yılında yüzde 56'lara kadar düştü. Öyle gözüküyor ki bundan sonraki süreçte de yüzde 50'lerin altına düşecek.

Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlığı alma hakkının elde edilmesi en az 1 milyon dolar iken bu miktar 2018'de 250 bin dolara indirildi, geçen yıl 400 bin dolar yapıldı ancak bu sürede yabancıların Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlığına sahip olma süresi de iki ayın altına kadar düşürüldü. Son resmî verilere göre 230.998 Suriyeli Türkiye vatandaşlığı almış.

Sizin gözünüzde vatanın ve vatandaşlığın hiç mi değeri yok? Dünyanın neresinde peynir ekmek dağıtır gibi vatandaşlık veriliyor? Ülkenin demografisine dinamit döşeyen bu anlayış bir tek Türkiye'de yaşanıyor. Dünyanın en büyük sığınmacı ülkesi yapıldık.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen tamamlayalım.

HİKMET YALIM HALICI (Devamlı) – Para karşılığında Avrupa'nın sığınmacı kampına döndüştük. Türkiye'yi seven birisi bundan nasıl rahatsız olmaz?

Türkiye'de ev almak sadece Türkiye'de yaşayan vatandaşlar için imkânsız. Dövizin durumu ve saray anlayışı nedeniyle bugün Katarlılar, Arabistanlılar, Kuveytli neredeyse ceplerinde taşıdıkları paralarla ev alabiliyorlar. Peki, bir tek kim ev alamıyor? Türkiye'de doğup büyüyenler yani bu ülkenin çocukları kendi yurtlarında ev alamıyor. Derhâl sosyal konut projeleri hayata geçirilmeli, yabancılara toprak ve konut satışı sınırlandırılmalıdır. Milliyetçiliği sözde değil, özde yapmanın ve yurdunu, yurttaşını sevmenin de gereği budur.

Hepinizi saygılarımla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Şimdi Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Adana Milletvekili Sayın Ahmet Zenbilci'ye söz veriyorum.

Buyurun Sayın Zenbilci. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA AHMET ZENBİLCİ (Adana) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Saadet Partisinin vermiş olduğu grup önerisinde AK PARTİ Grubumuz adına söz almış bulunmaktayım. Hepinizi saygıyla muhabbetle selamlıyorum.

Öncelikle, hepimizin bildiği ve ifade etmek istediğim konu şudur ki büyük bir depremi birlikte yaşadık. Merkezi Kahramanmaraş olan 6 Şubatta yaşamış olduğumuz bu depremin, asrın felaketi olarak ifade edilen bu depremin yıkıcı sonuçlarını hepimiz birlikte gördük ve bu deprem neticesinde vefat eden, hayatını kaybeden herkese tekrar Allah'tan rahmet diliyorum, yaralılara acil şifalar diliyorum.

Bu büyük felaketin ardından Sayın Cumhurbaşkanımız, Kabinesi, tüm bürokrasisi ve siyasetiyle birlikte hepimiz deprem bölgesinde olduk ve deprem bölgesinde yapılacak olan acil ihtiyaçlar başta olmak üzere hepsini hızla yerine getirmek için bir mücadele verdik. Daha depremin 1'inci yılı dolmadan inşaatların büyük bir kısmı -fizikî tamamlanma oranları- tamamlanmıştır. İnşallah bir yıl içerisinde de birçok depremezdemizin -yıkılmış binalarının yerine- yeni binalarına, yeni yuvalarına kavuşmaları için gayret ediyoruz. Sayın Cumhurbaşkanımızın vermiş olduğu söz tüm Türkiye'de meşhur bir hadisedir ki o diyorsa mutlaka yerine getirir ve mutlaka yerine getirmek için de gayret eder; tüm ekipleri de buna Türkiye'de yirmi iki yıllık AK PARTİ iktidarında sahiptirler. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

TOKİ'ye yönelik olarak yapılan iddialara gelince, TOKİ -bir dönem kendim de Çevre Şehircilik Bakanlığında görev yapmış birisi olarak- hem Belediye Başkanlığım döneminde hem de Bakanlık görevi dönemimde Türkiye'de çok yüksek şekilde dar gelirliilere, alt gelir grubuna, ihtiyaç sahiplerine büyük TOKİ konutları yapmış ve insanlarımızın bu anlamda ihtiyaçlarını yerine getirmiştir. Dolayısıyla,

TOKİ'yle ilgili olan bu ifadelerde, bu araştırma önergesinde biraz önce hatibin de ifadesinde söz ettiği gibi bu kadar âcizlik bir durum yoktur. TOKİ kendi bütçesi içerisinde, kendi şehri içerisinde bütün depremzedelerin sorunlarını çözmek için, başta depremzedelerle ilgili yoğun bir çalışma yapmaktadır.

Elbette kiralarda gelişen bir yükselme var çünkü bir dengesizlik oldu, yüz binlerce depremzedenin konutu yıkılınca değişik illere gitmelerinden dolayı, depremde kaynaklı olarak konut azlığından arz-talep ilişkisi neticesinde bir sıkıntı olduğu doğru. İşte, bunu çözebilmek için de TOKİ büyük bir gayret gösteriyor. Sayın Cumhurbaşkanımızın başlatmış olduğu 100 bin sosyal konut projesi kapsamında 278 projede 93.472 konutun ihalesi yapılmıştır ve inşaatları hâlen devam etmektedir. 2.981 konutun ihale süreci devam etmekte olup toplamda 96.453 konutun yapımı hayata geçirilmeye başlanmıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Zenbilci, lütfen tamamlayalım.

AHMET ZENBİLCİ (Devamla) – Dolayısıyla, 1.299 konutun proje çalışmaları devam etmektedir ve bitirilmesi için mücadele gösterilmektedir. Sosyal konut projesi kapsamında 100 bin konuttan 30.092 konutun teslimleri tamamlanmıştır, hak sahiplerine, yerine verilmiştir. Başta emeklilerimiz olmak üzere birçok ihtiyaç sahibine bu konutlar yapılmaya devam edilecektir, en kısa sürede teslim edilecektir. Eğer Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan bir söz vermişse bundan şüphesi olanlar kendilerine dönüp bir baksınlar. Biz, Allah'ın yardımı ve izniyle bu süreci sonuna kadar getirmek için gayret edeceğiz.

Hepinizi saygıyla muhabbetle selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Şimdi Saadet Partisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

İYİ Parti Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Öneriyi okutuyorum:

2.- İYİ Parti Grubunun, Grup Başkan Vekili İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu tarafından, sağlık hizmetlerinde tedavi alanında önemli yer tutan eğitim ve araştırma hastanelerimiz ve devlet hastanelerimizin birçoğu kapatılarak yerine şehir hastanelerinin açılması, hizmet alan ve hizmet verenler üzerindeki olumsuz etkilerin belirlenmesi ve gerekli tedbirlerin alınması amacıyla 5/10/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 5 Ekim 2023 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

5/10/2023

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 5/10/2023 Perşembe günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Dursun Müsavat Dervişoğlu

İzmir

Grup Başkan Vekili

Öneri:

İzmir Milletvekili ve Grup Başkan Vekili Dursun Müsavat Dervişoğlu tarafından, sağlık hizmetlerinde tedavi alanında önemli yer tutan eğitim ve araştırma hastanelerimiz ve devlet hastanelerimizin birçoğu kapatılarak yerine şehir hastanelerinin açılması, hizmet alan ve hizmet verenler üzerindeki olumsuz

etkilerin belirlenmesi ve gerekli tedbirlerin alınması amacıyla, 5/10/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerin 5/10/2023 Perşembe günü bileşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Evet, verilen önerinin gerekçesini açıklamak üzere İYİ Parti Grubu adına Ankara Milletvekili Sayın Yüksel Arslan.

Buyurun Sayın Arslan. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA YÜKSEL ARSLAN (Ankara) – Sayın Başkanım, değerli milletvekillerimiz; İYİ Parti Grubu olarak kapanan hastanelerimize ilişkin vermiş olduğumuz araştırma önergesi hakkında söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, Gazi Meclisimizin sağladığı kürsü dokunulmazlığını suistimal ederek terör örgütünün propagandasını yapan, kahraman askerimize ve polisimize iftira atan milletvekillerini kınıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Asistan yetiştirme ve yeni uzman kazandırma yolunda önemli görevler üstlenen başkent Ankara'daki hastanelerimizin birçoğu kapatılmıştır, bunlara bağlı 12 semt polikliniği de kapatılmak durumunda kalmıştır. Bu hastanelerin kapatılmasıyla vatandaşlarımız mağdur olduğu gibi, civarında bulunan eczane, lokanta, çiçekçi, taksici ve diğer esnaf mağdur edilmiştir. Kapatılan hastanelerin yerine ulaşımı zor, hizmet alan ve hizmet verenlerin mağdur olduğu şehir hastaneleri açılmıştır. Ankara Atatürk Hastanesi, Ankara Fizik Tedavi Hastanesi, Dışkapı Çocuk Hastanesi, yine hepimizin bildiği üzere hasta sayısı garantilerini karşılamak için açılan Etlik Şehir Hastanesiyle birlikte Doktor Sami Ulus Çocuk Hastanesi, Dışkapı Yıldırım Beyazıt Eğitim Hastanesi, Etlik Zübeyde Hanım Kadın Doğum Hastanesi kapatıldı. Şimdi de Doktor Abdurrahman Yurtaslan Onkoloji Eğitim ve Araştırma Hastanesi için kapatılma kararı verildi; vatandaşın tepkisinden dolayı şimdilik durduruldu. Kanser hastaları yıllardır bu hastanede nitelikli sağlık hizmeti almaktaydı. Şifa dağıtan, kolay ulaşılan hekimlerimiz, sağlıkçılarımız bu hastanelededir. Böyle bir hastane kapatılır mı? Halka, özellikle kanser hastalarına neden çok kötülük yapılmaktadır? Yine, Ulucanlar Göz Eğitim ve Araştırma Hastanesi kapatılmayı bekliyor, Ulucanlar Göz Eğitim ve Araştırma Hastanesi alanında ülkemizin nadir hastanelerinden biri, hatta ilkidir. Bu hastanenin kapatılmasından dolayı özel göz hastaneleri çoğalmıştır. Ekonomik sıkıntı malum, vatandaş nasıl gitsin özel hastanelere? Ulucanlar Göz Hastanesi ve Dışkapı Yıldırım Beyazıt Hastanesinin depreme dayanaksız olduğu ileri sürülmektedir ama bu konuda kamuoyuna açıklanmış herhangi bir rapor yoktur, var ise bu raporun açıklanmasını isteriz.

Ayrıca, kapatılan hastanelere ilişkin Meclise verdiğim önergede de belirttiğim üzere, şehir hastanelerinde anahtar teslim hizmet sözleşmesi varken bu kapatılan hastanelerin bir kısım malzemeleri bu şehir hastanelerine nakledilmiştir; bu, bir kamu zararıdır. Oluşan kamu zararı Sayıştay raporlarıyla da tescil edilmiştir. Köylerde, beldelerde sağlık ocakları, sağlıkevleri, okullar kapatıldı; taşımali sistem başlatıldı. Burada bulunan Jandarma karakolları, postane, irtibat büroları... Bu gerekçelerle köyler boşaltıldı, beldeler boşaltıldı, sağlık ocakları kapatıldı. Yine, hastanelerimizin kapatılmasıyla ilgili sağlıkta yıllardır uygulanan, başarılı sonuçlar veren bütün sistem bozuldu.

Bununla birlikte, cumhuriyetin sağlık alanındaki önemli, birikimli, saygın kurumları da kapatıldı. Hıfzıssıhha 1960'lı yıllarda referans laboratuvarıydı, maalesef kapatıldı.

Değerli milletvekilleri, siyasi kararlar olarak sağlık sisteminin içi boşaltıldı. Tecrübeli, başarılı ve mesleki yeterliliği olan binlerce liyakatli idari personel ve sağlıkçı vatansever, Türk milliyetçileri gök ekin gibi biçildi ve bunlar araştırmacı, uzman kadrolarına alındı, özlük haklarında da mağduriyetler oldu. “Her gün kurt kafası koparmaktan bıktım.” diyen genel müdürler ödüllendirildi, üst görevlere getirildi. Bu siyasi, düşmanca tavır hem sağlık sistemini bozdu hem de vatandaşlarımızı mağdur etti. Kışa yaşadık ancak ayazı unutmadık; bir gün bu hukuksuzluğun hesabını soracağız. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Sonuç olarak AK PARTİ Hükûmeti vatandaşın yaşadığı mağduriyeti görmeli, duymalı, kapattığı hastaneleri yeniden açmalıdır. Vatandaşlarımızın engellere takılmadan sürdürülebilir bir sağlık hizmeti alması öncelikli hakkıdır.

Genel Kurula saygılarımla arz ediyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, Saadet Partisi Grubu adına Konya Milletvekili Sayın Hasan Ekici.

Buyurun Sayın Ekici. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA HASAN EKİCİ (Konya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi sevgi saygı ve muhabbetle selamlıyorum.

Bundan yaklaşık üç yıl önce Sayın Cumhurbaşkanı Konya Şehir Hastanesinin açılışını yapmıştı. Biz de Gelecek Partisi Konya İl Başkanlığı olarak şehir hastanelerinin özellikle finansman boyutuyla ilgili Sayın Cumhurbaşkanına ve Sağlık Bakanına 15 tane soru sormuştuk. Aradan üç yıl geçti, hâlâ bu soruların cevabını kamuoyu merak ediyor. O yüzden konu şehir hastaneleri olunca bu soruları tekrar kamuoyunun takdirine sunmak ve cevaplarını iktidar yetkililerinden almak üzere tekrar gündeme taşıyoruz.

Sayın Cumhurbaşkanı şehir hastanelerinin yapılışıyla ilgili “Devletin cebinden bir kuruş çıkmadan bu hastaneler yapılıyor.” demişti.

1) Müteahhit şirkete özelde Konya Şehir Hastanesi için, genelde de tüm şehir hastaneleri için yılda kaç milyar TL ödenmektedir?

2) Devlet müteahhide kira ücretini yirmi beş yıl boyunca ödeyecek mi?

3) Bu durumda şehir hastanesinde yirmi beş yıl boyunca devlet kiracı, müteahhit mülk sahibi mi oluyor?

4) Müteahhide ödenecek kira ücretinin her yıl döviz kuruna bağlı olarak artacağı doğru mudur? Bu durumda yirmi beş yıl boyunca sürecek kur riskini devletimiz yani milletimiz mi üstlendi?

5) Müteahhide ödenecek üç yıllık kira bedeliyle devletin kendi bütçesinden mülkiyeti devlete ait olacak şekilde kaç yataklı bir şehir hastanesi yapılabilirdi?

6) Kira dışında müteahhide yirmi beş yıl boyunca binaların bakım ve onarımı için de ayrıca bir ödeme yapıldığı doğru mudur?

Tabii ki bu soruların cevaplarının bir kısmı var ama bunları tekrar kamuoyunun gündemine taşıyorum, zaman kısıtlı olduğu için de detaya girmiyorum.

7) Müteahhide devlet bütçesinden kira dışında aylık olarak hangi hastane hizmetleri için ne kadar hizmet bedeli ödenmektedir? Kiraların dışında her yıl bütçeden ciddi anlamda tetkikler için, laboratuvar hizmetleri için bedel ödenmektedir. Müteahhide bu hizmetler için yirmi beş yıl boyunca ödeme yapılmaya devam mı edilecek? Bu durumda bu verilen hizmetler yirmi beş yıllığına özelleştirildi mi?

8) Müteahhitte yapılan sözleşmeden doğan uyuşmazlıklar için Türk mahkemeleri yetkili mi yoksa Londra merkezli tahkim mi yetkili?

9) Tahkim yetkiliyse bir tarafta devletin, bir tarafta Türk şirketinin olduğu ve konusu kamu hizmeti olan bir sözleşme için neden Türk mahkemelerine güvenilmedi de uluslararası tahkim öngörüldü?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet, lütfen tamamlayalım.

HASAN EKİCİ (Devamla) – Tamamlıyorum.

10) Müteahhide hangi hasta hizmetlerinde, yüzde kaç oranında hasta doluluk garantisi verildi? Bu durumda yeterli hasta gelmediği aylarda gelmeyen hastalar için hizmet alınmadığı hâlde bütçeden ödeme yapılacak mı, yapılıyor mu?

11) Müteahhide hasta doluluk garantisi verildiği için eğitim araştırma hastanesi gibi devlet hastanelerinin yatak kapasitesinin azaltıldığı doğru mudur? Bir az önce sayın vekilimiz de ifade etti, birçok hastane kapatıldı.

12) şehir hastanesiyle mevcut yatak kapasitesinin artmadığı, sadece mevcut yatak kapasitesinin yenilendiği ve şehir hastanesinde toplandığı doğru mudur?

13) şehir hastanesinin sözleşmelerinin müşteri sırrı olduğu gerekçesiyle kamuoyundan gizlendiği ve Sayıştay gibi devletin denetimle görevli kurumlarıyla paylaşılmadığı doğru mu? Bu durum şeffaflık ve hesap verilebilirlik ilkelerine uygun mu?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HASAN EKİCİ (Devamla) – Bitiriyorum Sayın Başkan.

14) şehir hastaneleriyle ilgili olarak bir mitinginizde “Sağlık için, halkımız için şehir hastaneleri zarar ediyorsa edelim.” demiştiniz, şehir hastanesinde devlet zarar ediyorsa kâr eden müteahhit mi oluyor?

15) Müteahhidin kullandığı uluslararası kredi için hazine garantisi verildi mi?

BAşKAN – Evet, teşekkür ediyorum.

HASAN EKİCİ (Devamla) – ok teşekkür ediyorum Başkanım.

şunu da ifade edelim.

BAşKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Vekilim.

HASAN EKİCİ (Devamla) – Tabii ki hastaneleri, özel hastaneleri hepimiz, milletimiz hak ediyor ama bunun finansman yönetimlerini de sorgulamamız gerekiyor.

BAşKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Vekilim. Lütfen...

HASAN EKİCİ (Devamla) – Teşekkür ederim. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAşKAN – şimdi Yeşiller ve Sol Gelecek Partisi Grubu Adına Kocaeli Milletvekili Sayın Ömer Faruk Gergerlioğlu.

Sayın Gergerlioğlu, buyurun. (Yeşil Sol Parti sıralarından alkışlar)

YEşİL SOL PARTİ GRUBU ADINA ÖMER FARUK GERGERLİLU (Kocaeli) – Sayın Başkan, değerli vekiller; ben sorarım, şehir hastaneleri halka hizmet mi yandaşa rant mı? şu anlattıklarımın sonra yandaşa rant diyeceğinizden eminim. Bakın, bedelsiz olarak hazine arazilerinin tahsis edildiği müteahhitler var, bunlar şehir hastaneleri yapıyor. Uluslararası kuruluşlardan devlet garantörlüğünde kredi alıyorlar, yapımında bir sürü şaibe var ve ardından bu şehir hastaneleri Sağlık Bakanlığına dolar üzerinden kiralanıyor yirmi beş yıllığına. Yani müteahhit müthiş bir şekilde para kazanıyor, hasta garantili tıkr tıkr parasını kazanıyor, artı Sağlık Bakanlığı binanın bakım ve onarım işlerinin de parasını veriyor, müteahhidin keyfi yerinde.

Peki, sonra ne oluyor? Bakın, birçok şehir hastanesinin yapımı da gecikiyor. Kocaeli şehir Hastanesi iki yılda yapılacaktı, sekiz yılda ancak bitti; 490 milyon euroya yapılacaktı neredeyse 8 kat fazla bir maliyetle yapıldı yani kamuya maliyetinden 8 kat fazlaya mal oluyor ve ardından başka şehirlere baktığımızda da şu anda, mesela Gaziantep şehir Hastanesi bitmek bilmiyor.

Yine, Kocaeli’de şehir hastanesi yapıldı; bakın, tramvay yok, alelacele, seçim ncesi Tayyip Erdoğan geldi açılışını yaptı. şte “Bir şehir hastanesi açıldı.” denildi, sekiz aydır tramvayı yok, ya, bir taksi durağı bile yok. Bakın, vatandaş kendi aracıyla götürmek zorunda. Bir yağmur yağdı, ortalık gle döndü -müteahhidin işi de bu- gider borusu patladı, tavan kt; Allah’tan kimse ölmedi, hastane milletin başına felaket açacaktı. Yani hâl bu, arkadaşlar.

Yine, Kocaeli’de birçok hastanenin küçülmesine ve kapanmasına yol açtı; Alikahya Kadın Doğum kapandı, Derince Seka üçte 2 oranında küçüldü, Çayırova’da hastane inşaatı bitmiyor, Gebze ve Darıca’da son derece yetersiz. Seka Devlet Hastanesi Yürüyüş Yolu Semt Polikliniği maalesef kapatıldı, Gölcük Devlet Hastanesinin beş yıldır inşaatı bitmiyor. Ya, arkadaşlar, bunlar niçin?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet, lütfen tamamlayalım.

ÖMER FARUK GERGERLIOĞLU (Devamla) – Ya, bakın, ta uçta kenarda bir yer değil, Kocaeli’de sağlığın durumu buysa başka bir yerde hâl nedir? Bir sanayi kentinden bahsediyoruz. Hastaneleri kapatılmış, küçültülmüş, inşaatlar bitmiyor. Neden? Ta, İzmit’in bir ucundaki cephanelikte yapılan Kocaeli Şehir Hastanesine millet gitsin diye. Hastalar ta o uca gidene kadar hayatını kaybediyor, bir sürü sorunlar yaşıyor. Kocaeli’de dolaşıyorum, herkes şikâyetçi, yüz binlerce kişi Kocaeli’de şikâyetçi, bir tek kişi mutlu: Müteahhit. Müteahhidiniz çok mutlu, şakır şakır para kazanıyor ve yine özel hastaneler de son derece mutlu. İnanın ki büyük bir fiyaskodur, halka ihanettir yani bunun izah edilecek bir tarafı yoktur. Yandaşa rant olduğunu sanırım hepiniz çok iyi bir şekilde anlamışsınızdır.

Teşekkür ediyorum.

Saygılar sunuyorum. (Yeşil Sol Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Şimdi, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Ankara Milletvekili Sayın Gamze Taşcier.

Sayın Taşcier, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA GAMZE TAŞCIER (Ankara) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; maalesef sağlık sistemi doktorların yurt dışına gitmesinden bulunamayan ilaçlara, her gün bir sağlık emekçisinin şiddete uğramasından, alınamayan randevulardan birçok alanda alarm veriyor. Yirmi bir yıllık AKP iktidarlarınız döneminde her sorunu olduğu gibi, bu sorunu da görmezden gelerek, yok sayarak ya da sadece makyajlayarak çözmeye çalıştınız. İşte, bugün mesela, bir örneğini yaşadık; Beyaz Kod yerine Gri Kod. Yani karteladan renk seçerek âdeta sağlıkta şiddeti önleyeceğini zanneden bir anlayışla karşı karşıyayız. Ama niye böyle yaklaştığınızı da çok iyi biliyoruz çünkü her alanda olduğu gibi, sağlık sistemine de rant ve siyasi çıkar odaklı bakan bir anlayışa sahiptiniz. Bunun en somut örneğini de şehir hastanelerinde görüyoruz. İnşaat yaparak, dört duvar örerek bu sorunu çözebileceğinizi zannediyorsunuz. Aslında sorunun böyle çözülmeyeceğini siz de iyi biliyorsunuz ama eh, birilerine rant sağlamak ve onlara para kazandırmak lazım. O da yetmiyor, inşaattan kazandıkları parayla gözleri doymuyor, bu sefer diyorsunuz ki: “Hasta garantisi vermeme lazım. E, ne yapacağız bunun için? Vatandaş en yakınındaki, en köklü, en iyi eğitim almış hastanelere gidecek; oraları kapatmak lazım ki şehir hastanelerine hasta garantisi verebilelim.” Tabii, bunun sonucu olarak da ya hastaneleri kapatınız ya da kapatılmaya yüz tutturunuz.

Sadece Ankara’da yaşayanların değil, Türkiye’nin dört bir yanından, hatta dünyanın farklı ülkelerinden herkesin bildiği Numune Hastanesi gibi, Yüksek İhtisas gibi, Sami Ulus Çocuk Hastanesi gibi dünyanın tanıdığı, en nitelikli sağlık emekçisini eğiten, en kaliteli hizmet veren ve en köklü hastaneleri birer birer kapatmaya başladınız. Sadece kapatmakla da yetinmediniz, “Bu hastaneler kapatılmasın.” diye mücadele eden sağlık emekçilerini de bir bir cezalandırdınız. Elbette ki bu hastaneler eski olabilir, eksiklikleri olabilir ama onları yenilemek, onları güçlendirmek yerine kapatmak vatandaşa yapılan en büyük kötülük. Bunun en somut örneğini pandemi döneminde gördük. Şehir Hastanesi bir pandemi hastanesine dönüştürüldü ve başka hastalar yani rutin kontrolü olan, hastaneye gitme zorunluluğu olan hastalar pandemi korkusu nedeniyle bu hizmetten mahrum kaldılar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen tamamlayalım.

GAMZE TAŞCIER (Devamla) – O nedenle, değerli milletvekilleri, buradan tekrar ediyorum: Hastanelerimizi kapatmayın, kapatılan hastanelerimizi tek tek açın, artık rant için değil halk için sağlık talep edin.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Bilecik Milletvekili Sayın Eldemir’e söz veriyorum.

Buyurun Sayın Eldemir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA HALİL ELDEMİR (Bilecik) – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; İYİ Parti Grubunun İç Tüzük’ün 19’uncu maddesine göre vermiş olduğu grup önerisi üzerinde AK PARTİ Grubu adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle sizleri, sizlerin nezdinde de aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

İYİ Parti Grubu adına konuşan sayın milletvekilimiz ile biz Sağlık Bakanlığında mesai arkadaşaydık, daha sonra farklı kurumda idareci oldu; Allah nasip etti, şimdi burada da tekrar mesai arkadaşı olduk, hayırlı olsun. Aslında bu konularda bilgi almak üzere eski mesai arkadaşlarımızı arasa çok rahat bilgi alabilir ama bana bir fırsat tanıdığını düşünüyorum, bununla ilgili kamuoyunu daha teferruatlı bilgilendirmek üzere bir fırsat oluştu diye düşünüyorum, bundan dolayı da teşekkür ediyorum.

Sayın milletvekilleri, öncelikle şunu söyleyeyim: Sağlık sistemimizin içinde şehir hastanelerimiz devletimizin medaniyeti harıdır. Pandemi döneminde dünyanın gelişmiş ülkeleri çok ciddi sıkıntılar yaşarken, yoğun bakımlarına hangi hastayı alıp almayacaklarını, hangi yaş gruplarına hizmet verip vermeyeceklerini düşünürken biz, hamdolsun, bunları hiç düşünmeden tüm sağlık altyapısıyla birlikte bunları çözmeye, bu hastalarımıza hastanelerde şifa dağıtmak üzere, oralarda şifa bulsun diye yatırdık, baktık. Hamdolsun çok güçlü bir devletimiz var, çok güçlü bir sağlık altyapımız var; çok güçlü, kendisini iyi eğitmiş hekimlerimiz var. Bu gurur hepimizin gururu, milletimizin gururu. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Burada, tabii, hastanelerimizle birlikte bu hastaneleri her geçen gün yapacağız, her geçen gün de sağlık altyapımızı güçlendireceğiz. Şöyle bir hususu söylersek: “Sağlık Bakanlığı hastaneleri kapatıyor.” yanlış olur. Sağlık Bakanlığının görevi hastaneleri açmaktır, hastanelerin yatak sayılarını artırmaktır.

Şimdi, en son Etlik üzerinden birtakım konuşmalar olunca şöyle söyleyeyim: Abdurrahman Yurtaslan Onkoloji Hastanesi kapanmadı, hizmet vermeye devam ediyor. Tam aksine arazisi uygun olduğu için orada şu anda 600 yataklı yeni bina yapılıyor. Neye göre? Yeni deprem yönetmeliğine göre, yeni fen kaidelerine göre.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen, tamamlayalım.

HALİL ELDEMİR (Devamla) – Sami Ulus Çocuk Hastanesi şu anda Zübeyde Hanım Doğumevinin içerisinde faaliyet gösteriyor ama mevcut yerinde şu anda 300 yataklı bir çocuk hastanesi yapılabilsin diye ihalesi yapıldı, yer teslimi yapıldı, bir taraftan inşaatı başlıyor. Diğer taraftan Dışkapı Eğitim Araştırma Hastanesi; Dışkapı Eğitim Araştırma da şu anda Mevki Hastanesi ek binasında ama mevcut yerine 600 yataklı hastane yapmak üzere ihale edildi ve yapılacak.

Az önce Cumhuriyet Halk Partisi Grubundan Sayın Vekilimizin de dediği gibi, ne yapıyoruz? Daha iyisini yapmak üzere, mevcutların olduğu yerinde daha iyisini yapmak için gayret sarf ediyor Sağlık Bakanlığı. Bundan dolayı...

GAMZE TAŞCIER (Ankara) – Numune Hastanesi...

ALİYE TİMİSİ ERSEVER (Ankara) – Numune Hastanesi, Yüksek İhtisas...

GAMZE TAŞCIER (Ankara) – Yüksek İhtisas...

HALİL ELDEMİR (Devamla) – Tabii, sağlıkla ilgili konularda hastanelerle ilgili konuşurken daha yenisini yapalım, daha iyisini yapalım; bu, hepimizin isteği.

Merak etmeyin, milletine hizmet etmeye de bu anlamda Sağlık Bakanlığı devam edecek.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Kapattığınız, küçülttüğünüz hastanelerden haber verin.

HALİL ELDEMİR (Devamla) – Kocaeli’de hastane kapandığı da oldu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HALİL ELDEMİR (Devamla) – Yenisi de kurulacak, yeniden de kurulmaya devam edecek.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Küçülttünüz, kapattınız.

ALİYE TİMİSİ ERSEVER (Ankara) – Ya, Yüksek İhtisas...

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Allah aşkına, cevap niyetiyle çıktınız, cevap vermiyorsunuz.

HALİL ELDEMİR (Devamla) – Ben bütün milletvekillerimize ve vatandaşlarımıza sağlıklı günler diliyorum.

Genel Kurulu da tekrar saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum.

ALİYE TİMİSİ ERSEVER (Ankara) – Yani işinize geldiğinizi cevapladınız, olur mu öyle şey!

NURTEN YONTAR (Tekirdağ) - Hastanelerde doktor yok, kanser hastaları tedavi olamıyor ya! Kanser hastaları tedavi olamadı.

GAMZE TAŞCIER (Ankara) – Efendim, tarafıma cevap hakkı doğdu.

BAŞKAN – Yani burada herhangi bir sataşma...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Ama şöyle söyledi Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Niçin söz istediniz?

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Şöyle söyledi: Bir sefer söylemediği bir şeyi söyledi. Bizim hatip öyle bir şey söylemedi ki yani “Yıkılanların yerine daha iyisi yapılacak.” diye bir cümle mi söyledi? Yani bunu düzeltsin.

BAŞKAN – Tamam, yerinizden, lütfen... Yerinizden bir kısa açıklama yapın Sayın Taşcier.

Buyurun.

III.- AÇIKLAMALAR (Devam)

34.- Ankara Milletvekili Gamze Taşcier’in, Bilecik Milletvekili Halil Eldemir’in İYİ Parti Grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

GAMZE TAŞCIER (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Hatibin söylediği gibi, mesela, hastane tabela olarak var ama içeriği tamamen boşaltıldı. Doktorlar rotasyon şeklinde neredeyse hastaneden uzaklaştırılarak âdeta işlevsizleştirilmiş durumda. Numune Hastanesi komple kapatıldı, pandemi döneminde ihtiyaç nedeniyle tekrar açılma ihtiyacı hissedildi.

Bir diğer önemli konu: Bu hastaneleri yıkmadan, bugüne kadar atıl duruma bırakmadan yerinde iyileştirerek -bugün daha ne zaman ihalesi belli olmayacağı, inşaatın ne zaman biteceği bir duruma el vermeden- bu hastaneleri yaşatabilirdiniz.

Ayrıca, Sami Ulus ve Zübeyde Hanım gibi çocuk hastaneleri sosyoekonomik düzeyi en düşük olan insanların oturduğu semtlerde. İnsanlar çocuğunu kucaklayarak buralara gidebiliyorken şu anda 2-3 vasıtaıyla Şehir Hastanesine gitme zorluğunu yaşıyorlar. Biz yeni açılan hiçbir hastaneye karşı değiliz ancak mevcut olanları kapatmadan da bunu sürdürebiliriz.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

HALİL ELDEMİR (Bilecik) – Sayın Başkanım, sadece kayıtlara geçsin diye söyleyeceğim.

BAŞKAN – Sayın Eldemir, buyurun.

HALİL ELDEMİR (Bilecik) – Mevcut hastanelerin yerinde yapılıyor ama takdir edersiniz ki -burada birçok teknik arkadaş da vardır- hiçbir hastane izolatörünü yapmak üzere yıkılmadan yapılamaz.

Saygılar sunarım.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyorum.

Meramlar anlaşıldı, kayda da geçti.

VI.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

2.- İYİ Parti Grubunun, Grup Başkan Vekili İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu tarafından, sağlık hizmetlerinde tedavi alanında önemli yer tutan eğitim ve araştırma hastanelerimiz ve devlet hastanelerimizin birçoğu kapatılarak yerine şehir hastanelerinin açılması, hizmet alan ve hizmet verenler üzerindeki olumsuz etkilerin belirlenmesi ve gerekli tedbirlerin alınması amacıyla 5/10/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 5 Ekim 2023 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Şimdi, İYİ Parti Grubunun İç Tüzük’ün 19’uncu maddesine göre verilmiş önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

Birleşime on beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 17.05

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 17.24

BAŞKAN: Başkan Vekili Bekir BOZDAĞ

KÂTİP ÜYELER: Muhammed ADAK (Mardin), Yasin ÖZTÜRK (Denizli)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 4’üncü Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

Gündeme kaldığımız yerden devam ediyoruz.

Şimdi, Yeşiller ve Sol Gelecek Partisi Grubunun İç Tüzük’ün 19’uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Öneriyi okutuyorum:

3.- Yeşil Sol Parti Grubunun, Grup Başkan Vekilleri Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş ve Antalya Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç tarafından, depremzedelerin mağduriyetlerinin giderilmesi için alınacak tedbirlerin belirlenmesi amacıyla 5/10/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 5 Ekim 2023 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

5/10/2023

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 5/10/2023 Perşembe günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük’ün 19’uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Meral Danış Beştaş

Erzurum

Grup Başkan Vekili

Öneri:

5 Ekim 2023 tarihinde Erzurum Milletvekili Grup Başkan Vekili Meral Danış Beştaş ve Antalya Milletvekili Grup Başkan Vekili Hakkı Saruhan Oluç tarafından verilen (2269) grup numaralı depremzedelerin mağduriyetlerinin giderilmesi için alınacak tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 5/10/2023 Perşembe günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Yeşiller ve Sol Gelecek Partisi Grubu adına Mersin Milletvekili Sayın Ali Bozan.

Buyurun. (Yeşil Sol Parti sıralarından alkışlar)

YEŞİL SOL PARTİ GRUBU ADINA ALİ BOZAN (Mersin) – Öncelikle 6 Şubat depreminde yaşamını yitiren tüm yurttaşlarımıza Allah’tan rahmet ve hâlen yaralarını sarmaya çalışan aile ve yakınlarına başsağlığı diliyorum.

Değerli halkımız, Yeşil Sol Partinin depremle ilgili grup önerisini görüşmek üzere söz almış bulunuyorum ama şu anda Meclisin boş sıralarına konuşuyorum. 6 Şubat depremlerinin temel sorumlusu olan AKP sıraları yine bomboş. Sayıyorum şu anda; 2, 4, 6, 8, 10.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Sizin sıraları da say.

ALİ BOZAN (Devamla) - AKP'nin sadece 10 milletvekili bu önergeyle ilgili konuşmaları izliyor ve konuşmaları izlemeden, dinlemeden oy verecekler. Sonda söyleyeceğimi başta söyleyeyim, özellikle AKP milletvekillerine diyoruz ki: Saraya değil, Allah'a kulluk etmeye davet ediyoruz; sarayın değil, halkın vekili olmaya davet ediyoruz.

LATİF SELVİ (Konya) – Nasıl bir konuşma tarzı bu!

BAŞKAN – Sayın Hatip, lütfen temiz bir dille konuşalım.

ALİ BOZAN (Devamla) - Sayın Başkan, temiz dille konuştuğuma inanıyorum.

BAŞKAN – Lütfen, kullandığınız kavramlar...

ALİ BOZAN (Devamla) - Sayın Başkan, temiz dille konuştuğuma inanıyorum.

BAŞKAN – Lütfen, temiz bir dille konuşmaya davet ediyorum.

ALİ BOZAN (Devamla) – Temiz dille konuştuğuma inanıyorum Sayın Başkan, lütfen müdahale etmeyin.

BAŞKAN – Ama bu, temiz bir dil değil.

ALİ BOZAN (Devamla) – Sayın Başkan, bu, temiz bir dil.

TUBA KÖKSAL (Kahramanmaraş) – İtikadımıza hakaret ediyorsun, temiz bir dil değil.

BAŞKAN – Lütfen, milletvekillerini bir insana kullukla itham edemezsiniz, buna izin vermeyiz, lütfen. Ama temiz bir dille konuşun.

LATİF SELVİ (Konya) – Bizden özür dilemeli.

ALİ BOZAN (Devamla) - Sayın Başkan, ben temiz bir dille konuştuğuma inanıyorum ve davet ediyorum ben.

BAŞKAN – Temiz bir dille konuşun; yaralayıcı ve kaba bir dille konuşmayın, lütfen.

TUBA KÖKSAL (Kahramanmaraş) – Özür dilesin, özür dilesin.

ALİ BOZAN (Devamla) – Kaba bir dil olduğunu düşünmüyorum Sayın Başkan, kaba bir dil olduğunu düşünmüyorum.

TUBA KÖKSAL (Kahramanmaraş) – İtikadımıza hakaret ediyorsun.

ALİ BOZAN (Devamla) – Şunu ifade edeyim başta: Dünkü konuşmam esnasında, yerinden hoplayıp zıplayarak burada teşkale çıkarmaya çalışan AKP'li vekillere peşinen söyleyeyim.

LATİF SELVİ (Konya) – Bizden özür dileyeceksin!

ALİ BOZAN (Devamla) – Ben depremle ilgili konuşurken bu acının tam merkezinden geliyorum.

LATİF SELVİ (Konya) – Biz her acıyı sabırla dinleriz. Sizi dinlemek için de buraya geldik ancak siz sorumsuz bir dille hitap edemezsiniz kimseye!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Dinleyin ya, siz vekil olarak böyle bağıramazsınız!

ALİ BOZAN (Devamla) – Ben 200 hanelik köyünde 180 hanesi yıkılan bir köyden geliyorum, ben 6 Şubat depreminde 105 akrabasını, 105 yakınıni kaybetmiş bir insan olarak konuşuyorum.

LATİF SELVİ (Konya) – Sen kime kulluk ettiğini bilmiyorsun ama biz kime kulluk edeceğimizi de biliyoruz kime ne şekilde hitap edeceğimizi de biliyoruz!

ALİ BOZAN (Devamla) – O yüzden hoplayıp zıplamayın, konuşacak bir şeyiniz varsa gelir, konuşursunuz.

LATİF SELVİ (Konya) – Sorumsuzluk yapmayın!

ALİ BOZAN (Devamla) – Sayın Başkan, devam edecek olurlarsa buraya bir tahta alalım, böyle haylazlık edenlerin isimlerini yazalım isterseniz.

LATİF SELVİ (Konya) – Bu hitap tarzı Sayın Başkan, nasıl bir hitap!

BAŞKAN – Sayın Hatip, lütfen hitap edin Genel Kurula. İtham edici bir dilden uzak duralım.

ALİ BOZAN (Devamla) – Hitap ediyorum.

6 Şubat depreminin üzerinden tam sekiz ay geçti, iki yüz kırk bir gün geçti.

LATİF SELVİ (Konya) – Böyle bir konuşma şekli olamaz!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Ya, bir dinlemeyi öğrenin ya!

LATİF SELVİ (Konya) – “Kimin kulusunuz?” diyerek konuşamazsın.

ALİ BOZAN (Devamla) – İki yüz kırk bir gün geçmesine rağmen siz her ne kadar kabul etmeseniz de çadırlarda insanlar yaşamaya devam ediyor, yağmur yağdığında konteynerleri sel basıyor ama siz bunu inkâr etmeye devam ediyorsunuz. Depremi şöyle ifade edelim: Önce 6 Şubat depremi 11 kenti vurdu, sonra AKP depremi 11 kenti vurdu. Depremde dahi ayrımcılık yapıldı, depremde dahi ayrımcılık yapmaya devam ettiniz. Ne mi yaptınız? Kürt’e ve Alevi’ye ayrımcılık yaptınız.

MEHMET ŞAHİN (Kahramanmaraş) – Yalan söylüyorsunuz! İftira atıyorsunuz! Yüzün de kızarmıyor!

ALİ BOZAN (Devamla) – Şöyle somut şekilde ifade edelim: Maraş Pazarcık’ta köyevi yapımına başlandı.

TUBA KÖKSAL (Kahramanmaraş) – Defne Hastanesine gidin, Defne Hastanesine.

ALİ BOZAN (Devamla) - Şu ana kadar tek bir Kürt, Alevi köyünde kalıcı konut yapımına başlanmadı.

MEHMET ŞAHİN (Kahramanmaraş) – Yalan söylüyorsunuz! Yalan söylüyorsunuz!

TUBA KÖKSAL (Kahramanmaraş) – Defne Hastanesine bak!

ALİ BOZAN (Devamla) - Buna verecek cevabınız varsa gelin burada cevap verin.

MEHMET ŞAHİN (Kahramanmaraş) – Yalan söylüyorsunuz!

TUBA KÖKSAL (Kahramanmaraş) – Hatay Defne Hastanesine bak!

ALİ BOZAN (Devamla) - Sizin zihniyetiniz şu: Daha dün Meclis Başkanlığına verilen bir önergede, önerge içerisinde “kürdistan” kelimesi geçtiği için...

TUBA KÖKSAL (Kahramanmaraş) – Geçemez!

ALİ BOZAN (Devamla) - ...önergedeki “kürdistan” kelimesi “kaba ve yaralayıcı” bulunduğu için iade edildi. Aynı zihniyeti depremde de devam ettirdiniz, aynı zihniyet deprem yardımları konusunda da devam etti.

Depremde ne yaptınız? Depremin yaralarını sarmak yerine, yandaşlarınızın cebini doldurma telaşesine düştünüz.

TUBA KÖKSAL (Kahramanmaraş) – Hatay Defne Hastanesine bak!

ALİ BOZAN (Devamla) - Şu anda enkaz kaldırma işini dahi beceremiyorsunuz, yandaşlarınız beceremiyor. Hatay’a gideniniz var mı bilmiyorum ama gidin Hatay’da enkazların üzerinde “Mahkemeliktir, yıkmayın.” yazısı yazılı. Neden insanlar bunu oraya yazar? Şundan kaynaklı: Enkaz kaldırma işlemleri düzgün yapılmıyor ki insanlar davası devam eden evlerinin yıkılmasından korkuyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen sözlerimizi tamamlayalım.

Buyurun.

ALİ BOZAN (Devamla) – Sayın Başkan, süre eklemesi...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Sayın Başkanım, müdahaleler bir dakikayı aştı, o yüzden iki dakika eklemenizi...

BAŞKAN – Efendim, bir kesinti olmadı Başkanım.

ALİ BOZAN (Devamla) – Sayın Başkanım, ben sizinle konuştum.

BAŞKAN – Kesinti olmadı.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Ama o konuşamadı Başkan.

ALİ BOZAN (Devamla) – Kesinti oldu Başkan.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Konuşamadı.

ALİ BOZAN (Devamla) – Sayın Başkan, sizinle konuştum ben, kesinti oldu, kayıtlara bakalım.

BAŞKAN – Bu, bu konuşmanın seyri içerisinde...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Konuşamadı ki!

BAŞKAN – Lütfen buyurun, sözünüzü tamamlayın.

ALİ BOZAN (Devamla) – Sayın Başkan, başa alırsanız, en azından bunu başa alın.

BAŞKAN – Sözünüzü tamamlayın, lütfen.

ALİ BOZAN (Devamla) – Az önce deprem bütçesinden bahsedildi. Deprem bütçesiyle ilgili bir öneride bulunayım: Bugün sarayın bir günlük harcaması 15 milyon. İçinizde matematik bilen varsa iki yüz kırk bir gün çarpı 15 milyonu hesaplasın, alın size bütçe. Bugün, sarayın sadece güvenliğine harcanan para bir günde 245 asgari ücret. İki yüz kırk bir gündür sarayı kapatsaydık, saray iki yüz kırk bir gündür bugün 11 ildeki yurttaşlarımız gibi konteynerde yaşasaydı, 15 milyon çarpı iki yüz kırk bir, alın size bütçe. Ama hep ifade ediyoruz, vicdanınız olmadığı için “Yok.” diyorsunuz, yine vicdanınız olmadığı için gerçekleri görmüyorsunuz, vicdanınız olmadığı için bu öneriye “Hayır.” diyeceksiniz.

BAŞKAN – Peki.

Teşekkür ediyorum.

Şimdi Saadet Partisi...

HALİL ELDEMİR (Bilecik) – Bebek katillerinin destekçilerinden vicdan mı öğreneceğiz ya!

ALİ BOZAN (Mersin) – Gerekirse öğretiriz, gerekirse öğretiriz.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Nasıl öğreteceksin, bir söylesene.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Sayın Başkan...

ALİ BOZAN (Mersin) – Yavaş yavaş, yeni başladık; yeni başladık, yavaş yavaş.

HALİL ELDEMİR (Bilecik) – Başla!

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Göreceğiz, göreceğiz.

ALİ BOZAN (Mersin) – Kendinizi şanslı hissedin, öğreteceğiz, kendinizi şanslı hissedin.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Orada yalan yanlış konuşmayla olmuyor, yalan yanlış konuşmayla, ilgi çekmek için konuşmayla olmuyor.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Şahin Usta, buyurun.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Sayın Başkanım, kürsüde temiz dille konuşulması uyarısını yaptınız, evet, teşekkür ediyoruz ancak hatip ısrarla hâlâ bizi ve grubumuzu suçlayıcı bir tavırla konuşma yaptığı için bir iki konuyu, hususu özellikle belirtmek istiyorum.

BAŞKAN – Evet, buyurun.

III.- AÇIKLAMALAR (Devam)

35.- *Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın, Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın Yeşil Sol Parti Grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – İlk yapılan deprem konutları Kahramanmaraş Türkoğlu Özbek köyü, teslim edilmiş ve ilk teslim edilen konutlar Alevi vatandaşlarımızın yaşadığı bir köyde; bu bilgiyi özellikle paylaşmak istiyorum.

Şunu da istihram ediyorum: Yani sürekli kime kul olduğumuzun, kime inandığımızın hesabını biz hepimiz kendimiz biliriz, kimin kime kul olduğunu herkes çok iyi bilir. Bizim kime kulluk yaptığımızı da... Biz Allah'tan başka kimseye kulluk yapmadığımızı çok iyi biliyoruz. Bu tip ithamlar milletimizin vicdanını rahatsız eder. Herkes kime kulluk yaptığını kendi vicdanında, kendi hesabında, kendi inancında bilir. Bu tip ithamların doğru olmadığını ve hoş olmadığını belirtirim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyorum.

Lütfen sözlerinizi tamamlayın.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Grubumuz adına da -bu tip konuşmalar için- lütfen bu tip konuşmalardan uzak gerçekçi rakamlar, gerçekçi ifadeler ve bilgilerle konuşma yapılmasını istihram ediyoruz.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyorum.

VI.- ÖNERİLER (Devam)**A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)**

3.- *Yeşil Sol Parti Grubunun, Grup Başkan Vekili Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş ve Grup Başkan Vekili Antalya Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç tarafından, depremzedelerin mağduriyetlerinin giderilmesi için alınacak tedbirlerin belirlenmesi amacıyla 5/10/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 5 Ekim 2023 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)*

BAŞKAN – Şimdi, Saadet Partisi Grubu adına Hatay Milletvekili Sayın Necmettin Çalışkan.

Sayın Çalışkan, buyurun. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA NECMETTİN ÇALIŞKAN (Hatay) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; elbette ülkemizin şu anda en önemli gündem maddesi deprem, deprem bölgesinde yaşananlar, trajediler, acılar, ölüm, felaket ama ne yazık ki şunu ifade etmeliyim ki sanki deprem sıradan bir habermiş gibi, sanki televizyonların hızla geçen alt yazılı haberiymiş gibi muamele görüyor.

Bugün ülkemizin büyük kaynakları var, deprem bölgesinde de büyük kaynaklar var, büyük imkânlar var ama organize yok, yeterli bilgilendirme yapılmıyor, zannederim -hiç olmayan şey- en çok vicdan yok, vicdanlar maalesef kaybedilmiş; çok üzüldüm.

Leyla Hanım'ı tanıdığım eski hâliyle tıp fakültesi öğrencisi olarak bilmek isterdim. Çünkü çadırla ilgili hadisesi... Belki yanlış bilgi verilmiş olabilir. Hatay'da binlerce aile hâlen çadırlarda yaşıyor, bu çadırlarda yaşayan insanlardan evlerinde, bahçelerinde kalmayı isteyenler var ama bunun dışında hâlen konteynere ulaşamadığı için insanlar kalıyor. Bunların büyük çoğunluğu Suriyeli. Bu elbette belli bir zaman içerisinde gerçekleşir ama bunu sadece "Konteyner var." "Konteyner olduğu hâlde gitmek istemeyenler." diye lanse etmek gerçekten insanları üzüyor. Tabii, burada, sanki...

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Hak sahiplerinin hepsine konteynerde yer verildi.

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Devamla) – Leyla Hanım, teşekkür ediyorum.

Tabii, zannediyorum burada bir başkanlık kargaşası yaşıyor. Evet, Türkiye başkanlıkla yönetiliyor, parti devletine belki dönmüş olabiliriz ama burada Meclis Başkanı varken âdeta paralel başkan gibi davranılması, her konuşana cevap verilmesi, acıların küçümsenmesi, dün -ülkeminizin Şenyaşar ailesi- hepimizin üzüldüğü bir hadiseye cevap verilmesi gerekmezdi, Sayın Ömer Faruk Gergerlioğlu bu milletin vicdanıdır, ona da hakarete zannediyorum gerek yoktu.

Bugün öğrenciler çadırlarından internetle uzaktan eğitime bağlanıyor, bugün insanların psikolojileri bozuldu. Sağ kalanlar hayatlarını, çevrelerini kaybettiler. Hâlen insanlar canlı cenaze, yürüyen cenaze gibi yaşıyor. Böyle bir ortamda elbette çok büyük sıkıntılar var. Bu açıdan depremin siyasetüstü bir konu olarak düşünülerek camgönülünden sahip çıkılması... Keşke siz bu öneriyi getirseydiniz de hepimiz “Peki.” deseydik; yeter ki deprem bölgesinde yaşayan milyonlarca insanımızın sorunları çözülseydi. Bugün Samandağ’ında, Defne’de, Kırıkhan’da, Hassa’da, Antakya’da, İskenderun’da binlerce aile hâlen mağdur ama her konuda olduğu gibi bunu da siyaset malzemesi yapıp sadece muhalefet söyledi diye itiraz etme, karşı çıkma alışkanlığından bence vazgeçin.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen tamamlayalım Sayın Çalışkan.

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Devamla) – Benim iktidar partisi yöneticilerine tavsiyem: Ne olur, depremle ilgili bir konuyu burada gündeme getirin, Mecliste bulunan bütün milletvekilleri olarak hepimiz oy birliğiyle “Peki.” diyeceğiz.

Tabii, bugün gerçekten büyük mağduriyetler var ama öyle zannediyorum ki hâlen bunlar anlaşılamamış. Maalesef ki değişim gerçek anlamda olmuş, eski günler maalesef ki... Söz, mesaj yerine ulaşsın.

Yüce heyeti saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şimdi İYİ Parti Grubu adına İzmir Milletvekili Sayın Hüsmen Kırkpınar.

Sayın Kırkpınar, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA HÜSMEN KIRKPINAR (İzmir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Maraş Pazarcık ve Elbistan merkezli depremlerden kaynaklı sorunlara çözüm bulunması ve mağduriyetlerin giderilmesi hakkında verilen araştırma önergesi üzerine İYİ Parti adına söz almış bulunmaktayım.

Ülkemiz deprem potansiyeli yüksek diri fay hatlarının bulunduğu bir coğrafyada yer almaktadır. Tarih boyunca pek çok yıkıcı deprem yaşanmasına rağmen ne yazık ki ülkemizde deprem bilinci oluşmamıştır. Doğa olayı olan depremin afete dönüşmesi insan eliyle gerçekleşmektedir. Bu depremlere karşı alacağımız önlemlerde riski azaltmak bizim elimizdedir. Ortaya çıkan can ve mal kayıplarının en büyük sorumlusu yapılaşmanın her kademesindeki yetkililer ve yöneticilerdir.

Değerli milletvekilleri, depremin üzerinden sekiz ay geçmesine rağmen atılan adımlar yeterli olmamıştır, vatandaşlarımızın mağduriyetleri devam etmektedir. Aşırı sıcakları çadırlarda ve konteynerlerde geçirmek zorunda kalanları kuvvetli yağışlar ve soğuklar beklemektedir, en temel ihtiyaç olan suya erişim dahi hâlâ birçok yerde sağlanamamaktadır. Deprem sonrası vatandaşlarımız yakınlarının kayıpları, yaralanma ve sakat kalmalarının yanında hâlâ psikolojik sorunlarla, bulaşıcı hastalıklarla ve geçim sıkıntısıyla mücadele etmektedir. Enkaza dönüşen okullar, yurtlar ve hastaneler yüzünden birçok hizmette aksaklık yaşanmaktadır. Kamu kurumlarının birçoğunda personel sıkıntısı devam etmektedir. Öğretmen, doktor ve sağlık çalışanı sayısı yetersizdir. Bazı öğrenciler eğitimlerine devam edemezken hastaların tedavi imkânları kısıtlıdır. Deprem öncesi bölgedeki 1 milyon engelliye depremle birlikte ilaveler olmuştur. Sayıları artan engelliler ile yaşlıların bakımlarına yetiştirilememektedir. Depremin ardından enkaz kaldırma çalışmaları sürerken ortaya çıkan tozdeki asbest riski tehlike oluşturmaktadır.

Asbest ve birçok zararlı organizma insan sağlığını tehdit etmektedir. Yetkililerin hem depremzedeler için hem de bölgede görevli olanlar için önlem alması gerekmektedir.

Değerli milletvekilleri, depremin getirdiği en büyük sorunlardan biri de kayıp kişilerin akıbetlerinin hâlâ ne olduğunun bilinmemesidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen tamamlayın.

HÜSMEN KIRKPINAR (Devamlı) – Birçoğu çocuk olmak üzere, kaybolan, durumundan haber alınamayan vatandaşlarımızın yakınları kendi çabalarıyla yakınlarını ya da mezarlarını bulmaya çalışmaktadır, yetkililerin bu duruma acil çözüm bulması gerekmektedir. Deprem sonrası halkımız kendi kaderine terk edilmemelidir. Bu zamana kadarki yapılan çalışmaların yeterli olmadığı açıkça görülmektedir. Eksikliklerin bir an evvel tamamlanması ve vatandaşlarımızın mağduriyetlerinin giderilmesi bekleniyor.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Şimdi Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Hatay Milletvekili Sayın Mehmet Güzelmansur konuşacaktır.

Sayın Güzelmansur, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA MEHMET GÜZELMANSUR (Hatay) – Depremden en çok etkilenen, depremde en çok can kaybı olan bir ilin vekili olarak Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Evet, Hatay ne yazık ki depremde en çok etkilenen il; Hatay'daki yıkım diğer 10 ilin yıkımına eşit, Hatay'daki can kaybı diğer 10 ilin can kaybına eşit. Bir şehir düşünün, yüzde 90'ı yerle bir olan bir şehir, 30 mahallesinde hiç yaşam olmayan bir kenti düşünün. Evet, ne yazık ki Antakya bu hâlde, Defne bu hâlde, Samandağ bu hâlde; İskenderun, çoğu bu hâlde. Ben bundan dolayıdır ki 600 milletvekilimi bu felaketi görmeleri için, Hatay'ı kendi gözünüzle görmeniz için Hatay'a davet ediyorum.

Hatay, ne yazık ki sorunların birikimi bir kent hâline geldi. Şu ana kadar yaralar sarılmaya çalışıldı, burada emeği geçen herkese teşekkür ediyorum ama ne yazık ki çok yetersiz. Öncelikle, Hatay'ın tekrar kurulması için Hatay'ın özellikli bir afet ili hâline getirilmesi lazım çünkü Hatay'daki esnaf artık Antakya'dan gitti, Hatay'daki, Antakya'daki işveren gitti. Bir rakam vermek istiyorum: Hatay'da çalışan sayısı depremde önce 165 bindi, şu an 107 bin. Hatay'ın ihracatı yüzde 41 düştü. Hâlbuki Hatay Türkiye'nin en fazla ihracat yapan illerinin başında geliyor. Hatay'a özel teşvik verilmeli, Hatay'a özel hibe ve destek paketi verilmeli. Adam evini kaybetmiş, iş yerini kaybetmiş, her aileden yakınını kaybetmiş ve ondan SGK isteniyor, ondan vergi isteniyor. Bu insana siz eğer finansman sağlamazsanız, bu insana eğer siz destek vermezseniz bu yıkık iş yerini, bu yıkık evini nasıl yapar? Hatay ne yazık ki bu durumda.

Esnafın kredi kartı faizleri silinmeli. Neden silinmeli? Çünkü geliri yok. Sekizinci ayın sonunda bankalar erteledi, dediler ki: “Gel, kredi kartı borcunu öde.” Nereden getirsin bu kardeşimiz? Bundan dolayıdır ki bu kredi kartları da ne yazık ki bir facia hâline dönmeden bunun çaresi bulunmalı. Esnafa sıfır faizli kredi verilmeli. Esnaf Hatay'a yatırım yapmak istiyor ama finansman olmadığı için de...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Güzelmansur, lütfen tamamlayalım.

MEHMET GÜZELMANSUR (Devamlı) – Hatay'da devlet kurumları yaptıkları alımlarda Hataylı firmaları tercih etmeli. Hatay onarılmaya çalışılıyor ama ne yazık ki başka illerin müteahhitleri başka yerlerden malzeme getiriyorlar.

Hatay'daki en büyük ulaşım sorunu da biliyorsunuz, Antakya-İskenderun yolu. 1.200 kilometre otoyol yapıldı ama bu otoyol Sarımazı'ya kadar getirildi, Sarımazı'ya 38 kilometreyi ne yazık ki iktidar hâlâ yapmadı. Bugün siz beş dakikalık Belen yolunu yirmi beş dakikada geçemiyorsunuz. Hatay'ın Antakya-Arsuz -herkes artık Arsuz'da yaşıyor- yolunu Büyükşehir Belediyesi yapmak zorunda kaldı. Halbuki şehirler arası, ilçeler arası yol yapmak büyükşehir belediyelerinin işi değil. Kimin işi? Ulaştırma Bakanlığının işidir. Ben buradan Bakanı davet ediyorum: Bu yolu lütfen devralın ve bir an önce bitirin.

Bugün havalimanımız hâlen, sekiz ay olmasına rağmen...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum.

MEHMET GÜZELMANSUR (Devamla) – Son bir dakika lütfen...

BAŞKAN – Efendim, teşekkür ediyorum.

MEHMET GÜZELMANSUR (Devamla) – Havalimanını da konuşmak lazım.

BAŞKAN – Efendim, lütfen... Lütfen... Herkese eşit muamele. Bunu söylediniz zaten. Çok teşekkür ediyorum.

MEHMET GÜZELMANSUR (Devamla) – Peki teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şimdi Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Kahramanmaraş Milletvekili Sayın Mevlüt Kurt.

Sayın Kurt, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA MEVLÜT KURT (Kahramanmaraş) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce Meclisimizi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Büyük devlet geleneğimiz ve büyük Türk ahlakımız, savaşlarda, terör saldırılarında, büyük afetlerde, salgınlarda el ele vererek yapıcı ve katkı sunucu fikir ve davranışlarıyla hamdolsun birlik ve dirlik içinde kalmış ve karşılaştığı her türlü zorluğu aşmıştır. 6 Şubatta yaşadığımız asrın felaketi sonrası da aynı akıl, ahlak, birlik ve dirlik içinde el ele vermiş ve 11 ili etkileyen ve zorluk alanları çeşitlenmiş, geniş alana yayılmış sorunları hızla ele alıp etkin bir şekilde çözmeye başlamıştır. Nitekim genel seçimler sürecinde hem devletini hem milletini anlamadan, hatta suçlayarak yürütülen politikaların hepsine itibar edilmediğinin cevabını deprem bölgesinde demokratik irade çok net vermiştir. Aziz milletimizin iradesi ve niyeti çok net olmuş ve şu mesajı vermiştir: Devletime güveniyorum ve çözüm yolunda oluşacak aksaklıkları karşılıklı iletişim içinde ve ortak hareket ederek çözeceğiz. Kaldı ki bu bağlamda Meclisimizin uhdesinde Deprem Araştırma Komisyonu kurularak sürecin her aşamasını her yönüyle takip edecek ve her konuda katkı koyacak bir Meclis iradesi de oluşturulmuştur.

Bu vesileyle depremin ilk gününden itibaren bizleri destekleriyle yalnız bırakmayan başta Sayın Cumhurbaşkanımıza, bakanlarımıza, milletvekillerimize, devletimizin tüm kurumlarına, sivil toplum örgütlerimize ve ülkemizin her köşesindeki vatandaşlarımıza ve yurt dışındaki vatandaşlarımıza şükranlarımı sunuyorum. Kuşkusuz, yaşanan felaketin büyüklüğü, etki alanı ve önümüze koyduğu sorunlar zinciri sebebiyle gerek planlama gerek uygulama aşamasında yetersiz kalınan bir alan, çözümü yavaşlatan özel durumlar, organizasyon konusunda bir ihmal çıkabilir. Bu hem hayatın doğasında hem de felaketin yaşattığı yıkımın büyüklüğü sebebiyle anlaşılır bir durumdur. Ancak devletin niyetini, çabasını tamamen politik hesaplarla küçümsemek, çarpıtmak asrın felaketinden başka hesaplar için malzeme devşirmek hem ahlaki değil hem de aziz milletimizin nezdinde sonuç vermeyen beyhude çabalaradır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kurt, lütfen toparlayalım.

MEVLÜT KURT (Devamla) – Devletimiz ve milletimiz depremin yaşandığı günlerde olduğu gibi seçime malzeme yapıldığı politik süreçte iradeyi çok net ortaya koyduktan sonra da bugün de her konuda el ele vermekte ve her türlü sorunu çözme gayretindedir. Bu gayretin içinde çözüme katkı olacak her fikrin, davranışın, önerinin, yardımın başımızın üstünde yeri var çünkü depremin de sonuçlarının da millî mutabakat konusu olduğunun altını çizerek her bir vatandaşımızın yanında yer aldığımızı yüce milletimizin kürsüsünden bir kez daha vurguluyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Yeşiller ve Sol Gelecek Partisinin...

ALİ BOZAN (Mersin) – Sayın Başkan, oylamaya geçmeden önce hem Sayın Grup Başkan Vekilinin Maraş’ın ilçeleriyle ilgili söylediği bir yanlış düzeltmek... Yani mikrofonumu açmasanız da kayıtlara geçmesi için söyleyeceğim çünkü müdahalenizle otuz saniyemi de yediniz, onu ifade edeyim.

SIRRI SAKİK (Ağrı) – Hakkını helal etmiyor valla.

ALİ BOZAN (Mersin) – Yani onu kullanmak istemiyorum.

BAŞKAN – Buyurun.

III.- AÇIKLAMALAR (Devam)

36.- Mersin Milletvekili Ali Bozan’ın, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta’ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ALİ BOZAN (Mersin) – Öncelikle şunu ifade edelim: Sayın Grup Başkan Vekili ülkeyi tanımıyor, Maraş’ın ilçelerini bilmiyor. Neden? Çünkü ben Maraş Pazarcık ilçesinden bahsettim, Maraş-Türkoğlu demedim, Türkoğlu Maraş’ın başka bir ilçesi, Türkoğlu Pazarcık’a bağlı değil. Bu düzeltmeyi yapmak gerekiyor ve eğer iktidar 6 Şubat depreminden sonra üzerine düşen bütün görevleri yerine getirmişse, çadırlarda yaşayan yurttaş yoksa, hijyen sorunu yoksa, temiz su sorunu yoksa, barınma sorunu yoksa buyurun “evet” deyin, gidelim, hep birlikte Adıyaman’a gidelim, Maraş’a gidelim, Hatay’a gidelim ve yaptıklarınız tescillensin, resmî kayıtlara girsin.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyorum.

VI.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

3.-Yeşil Sol Parti Grubunun, Grup Başkan Vekili Erzurum Milletvekili Meral Danış Betaş ve Grup Başkan Vekili Antalya Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç tarafından, depremzedelerin mağduriyetlerinin giderilmesi için alınacak tedbirlerin belirlenmesi amacıyla 5/10/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 5 Ekim 2023 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Şimdi, Yeşiller ve Sol Gelecek Partisi Grubunun İç Tüzük’ün 19’uncu maddesine göre verilmiş önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun İç Tüzük’ün 19’uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Öneriyi okutuyorum:

4.- CHP Grubunun, Grup Başkan Vekilleri Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal, İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın ile Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır tarafından, Türk yargısının karşı karşıya kaldığı sorunların ve bu sorunlara çözüm önerilerinin belirlenmesi, yargıya güvenin artırılması ve yargının varlık nedeni olan adaletin tesisini sağlamak amacıyla 3/10/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 5 Ekim 2023 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

5/10/2023

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 5/10/2023 Perşembe günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Ali Mahir Başarır

Mersin

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Grup Başkan Vekilleri Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal, İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın ile Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır tarafından Türk yargısının karşı karşıya kaldığı sorunların ve bu sorunlara çözüm önerilerinin belirlenmesi, yargıya güvenini artırılması ve yargının varlık nedeni olan adaletin tesisini sağlamak amacıyla 3/10/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan 226 sıra no.lu Meclis Araştırması Önergesi'nin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 5/10/2023 Perşembe günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına İzmir Milletvekili Sayın Deniz Yücel.

Sayın Yücel, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA DENİZ YÜCEL (İzmir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yargıda siyasallaşmanın nedenlerinin ve sonuçlarının araştırılması konusunda Meclis araştırması açılması hususunda Cumhuriyet Halk Partisi grup önerisi üzerine söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, Cumhurbaşkanı Erdoğan 30 Mayıs 2019'da Yargı Reformu Strateji Belgesi açıkladı. Şatafatlı sözlerle süsleyip anlattığı bu strateji belgesinden hemen sonra adı yargı reform paketi olan ama içeriğinde reformun “r”si dahi olmayan kanun teklifleri Meclise geldi. Ekim 2019'dan Mart 2023'e kadar tam 7 yargı reformu paketini Meclise getirdiniz. Hiçbiri gerçek anlamda yargı reformu değildi çünkü amacınız yargı reformu yapmak değil yargıyı ele geçirmektir, başardınız da; siz bunu sistematik bir şekilde bilerek ve isteyerek yaptınız.

Bakın, sırasıyla tane tane anlatacağım. “Hak ve özgürlükler korunup geliştirilecek.” dediniz, size muhalif olan herkesi hedef gösterip apar topar gözaltına aldınız. “Savunma hakkı.” dediniz, sonra kalkıp baroları bölüp parçalayan, avukatları kutuplaştırılan “çoklu baro” denilen bir garabet teklifi tüm baroların itirazına rağmen Meclisten geçirdiniz; üstelik kanun teklifinin görüşüldüğü sırada savunmayı temsil eden baro başkanlarını ve avukatları önce Ankara'ya, sonra da milletin Meclisine sokmadınız. “Adalet erişim kolaylaşacak.” dediniz, Anayasa Mahkemesi son on yılda 115 bin başvurudan 56 bininde makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine karar verdi. Yani bu ülkede adalet arayan her iki vatandaşın birinin adalet erişim hakkı ihlal edildi. Öğrencisinden sanatçısına, esnafından işçisine herkesi susturmak ve baskı altına almak için yargıyı kullandınız. A'dan z'ye sözde

yargı reform paketleriyle adım adım siyasallaştırdığınız yargıyı AKP'nin siyasal amaçlarına araç yaptınız. Masumiyet karinesini hiçe saydınız, kişi hak ve özgürlüklerini alabildiğine ihlal ettiniz. Siz evrensel hukuktan kopmuş, demokrasi iddiasından vazgeçmiş, demokrasiyi sadece seçimlerde alınan oya göre tanımlayan, özgürlükleri yargı eliyle askıya alan bir iktidarsınız. Sizin döneminizde haksız gözaltılarla demokratik haklarını arayanlara gözdağı verildi, tutuklama bir tedbir olmaktan çıkarıldı, bir cezalandırma yöntemi hâline geldi. Gezi direnişinden suç çıkarma inadınız yüzünden suçsuz insanlar yıllarca hapis tutuldu. Osman Kavala hakkında önce beraat ve tahliye kararları verildi ama tahliye edilmedi çünkü aynı gün başka bir dosyadan hakkında yeniden tutuklama kararı verildi. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin Osman Kavala hakkında verdiği ihlal kararı görmezden gelindi. Halkın oylarıyla milletvekili seçilmiş Can Atalay'ın milletin Meclisine gelmesi Anayasa'nın 83'üncü maddesinin açık hükmüne rağmen engellendi. En sonunda, özel olarak oluşturulan ve görevlendirilen bir mahkeme tarafından Gezi sanıklarına haksız ve hukuksuz cezalar verildi. Hâkim, savcı olmak için AKP'nin il ve ilçe teşkilatlarında görev yapmanın kriter olduğu Yargıtay, Danıştay, Sayıştay başkanlarının Cumhurbaşkanıyla çay topladığı fotoğrafların verildiği bir ülkede yargı bağımsızlığından söz edilemez. 2010 referandumuyla HSK'nin yapısı değiştirilerek yargıyı Fetullahçı terör örgütüne nasıl teslim ettiğiniz konusuna girmiyorum bile. Son infaz kanunundaki düzenlemeyle mafyaya, insan öldürme, yaralama, uyuşturucu ve cinsel suçlara infaz indirimi getirip basın emekçilerini cezaevinde tutmanıza da girmiyorum. Buralara girersek saatlerce konuşmamız lazım.

Değerli milletvekilleri, elbette, bu ülkede hukukun üstünlüğüne inanan, sadece Anayasa'nın, yasaların, hukukun gösterdiği yoldan yürüyen ve vicdanlarıyla karar veren yargı mensupları da var. Onlar için de bir formülünüz var, o da Hâkimler ve Savcılar Kurulu kararnamele. 2023 yılı yaz kararnamesinden sadece 2 örnek vereceğim: Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin hakkında hak ihlali kararı verdiği Yargıçlar Sendikası Başkanı, Karşıyaka Hâkimi Ayşe Sarısu Pehlivan'ı isteği dışında Adana Hâkimi olarak görevlendirdiniz, Osman Kavala'nın tahliye edilmesi yönünde oy kullanan İstanbul Ağır Ceza Hâkimi Sercan Karagöz'ü de isteği dışında Ağrı Hâkimi olarak görevlendirdiniz. Bu görevlendirmeler yürütmenin yargı bağımsızlığına açık müdahalesi değil midir?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen sözlerinizi tamamlayın.

DENİZ YÜCEL (Devamla) – Hukuka aykırı kararlar alan, tartışmalı kararlarda ısrar eden yargı mensupları ödüllendirilirken tek rehberleri hukukun üstünlüğü olan yargı mensuplarının sürgünle cezalandırılması tesadüf olabilir mi? Yüzyıl önce bağımsız, demokratik, laik, sosyal bir hukuk devleti olarak temelleri atılan cumhuriyetimizin yargısını saraya bağlayan zihniyetin yeni bir anayasa yapmaktan bahsetmesi de samimi ve inandırıcı değildir.

Değerli milletvekilleri, yargı mensuplarının baskı altına alınmak istendiği bir ülkede hiç kimse kendisini özgür hissedemez. Avrupa Birliği Komisyonunun 2022 yılı Türkiye raporunda, hâkimler ve savcılar üzerindeki baskıların yargı bağımsızlığı üzerinde olumsuz etkisi olduğu dikkat çekiyor. Dünya Adalet Projesi Hukukun Üstünlüğü Endeksi'nde 140 ülke içinde Türkiye'nin neden 116'ncı sırada yer aldığı sorgulanması gerekiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

DENİZ YÜCEL (Devamla) – Adaletin siyasallaştığı yerde iktidar sahipleri dâhil hiç kimse güvende değildir. Yargının tarafsız ve bağımsız yapısını sağlayana dek, hukukun üstünlüğünü egemen kılana dek Cumhuriyet Halk Partisi olarak mücadele etmeye devam edeceğiz.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şimdi Saadet Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Bülent Kaya.

Buyurun Sayın Kaya. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA BÜLENT KAYA (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yaklaşık üç aydır usule aykırı olarak yapılan haksız uygulamalara karşı elbette zaman zaman dozu sert olan bir tepki ortaya koymak mecburiyetinde kaldık. Ne kadar haksızlığa uğrarsak uğrayalım sakın bir şekilde bu mücadeleyi yapmamız gerekiyor ama haksız bir yere sinirlenmektense haklıyken sinirlenmeyi Cenab-ı Allah hepimize nasip etsin, kimseyi haksız yere itiraz edenlerden eylemesin.

Biz aslında üç aydır bu diplomasiyi Sayın Meclis Başkanımızla yürütüyoruz, “Meclis tatile girecek, Genel Kurulda bir kısım düzenlemeler yapacağız.” dedi, üç ay geçti, tek bir çivi dahi çakılmadı. Ardından, kendileriyle görüştük. Sayın Başkanım, bize bir termin verin, bakın 1 Ekim, sayılı günler çabuk geçer, bir gün belirleyin, kimi toplayacaksınız toplayın, bu konuyu halledelim diye kendisiyle ve Meclis Genel Sekreterimizle defaten görüştük. Meclis bürokrasisinin olumlu yaklaşımına rağmen Meclis Başkanımızın siyasi bir irade ortaya koyamadığını üzülerken gördük. Ardından, 1 Ekimde “Bu işi perşembe günü halledeceğiz.” diye kendisi bize ifade etti. Sayın Meclis Başkan Vekilimiz de o esnada tesadüfen odasındaydı. Dedik ki: Başkanım, bakın, siz bize söz verdiniz, 1 Ekimde bu işi halledecektiniz. İşte “Gruplarla konuşmam lazım...” Üç aydır konuşamadığınız şeyi bundan sonra hangi saatte konuşacaksınız? “Size söz. Sayın Cumhurbaşkanımız burada, devlet protokolü burada, terör hadisesi meydana geldi, Saadet Partisine de yakışmaz, bize de yakışmaz, bugün bu tavrınızı geri alın.” dedi. Saadet Partisi olarak biz bize yakışanı yaptık, geri aldık eylem yapma kararımızı. Sayın Meclis Başkanı da çıktı bu kürsüde -ve biz kendisine dedik ki: Millet huzurunda söz verin.”- 600 milletvekilinin huzurunda, Sayın Cumhurbaşkanının huzurunda, devlet erkânında ve televizyonun aracılığıyla 85 milyona seslenerek dedi ki: “6 parti grubu kuruldu, hayırlı olsun. Perşembe günü 6 partili bir düzenle bu Meclis çalışmalarına devam edecek.” şeklinde açıkça söz verdi. Söze güvenmek kabahat ise biz o kabahati kabul ediyoruz ama salı günü bu işin çözüleceğine dair ikinci bir söz verildi. Dolayısıyla bu konuyla ilk kez muhatap olan gerek Cumhuriyet Halk Partisi gerek Yeşiller ve Sol Gelecek Partisi gerek Milliyetçi Hareket Partisi gerekse İYİ Partinin gerçekten anlayışlı ve bu haksız duruma karşı itirazlarını da sevinerek görmüş olduk çünkü onlar üç aydır Meclis Başkanının uhdesinde olan bir olayla ilk kez bugün karşılaşmış oldular; dolayısıyla onların da vermiş olduğu söze güvenerek bu hususta bir çalışma ortaya koymuş olduk.

Meclis çalışmalarında bir kısım haklar milletvekili sayısına bakılmaksızın bütün partilere eşit verilir. Mesela her partinin eşit söz hakkı vardır; 260 küsur milletvekili olan AK PARTİ’nin de 20 milletvekili olan Saadet Partisinin de eşit söz hakkı vardır. Her partiye asgari 1 grup başkanı ve 2 grup başkan vekili verilir. Ötesi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kaya, lütfen tamamlayalım.

BÜLENT KAYA (Devamlı) – Başkanım, bu konuyu bir toplayacağım.

BAŞKAN – Efendim lütfen.

BÜLENT KAYA (Devamlı) – Bu durumu da izah edeceğim, birkaç dakika söz vererseniz çünkü arkadaşlarımıza bu konudaki meramımızı anlatıp bu konuyla ilgili nihai kararımızı açıklayacağız.

BAŞKAN – Lütfen, buyurun, başlayın.

BÜLENT KAYA (Devamlı) – Teşekkür ederim anlayışınıza.

Dolayısıyla bu konuyu artık bizim salı günü çözmemiz lazım. Söz hakkıyla... Her partinin 1 grup başkan vekili veya 2 grup başkan vekili var, diğerleri milletvekili sayısına göre. Her partinin, her grubu olan partinin asgari 1 komisyon üyeliği var, diğerleri Meclis sayısına göre. O hâlde, Parlamento hukuku da ağırlıklı olarak gruplar üzerinden yürüyen bir şey. Burada 6 siyasi parti eşit olarak yerlerini almalı ki Meclis çalışmasına bir kalite gelsin, bir adaletsizlik olmasın. Bunu temin etmek için mutlaka ve mutlaka Genel Kurulda her partinin eşit bir şekilde yer alması gerekiyor.

Şimdi, “nas” önemli bir kavram, zaman zaman Sayın Cumhurbaşkanımız da bunu söylüyor. Maide suresinin 8’inci ayetinde diyor ki: “Ey iman edenler, Allah için hakkı ayakta tutun, adaletle şahitlik eden kimselerden olun. Herhangi bir topluluğa duyduğunuz kin, sizi onlara karşı adaletsiz davranmaya sevk etmesin. Şüphesiz Allah, yaptıklarınızdan haberdardır.”

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet, lütfen tamamlayalım.

BÜLENT KAYA (Devamla) – Başkanım, toparlıyorum. Sadece bir dakika müsamaha edin.

BAŞKAN – Lütfen tamam, lütfen.

BÜLENT KAYA (Devamla) – Partililerinizi kandırabilirsiniz, kamuoyunu kandırabilirsiniz, manipülasyon, algı yapabilirsiniz ama Allah şüphesiz her şeyi görendir. Dolayısıyla nas ne diyor biliyor musunuz? Herkese karşı adil olun, kin adaleti uygulamayın, nefret hukuku uygulamayın. Dolayısıyla biz de partimizde yapmış olduğumuz işhareler sonucunda gerek bahsettiğim Cumhuriyet Halk Partisi, Yeşiller ve Sol Gelecek Partisi, Milliyetçi Hareket Partisi ve İYİ Partinin son derece anlayışlı ve demokratik tavırlarından dolayı kendilerine ve destek veren milletvekillerine çok teşekkür ediyoruz. Meclis Başkanımıza da göstermiş olduğu müsamaha ve olabildiğince süreci yönetmeyle ilgili tavrından dolayı teşekkür ediyoruz, Meclis bürokrasisine de çok teşekkür ediyoruz. İnşallah, salı günü Meclis Başkanımızı da üzmeyecek, Başkan Vekilimizi de üzmeyecek, bütün partilerin de içine sinecek bir formülü hep beraber yaparak bize yakışır bir şekilde bu Meclis çalışmalarına devam edeceğiz. Çünkü millet enerjimizi gereksiz usul tartışmalarına değil gerçekten kendisiyle ilgili hizmet alanlarına aktarmamızı istiyor diyorum.

Bu duygu ve düşüncelerle, milletvekili arkadaşlarım grup önerileri bittikten sonra İç Tüzük’e aykırı da olsa arka taraftaki yerlerinde, Meclis Başkanımızın vicdanını da rahatsız etme pahasına oralarda oturmaya devam edecekler. Çünkü ben inanıyorum ki Meclis Başkanımız da bu durumdan huzursuz ve sürekli gözüne batıyordur bu adaletsizlik. Meclis Başkanımızı da bu vicdan azabından kurtaralım, Saadet Partisi ve diğer partilere yakışır bir tavır ortaya koyalım diyerek hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Tekrar gruplara verdikleri desteklerden dolayı teşekkür ediyorum. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Kaya.

Birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 18.06

DÖRDÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 18.13****BAŞKAN: Başkan Vekili Bekir BOZDAĞ****KÂTİP ÜYELER: Muhammed ADAK (Mardin), Yasin ÖZTÜRK (Denizli)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 4’üncü Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

Cumhuriyet Halk Partisi grup önerisi üzerinde sıradaki konuşmacı İYİ Parti Grubu adına Antalya Milletvekili Sayın Uğur Poyraz.

Sayın Poyraz, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA UĞUR POYRAZ (Antalya) – Değerli Başkan, sayın milletvekilleri; Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

Hukuk fakültesini kazandığımda hâkim babamın bana ilk önerisi “Adalet, rejimin namusudur oğlum.” olmuştu. O günden bugüne kadar geldiğimde, yirmi üç yıllık meslek hayatımda ve bir yurttaş olarak, adaleti merkeze alarak ve hukuka özen göstererek yaşamayı şiar edindik bu ülkenin her yurttaşı gibi. Elbette bir ülkede yurttaşlar devletin gücü ve otoritesi karşısında daha çaresiz ya da daha savunmasız olabilir; bir ülkenin kolluk güçleri o ülkenin huzuru ve asayışı için bir mücadele içinde olabilir; bir ülkenin bürokrasisi yükselmek için taviz verebilir ve bir ülkenin siyaseti ve siyasetçisi taleplerinin yerine getirilmesi için zaman zaman arsızlık sergileyebilir. İşte bütün bunları dengeleyecek olan yargı, bağımsız ve tarafsız özelliğini taşıyan yargı. Ne diyor mahkemeler? Türk milleti adına karar veriyor; bir siyasi parti adına, bir cemaat adına, bir tarikat adına değil Türk milleti adına karar veriyor. Maalesef Türkiye’de bu, sadece son yirmi yılın değil, otuz-kırk yılın meselesidir ki on yılda bir kahramanların hain, hainlerin kahraman olduğu bir düzen, bir yargılama müessesesi gelişiyor. Artık yargıdaki yapılanmalar dâhil, diğer bürokratik alanlardaki yapılanmalar dâhil, bunların tek tek tespiti, tek tek ifşası ve bunların yine hukuk önünde hesabının sorulması için bu yasama Meclisinin, bu yasama organının bütün titizliğini, bütün dikkatini ortaya koyarak bu mücadeleyi vermesi bir zorunluluktur. O yüzden, bugün bu öneriye ilişkin de söz alırken, bu öneriye ilişkin görüşlerimizi de dile getirirken yasama organının bu konudaki sorumluluğunu yerine getireceğine olan inancımız -bu öneriye ilişkin önerideki başlıklar değil sadece, bu başlıklardan katıldığınız olur, katılmadığınız olur- bizim meselemiz, bu ülkenin her bir yurttaşının bağımsız ve tarafsız yargı tarafından hiçbir şaibe, hiçbir soru işareti olmaksızın yargılandığından önce kendilerinin emin olması, sonra toplumun emin olması ve devamlı kamuoyunun yargıya olan güveninin en zirvede tutulmasıdır. Bu, hepimizin sorumluluğu olmakla birlikte, bu süreçte ilişkin bu öneri ve bunun benzeri olan diğer tüm önerilere destek vereceğimizi, destek vermemiz gerektiğini ifade ediyorum.

Teşekkür ediyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Poyraz, teşekkür ediyorum.

Şimdi, söz sırası Yeşiller ve Sol Gelecek Partisi Grubu adına Diyarbakır Milletvekili Sayın Serhat Eren.

Sayın Eren, buyurun. (Yeşil Sol Parti sıralarından alkışlar)

YEŞİL SOL PARTİ GRUBU ADINA SERHAT EREN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye’de yargı tarihsel süreç içerisinde devlet kurumlarını ve toplumu dizayn etmenin, Kürtleri, muhalif kesimleri baskılamanın, susturmanın bir aracı olarak kullanılmıştır. Nasıl ki devletin bir Kürt politikası varsa buna paralel olarak yargının da bir Kürt politikası her zaman için

olagelmıştır. Kürtlerin mağdur olduğu, işkence gördüğü, öldürüldüğü, zırlı araçların altında ezildiği faili belli bütün suçlara ilişkin bugüne kadar ya soruşturma açılmamış ya da soruşturmalar açılmışsa takipsizlikle veya zaman aşımıyla sonuçlandırılmıştır. Gücünü iktidardan alan bu cezasızlık politikası Kürtlere karşı asker ve polislerce işlenen bütün suçlarda istisnasız uygulanmıştır. Çözüm sürecinde yapılan siyasi faaliyetlerin hiçbirisi suç olarak addedilmezken çözüm süreci bitirildikten sonra iktidarın talimatıyla nasıl olduysa bu siyasi faaliyetlerin tamamı soruşturmaya konu edilmiş, bir cezalandırma pratiğine dönüşmüştür.

Kemal Kurkut'un katillerini, Lice'de 5 polis tarafından işkence gören 14 yaşındaki Yusuf'un, helikopterden atılan Osman Şiban'ın işkencecilerini koruyan bu iktidar değil mi? "Bacaklarını kırım, sorumluluk bana aittir. Siz gereğini yapın, hukuk arkanızdan gelir." diyen bu ülkenin İçişleri Bakanı değil midir?

SIRRI SAKİK (Ağrı) – İçişleri Bakanı.

SERHAT EREN (Devamla) – Yargıyı sopa olarak kullanıp belediye eş başkanlarımız hakkında kumpas davaları açtıran, Kürt halkının iradesine kayyum atayan bu iktidar değil midir? Bugün mafyayla ilişkisi ortaya çıkan dönemin Ankara Cumhuriyet Başsavcısı Yüksel Kocaman'a Kobani kumpas davasını açtıran, devletin bütün kurumlarını bu davaya müdahil eden, taraf hâline getiren, mahkemeyi bu vesileyle baskı altına alan bu iktidarın kendisi değil midir? Erdoğan'ın Demirtaş kararı üzerine "AIHM'in verdiği kararı tanımıyoruz, bizi bağlamaz; karşı hamlemizi yaparız, işi bitiririz, bunları bırakmayız." demesi yargıya müdahale değil midir?

Değerli milletvekilleri, siyasetin yargıya müdahalesine dair verdiğim bu örnekler buz dağının yalnızca görünen bir kısmıdır. Yargının bağımsız olmadığı, bağlı ve bağımlı yargının olduğu ülkelerde hiç kimsenin hukuki güvenliği yoktur. Eğer gerçekten bu ülkede adaletin tesis edilmesini istiyorsak, yargının bağımsız ve tarafsız olmasını istiyorsak demokratik bir anayasa inşa etmek zorundayız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen tamamlayalım.

SERHAT EREN (Devamla) – Demokratik bir anayasa inşa edilerek bağımsız bir yargı sisteminin oluşturulması gerekiyor. Bunun için de Cumhurbaşkanının ve Adalet Bakanlığının Anayasa Mahkemesi başta olmak üzere hâkim ve savcılar üzerinden elini çekmesi gerekiyor. Aksi takdirde, hukuk devletinden bahsetmek mümkün olmayacaktır.

Teşekkür ederim. (Yeşil Sol Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Şimdi Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Tokat Milletvekili Sayın Mustafa Arslan.

Sayın Arslan, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA MUSTAFA ARSLAN (Tokat) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; CHP grup önerisi üzerine AK PARTİ Grubumuz adına söz aldım. Genel Kurulu ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, 16 Nisan 2017 tarihinde yapılan referandumla milletimizin kabul ettiği Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi 2018 yılında yapılan seçimlerle birlikte uygulamaya geçmiştir. Referandumda ve diğer tüm seçimlerde olduğu gibi, milletimiz 2018 seçimleriyle birlikte Sayın Cumhurbaşkanımızı yeniden tercih etmiştir ve desteğini ortaya koymuştur. Bu yıl yapılan seçimlerde de milletimiz hem Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemini hem de Cumhurbaşkanımıza olan desteğini bir kez daha ortaya koymuştur. Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi esas olarak kuvvetler ayrılığı ilkesinin daha etkin olmasını hedefleyen bir sistemdir. Bu sistemle yasama, yürütme ve yargı erklerinin ayrılığı daha belirgin olarak çizilmiştir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; önceki hükümetlerimiz döneminde olduğu gibi yeni sisteme geçildikten sonra da yargı alanındaki reformlarımız devam etmiştir, önümüzdeki günlerde de bu alandaki çalışmalarımız devam edecektir. Sayın Cumhurbaşkanımızın kamuoyuyla paylaştığı Yargı Reformu Strateji Belgesi ve İnsan Hakları Eylem Planı referans alınarak hazırlanan yargı paketleriyle güven veren ve erişilebilir adalet sisteminin tesisi için yasalardan kurumsal işleyişe, personel yapısına ve özlük haklarına kadar pek çok reforma imza atılmıştır. AK PARTİ hükümetlerimiz döneminde yapılan reformlar sonucunda vesayet altında karar veren, hukukun değil vesayet düzeninin bekçiliğini yapan, brifing alan yargı sistemi geride kalmıştır. Demokrasi ve hukuk devleti standartları yükselmiş, insan hak ve hürriyetleri genişletilmiş, adaletin hızlı bir şekilde tecelli etmesini sağlayacak düzenlemeler hayata geçirilmiştir. Bu bağlamda, hâkim ve savcı sayımız, adalet teşkilatı personel sayımız artırılmış, yeni adale sarayları inşa edilmiş, mahkeme sayılarımız adli yargıda yüzde 95, idari yargıda yüzde 45 oranında artırılmış, temyiz mahkemelerindeki yığılmayı engelleyecek şekilde bölge adliye ve idare mahkemeleri devreye alınmıştır. Hükümetlerimiz döneminde Anayasa Mahkemesine bireysel başvuru hakkı getirilmiş, Kamu Denetçiliği Kurumu ile İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kurulmuş, devlet güvenlik mahkemeleri ve özel yetkili mahkemeler kaldırılmıştır. Muhalefet milletvekillerinin devam eden yargılama süreçleriyle ilgili değerlendirmelerini kabul mümkün değildir. Bildiğimiz gibi, Anayasa'nın 138'inci maddesine göre "Görülmede olan bir dava hakkında Yasama Meclisinde yargı yetkisinin kullanılması ile ilgili soru sorulamaz, görüşme yapılamaz veya herhangi bir beyanda bulunulamaz."

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen tamamlayalım.

MUSTAFA ARSLAN (Devamlı) – Değerli milletvekilleri, milletçe cumhuriyetimizin 2'nci yüzyılına karşılamaya hazırlanırken Türkiye Yüzyılı vizyonumuzla gerçekleştirilen bu reformlara devam edeceğiz. Türkiye Yüzyılı'nı sadece ekonomik, siyasi, askerî ve diplomatik değil, adaletin de yüzyılı yapmak için çalışmalarımızı kararlılıkla sürdüreceğiz.

Genel Kurulu saygıyla selamlarım. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şimdi Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Şahin Usta.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Hem bir milletvekilimiz hem de CHP Grup Başkan Vekilimiz Ali Mahir Başarır Türkiye Kömür İşletmelerindeki kayıp 40 milyon tonla ilgili bir bilgi istemişlerdi. Bu konuyla ilgili dönemin Enerji Bakanı olan Milletvekilimize kısa bir söz vermenizi istiyorum. Açıklamayı o yapacak yerinden.

BAŞKAN – Kısa bir açıklama için yerinizden buyurun.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Teşekkür ederiz.

III.- AÇIKLAMALAR (Devam)

37.- *Eskişehir Milletvekili Fatih Dönmez'in, Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş ile Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

FATİH DÖNMEZ (Eskişehir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Önceki oturumlarda bir sayın milletvekilimizin ve Grup Başkan Vekilimizin TKİ'deki 40 milyon ton kayıp kömürle ilgili iddiaları olmuştu, konuyla ilgili TKİ'den de bilgi aldım. Aslında verilerin yanlış yorumlanmasından kaynaklı olduğunu değerlendiriyoruz çünkü bu kadar bir kömürün stokta bekletilmesi de mümkün değil, kaybolması da mümkün değil.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Şimdi ne adına açıklama yapıyor Başkanım? Bakan değil, sorumluluğu yok; milletvekiline o konuşma hakkını niye tanıyorsunuz? Bakan gelsin, Bakan açıklasın.

FATİH DÖNMEZ (Eskişehir) – 128 milyon ton kömür üretim miktarı doğru fakat TKİ kendi ruhsat sahasındaki tüm kömürleri kendisi üretmiyor; redevansçılarla ve bazı şirketleri vasıtasıyla, iştrakleri vasıtasıyla yapıyor. Dolayısıyla, sahadan üretilen miktar 128 milyon ton doğru, 88 milyon ton ise TKİ'nin kendi üretiminden doğrudan satışa arz ettiği miktar ile yine, bu redevansçılarından ihtiyaca binaen alıp sattığı miktarla ilgili. Aslında, redevans gelirleri arasında bu bahse konu 40 milyon ton kömürün redevans geliri de gösterilmiş durumda. Bu karışıklığı izah etmek üzere de aslında TKİ geçtiğimiz yıl faaliyet raporunda da bir dipnot düşerek bunu izah etmeye çalışmış ama Sayıştay raporlarındaki tablonun yanlış yorumlanması ve okunmasından dolayı böyle bir karışıklığa neden olduğu bilgisi geldi. Bunu Sayın Genel Kurulumuza arz etmek istedim.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ederim.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Başarır, buyurun.

38.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Eskişehir Milletvekili Fatih Dönmez'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Sayın Başkanım, Sayın Bakana izahatları için teşekkür ediyorum. Yalnız, bunu biz grup olarak gazeteden ya da internetten almadık, Sayıştay raporlarından aldık ve oradaki ibareyi aynen burada sorduk. Yani “40 milyon ton kömür -garip, bana da garip geldi-kayıp.” diyor.

BAŞKAN – Yorum Sayıştaya ait diyorsunuz.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Evet, yani burada Sayıştay da biliyorsunuz ki bu kurumların ya da Bakanlığın ya da Cumhurbaşkanlığının harcamalarının röntgenini çekiyor, o röntgen de bize geliyor; biz de ona göre burada sorular soruyoruz. Yani o sebeple, bu, sehven mi yapıldı, dağıtıldı mı seçimlerden önce, bir yerde mi kullanıldı; bunları öğrenmek muhalefetin en doğal hakkı.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ederim.

Sayın Danış Beştaş, buyurun.

39.- Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Eskişehir Milletvekili Fatih Dönmez'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Yani ben de aynı şeyi söyleyeceğim. Öncelikle, sorumuza yanıt verdikleri için teşekkür ederiz çünkü biz de Sayıştay raporlarından aldık, hatta yıl yıl da not ettik yani bütün ekstre elimde ve bu rakama göre 128 milyon 371 bin tondan satılan kömür 88 milyon 53 bin ton -yani tam rakamı söylüyorum- ve stoklarda yer alması gereken 40 milyon ton kayıp. Doğal olarak, biz de muhalefet olarak sorarız yani bu nerede? Hele hele bu kadar kömürün dağıtıldığı bir ülkede hani acaba dağıtıldı mı, stokta yer almadı mı sorusunu sorduk; siz de yanıt verdiniz ama Sayıştay raporlarındaki rakamları sizin tekrar bilginize sunuyoruz.

BAŞKAN – Peki, çok teşekkür ediyorum.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Başkanım, çok kısa bir ekleme yapmak istiyorum.

BAŞKAN – Sayın Şahin Usta, buyurun.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Sayıştaya TKİ'den de düzeltme için bir yazı gönderilmiş ama yayınlamamışlar. Biz şimdi tekrar sizin ikazınız üzerine de Sayıştaydaki bu düzeltmeyle ilgili yayını da takip edeceğiz.

Teşekkür ederiz.

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, alınan karar gereğince denetim konularını görüşmüyör ve gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmına geçiyoruz.

1’inci sırada yer alan, İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş’un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sierra Leone Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığı ile Vergiden Kaçınmaya Engel Olma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi ve Dışışleri Komisyonu Raporu’nun görüşmelerine başlıyoruz.

VII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) KANUN TEKLİFLERİ

1.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş’un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sierra Leone Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığı ile Vergiden Kaçınmaya Engel Olma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/27) ve Dışışleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 15) ()*

BAŞKAN – Komisyon? Yerinde.

Komisyon Raporu 15 sıra sayısıyla bastırılıp dağıtılmıştır.

Teklifin tümü üzerinde Saadet Partisi Grubu adına Kocaeli Milletvekili Sayın Hasan Bitmez’in söz talebi vardır.

Sayın Bitmez, buyurun.

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA HASAN BİTMEZ (Kocaeli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum. Saadet Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım.

Ben konuyu tekrar açmak istemiyorum ama bizim grubun yer çözümüyle ilgili bir teklifim var. Bunlardan birincisi: AK PARTİ Grubunun en sağındaki sıra bize verilebilir veya en soldaki sıra bize verilebilir veya komisyon yeri de fena değil; güzel, o da tahsis edilebilir. Komisyonlar da bizim durduğumuz yerde çalışmalarını rahatlıkla yürütebilir.

Bununla birlikte, Sayın Grup Başkan Vekilinin bizim sivil itaatsizlik boyutundaki bir duruşumuzu ötekileştiren bir söylemi oldu. Bu Mecliste başörtülü milletvekilleri var. Bu başörtüsü mücadelesi 1990’lı yılların başından 2000’li yıllara kadar devam etti. Sayın milletvekili de bu başörtüsü eylemlerinde bilfiil bulunuyordu, bizim bugün burada yaptığımız hak hukuk mücadelesini o dönemlerde başörtüsü için yapıyordu. Dün ötekileştirme olarak tavır koyduğu Sayın Gergerlioğlu da Kocaeli’de bu başörtüsü eylemleri için kendisine ev sahipliği yapmıştı, bunu da buradan -2004 yılında- hatırlatmak istiyorum.

DERYA YANIK (Osmaniye) – Hiç alakası yok, demagoji yapmayın. Başörtüsünü böyle bir şeye alet etmeyin.

HASAN BİTMEZ (Devamla) – Genel çerçevesi itibarıyla dış politika, devletlerin bağımsızlıklarını ve egemenliklerini dünyaya sundukları ve bu yolla güç ve itibar edindikleri bir enstrümandır. Devletler, egemen devlet konumlarını coğrafi zeminde sınırları üzerinden, siyasi zeminde ise dış politikaları, diplomatik tutum ve kararlılıklarıyla somutlaştırırlar. Güçlü ve büyük devletler, dış politika ve uluslararası ilişkilerdeki duruşlarının yanı sıra öncelik verdikleri, hassasiyet gösterdikleri diplomatik konulardaki başarılarla da kendilerini belli eder. Bu açıdan esas olan, Türkiye’nin büyük ve güçlü devlet olduğunu iç siyasette deklare etmesi değil, uluslararası arenada kendini kabul ettirmesidir.

(*) 15 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

Önemli olan muteber, egemen, bağımsız bir hakem devlet rolüyle bölgesinde sözü geçen, her oyuncunun hesaba katmak zorunda olduğu bir ülke olmaktır. Bu bakış açısından hareketle ülkemizin dış politikasının genel manzarasına baktığımızda maalesef görmek istemeyeceğimiz bir tabloyla karşılaşmaktayız. Ne hazindir ki Hükûmet, devlet politikası kapsamındaki dış politika konularında şahsiyetten, diplomatik ilişkilerde ise ehliyetten kaynaklanan sorunlar yaşatmaktadır. Diplomaside en küçük bir toleransın dahi kabul edilemeyeceği gerçeği gözden kaçırılmamalıdır. Zaaftan ve tavizden arınmış diplomatik ilişkiler yürütme zorunluluğu kelimenin tam anlamıyla rafa kaldırılmış durumdadır. Maalesef, tüm bunların neticesinde, şahsiyetli dış politika sorumluluğunun ihmal edilmediği hiçbir mesele bırakılmamıştır.

Hükûmet özellikle 2 ülkenin NATO'ya üye yapılması konusunda attığı adımla ve NATO zirvesindeki tutumla zaaf üretme ve taviz verme eşiğini daha da düşürmüş gibidir. Terör örgütlerine yönelik tutumları sebep gösterilerek İsveç ve Finlandiya'nın NATO üyeliğine yönelik takınılan katı tutum kamuoyunun bilmediği gerekçelerle bir anda yumuşatılıverdi. Hükûmetin herhangi bir üyesine soralım veya buradaki milletvekillerine soralım: Ne oldu, nasıl oldu, neye dayandırıldı da bu değişiklik ortaya çıktı; bunu bilen bir Hükûmet yetkilisi, bir iktidar partisi yetkilisi yok. İsveç ya da Finlandiya Türkiye'nin hangi ilkesel talebine karşılık verdi, hangi çözülmemiş düğümün çözülmesi için bir adım attı da Hükûmet dün "kara" dediğine bugün "ak" demeye başladı? Bu sonuca göre ya NATO üyelikleri hususunda veto yetkimiz yok ya da hiçbir ülkeyi veto edecek gücümüz yok; şahsiyetli dış politikadan verilen tavizlerin sonucu budur; dirayet gösterememek, ilkelerine sarılamamak, dimdik duramamak. Tıpkı Avrupa Birliği konusunda olduğu gibi Hükûmet bu alanda da sürekli gelgit telaşı içinde. Avrupa Birliği için bakanlık kuran da Avrupa'ya yönelen sığınmacı hareketlerini durduran da aynı Hükûmet. Hatta Avrupa Birliğine "İstedikimiz, anlaştığımız parasal katkıyı vermezseniz sınırları açarız." tehdidinde bulunan da Sayın Erdoğan Hükûmeti. Bu diplomatik zenginlik midir yoksa uluslararası ilişkiler zeminine yakışmayan bir gariplik midir, cevabı milletimizin takdirine bırakıyoruz. Cumhurbaşkanının son Amerika Birleşik Devletleri ziyaretindeki temasları, kabulleri ve beyanlarıyla verdiği pozlar hariciyedeki belirsizliğin, ilkesizliğin ve hedefsizliğin geldiği noktayı göstermektedir.

Bizim Hükûmete hem tavsiyemiz hem de Hükûmetten acil beklentimiz gelgit diplomasisi yerine şahsiyetli bir dış politika tercihini esas alması yönündedir. Şahsiyetli dış politika zemininden uzaklaşmak, şahsiyet bağlamında verilen her taviz ve yok edilmeyen her zaaf Türkiye açısından büyüklüğü her geçen gün artan kayıplara sebep oluyor. Hükûmetin dış politikası ve diplomatik ilişkileri yürütme biçimi nedeniyle en çok kaygı duyduğumuz hususların başında Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti ve Kıbrıs politikası yatıyor. Kıbrıs'ın huzura ve barışa, Kıbrıs'taki Türk kardeşlerimizin güvenliğe kavuşmasına ve nihayet Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin kurulmasına imkân sağlayan Barış Harekâtı'nın üzerinden neredeyse yarım asır geçti. Bu vesileyle, Kıbrıs'ın ikinci kez fethini gerçekleştiren Barış Harekâtı'nın siyasi ve diplomatik öncüleri Profesör Doktor Necmettin Erbakan'ı ve dönemin Başbakanı Bülent Ecevit'i rahmetle anıyorum.

Bugün baktığımız zaman Kıbrıs politikası ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti konusunda Dışışlerimizin ilgisiz, isteksiz, dirayetsiz ve hedefsiz olduklarını görüyoruz. Kıbrıs'ın hem unutulduğu hem unutturulduğu, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ni tanıyan devlet sayısında hiçbir artışın yaşanmadığı, kalıcı çözüm noktasında kararlılığın ortaya konmadığı bu dönemin mimarı da bugüne kadarki AK PARTİ hükûmetleridir. Kıbrıs'ı korumanın, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin tanınmasını sağlamanın değil; Kıbrıs'ı sorun olarak görüp Kıbrıs'tan kurtulmanın tavrı içinde Hükûmet. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin varlığını sona erdirecek eşikler içeren, Kıbrıs'a dair bütün kazanımları yok etmeyi hedefleyen Annan Planı'nı kabul ettirmek için gayret gösteren, baskı üreten de bu AK PARTİ Hükûmetidir. Annan Planı'nın gerekliliği ve geçerliliği noktasında Türkiye tarafından kurulan cümleler ve ortaya koyulan tavırlar Rum tarafının hem de planı hazırlayanların düşüncelerinin çok üstündedir. Kıbrıs'a dair bütün kazanımları yok etmeye yönelik niyetin diplomatik belgeye dönüşmüş hâli olan Annan Planı ve benzerleri rahmetli Erbakan Hocamızın ve Ecevit'in 1974'te ortaya koyduğu dirayeti, duruşu, feraseti kavrayamamanın ürünüdür.

Mevcut Hükûmetin yandaş medyası her diplomatik süreçte ve çoklu uluslararası toplantı gündemlerinde Cumhurbaşkanına ve Hükûmete yönelik parlatma manşetleri atıyor ve haberlerini yapıyor. “Dünya lideri” “süper güç” “küresel güç ortağı” gibi sıfatların sıkça kullanıldığı bu türden sözde haberler hepimizin malumu. Hâl böyleyken hafızaları tazelemekte fayda var. “Dost” “kardeş” “müttefik” “stratejik ortak” sıfatlarıyla ilişkilerimizin yoğun ve güçlü tutulduğu ülkeler de dâhil Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’ni Türkiye hariç tanıyan bir tane ülke yok. Dünyaya yön verdiğini, dünya lideri olduğunu zannedenlerin Kıbrıs gibi hassas bir konuda bile hiçbir ülkeye tesir edememesi sizlerce manidar değil mi? AK PARTİ hükûmetleri yirmi iki yıla yakın süredir tek başına iktidar olmasına rağmen Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’nin tanınması noktasında bir tek adım bile atamamış, herhangi bir kazanım da elde edememiştir. Ve anlaşılan şudur ki Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’nin daha fazla devlet tarafından tanınması için çaba sarf etmemek Hükûmetin iradesiz ihmali değil, aksine kararlı bir iradesidir. Bu kürsüden tarihin üzerimize yüklediği sorumluluğun bir gereği olarak sesleniyorum: Kıbrıs konusundaki bu yanlış tutumunuzdan bir an önce dönünüz. Türkiye, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’nin ekonomik bağımsızlığını ve gücünü sağlamak, diplomatik kuldarda tüm ülkelere tanınmasına yönelik çabalar noktasında sessiz ve hareketsiz kalamaz. Çünkü Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’nin tanınması Kıbrıs sorununun çözümü konusunda uluslararası kabul gören uzlaşmaya varabilme noktasında büyük önem taşımaktadır. Ülkemizin Kıbrıs konusundaki garantörlüğü uluslararası bir meşruiyet ifade etmektedir fakat ondan daha çok anlamlı ve geçerli olan bir başka husus ise Kıbrıs’a ve Kıbrıs Türklerine ilişkin tarihsel bağlılığımızdır. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’nin ve Kıbrıs’taki Türk varlığının korunmasında hem siyasi hem iktisadi hem askerî açıdan gereken bütün irade ortaya koyulmalıdır. Hâlihazırda uluslararası toplumda devlet konumu Kıbrıs Rum tarafına atfedilmekte, Kuzey Kıbrıs tarafına ise “devlet” olarak değil “Kıbrıs Türkü” kitlesi olarak muamele edilmektedir. Hükûmet gerek genel dış politikada gerekse Kıbrıs politikasında şahsiyet, ehliyet ve mesuliyet tarafındaki zaafalarını ivedilikle gidermeli, tavizsiz ve şahsiyetli bir dış politika iradesini hayata geçirmelidir. Kıbrıs Barış Harekâtı’nı gerçekleştiren siyasi ahlakın ve diplomatik aklın gereklerini idrak noktasında Hükûmeti çaba sarf etmeye, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’nin daha fazla ülke tarafından tanınması konusunda ter dökmeye davet ediyorum.

Kıbrıs odağında karşılaştığımız bir diğer olumsuzluk ise İsrail’le ilişkiler konusunda görünür olmaktadır. Türkiye’nin İsrail’le gerçekleştirdiği enerji iş birliği, ortak sondaj çalışmaları ve Doğu Akdeniz’de birlikte hareket etme çabaları Kıbrıs’a, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’ne ve Kıbrıs Türklerine yönelik sorumluluklarla bağdaşmamaktadır. Sayın Cumhurbaşkanımızın Amerika Birleşik Devletleri’nde İsrail Başbakanı ve ABD Yahudi Cemaatinin öncülerıyla verdiği son pozlar, kurduğu diyaloglar ve görüştüğü konular ciddi anlamda kaygı vericidir. İsrail’le iş birliği yapmak, her şeyden önce Kıbrıs davasına ihanet etmektir. İsrail’le iş birliği yapmak, her şeyden önce Filistin davasını kenara atmak, sümen altı etmektir. İsrail Başbakanıyla samimi pozlar vermek, Filistin ve Orta Doğu konusundaki beyan ve tespitlerde samimiysizlik suçlamasını göze almaktır. İsrail’i Doğu Akdeniz’de petrol ve doğal gaz arama çalışmalarının ortağı yapmak, antisyonist, antiemperyalist tutumdan uzaklaşmak demektir. İnsanların kafasında şu soru dolaşır oldu: İsrail Başbakanını Türkiye’de ağırlamanın heyecanını duymak, Filistin’i ziyaret etmenize yirmi yıldır müsaade etmeyen İsrail’e resmî gezi programı yapmak BOP Eş Başkanlığı misyonunun bir gereği midir? Şayet İsrail’le Doğu Akdeniz odaklı bir yakınlaşma içine giriyorsanız, bu, İsrail’i Akdeniz’deki rolümüze ortak ettiğimiz anlamına gelir. İsrail’le birlikte petrol ve doğal gaz aramak, Doğu Akdeniz üzerinden İsrail’i akredite etmektir. “Katil devlet İsrail!” etiketinden ve “Siz öldürmeyi çok iyi bilirsiniz!” tenkitinden vazgeçmek, ilkelerinize sırtınızı dönmektir. İsrail’i Akdeniz’in aktör devleti hâline getirmek için verdiğiniz bu mücadelenin doğal sonucu, Kıbrıs’ın çözüme ulaşmasının önünü kesmektir; tüm dünyaya Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti konusundan, Kıbrıs davamızdan taviz verme temayülünün sinyallerini vermektir. Hükûmet bu yanlıştan dönmeli, uluslararası ilişkiler kulvarında taviz verme potansiyelini sıfır noktasına ulaştırmış, şahsiyetli dış politika eşiğinin zirve noktasına yaklaştırmış bir hedef ortaya koymalıdır.

Suriye'yle ilişkileri yeniden normale çevirme hususunda olağan çabayı dahi göstermekte isteksiz görünüyor AK PARTİ Hükûmeti. Aynı Hükûmet, 15 Temmuz faili, azmettiricisi, finansal destekçisi ilan ettikleri ülkeyle hem siyasi hem de ticari ilişkileri hızla en üst düzeye ve içeriğe kavuşturdu. Parasını ödediğimiz savaş uçaklarını teslim etmesi noktasında Amerika Birleşik Devletleri'ne hak ettiği baskıyı uygulamaktan kaçınan Hükûmet, ABD'nin bölgeye ilişkin dış siyasetine taşeron desteği vermekten de uzak durmuyor. Bölgemizdeki çok devletli uluslararası kuruluş ve örgütler dahi Türkiye'nin ikircikli, belirsiz, değişken ve tutarsız diplomasi tutumundan dolayı ilişkilerimizi dengesizliğe sürükleyebiliyorlar.

Tüm bunlar apaçık ortadayken Kıbrıs konusunda kurulan cümlelerin büyüklüğü ve katedilen mesafenin küçüklüğü ortadadır. Deklare edilen iradeye ilişkin sözlü kararlılık ile gerçekleşen sonuçlara yönelik iradesizlik arasındaki çelişkileri bir diplomasi başarısı, Hükûmetin diplomatik zekâsı olarak gösterme telaşına da anlam vermek mümkün değildir. Biz, bölgemizde güçlü ve sözü dinlenen bir devlet olduğumuz iddiasındayız fakat bölgede hiçbir devlet Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ni tanımıyor. Biz, Türk Devletleri Teşkilatının en güçlü paydaşıyız fakat diğer paydaşlar resmî alanda bu güçlü paydaşlığı teyit etmiyor ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ni tanıma iradesiyle ilgili bir cümle dahi kurmuyorlar. İslam İşbirliği Teşkilatına üye devletlerin hemen tamamının Türkiye'ye değer verdiği iddiası dillendiriliyor fakat bu devletlerin hiçbiri Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ni tanıma kararına meyletmiyor. Kıta Avrupasında ve küresel eşikte kanaat öncüsü ülke, sözüne ve gücüne itibar edilen devlet olarak kendimizi tanımlıyoruz. Buna rağmen ne Avrupa Birliği tarafında ne de G20 ve Birleşmiş Milletler ile NATO tarafında hiçbir devletin bize ilişkin olumlu bir mesajına şahitlik edemiyoruz.

Bütün bunların tek bir nedeni var esasen; mevcut Hükûmet eliyle diplomatik zeminde tutarlılığı, kararlılığı ve sürekliliği maalesef terk ettik. İlkelerimiz, diplomasi argümanlarımız Hükûmetin yönsüz ve iradesiz uluslararası ilişkiler anlayışı nedeniyle boşlukta savrulur hâle gelmiş durumda.

Geçen yirmi yıllık süre zarfında Hükûmetin bakışıyla şahsiyet temelli değil menfaat temelli bir dış politika kurgusu oluşturuldu. İrademizin karşılığını alamadığımız, hedeflerimize ulaşma noktasından engellendiğimiz, haklı beklentiler bağlamında ertelendiğimiz durumlara ilişkin tepki ve yatırım cümlelerimize artık hiç kimse itibar etmiyor.

“Kimse alamaz.” denilen, yetkililerce ajan olduğu ileri sürülen bir rahip çok sürmeden ülkesine iade edildi. “Türkiye’de yargılandı ve ceza aldı, bu yüzden iade edilmesini beklemeyin.” denilen gazeteci Almanya’ya tıptış tıptış teslim edildi. Bir büyükelçilikte öldürülen gazeteciyle ilgili olarak ortaya konulan “Sorumluları hesap verecek ve eldeki bilgiler paylaşılabilecek.” beyanları dosyanın kapatılmasıyla birlikte maalesef sahipsiz kaldı. Bütün bunlar Türkiye’nin uluslararası ilişkilerdeki kararlarının, tepkilerinin ve tekliflerinin değişken, istikrarsız ve birilerince yönlendirilebilir olduğu kanaatini pekiştirmektedir. Hükûmetin artık bunlara bir son vermesi gerektiğini ifade ediyoruz. Tutarlı ve kararlı bir zemin üzerine inşa edilmiş şahsiyetli bir dış politika kulvarı genişletilmeli. Algıya dayalı düzmece itibar kaygıları yerine bir devleti hakikaten muteber kılacak bir yaklaşımla ülke içinde de uluslararası arenada da adil, hakkaniyeti esas alan, ilkeli ve güçlü bir Türkiye için atılması gereken adımlar derhâl atılmalıdır.

Şahsiyetli dış politika konusundaki kararın ve kararlılığın ilk hamlesi de Kıbrıs olmalıdır. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti konusunda hem destek verme hem de tanınmasını sağlama bakımından bugüne kadar yapılan yanlışlar terk edilmelidir. Erdoğan Hükûmeti, Kıbrıs başta olmak üzere dış politikada ve diplomaside BOP Eş Başkanlığını merkeze koyan bir bakış açısından ve iş birlikçilikten derhâl vazgeçmelidir. Türkiye’nin dış politika eskizinin küresel odakların, emperyalist ve kapitalist ortaklıkların, siyonist blokların hedefleriyle örtüşme tuzağından ve tezgâhından kurtulması gerekir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Bitmez, lütfen tamamlayalım.

HASAN BİTMEZ (Devamla) - Ne yazık ki mevcut iktidar ne bunu başarabilecek konumda ne de böylesi bir başarının gerekliliğini kavrayacak durumdadır.

Teşekkür ediyorum. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Bitmez.

Teklifin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1'inci maddesini okutuyorum:

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE SIERRA LEONE CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ARASINDA GELİR ÜZERİNDEN ALINAN VERGİLERDE ÇİFTE
VERGİLENDİRMEYİ ÖNLEME VE VERGİ KAÇAKÇILIĞI İLE VERGİDEN
KAÇINMAYA ENGEL OLMA ANLAŞMASININ ONAYLANMASININ UYGUN
BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- (1) 3 Kasım 2020 tarihinde Ankara’da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sierra Leone Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığı ile Vergiden Kaçınmaya Engel Olma Anlaşması”nın onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN – Madde üzerinde Saadet Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Mustafa Kaya.

Buyurun Sayın Kaya. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA MUSTAFA KAYA (İstanbul) – Sayın Başkanım, saygıdeğer milletvekilleri; öncelikle Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Uluslararası sözleşmeler bahsinde söz almış bulunuyorum. Türkiye’nin özellikle Afrika’yla olan ilişkilerini değerlendirme düşüncesindeyim.

Türkiye ile Afrika arasında ilişkilerimiz her ne kadar asırlar öncesine dayansa da Türkiye Cumhuriyeti devleti ve Afrika Kıtası’ndaki ülkeler arasındaki diplomatik ilişkiler 1980’li yılların ikinci yarısında başlamış ve 1998 yılında açıklanan Afrika Eylem Planı’yla kurumsal bir zemine oturmuştur. Şimdi, burada, Nijerya’nın 1997 yılında, kalkınmakta olan 8 ülke olan D8’in bir parçası olması ve daha önceki yıllarda Afrika denildiğinde akla sadece futbolcuların geldiği, açlıkla anılan bir kıtadan bir ülkenin doğrudan Türkiye’nin uluslararası bir kurumda partneri olması Türkiye’nin Afrika’ya bakışını değiştiren önemli aşamalardan biridir. Nijerya’nın D8 üyesi olmasıyla birlikte Türkiye aslında Afrika’ya bakışını farklı bir noktaya taşımış; Afrika’daki zenginliklerin, imkânların, Afrika’daki önemin farkına varmıştır.

1998 yılından bu yana Türkiye ve Afrika arasındaki ilişkiler birçok noktada genişleyerek devam ediyor. Tabii, biz, doğru olan neyse onun yanında, yanlış olan neyse onun karşısında olmaya devam eden bir hareketiz. Bugün, Türk Hava Yollarının Afrika’nın birçok noktasına uçuşlar gerçekleştirmesi; büyükelçilerin, konsoloslukların, devletimize bağlı yardım kuruluşlarının, okulların Afrika Kıtası’nın birçok noktasında faaliyet göstermesi elbette önemlidir ancak burada bu noktayı söyledikten sonra şu gerçeği sizlerin dikkatine arz etmek istiyorum: Şimdi, biraz önce Tokat Milletvekili Sayın Mustafa Arslan “Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin ruhunda kuvvetler ayrılığı var, Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi Türkiye için çok önemlidir.” şeklinde bir değerlendirme yaptı. Ben kendilerine 1 Ekim 2023 Pazar günü Sayın Cumhurbaşkanının bu kürsüden Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemini eleştiren, aynı zamanda yeni anayasada Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi içindeki eksikliklerin giderileceğine dair vaadini hatırlatmak istiyorum. Sayın Cumhurbaşkanı “Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin ilk dönemdeki tecrübeler ışığında ortaya çıkan iyileştirme ihtiyacı yeni anayasa çalışmaları kapsamında değerlendirilecektir.” diyor. Peki, bendeniz Afrika ilişkilerinde bunlar konuşulurken neden Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine atıf yaptım?

Değerli milletvekilleri, şimdi, Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi aslında Sayın Arslan'ın dediği gibi bütün yetkileri -yani kuvvetler ayrılığını önceleyen değil- bir kişinin iki dudağı arasına sıkıştıran bir sistemdir. Niçin? Şimdi, büyükelçiliklerden bahsettik; Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine göre, sizlerin getirdiği sisteme göre Cumhurbaşkanı değiştiği anda rektörler, valiler, büyükelçilerin tamamının görevi bitiyor. Böyle bir sistem devlet aklını inşa eder mi? Cumhurbaşkanının değişmesiyle beraber büyükelçilerinin tamamının görevi düşüyorsa... Ki liste elimde, çok uzun, sizlere okuyabilirim; bazı kurumlar var, bunlar siyasi iradeyle beraber şekillenecektir, ayrı ama büyükelçilik gibi, valilik gibi, devlet aklını temsil eden makamların Cumhurbaşkanının değişmesiyle beraber değişecek olması Türkiye Cumhuriyeti devletinin devlet aklına, kurumsal aklına verilen bir zarar değil midir?

Değerli milletvekilleri, ayrıca şunu da ifade etmek istiyorum: İktidarın Afrika Kıtası'na ilişkin politikasında bu açılımlara rağmen birçok vahim hata da vardır. Bu vahim hataların bazıları şunlar: Mesela, bizim özellikle Mısır, Libya, Tunus, Cezayir ve Fas'la ilişkilerimiz diğer Afrika ülkelerine göre daha kapsamlı, daha geniştir. Şimdi, 2013 yılında Mısır'da bir darbe yaşandı. Her darbeye olduğu gibi Mısır'daki darbeye de gereken tepki verildi ve bu değişikliklerle, bu darbeyle beraber Mısır'da millî iradeye, Mısır halkının iradesine darbe yapıldı; bu, işin bir tarafı. Ama diğer tarafı da şu: Sonrasında yani bu ilişkilerin tamir edilmesi gereken süreçte doğru adımlar atılmadığı için dokuz yıl, on yıl boyunca Mısır'la olan ilişkilerimiz rafa kaldırıldı. Ardından, Mısır'ın bizden uzaklaşmasıyla, bizim Mısır'dan uzaklaşmamızla birlikte Mısır'ın Yunanistan'a, Güney Kıbrıs'a, İsrail'e yakınlaştığını, onlarla deniz yetki alanlarının sınırlandırılması anlaşması yaptığını hep beraber gördük. Son olarak geçtiğimiz gün, hatta dün de burada bazı konuşmalarda ifade edildi; tarihî ilişkilerimiz çok güçlü olmasına rağmen Fas'taki deprem sonrasında Fas Türkiye'den deprem için yardım talebinde bulunmadı. Tunus'ta hâlihazırda bir anayasal darbe var; bu anayasal darbe de oranın seçilmiş iradesine, Parlamentosu askıya alındı ve şu anda Tunus'la ilgili hiçbir gelişme gündemde yok. Tunus'ta Meclis Başkanlığı yapmış olan Raşid Gannuşî'yle ilgili hiçbir açıklama, destek yapılmıyor, böyle bir değerlendirme yapılmıyor. Sayın Raşid Gannuşî ile Sayın Cumhurbaşkanı arasındaki ilişkinin hangi boyutlarda olduğunu biliyoruz ama buna rağmen Tunus'taki bu yargı darbesine karşı da herhangi bir açıklama yapılmıyor.

Bir zamanlar Osmanlı bakiyesi olan bu topraklar, bilindiği gibi, Osmanlı sonrası, maalesef, emperyalist odakların eline düştü, sancılı bir süreç yaşadı; bu sürecin biriken sorunları maalesef çözülmedi ve karşımıza sonra Arap Baharı çıktı. “Arap Baharı” denilen süreç aslında halkların haklı taleplerinin istismarıydı. Türkiye, aslında, bu noktada, halkların yanında duruyormuş gibi yaparak farkında olarak veya olmadan aslında küresel güçlerin ekmeğine yağ süren bir anlayışla, maalesef, bu süreci değerlendirdi. Yemen'den Suriye'ye, Tunus'tan bugünkü hâliyle Libya'ya kadar farklı noktalarda maalesef olması gereken tavrı gösteremedi ve oralara küresel güçlerin müdahale etmesinin önünü açtı. Hatta hatırlarsınız, “NATO'nun ne işi var Libya'da?” diye yapılan açıklamaların ardından, bir hafta sonra, İzmir'den kalkan denizaltılar, donanmalar Libya'ya NATO adına gönderildi.

Değerli milletvekilleri, şimdi, Tunus'ta, biraz önce bahsettiğim gibi, hukuk darbesi yaşandı. Bu hukuk darbesine karşı bir tepki gösterilmediği gibi, bugün, maalesef, aynı sorunların yani Tunus'la, Libya'yla yaşadığımız sorunların farklı bir versiyonu da Fas'la devam ediyor.

Sayın milletvekilleri, bugün, Afrika'da siyasi paradigmlar değişiyor. Batı Afrika'da başlayan darbeler süreciyle ilgili Hükümetimizin net bir tavrını sadece açıklamalarda görüyoruz ama oralarda Fransa'nın, Çin'in, Rusya'nın etki alanını geliştirmesine karşı nasıl bir yol haritası izleniyor bunu tam olarak görebilmiş değiliz. Türkiye, Afrika ilişkilerini asla ekonomik bağlamda değerlendiremez. Biraz önce söylediğim gibi, Afrika bizim objektiflerimizi mutlaka çevirmemiz gereken bir coğrafyadır. Adaletin... Oradaki insan hakları ihlallerinin, oradaki küresel güçlerin orayı sömürmesinin önüne geçecek formülleri bizler mutlaka üretmeliyiz ve sonrasında Batı Bloku oralarda bazı okumalar yapıyor. Bu okumaların merkezinde de hâlihazırda, bildiğiniz gibi, uranyum yataklarının, maden yataklarının, bütün yatakların oradan taşınarak kendi sanayilerine taşınması gibi bir dürtü var. Bunun da önüne geçecek formüller üretecek olan yine Türkiye'dir.

Saygıdeğer milletvekilleri, son olarak şunu da ifade ederek sözlerimi tamamliyorum: Yine Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle ilgili bir değerlendirme yapacağım çünkü Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin dış politikada bize verdiği zararların neler olduğunu aslında biraz önce Kocaeli Milletvekilimiz Hasan Bitmez Bey ilan etti, ifade etti ama Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi, üzülerek ifade ediyorum, Sayın Cumhurbaşkanının şahsında kurgulanan bir sistemdir. Bu sistemin içerisinde Sayın Cumhurbaşkanından sonrası yoktur. Görev süresi bittiğinde bu yetkileri sizler kendi içinizden herhangi bir arkadaşınızın bile kullanmasına rıza göstermezsiniz. O yüzden, Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin Sayın Cumhurbaşkanının ifade ettiği gibi bir revizyona, mutlaka kuvvetler ayrılığı prensibinin içine dercedildiği bir anlayışa sürüklenmesi ülkemiz için elzemdir. Milliyetçi Hareket Partisinin de İYİ Partinin de yani devlet anlayışına sahip çıktığını söyleyen partilerin de bu noktada Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle ilgili bakış açılarını bir kere daha hatırlatmak istiyorum, bir kere daha sorumluluğumuzu hatırlatmak istiyorum.

Sayın Başkanı, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Kaya.

Şimdi söz sırası İYİ Parti Grubu adına Balıkesir Milletvekili Sayın Turhan Çömez’e ait.

Sayın Çömez, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün size dünyanın en güzel yerlerinden biri olan Marmara Adası’ndan bahsedeceğim. Aslında bu sevimli adadan bahsederken de bir Türkiye resmi çizeceğim.

Bu güzel adada ilçe merkezi ve mahalleriyle beraber yaklaşık 10 bin vatandaşımız yaşıyor. Yazları özellikle yerli turizm için bir cazibe merkezi oluyor ve nüfus neredeyse 10 kat artıyor. Yanı sıra burada yaşayanlar zeytincilik ve balıkçılıkla geçiniyorlar. Adanın kuzeyinde ise eskiden belde olan Saraylar Mahallesi var ve burada 2.300 kişi yaşıyor. Bu rakamları neden verdiğimi biraz sonra daha detaylı izah edeceğim.

Saraylar’da çok zengin mermer yatakları var ve dolayısıyla mermer ocakları ve fabrikalar var; son aldığım rakam 76’ydı. Buradan ciddi bir ihracat yapılıyor ve Türk ekonomisine önemli katkılar sağlanıyor. Birkaç yıl önce adadaki mermer fabrikalarından bir tanesi bir Suriyeli tarafından satın alındı. Bu işlem tamamen legaldi ve satın alan kişinin oturumu vardı fakat bir süre sonra satın alan bu Suriyeli, fabrikasında Türkleri değil ülkeye yasa dışı gelmiş olan kaçak Suriyelileri çalıştırmaya başladı. Çalışanların hiçbirinin sosyal güvencesi yok, sigortası yok ve hepsi çok ucuza çalıştırılıyorlar. Tabii, bunu gören başka işletme sahipleri de yine aynı yolu tercih ettiler ve kaçak Suriyelileri çalıştırmaya başladılar. Bir süre sonra adayı Afganlılar keşfetti ve onlar da fabrikalarda çalışmaya başladılar. Şu an Saraylar’da, bu bahsettiğim küçük mahallede 2 bin kadar Afganlı ve Suriyeli genç erkek çalışıyor, neredeyse yerli nüfusla aynı sayıya sahipler ve hepsi kaçak, hepsi bu ülkeye yasa dışı bir şekilde girmişler. Kaçakların gelmesiyle beraber adanın kalbine, buranın yüreğine bir demografik mayın yerleştirildi ve bu mayının ne zaman patlayacağı belli değil.

Birkaç hafta önce Marmara merkeze bir ziyaret gerçekleştirdim. Arkadaşlarım bana bu sorunu anlattıklarında derhâl bölgeye gidelim ve yerinde bir tespit yapalım dedim, onlar “Bugün gitsek de hiçbir şey göremeyiz çünkü adadaki bu 2 bin kaçak Suriyeli ve Afganlı mermer fabrikalarında kalıyorlar, şehir merkezine inmezler ancak cuma günü giderseniz şehir merkezinde görebilirsiniz.” dediler çünkü beldede cuma günü tatil ilan edilmişti. Hep beraber, arkadaşlarımızla birlikte, Bursa Milletvekilimiz Sayın Selçuk Türkoğlu’nu da aldık ve Saraylar’a gittik. Aynen bize söylendiği gibi sokaklarda neredeyse hiç Türk yoktu ve Afganlı ve Suriyeliler şehir merkezini tamamen doldurmuşlardı. Yerli halkla da görüştük, kaçaklarla da görüştük ve son derece önemli bilgiler edindik. Bu görüşmelerimizin tamamını belgeledik, detaylı bir rapor da hazırladık, ilgi duyan sayın milletvekili varsa kendisiyle paylaşmaya, detayları kendisine arz etmeye de hazırım.

Şimdi, bölgedeki Suriyelilerden bahsedeyim önce. Söyledikleri şu: “Sınırdan çok kolay geçiyoruz. Belli bölgeler var, insan kaçakçılarının yardımıyla geçiyoruz. Eskiden 500 dolara geçebiliyorduk ama şimdi fiyat yükseldi, 2.500 dolar veriyoruz. Yine içimizde ara sıra sınırı geçip gidip gelenler de var, akşam yedi buçukta Resulayn’dayız, sekizde ise Urfa’dayız.” Sanki tek bir ülke hâline gelmiş ve sınır yerle bir olmuş ve bazıları sınırdaki duvarın altını 2-2,5 metre kazarak geçtiklerini anlattılar.

Afganlıların hikâyesi ise daha başka, onların yolu çok daha uzun. “Afganistan’dan Belucistan’a geçiyoruz, oradan İran merkeze geliyoruz, Tahran’da Azadi Meydanı’nda bekliyoruz, oradaki İranlı kaçakçılar belli bir sayıya ulaştığımızda bizi alıp sınırlara getiriyorlar, sonra sınırdan geçerek karşı taraftaki Türk kaçakçılarla buluşup üç dört günlük bir yolculuktan sonra da İstanbul’a geliyoruz.” Söyledikleri bu ve bu geçiş için de 1.500 dolar civarında para ödediklerini söylediler. Bu kişilerin birçoğu aslında Türkiye’ye çalışmak için geliyorlar, belki Suriye’den gelenlerin içerisinde hakikaten savaş mağdurları var ama Afganistan’dan gelenlerin önemli bir kısmı Türkiye’ye çalışmak için gelenler.

Şimdi, başka bir konuya daha temas etmek istiyorum. Özellikle Balıkesir’de ve biliyorum ki başka birçok yerde de uyuşturucu kullanımı son derece arttı ve bunlardan bir tanesi metamfetamin. Raporlara baktığımızda metamfetamin tüketiminin özellikle son yıllarda Türkiye’nin her yerinde arttığına tanık oluyoruz ve kullanım yaşı hem Balıkesir hem diğer yerleşim birimlerinde maalesef 10’a kadar düşmüş. Burada çok çarpıcı bir durum söz konusu; bakın, Emniyet Genel Müdürlüğü’nün istatistiklerine bakarsanız Türkiye’deki metamfetamin tüketiminin 2020 yılından itibaren çok ciddi bir şekilde, çok dramatik bir şekilde arttığına tanık olursunuz. Peki, neden 2020? 2020 tarihinin çok önemli bir ayrıntısı var çünkü 2020’nin Şubat ayında Biden ve Taliban rejimi ABD askerlerinin Afganistan’dan çekilmesi için bir anlaşma imzaladılar ve bu tarihten sonra ABD’yle birlikte çalışmış olan Afganlı genç askerler oluk oluk, akın akın Türkiye’ye gelmeye başladılar. Peki, bunun metamfetaminle ne alakası var? Çok yakın bir ilgisi var aslında çünkü metamfetaminin ham maddesi, üretildiği bitki efedradır ve bu efedra bitkisi dünyada en çok Afganistan’da yetişir. Afganistan 2016 yılının başında efedradan metamfetamin üretmeyi öğrendi ve şu anda Afganistan’daki evlerin birçoğunun altı da bir atölye olarak kullanılıyor ve bu efedra bitkisinden yoğun bir şekilde metamfetamin üretiliyor ve bu metamfetaminler bu göçmenlerin sırtındaki çantalarla maalesef Türkiye’ye geliyor ve bizim yavrularımızı, bizim çocuklarımızı zehirliyor.

Tekrar dönelim Marmara Adası’na. Demografik yapı allak bullak olmuş ve Saraylar’ın neredeyse kendi nüfusu kadar kaçak nüfus buraya gelmiş. Sektörde çok sayıda iş kazası oluyor; peki, bu kaçakların iş kazasından sonra tedavisi nasıl gerçekleşiyor? İşte, burada da çok ciddi bir dram var çünkü bu işçileri, fabrika sahiplerinin yasal olarak bir sağlık işletmesine götürme şansları yok. Maalesef, bu kişiler yasal yoldan tedavi edilemedikleri için yasa dışı bir şekilde tedavi ediliyor; kimi kaçak yerlere götürülüyor ve bazen de konuştuğum Türk işletme sahipleri “Gidip kendimizi Jandarmaya ihbar ediyoruz, yüksek miktarda para ödüyoruz, ceza ödüyoruz, ondan sonra yaralanan işçi çalıştırmak veya tedavi ettirmek imkânı buluyoruz.” dediler. Dolayısıyla bu, son derece ciddi, son derece dramatik bir durum. Bu anlamda da Türkiye’nin özeti ve ilerleyen yıllarda bu sorun çözülmezse ülkemizin başına neler gelebileceğinin bir işareti.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizin bildiği gibi Balıkesir Türk tarım ve hayvancılığında çok önemli bir yere sahiptir. Ancak son yıllarda hem tarım hem de hayvancılık maalesef, bölgede can çekişiyor. Bunun nedeni ise girdi maliyetlerindeki çok ciddi artışlar. Hayvan sayısında ve süt üretiminde yüzde 50’ye varan azalma var Balıkesir’de. Buna çözüm bulmak yerine iktidar her zaman olduğu gibi hep en kolay yolu seçiyor. Nedir bu? İthalat. Geçtiğimiz aylarda Bandırma Limanı’na Latin Amerika’dan, Brezilya ve Uruguay’dan tam 100 bin angus ithal edildi, 100 bin angus. Bunlar Uruguay’dan, Brezilya’dan tam yirmi bir günlük bir yolculuk yaptıktan sonra Bandırma’ya geldiler ve oradan Türkiye’nin değişik yerlerine dağıtıldılar. Türk çiftçisine ve hayvan yetiştiricisine verilmeyen destek ne yazık ki dolar olarak Latin Amerika çiftçisine verildi. Artık gençler köylerde yaşamıyor ve yaşamak istemiyor. İnaniyorum ki başka yerlerde de böyle ama Balıkesir’de özellikle genç kuşak köyleri terk etti. Neden? Çünkü genç jenerasyon artık çiftçilik ve hayvancılıkta bir gelecek görmüyor...

SIRRI SAKİK (Ağrı) – Ağrı'dan 55 bin insan Amerika'ya ve Kanada'ya yerleştiler, 55 bin insandan bahsediyorum.

BAŞKAN – Sayın Hatip, lütfen devam edin.

TURHAN ÇÖMEZ (Devamla) – Maalesef, gençler artık tarım ve hayvancılık konusunda bir ilgiye sahip değiller ve köyleri terk ettiler. Şu anda Türkiye'deki çiftçilerin ortalama yaşı -çok şaşıracağınız- 58 ve gençler umudunu kaybettiği için artık sektör yaşlıların eline kaldı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Çömez, lütfen tamamlayalım.

TURHAN ÇÖMEZ (Devamla) – Peki, gençlerin çalışmak istemediği tarım ve hayvancılıktaki iş gücünü kim karşılıyor? Kaçak Suriyeli ve Afganlılar. Ve öte yandan, bütün bu sorunların ardından Balıkesir'de çok ciddi bir şekilde arazi satışları söz konusu ve birçok köyde araziler adı bilinmeyen yabancı şirketlere satılmış durumda.

Özellikle kaçaklarla ilgili sorunlar büyük ve önümüzdeki yıllarda bu sorun giderek artacak. Buna rasyonel, gerçekçi, millî ve hakikaten Türkiye'nin ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde politika üretmek ve Türkiye'nin yarınlara dair doğru adım atmak şart. Eğer biz bunu yapmazsak ne yazık ki önümüzdeki on yıl içerisinde başka bir Türkiye'den bahsediyor olacağız.

Çok teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Çömez.

Şimdi, Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Kahramanmaraş Milletvekili Sayın Zuhal Karakoç Dora.

Sayın Karakoç Dora, buyurun. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA ZUHAL KARAKOÇ DORA (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye Cumhuriyeti ile Sierra Leone, Nijerya ve Senegal arasındaki iş birliği anlaşmalarına yönelik olarak Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle Gazi Meclisi ve Genel Kurulu saygıyla selamlıyor, Mustafa Kemal Atatürk'ü, vatanımızın her bir karışığı için toprağa düşen şehitlerimizi ve 6 Şubat Kahramanmaraş depremlerinde hayatını kaybeden vatandaşlarımızı saygı ve rahmetle anıyorum.

28'inci Yasama Döneminin İkinci Yılında çok sayıda ülkeyle imzalanan iş birliği anlaşmalarının Genel Kurulumuzun gündeminde olması Milliyetçi Hareket Partisinin 1999 yılından beri tavizsiz bir şekilde sürdürmekte olduğu uzun soluklu dış politika vizyonunu temsil eden “Lider Ülke Türkiye” ifadesinin somut bir örneğidir. Görüşmekte olduğumuz bu anlaşmaların içerikleri Milliyetçi Hareket Partisinin prensipleri adalet olan, siyasi eşitlik, karşılıklı ve millî çıkarları gözetken, değişen dünya ve bölgesel değişimle uyum sağlayacak, bölgesinde zaten güçlü olan Türkiye'nin bu gücünün daha da arttırılması ufkuyla yürütülen, gücünü millettten alan, ahde vefayı önemseyen, milletlerarası hukuka bağlı ve saygılı, etkin, aktif ve istikrarlı bir millî dış politika anlayışının da yansımasıdır. Genel Başkanımız Sayın Devlet Bahçeli her fırsatta dünyanın, Türkiye'nin, Türk dünyasının ve insanlığın huzura ihtiyacı olduğunu, hayatı daha yaşanır bir yer hâline getirmek gerektiğini, bunun yerkürenin her köşesinde yaşayan bütün insanlık için ortak bir amaç hâline gelmesi gerektiğini vurgulamaktadır. Bugün farklı alanlardaki iş birliği anlaşmalarıyla dünyanın her bir köşesine ayırım yapmadan temas etmekte ve dünyanın huzur, refah ve istikrarına katkıda bulunmaktayız. Sizlerin de malumu olduğu üzere, uluslararası düzen son beş yılda artık eşine az rastlanır bir şekilde pek çok kriz ve badireyi tatbik etmiştir. Küresel sağlık sorunları, gıda güvenliği, bölgeler arası tedarik zincirlerinde yaşanan kriz ve mücadeleler, düşük yoğunluklu çatışma sahalarının sıcak savaşa gebe olduğu stratejik alanlar, küresel yönetişimin meşruiyeti ve insanlığın geleceğine dair kapsayıcı refah politikalarının uluslararası

platformlarda etkin bir şekilde yer edinmemesi gibi pek çok temel sorun devletler arası güven, iş birliği, kalkınma, barış ve istikrar gibi elzem mutabakat alanlarını menfi şekilde etkilemiştir. Bizler, Türk milletinin ali menfaatlerini her türlü iç ve dış tehlikeye karşı müdafaa ve muhafaza etmeyi kendimize en temel görev edinmiş, Türkiye Cumhuriyeti devletinin uluslararası arenada bulunduğu istikrar ve güven temelli imajının tahkimi için her türlü fedakârlığı çekinmeden ortaya koyan, bölgesel ve küresel oyun kurucu aktör olma rolünün desteklenmesi için ulusal ve uluslararası kamuoyunda millî politikaların ehemmiyetini vurgulamaktayız.

Milliyetçi Hareket Partisi olarak Ankara merkezli ve Türkçe bir bakışla tavır koyuyoruz ve komşu coğrafyalarımızdan başlayarak Orta Doğu, Türkistan, Afrika, Avrupa ve Uzak Asya'yı 360 derece görüş ve hâkimiyet alanımızda tutarak insanlığın huzuru ve dünyanın nizamı için gayret gösteriyoruz.

Türkiye küresel manada son yıllardaki kaos dönemi içerisinde başta Ukrayna krizi olmak üzere küresel refahı ve barışı tehdit eden pek çok girişimiyle makul bir ara bulucu ve bölgesel adil müdahaleci güç olarak ortaya çıkmıştır. Daha önce Somali, Etiyopya, Sudan, Libya, Suriye, Kazakistan ve Karabağ'da gerek askerî gerekse diplomatik yatıştırma hamleleri sayesinde pozitif bir imaj çizerek ivme kazanan Türk diplomasisi aynı zamanda da Kıbrıs, Doğu Akdeniz ve terörle mücadele konularında da tavizsiz adımlar atmıştır. Devletlerin karşılıklı güven ve ilişkilerin seyrindeki istikrar arayışına her zamankinden daha çok ihtiyaç duyduğu bu dönemde Türkiye, kendisine yönelen küresel güvenlik tehditlerini başarılı bir şekilde bertaraf etmiş ve millî savunma sanayisini sarsılmaz bir güce çevirerek dış politikasını tahkim etmiştir. Doğrudan yahut dolaylı müdahil olduğu uluslararası sorunlar özelinde meşru ve adil bir zeminde çözüm üretimine dair diplomatik hamlelerimizi Latin Amerika'dan Güney Afrika'ya, Balkanlardan Asya Pasifik'e kadar geniş bir sahada tatbik etmekte ve bugün neredeyse çözümsüzlüğün adresi olmuş Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi gibi İkinci Dünya Savaşı sonrası düzene ait platformların ataletine bel bağlamak yerine ikili ve üçlü koordinasyon hatlarının tesisiyle uluslararası arenada güvenilir bir ortak konumundadır. Dolayısıyla bugün hiçbir ülkenin ya da uluslararası örgütün Türkiye'nin dünya siyaseti üzerinde hak ettiği meşruiyete gölge düşürücü bir tavra sahip olmaya hakkı yoktur. Bilhassa uzun yıllardır devam eden AB üyelik sürecinin Türkiye'nin bölgesel ve küresel krizlere müspet katkılarına rağmen bir dayatma mekanizmasına dönüşmesi kabul edilemez. AB kurumları tarafından ülkemize yönelik yürütülen söylem fiyaskosunun devam ettirilmesi ise Türkiye'nin hâlihazırda tayin etmiş olduğu bağımsız dış politika siyasetinde ne kadar isabetli olduğunu bir kez daha göstermiştir.

Sayın milletvekilleri, Milliyetçi Hareket Partisi olarak ayakları yere sağlam basan ve millî ülküleri şiar edinmiş bir dış politika vizyonunun her daim teşvikçisi ve destekçisi olacağız. Günümüz gerçeklerinin ve Türk milletinin tarihî mefkûresinin bir bileşeni olarak kapsayıcı ve idealist unsurları gözetken bir dış politika vizyonu olmazsa olmazımızdır. Bu vizyon, hâlihazırda, geçtiğimiz günlerde 14'üncü yılını kutladığımız Nahçıvan Anlaşması'yla temelleri atılan Türk Devletleri Teşkilatı'nın 2040 Vizyon Belgesi doğrultusunda güçlendirilmesi ve dahi Türk devletlerinin aynı ülkü ve maslahatlar etrafında küresel yönetişimin parlayan güçleri olmasını temsil etmektedir. Bu vizyon Orta Doğu'da, Kafkasya'da ve Afrika'da terörle mücadelede Türkiye'nin meşru yönetimlerle iş birliği içerisinde olmasını temsil etmektedir. Bu vizyon, Balkanlarda ecdat yadigarı emanete gösterilen ehemmiyetin on yıllardır süren yatırımlarla desteklenmesini, bilhassa Bosna Hersek, Sırbistan, Kosova hattı gibi potansiyel çatışma alanlarında barışın tesisi ve iş birliğinin güçlenmesi için hâlihazırda gösterilen çabanın devamını ve kardeş Balkan milletlerinin küresel bir oyun sahası figüranı olmalarına mâni olmayı temsil etmektedir. Bu vizyon, sömürge güçlerini millî topraklarından yıllar önce kovmuş ve ikinci bir dalga olarak kültürel ve ekonomik emperyalizme karşı millî unsurlarıyla direnen Afrika milletlerine eşit paydada yaklaşmayı ve onların bağımsızlık ve refahı için diplomatik, askerî, kültürel, ticari iş birliklerini artırmayı temsil

etmektedir. Günümüzde Orta ve Batı Afrika’da görülen ve Batı sömürgeciliğinin son kırıntılarının süpürülmesini amaç edinmiş millî politika hamleleri ise Türkiye’nin yakından takip ettiği Afrika’daki etkinlik sahasını artırmaya vesile olacak önemli fırsatlardır. Bugün Genel Kurulumuzda oylayacağımız Senegal, Sierra Leone ve Nijerya’yla olan anlaşmalar Afrika’yla ilişkiler bağlamında ve bahsi geçen Türk dış politikası vizyonuna katkı sunması açısından son derece önemlidir.

Bu düşüncelerle, Genel Kurulun gündemine taşınan tüm anlaşmaların ülkemize, milletimize ve tüm dünyanın refahına katkıda bulunmasını diliyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Şimdi söz sırası, Yeşiller ve Sol Gelecek Partisi Grubu adına Ağrı Milletvekili Sayın Sırrı Sakik’e aittir.

Sayın Sakik, buyurun. (Yeşil Sol Parti sıralarından alkışlar)

YEŞİL SOL PARTİ GRUBU ADINA SIRRİ SAKİK (Ağrı) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; ben de hepinizi selamlıyorum.

Burada oturuyoruz ama Ağrı’dan bizi izliyorlar. Oradaki muhtarlar, oradaki yurttaşlar şöyle bir fotoğraf gönderdiler. Ben Ağrı’da bir dönem belediye başkanlığı yaptım ve bizden sonra gelen belediye başkanı adayı arkadaşımız ve AK PARTİ iktidarı “Ağrı’yı bir cennete dönüştüreceğiz, bir Akdeniz kenti yapacağız.” dediler. Valla şimdi gördüğünüz kent burası, işte bugün çekilip ve buraya gönderilen bir resim. Türkiye’nin en yoksul kentindeyiz ve Ağrı’dayız. Yani her yıl ya Muş ya Ağrı yoksullukta yarışır ama bu iktidar tam yirmi iki yıl... Ve bu iktidara Ağrı birçok kez... Şu anda da belediye Ağrı’da ama yoksulluk dorukta. Ben belediye başkanlığı yaptığım dönemde küçük dokunuşların nasıl büyük fırtınalar kopardığını biliyorum. Onun için, iktidar olan ve yirmi iki yıldır iktidar olanlar her hâlükârda bu yoksul kentin derdinden anlamalı. Demek ki sizin böyle bir dünyanız yok. Ağrılılar, eminim ki önümüzdeki yerel seçimlerde size büyük bir ders verecekler, bizim bıraktığımız o belediyeciliği yeniden hayata geçirecekler.

Sevgili arkadaşlar, geçen gün burada bir otuz yıl geriye yolculuğa çıkmıştık. Vartinis’ten başlayan ve ekim ayındaki o vahşetleri sizinle paylaşmıştım ama zamanımız yetmemişti, bugün biraz daha zamanımız uzun. Vartinis’ten başlayacağım, doğduğum köyü ve oralarda yaşanan vahşetleri sizlerle paylaşacağım; eksik var, fazla yok.

Vartinis duruşmasını izlemeye giderken Kırıkkale’ye duruşmada dönemin yüzbaşı orada oturmuştu. Mahkeme başkanı kendisine soruyordu: “Burada çatışma yok, kavga yok, yaralı bir PKK’li yok, ölü bir PKK’li yok, asker yaralanmamış; evler ateşe verilmiş, siz niye söndürmüyorsunuz?” dediğinde mahkemeye dalga geçiyordu. “Bizim görevimiz ateşi söndürmek değil.” Ben yerimden fırladım, bunlar katil, bunların görevi ateş yakmak ve ateşi harlamaktır, bunların eli kanlı ama mahkemeye bu kadar dalga geçen o yüzbaşı ne hikmetse tutuklanmadı, sonrası Yargıtayın başlattığı o “Bunu yargılayın.” sürecinden sonra tutuklama oldu ama bu yüzbaşı şu anda elini kolunu sallayarak devam ediyor.

Şimdi, Vartinis’ten sonra bölgede ciddi bir askerî operasyon başladı. Benim doğduğum köy Vartinis’ten ayrılıp Zengök’e doğru gidecektim ama büyük bir askerî konvoyun Zengök’e doğru gittiğini gördüm, gece orada konaklıyordum. Bana dediler “Geri dönelim.” döndük, geldik. Sabahın şafaklarında çevre köylüler geldiler, dediler ki: “Bütün köyü ateşe verdiler.” Hatta köye giderken önlerine kim geçmişse, yolda kimi bulmuşlarsa Murat’ın kenarında kurşuna dizmişler ve suya atmışlar; o gün bugündür hâlâ birçok insanın cesedi bulunmadı ve gidenler üniformalıydı; o gün de söyledim.

Bakın, benim 5 yakın akrabamı yaktılar ve 5'i de millî görüşten gelenlerdi. Baba 80 yaşındaydı, oğlu Devlet Demiryollarında çalışıyordu, bir oğlu Siyasal Bilgiler son sınıf öğrencisiydi ve kızı ve şoförü; öldürülen 3 kişi daha onlar da Devlet Demiryollarından emekli olmuşlardı ama ben tam otuz yıl önce bu kürsüden seslendirirken devletin refleksleri İçişleri Bakanı çıkıp burada aynen şu cümleyi kurdu: "Sırrı Sakik'in köyünde çıkan çatışmada 8 terörist ölü ele geçti." ve "8 terörist" dediği 2'si 80 yaşında, 3'ü de Devlet Demiryollarından emekli olmuş ve bu insanların bir oğlu da polis yani devletle bir sorunu olmayan insanlar ve orada öyle bir vahşet uygulandı ki insanlıktan ve sizden özür dileyerek işte böyle yaptılar biliyor musunuz? O aileyi bu şekilde yaktılar ve böylesi bir vahşet uygulandı. Buraya bakın, bu vahşetler uygulandı, bunlara söyleyecek bir sözünüz yok mu? Sonrası, bu birlikler nereden geldi biliyor musunuz? Bu birlikler Bolu'dan ve Kayseri'den gelen komando birlikleriydi, başlarında "Yavuz Ertürk" diye biri vardı, katildi! Sonrası ne yaptı biliyor musunuz? Çekip Şenyayla'ya gittiler. Bütün evleri ateşe verdiler. Şenyayla'da 11 insanı aldılar gözaltına. 11 insan orada katledildi. Sizin milletvekilinizin seslendirdiği, Sezgin Tanrıkulu'nun seslendirdiği olay oydu. AİHM'in kararları vardı ve sadece bir bölge değil, Diyarbakır'dan, Kulp'tan, Lice'den Bingöl'e kadar bütün insanlar bunları gördüler, ne olduğunu ve sonrası yargılandılar. Ne oldu? Çünkü Kürtlere karşı işlenen suçlarda ya beraat edersiniz ya da zaman aşımına uğrarsınız.

Size başka bir şey anlatacağım. Millî Selamet Partisinin, Millî Nizam Partisinin ve hatta Refah Partisinin bölgede önemli bir kanaat önderi vardı, Mehmet Emin Bingöl. Sayın Erbakan'ın da çok sevdiği, önünde saygıyla eğildiği biriydi. Onu evinden aldılar ve benim 3 yakınımınla birlikte götürdüler alaya, alaydan gece alıp bunları götürdüler, işkence ettiler, bir Muş bunu biliyordu, sonra köprüünün altında infaz edildi. O tarihte de bunları alıp taşıdım, rahmetli Erbakan -eski sistem- şurada oturuyordu. Oradaki bütün arkadaşların kimi ağlıyordu, kimi yüzüme bakamıyordu ama bu katillerin hepsi aklandı. Ben kulis tarafına geçince o dönemin, millî görüşün temsilcileri gelip tek tek kucakladılar; evet, böylesi bir vahşet oldu. Şimdi, ekim ayında böylesi büyük bir vahşetin yaşandığına hep birlikte tanıklık ettik ama hep zaman aşımı, hep katiller yargılanıyor ve aklanıyorlar. Bu Parlamento bir şey yapamaz mı Allah aşkına? Allah aşkına, size sesleniyorum ey İYİ Partililer, ey MHP'liler: O gün bir Meclis araştırması önergesi verdik, siz konuşmadınız bile. Ya, bir laf edin Allah aşkına, deyin ki: "Siz haksızsınız." Haksızlığımızı kabul edelim veyahut çıkın, deyin: "Evet, bunlar katil." Bakın, o zaman bu topraklarda barışı inşa edebiliriz. Bizim bu topraklarda hakkımız var, hukukumuz var, birlikte bu coğrafyayı inşa etmişsek bizim dilimize, kimliğimize, kültürümüze saygı duyacaksınız, onu hayata geçireceksiniz. Bakın, bugün Saadet Partisi burada haksızlığa uğradı. Ötekilerin ruhunu anlayabilmek için muhakkak haksızlığa uğramak mı gerekiyor? Ben abartı bir şey söylemiyorum, ben kimseden bir merhamet de beklemiyorum ama bu Parlamento eğer halkın iradesiye bunların gereğini yapmalıyız. İnsanlığa karşı işlenen suçlarda zaman aşımı olmaz. Bu zaman aşımına sığınarak katilleri bu Parlamento aklayamaz. Aklarsanız çocuklarınıza karşı büyük günahlar işlersiniz. Bakın, benim söylediklerim... Diyarbakır milletvekilleri, arkadaşlarımız burada. Suna Kepolu var, bu olayı çok iyi bilir; Galip Ensarioğlu var, bu Şenyayla'daki olayı çok iyi bilir; onlar da benim akrabam, 11 kişi. Mehmet Salih Akdeniz bir kanaat önderidir, bölgede çok sevilir, çok da iyi bilinir. Hatta sizin milletvekiliniz... Said Yavuz, o da benim akrabam ve o ölen, öldürülen 11 kişinin yakın akrabasıdır. Mehmet Selim Ensarioğlu İYİ Parti Milletvekili ve o dönemin Bakanıdır; vallahi billahi de benim bu söylediklerimi o da çıkar, burada bire bir anlatır. Onun için benim bu söylediklerimi ne olur bir tarafa atmayın.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Sakik, lütfen sözlerimizi tamamlayalım.

SIRRI SAKİK (Devamla) – Ben tarihe tanıklık ettim, ben bu sorunun çözülmesini istiyorum, biz zaten bunun için buradayız, bunu çözebiliriz. Bizim acılarımız var; yüz yıllık cumhuriyet bizi yok saydı, reddetti. Şimdi yeni bir cumhuriyeti birlikte inşa edebiliriz. Ben seçimler öncesi "Demokratik bir cumhuriyeti inşa edeceğiz." dedim, Sayın Bahçeli nereye gittiye aldı bu konuşmamı dolandı, dolaştı,

dedi ki: “Cumhuriyeti yıkacaklar.” Hayır, tam tersi, demokratik bir cumhuriyeti inşa edelim, hep birlikte içinde özgürce yaşayalım yani hep birlikte ortak bir vatanımızı birlikte inşa edelim diyorum, yüce Kurulu saygıyla selamlıyorum. (Yeşil Sol Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Bülbül, buyurun.

III.- AÇIKLAMALAR (Devam)

40.- *Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül’ün, Ağrı Milletvekili Sırrı Sakik’in 15 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 1’inci maddesi üzerinde Yeşil Sol Parti Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Hatibin konuşması üzerine... Dün de tartışılan bir konuydu, Muş’ta yaşanan bir hadiseyle alakalı bir araştırma önergesi vermişlerdi, bugün de onun devamı niteliğinde bir değerlendirme yaptılar. Tabii, onun üzerinde de bazı ifadeler oldu ama hani Milliyetçi Hareket Partisine yönelerek birtakım şeyler söylenince ben söz alma mecburiyeti hissettim. Yani Mecliste çok fazla tüketilmiş tartışmalar olduğu için çok detaya girmek istemiyorum ama en azından şunu söyleyebilirim: Milliyetçi Hareket Partisi 85 milyon partisidir, biz “85 milyon eşittir herkes, herkes eşittir Türk milletidir.” şiarıyla hareket ediyorsak orada bir mazlumun haksız yere, bir vatandaşımızın dahi haksız yere, nahak yere burnunun kanaması bizim içimizi acıtır, bizim için o da en önemli sıkıntılardan, en önemli meselelerimizden biri olur her zaman. Bu noktada masum yere, haksız yere kim kimin canına kıydıysa Allah belasını versin derim, bunu net ifade ederim.

SIRRI SAKİK (Ağrı) – Âmin, biz de öyle diyoruz.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Ama burada bir kısım mağduriyetleri ve bir kısım acıları seçerken biz hiçbir acıyı seçmeksizin bu noktada teröre kurban giden Kürt kardeşlerimize de kundakta bebeği olanlara da böyle duygusal bir konuşmayı bir gün yapmanızı, hain PKK terör örgütünün kıydığı canları, kıydığı Kürt kardeşlerimizi de bir gün aynı fotoğraflarla, o kundaktaki bebeğin alnından vurulmuş o fotoğrafını da bir gün alarak sizden aynı duygu yoğunluğuyla bir konuşma yapmanızı bekliyorum Sayın Sakik.

Çok teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Dervişoğlu, buyurun.

41.- *İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu’nun, Ağrı Milletvekili Sırrı Sakik’in 15 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 1’inci maddesi üzerinde Yeşil Sol Parti Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Evet, çok teşekkür ederim efendim.

Genel Kurulu tekrar saygılarımla selamlıyorum.

Aslında “Niye konuşmadınız?” diye konuşacak biri değilim ben yani bunu birisinin söylemesine hiç gerek yok, konuşulması icap ettiği zaman konuşma tercihinde bulunuyorum. Demek ki bugün konuşmamız arzulanıyormuş ki Sayın Sakik bize dönerek de böyle bir ifadeye bulundu.

Tarihî günler acılı dönemler içeriyorsa şayet üzerimize bıraktığı izler vardır, hepimizin üzerinde birtakım izler vardır ve Türk milleti yaşadığı coğrafyada varlığını sürdürebilmek adına zaten tarih sahnesinde de iz bırakabilecek birtakım olaylara imza atmıştır. Genellikle tarihimizde yaşanan olaylar da sorunların çözümüne yöneliktir ama ne hazindir ki bu ülkede telafisi her geçen gün zorlaşan bir bölücü terör hadisesi vardır. Bunun için hiç kimseyi itham etmek ya da “Ben böyle söylüyorum, siz bu

konuyla ilgili ne düşünüyorsunuz?” demek durumunda değilim. O bakımdan, tarihin işte o acılı günleri içinde yaşanmış acılı olayların üzerinden yıllar geçtikten sonra bir istismara vesile olabilecek tarzda dile getirilmiş olmasını da şahsen yadırgıyorum.

Şimdi, burada bir türlü kınayamadığınız diyeceğim, alınganlık sergileyeceksiniz, onu bile demekten azami ölçüde kaçıyorum ama yaşanan bu olayların içerisinde bizim vicdanımızı kanatan...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Bitiriyorum.

BAŞKAN – Lütfen tamamlayalım.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – ...işte, gözümüzden damla damla değil, oluk oluk yaşların akmasına vesile olan birçok da olay yaşanmıştır. Bu yaşananları yaşandığı dönemin şartları içinde ele almayı bir istismar vesilesi olarak görmemek lazım.

Ben de söylüyorum: Kim haksız yere birisinin canına kastettiyse, malına kastettiyse, istikbaline kastettiyse konumu ne olursa olsun, statüsü ne olursa olsun, rütbesi ne olursa olsun, siyasi mevzisi ne olursa olsun Allah onun belasını versin.

SIRRI SAKİK (Ağrı) – Âmin.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Ama bundan yararlanarak bir dönemi aklamak, bir kişinin ya da bazı kişilerin üzerinden bu büyük milleti ve onun bu coğrafyada kurduğu...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Bitireceğim.

BAŞKAN – Lütfen...

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) - ...bu büyük devleti demokrasinin kalbi olan, cumhuriyetin kalbi olan Türkiye Büyük Millet Meclisi kürsüsünde töhmet altında bırakmaktan da uzak durmak lazım.

Sorunlarımız varsa konuşalım, sıkıntılarımız varsa konuşalım. Bahsettiğiniz konuyla ilgili dün önerge verildi. Ben dava dosyasına muttali değilim. Yani zaman aşımına bağlı olarak düşmüş, zaman aşımına bağlı olarak düşürülmüş bir sürü dosya var Türkiye’de. Yani hukukun içinde kalarak buna bakacağız, o şekilde değerlendireceğiz ama altını hassasiyetle çizdiğim şey şu: Bu kürsüye çıkılıp bazen konuşuluyor, işte “Alevilere bunu yapıyorsunuz, Kürtlere bunu yapıyorsunuz.” falan türünden umumu töhmet altında bırakacak beyanlarda bulunuluyor. Biz dün söylediğimizi bugün de söylüyoruz, açıkça da tekrar ediyorum: Alevi de benim kardeşim, Kürt de benim kardeşim...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Başkanım, lütfen tamamlayın.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Bitireceğim, hassas bir konu da eksik bırakırsam şimdi “Onu da demedi.” diyecekler.

BAŞKAN – Buyurun.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – ...başka etnik kökenlerden gelmiş olanlar da benim kardeşim ama hiç kimse de kusura bakmasın, beni bu zenginliklerimden uzak tutan, beni kardeşlerimle düşman etmeye kalkışan, bunun için çeşitli figürlerden, enstrümanlardan, argümanlardan yararlanmaya kalkışanları da masum olarak görmüyorum. Ben kardeşlerimle her zaman kucaklaşmayı severim ama kalleslerle kucaklaşmayı beceremediğimiz için kimse bizi suçlamasın.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Danış Beştaş, buyurun.

42.- Erzurum Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın, Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbul ile İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu'nun yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Ya, doğrusu bu konu Kürt meselesi, adını koyalım; Kürtlerin eşit ve özgür yurttaş olmaması meselesi. Bu ülkedeki ayrımcılık bugünkü bir sorun değil, yüz yıllık bir arka plana sahip. Bu Parlamento çok konuştu, 1921'den bugüne herhâlde arşivlerde en fazla külliyatı olan meseledir, o yüzden bunu hani böyle birkaç dakikada çözecek değiliz. Ancak burada, hatibimiz Sayın Sırrı Sakik aslında bir hakikati anlattı; yaşadığı, tanık olduğu, ailesinden insanların nasıl vahşice, hunharca katledildiğini ve bunların davalarının zaman aşımına uğratıldığını çok sarıh bir dille anlattı. Aslında sözlerinde hiç kimseye sataşma yoktu, sadece bir söz vardı; “Siz de böyle çıkıp konuşmadınız.”

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sataşma olarak kabul etmedim.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) - Hani sataşma değildi zaten. Açıkçası, burada bu meseleyi kavgayla çözemeyiz. “Kavga” derken bunu “çatışma” diye anlayın, “savaş” diye anlayın. Bu mesele konuşmakla çözülür ve parlamento köken itibarıyla da konuşmanın olduğu yerdir. Biz Yeşil Sol Parti olarak, geçmişte HDP olarak bu kürsüde hep şunu söyledik: Biz geçmişle yüzleşmesini, hakikatlerin ortaya çıkarılmasını, demokratik bir anayasa tesisini ve Kürtlere yönelik ayrımcı yaklaşımların, mevzuatın düzeltilmesi gerektiğini -çok daha geniş söylüyoruz da- hep ifade edegeldik.

Arkadaşlar konuştular -Sayın Grup Başkan Vekilleri- aslında konuşmalarının satır aralarında yine bir ayrımcılık vardı. Mesela, dikkatimi çekti, “Mağduriyetleri seçmeyelim.” dediler; kesinlikle katılıyorum ama mağduriyet seçildi, yine bir kıyas yapıldı. Zaten sorun bu yüzden çözülüyor. Trabzon'daki anne, asker annesiyle...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – E, bir Kürt çocuğuyla kıyas yaptım zaten. Ne kıyası? Kıyas yapmadım ben.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Size bir dakika bir şey söyleyeceğim. Bakın, ben sizi dinledim ama.

BAŞKAN – Sayın Daniş Beştaş, lütfen tamamlayalım.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Trabzon'daki asker annesi ile Hakkâri'deki Kürt gencinin annesi duygularında empati yapabilirlerse, çocuklarının niçin öldüğünü karşılıklı anlatabilirlerse zaten bu meseleyi çözeriz. Sorun tam da orada.

Biz neticede şunu söylüyoruz: Yani savaşla, çatışmayla, bu tip birbirimizi ilzam ederek, suçlayarak çözemeyiz. Ya, farkındayız yani İYİ Partiyi asla suçlamak için söylemiyorum, hangi önergeye konuşmacı verip vermeyeceklerini anlamayacak durumda mıyız? Bu kadarı da değil yani. Deprem önergesi verdiğimizde konuşmacı veren parti Vartinis gibi bir katliam, bir ailenin yakılarak öldürülmesi meselesinde bir araştırma istiyoruz vermiyor ya da başka bir meselede. Tabii ki farkındayız siyasetlerinin de duruşlarının da her parti kendi siyasetini yürütüyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen tamamlayalım Sayın Beştaş.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – MHP, Milliyetçi Hareket Partisi zaten hiç vermiyor konuşmacı, bir şey diyemem ona. Diğer partilerde de hep bir şey var biliyor musunuz, bir sınır var; “Aman şu tarafta görünmeyelim, aman Kürt'ten yana görünmeyelim, aman ayrımcılığı söylemeyelim,

aman ‘terörö’ siyasetine devam edelim.” Ya, genel olarak bunu söylüyorum, bütün Parlamento için. Bazen belki biz de bu konuda hata yapabiliriz, bütün açık yürekliliğimizle öz eleştiri vermeye hazırız ama emin olun, yıllarca yani milletvekilliğinden önce- hak mücadelesi veren biri olarak bu meselenin çözümünü yürekten istiyorum yani böyle yemin falan etmeyi sevmeyen biriyim. Daha ne yapalım, daha ne anlatalım? Vartinis’te ölen de bizim, Başbağlar’da ölen de bizim; daha nasıl adını koyayım? Bu ülkenin yurttaşları bu çatışmanın zeminini ortadan...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Bitiriyorum.

BAŞKAN – Başkan, teşekkür ediyorum.

Son cümlelerinizi alalım, lütfen...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Bitiriyorum, son...

Bunu çözmek zorundayız. Burada çok hakarete uğradık, çok saldırıya uğradık, az buz değil ama biz, emin olun, 85 milyonun yararına olan onurlu bir barışı savunuyoruz ve herkesin gerçek kardeş olabileceği bir zemini savunuyoruz ve bunun için en büyük bedeli de biz ödüyoruz.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyorum.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Sayın Başkanım, bir husus var.

BAŞKAN – Sayın Dervişoğlu, buyurun.

43.- İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu’nun, Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş’ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Şimdi, bazı önergelere konuşmacı vermediğimizden bahisle, biraz da böyle müstehzi bir dil kullanarak “Biz bunu anlamayacak değiliz.” falan ifadesinde bulundular.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Yok ya, ne yapayım...

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Anlamaya çalışmanızın bir anlamı yok çünkü biz hiçbir işi sinsice yapmıyoruz yani gizlenerek yapmıyoruz. Şimdi, bir önerge veriyorsunuz, özel bir önerge, muhtevasına muttali olmamız icap ediyor. Otuz yıl önce yaşanmış bir olayla ilgili bize yarım saat önceden gelmiş bir önergeye ihtisası olmayan bir kişiyi seçerek konuşmacı yapmamız mümkün değil. Dolayısıyla, bu zaman aşımalarını, yaşanan olayları, Türkiye’de olup biten terör hadiselerini, doğuda, güneydoğuda, batıda yapılan katliamları özel bir gündemle toplandığımızda, ön hazırlığımızla...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Dervişoğlu, lütfen son sözlerimizi söyleyelim.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Tamam, bitiriyorum.

Bir tartışma yaratmak için söylemiyorum zaten.

...öncesinde yaptığımız hazırlığımızla Türkiye Büyük Millet Meclisinin gündeminde müzakere etmeye hazırız biz. Sakın ha sakın yanlış anlamayınız yani bu niye böyle diyerek önergenizi seçmiyoruz ama muttali olduğumuz, vukufiyetimiz yüksek alanlarda işinin ehli kişileri konuşturuyoruz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Neyse... Bu meseleyi uzatmayalım bence.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Şimdi, o dünkü önergenin üzerine çalıştım, isterseniz benzer bir önerge verin, bir dahaki sefer ben konuşmacı olarak görüşlerimi beyan edeyim efendim.

Endişeye mahal yok efendim, rahat olun.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ederim, meram anlaşıldı.

Sayın Kaya, buyurun.

44.- İstanbul Milletvekili Bülent Kaya'nın, Ağrı Milletvekili Sırrı Sakık'ın 15 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesi üzerinde Yeşil Sol Parti Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Teşekkür ederim Başkanım.

Tabii, bugün şu an konuşmakta olduğumuz mesele Kürt meselesi, bu ülkenin kadim meselelerinden bir tanesi. Zaman zaman çözümüne dair olumlu adımların atıldığını da görüyoruz ama bu meseleyi son terörist imha edildiği zaman çözülecek bir mesele olarak görmemek lazım. Terör, olayın bir başka boyutu; insan hakları, temel hak ve hürriyetler ve aidiyet duygusunu besleyecek adımları hep beraber atmaya devam etmemiz lazım. Bu dönemde, özellikle Adalet ve Kalkınma Partisinin de uzun yıllar bu süreçte ilişkin olumlu katkılarını gördük.

Hatta, Sayın Cumhurbaşkanımız... Bugün “kürdistan” kelimesiyle ilgili önergede bir kelime geçiyor diye bir tavır ortaya konuldu, Adalet ve Kalkınma Partisi sıralarından “Elbette böyle bir kelime geçemez.” denilmişti ama biz bu Mecliste grup toplantısında Sayın Erdoğan'ın “Kürdistanı eğer görmek istiyorsanız Meclis tutanaklarına bakın, Osmanlı'ya bakın.” dediğini ve bunun son derece normal olduğunu ifade ettiği konuşmalarına da şahidiz. Konjonktürel olarak bakmamak lazım bu meselelere. Hele hele şu an bir şiddet dilinin tırmandırılmaya çalışılmak istendiği bir dönemde bu meseleyi bu Parlamento zemininde daha sağlıklı, daha mutedil bir şekilde konuşmayı başarabilmemiz lazım. Elbette ülkemizde devletimizin güvenlik politikaları son derece önemlidir ama şunu asla ve asla unutmamamız lazım: Saadet Partisi olarak biz meseleye sadece bir terör meselesi olarak yaklaşılmasının bu olayın çözümündeki en büyük handikap olduğunu düşünüyoruz; bir temel hak ve hürriyetler meselesidir, bir ekonomik geri kalmışlık meselesidir ve elbette bir şiddet meselesidir. Şiddete hep beraber sonuna kadar karşı çıkalım ama var olan temel hak ve hürriyetleri de kime karşı olursa olsun birlikte savunmaya devam edelim. Ve Parlamentonun bu konuda daha yapıcı bir dil kullanmasıyla ilgili Saadet Partisi olarak bizim de sonuna kadar katkı vereceğimizi ifade etmek istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Peki, çok teşekkür ediyorum.

SIRRI SAKİK (Ağrı) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Sakık, meramlar anlaşıldı, kayda geçti.

SIRRI SAKİK (Ağrı) – Kayda geçmesi için bir dakikalık...

BAŞKAN – Size bir sataşma da yok.

SIRRI SAKİK (Ağrı) – Nasıl sataşma olmadı?

BAŞKAN – Efendim, hiçbir şey yok, lütfen...

Zaten Grup Başkan Vekilleriniz konuştu, siz de meramınızı anlattınız.

SIRRI SAKİK (Ağrı) – Sevgili Başkan, müsaadeniz olursa küçük bir şey unuttum, kayıtlara geçsin diye söylüyorum.

BAŞKAN – Bir cümle... Lütfen...

Buyurun.

SIRRI SAKİK (Ağrı) – Sayın milletvekilleri, ben bunu kürsüye taşıırken bir kin, bir nefret oluşsun demiyorum ama geçmişimizde bunlar yaşandı ama bir daha yaşanmaması için bunları söylüyorum. Eğer bunlar zaman aşımına uğrarsa, eğer bunlar aklanırsa... Bakın, o dönem, dönemin Başbakanı Çiller -helikopterler köyleri yakıyordu, köylüler feryat ediyordu- şunu diyordu: Afganistan'dan, Pakistan'dan, Rusya'dan... Ve PKK'nin helikopterleri gelip yakıyordu. Bu kadar yalan söylüyordu Doğan Güreş ve o. Şimdi, böylesi bir süreç yaşandı, Türkiye bunları yaşadı, bir daha yaşanmaması için bunları gündeme getirdim.

BAŞKAN – Peki, peki...

SIRRI SAKİK (Ağrı) – Yani burada tekrar altını çizerek söylüyorum: Bir kin, bir nefret yok; bir çözümü birlikte nasıl inşa edebiliriz diye...

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyorum.

SIRRI SAKİK (Ağrı) – Ben teşekkür ediyorum.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Söz talebi mi var?

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Evet yani birkaç şey de ben söylemek istiyorum izin verirseniz.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Başarır.

45.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Ağrı Milletvekili Sırrı Sakik'in 15 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesi üzerinde Yeşil Sol Parti Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Şimdi, efendim, 80 ve 90'larda yaşanan bazı olaylar gerçekten vahim, vahim ötesi. Özellikle SHP'nin Güneydoğu Raporu'nda, yine Susurluk Raporu'nda ve çalışmalarında aslında bunların üzerine gidilmişti. Sayın Fikri Sağlar'ın, Sayın Elkatmış'ın çok önemli çalışmaları oldu. Meclis tutanaklarında var, bunlar o dönem zaten konuşulmuş. O yüzden acının ve sonucunda katliamların hepsi kötü ve hepsini lanetlemeliyiz. 80'lerde, 90'larda yaşanan bazı hadiseler tüm Türkiye'nin, tüm dünyanın içini burkmuştur, üzmüştür. Mecliste bunlar o zaman konuşulmuş, komisyonlar kurulmuş; Susurluk Komisyonu çalışabilmiş, birçok kişiyi dinleyebilmişler. SHP'nin özellikle Güneydoğu Raporu'nda çok önemli tespitler var ama bugün maalesef ki araştırmada da konuşmada da bunun çok gerisindeyiz; üzücü olan bu diyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Şahin Usta, buyurun.

46.- Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın, Ağrı Milletvekili Sırrı Sakik'in 15 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesi üzerinde Yeşil Sol Parti Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Ben de bu söylenenlere ufak bir katkı vermek istiyorum. Çok şükür 80'lerde ve 90'larda yaşanan katliamlar bitti, faili meçhuller bitti. Bugün ülkemizde Kürt'üyle Türk'üyle hepimiz kardeş olarak huzur içerisinde birlikte yaşıyoruz; Mecliste de bunun göstergesi olarak hep birlikte siyasetimizi de yapıyoruz, konuşuyoruz da.

Teşekkür ediyorum Başkanım.

BAŞKAN – Peki, çok teşekkür ediyorum.

VII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN

GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sierra Leone Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığı ile Vergiden Kaçınmaya Engel Olma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/27) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 15) (Devam)

BAŞKAN – Şimdi Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Ankara Milletvekili Sayın Okan Konuralp'e söz veriyorum.

Sayın Konuralp, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA OKAN KONURALP (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sözlerime 1 Ekim günü İçişleri Bakanlığına yönelik gerçekleştirilen terör saldırısını kınadığımı vurgulayarak başlamak istiyorum. Yaralı polislerimize acil şifalar diliyorum, İçişleri Bakanlığı mensuplarına geçmiş olsun dileklerimi iletiyorum.

Sayın milletvekilleri, dokuz yüz altmış altı haftadır -ve önümüzdeki cumartesi günü itibarıyla dokuz yüz altmış yedi hafta olacak- kendilerine “Cumartesi Anneleri” “Cumartesi İnsanları” adını veren anneler, babalar çocuklarını, evlatlarını arıyor, eşler eşlerini, kardeşler kardeşlerini arıyor ve ne yazık ki şöyle bir gerçekle karşı karşıyayız, geçen onca yılın önümüze koyduğu acı bir gerçektir bu: Çocuklarının gün gelip karşılarına tüm canlılıklarıyla çıkabileceklerine dair umutları yok; kayıplarının ölüsünü bekliyorlar, başında dua edebilecekleri, ağlayabilecekleri, içlerini dökebilecekleri tek bir mezar taşını bulmayı bekliyorlar. Ölüler beklenir arkadaşlar ve ölüler de bekler; Cumartesi Annelerinin evlatları da kendilerinin bulunmasını bekliyor. Ahmet Kaya'nın dediği gibi “Beni bul anne.” diyen yüzlerce evlat ölümün ve unutulmanın bağrından kopartılıp ailelerine kavuşmayı bekliyor. Peki, bu çocukları bulmak bizim, sizin, hepimizin ortak görevi değil mi? Sadece soruyorum, kimseyi suçlamıyorum; nerede bu çocuklar, bu çocukları kim kaybetti? Devlet olarak, siyaset kurumu olarak, hukuk kurumu olarak bu çocukların kaybindan sorumlu olanlarla hesaplaşmak zorunda değil miyiz? Anneler soruyor: “Evlatlarımız nerede?” Soru bu kadar basit ancak çok ağır. Bir anneye bu soruyu sormak zorunda bırakan yüreğindeki acıdır. Biliyorsunuz, evlat acısı yaşanabilecek en büyük acılardan biri olarak tarif edilir. Sevmediklerimiz de dâhil olmak üzere, Allah kimseyi evlat acısıyla sınamasın. Biz evlat acısını sevmediklerimizden dahi uzak tutmayı doğru bulan, ahlaki ve vicdani bulan bir değerler manzumesinin mensuplarıyız, hepimiz öyleyiz, hepiniz öylesiniz; buna inancım tam ama yıllardır Cumartesi Annelerinin, Cumartesi İnsanlarının Galatasaray Meydanı'ndaki çılgıncı susturulmak isteniyor. Neden? Cumartesi Annelerinin, İnsanlarının, her cumartesi, kimi katılımcılara ters kelepçe uygulanarak engellenmesi vicdani değildir. Bir anneye “Evladını arayamazsın.” nasıl deriz? “Evladını arayamazsın, evladının kaybedilmesinin hesabını soramazsın.” nasıl deriz? Bir an için evlatlarınıza sarılışınızın son sarılış olduğunu düşünün. Bu acıya dayanabilir misiniz? Cumartesi Anneleri yağmur, çamur, güneş, soğuk, sıcak demeden ve gün geçtikçe ilerleyen yaşlarına rağmen, yaşlılıklarının yarattığı fiziki ve ruhsal engellere rağmen her cumartesi Galatasaray Meydanı'na gelmek için çaba harcıyor yani bir umut, bir ihtimal. Bu umudu, bu ihtimali onların elinden almamalıyız; bu umudu, bu ihtimali onlardan esirgemeliyiz.

Evet, Galatasaray Meydanı'ndaki eyleme katılanların sayısı gün geçtikçe azalıyor; evlatlarını bulamamış bir anne, bir baba, bir kardeş olarak hayattan çekiliyorlar ama Galatasaray Meydanı'nda artan bir şey var: Cumartesi Anneleri azalıyor, güvenlik güçlerinin sayısı artıyor. Oysaki Cumartesi Annelerine yönelik müdahalenin hukuki olmadığını Anayasa Mahkemesi de söylüyor.

Biliyorsunuz, Anayasa Mahkemesi Cumartesi Anneleriyle ilgili bir karar aldı; bu eyleme yönelik müdahaleyi toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkının ihlali olarak gören bir karar. Karar metnindeki bir ifadeyi sizinle paylaşmak istiyorum: “Başvurucunun da içinde yer aldığı grubun kaybolan yakınlarının bulunması ve kamuoyunda farkındalık yaratılması amacına yönelik oturma eylemi ve basın açıklaması yapmak istemesi demokratik bir toplumda saygıyla karşılanmalıdır.” diyor. Evet, arkadaşlar, saygıyla karşılamalıyız, saygıyla karşılanmalıdır. Mahkeme kararından bir başka bölüm de şöyle: “Toplantıya müdahale esnasında katılımcıların gerçekleştirdiği hukuka aykırı eylemlere yönelik bazı yaptırımlar uygulanabilse de bu durum toplantıya kolluk görevlilerince yapılan hukuka aykırı müdahaleyi hukuka uygun hâle getirmez.” Mahkeme kararı özetle böyle. Ben, bu mahkeme kararına atfen şunları söylemek istiyorum: Barışçıl şekilde yapılan toplantı ve gösteri yürüyüşlerinin engellenmesinden vazgeçilsin. Cumartesi Annelerine yönelik müdahaleler son bulmalı, Cumartesi Anneleri evlatlarıyla buluşmalı. Cumartesi Anneleri, Diyarbakır Anneleri, Barış Anneleri, evlatlarını arayan kim varsa kimseyi ötekileştirmeden önlerindeki engelleri kaldırmalıyız. Evlatlarının kaybindan her kim sorumluyorsa hukuk önünde hesaplaşmalıyız.

Sayın milletvekilleri, Gezi davası kararına ilişkin olarak da görüşlerimi sizinle paylaşmak istiyorum. Gezi davasının 5 sanığı için Yargıtay 3. Ceza Dairesi 28 Eylül 2023 tarihinde verdiği kararla alt mahkemenin kararını onadı. Ortaya çıkan tablo şöyle: Osman Kavala için cebir ve şiddet kullanarak hükûmeti ortadan kaldırmaya teşebbüs etme suçundan ağırlaştırılmış müebbet. Mine Özerden, Çiğdem Mater, Can Atalay ve Tayfun Kahraman’a ise hükûmeti ortadan kaldırmaya teşebbüs etmeye yardım suçundan on sekiz yıl hapis cezası. Osman Kavala, Türkiye’de idam cezası olmadığı için yerine ağırlaştırılmış müebbet hapse mahkûm edildi. Yani idam cezası olsaydı Osman Kavala için idam uygulanmak zorunda kalınacaktı. Oysa, Osman Kavala’yla ilgili Yargıtay kararlarındaki bütün iddialar, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin 10 Aralık 2019 tarihli kararında değerlendiriliyor, şu sonuca varılıyor: Başvurucuya atfedilen ve sonradan savcının suçlamalarına konu olan olgular ya hukuka uygun, birbiriyle bir ilgisi olmayan, izole ya da sözleşmeden doğan hakların kullanılması niteliğindeki eylemlerdir. Dosyada ya da iddianamede başvurunun şiddete başvurduğuna ya da şiddet eylemlerini kıskırttığına ya da bu tür eylemleri desteklediğine dair hiçbir kanıt bulunmamaktadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; kamuoyunda seslerinin duyulabilmesi ve hukuksuzluğu en iyi şekilde anlatabilmesi için davanın mağdurlarının açıklamalarından da bazı parçalar sizinle paylaşmak istiyorum. Osman Kavala “Hukuk ve insan hayatına değer vermeyen bir anlayışın bir ürünüdür bu karar.” diyor. Davada mahkûm olan ve milletvekili olmasına rağmen bugün aramızda olmayan Can Atalay’ın değerlendirmesi ise şöyle: “Bu denli adaletsizlik sadece devleti değil, toplumu da çürütüyor.” Tayfun Kahraman’ın eşi Sayın Meriç Kahraman: “Milyonluk Gezi’nin faturasını 5 kişiye kestiler. Yine nefes alamıyoruz, yine çılgık atmak istiyoruz ve ben Vera’ya ne diyeceğimi bilemiyorum.” Yönetmen Mine Özerden: “Aidiyet ve sahiplenme duygusu zayıf olan biri olarak beni sadece bir kesimin sahiplenmesini istemem, her kesimden, her yaştan, düşünen ve bir arada durma derdi olan insanların temel değerler ölçüsünde beni sahiplenmesini dilerim.” Meslektaşım Gazeteci Çiğdem Mater: “Bizler, hiçbir suça karışmamış olmanın verdiği iç huzurla iyiyiz; onlarsa koca bir ülkeyi bir suça ortak ettiler. Okuma listemin tepesinde Dante’nin İlahi Komedyası var, malum ilk cilt cehennem. Düşündüm de şimdi yazarken hiçbir şey tesadüf değil aslında. Enseyi karartmayın, araftan sonra cennet var.” Bu noktada Türkiye İşçi Partisi Genel Başkanı Sayın Erkan Baş’ın milletvekili arkadaşımız Can Atalay için sürdürdüğü “özgürlük yürüyüşü”nü de selamlıyorum.

Sayın milletvekilleri, bu bağlamda basın özgürlüğü de Türkiye’nin temel problemlerinden biridir. Türkiye’de basın özgürlüğü her geçen gün kısıtlanıyor. Sözleri çarpıtılarak tutuklanan neyse ki dün kabul edilemez bir hükümle de olsa tahliye edilen Merdan Yanardağ, sözleri bağlamından kopartılarak linç

edilen Ayşenur Arslan, gazetecilik yaptığı için mahkûm edilen Barış Pehlivan ve meslekleri nedeniyle tutuklanan gazetecilerin yanındayız. Grevde 50'nci günlerini tamamlayan Sputnik grevindeki gazeteci arkadaşlarımızın yanındayız.

Son olarak sözlerimi şöyle bitirmek istiyorum: Cumartesi Annelerine yapılan hukuksuz müdahaleler, gazetecilere yönelik baskılar, gözaltılar, tutuklamalar ve Gezi davası kararı Türkiye'nin, demokrasinin ve hukukun evrensel kriterleri arasındaki ilişkiyi gözler önüne seriyor. Bu ilişki, sağlıklı, kabul edilebilir ve sürdürülebilir değildir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen tamamlayalım.

OKAN KONURALP (Devamla) – Bu ve benzer sorun alanlarına dönük atılacak olumlu her bir adım ülkemizin demokratik geleceğini etkileyecektir. Biz adaletin herkes için geçerli olduğuna inanarak mücadelemizi sürdüreceğiz. Adalet herkes içindir ve biz bu ilkeye sıkı sıkıya bağlıyız. Çiğdem Mater'in söylediği gibi, enseyi karartmıyoruz, araftan sonra cennet var.

Teşekkür ediyorum efendim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Evet, Sayın Konuralp, biz teşekkür ediyoruz.

Şahsı adına Konya Milletvekili Sayın Barış Bektaş.

Sayın Bektaş, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

BARIŞ BEKTAŞ (Konya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; tüm Türkiye'yi tek başına doyurabilecek bereketli topraklar olan Konya Ovası'nın ve çiftçilerimizin çığlığını duyurmak için karşınızdayım. Tarımı ve doğal kaynakları korumak ve sürdürülebilirliğini sağlamak, siyasetçiler başta olmak üzere herkesin yükümlülüğüdür. Bugün şeker pancarının alım fiyatı tonu 1.855 lira olarak açıklanmıştır. Artan girdi maliyetlerinden sonra 2.200 TL'den daha az fiyat açıklanması nedeniyle ayakta durmakta zorluk çeken çiftçilerimiz tarımdan iyice uzaklaşacaktır. Ekonominin temeli olan, yerli tarımın en büyük unsurlarından, en temel unsurlarından şeker pancarı millî bir meseledir. Konya'da geleneksel olarak ekilen ve ülkemiz üretiminin yüzde 31'ini gerçekleştirdiğimiz şeker pancarı, tüm gelişmiş ülkelerde desteklenen, üretildiği alanlarda diğer ürünlere göre 4 kat katma değer sağlayan, istihdam sorununa çözüm olacak en önemli ürünlerden biridir, çapa ve hasat döneminde 250 binden fazla kişiye iş imkânı sağlamaktadır. Ülkemizde şeker pancarı sanayimiz yılda yaklaşık 3 milyar dolar katma değer yaratmaktadır ancak fabrikalarımızı modernize etmeyerek zarar etmesi için elinden geleni yapanların şeker pancarının ülkemize olan katkısını göremediğini düşünüyoruz. Durmaksızın millîlik ve yerlilikten bahseden, kendilerine muhalif olan herkesi gayrimillî ilan eden insanların şeker sanayisini önce nişasta bazlı şeker istilasına ezdirmelerini ve ardından da “özelleştirme” adı altında yok etmelerini milletimizin takdirine bırakıyoruz. Türkiye'de tarıma bağlı sanayinin gelişmesinde çok önemli bir yeri olan şeker pancarı üretiminde ısrar edilmesi şarttır. Ekonomide neoliberal politikaların ülkemize yerleşmesini sağlayan Turgut Özal bile Konya'ya Ilgın Şeker Fabrikasını kazandırmışken sürekli yerli ve millî olduğunu iddia eden AKP iktidarı şeker pancarı üretimini çiftçileri zarar ettirmek suretiyle bitirmeye kararlı gözükmektedir. Nişasta bazlı şeker kotasının beslenme değil, AB ülkelerinin uyguladığı gibi ilaç ve kimya sanayisinde -bu kotaların uygulanması gereklidir. Ülkenin stratejik sanayilerinden olan şeker sanayisi emperyalist ülkelerin ahtapot kollarından biri olan endüstriyel tatlandırıcılara kurban edilmek üzeredir.

Sağlık alanındaki nişasta bazlı şekerin getireceği zararları tartışmak dahi istemiyoruz ancak lanse edildiği gibi bu sadece bir sağlık sorunu değil, aynı zamanda millî üretim ve ekonomiyi ilgilendiren bir sorundur. İthal nişasta bazlı şekerle önce millî ekonomi çökertiliyor, akabinde Türk halkının sağlığı yok ediliyor. Sağlığın yok edilmesi yerli ekonominin yok edilmesinin ardından gelen bir sonuçtur.

İktidar, yüzde yüzü elimizde olan şeker sanayisine önce kotalar koydu ve şimdi de yasaklayamadığı bölümünü fiilen çiftçileri üretemez hâle getirmekle sona erdirmeyi hedeflemekte. İhtiyaçtan fazla üretim iddiası ise üretimin fazlalığından değil, çiftçilerimizin ürettiği fazlalıktan değil, ithal nişasta bazlı şekerlerin kapladığı alan nedeniyle. Burada iktidar kendi çiftçisine koyduğu kotayı yurt dışından gelen ürüne koymamaktadır. Çok uluslu firmaların kârından daha önemli olan Türk halkının ekonomisi, üretim yeteneği ve sağlığıdır diyoruz. Bu nedenle hangi siyasi görüşten olursa olsun ülkesini seven ve çocuklarının geleceğini düşünen herkesi şeker pancarına sahip çıkmaya çağırıyoruz. Buğday ve mısır alımında yapılan hata pancarda tekrar edilmemeli. Cumhuriyet kazanımı olan “Ofis çiftçinin kara gün dostudur.” sözünün maalesef günümüzde bir anlamı kalmadı. AKP iktidarı boyunca 750 bin çiftçi tarımı bıraktı ve ayrıca 400 bin pancar üreticisinin 300 bini pancar ekmeyi bıraktı. Sürekli ithalat kapılarını sonuna kadar açan iktidar anlayışı, yerli çiftçiye üretimden bezdirerek fiilen imkânsız hâle getirmeyi hedeflemekte. Konyalı çiftçilerimizin ürettikleri miktarların çok daha azını üreten Avrupa’daki çiftçiler büyük bir zenginlik içindeyken...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Bektaş, lütfen tamamlayalım.

BARIŞ BEKTAŞ (Devamla) - Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; kısaca, havzada bulunan, Konya havzasında bulunan tarım alanları fosil kaynaklardan sulanmakta ve Kanal İstanbul gibi rant amaçlı projelerle tamamen ilgilenen iktidar, Konya kapalı havzasının yüzde 65’inin sulak alanlarının kaybedildiğini görmezden gelmektedir. Bu nedenle, geline nokta, doğal kaynakların korunması ve üretimin devamlılığı bakımından Hükûmeti, başta açıklanmış olan pancar fiyatını düzeltmek olmak üzere, üretim yapmaya, çiftçi için devam edilebilir önlemleri almaya acilen milletimiz adına davet ediyorum.

Saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Bektaş.

Şimdi şahsı adına Ağrı Milletvekili Sayın Nejla Demir.

Sayın Demir, buyurun. (Yeşil Sol Parti sıralarından alkışlar)

NEJLA DEMİR (Ağrı) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli halklarımızı ve Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Konuşmam tarım sektöründe yaşanan sorunlara dair olacaktır. Ekonomilerin gelişmişlik seviyesi farklı seyrete de tarım sektörü yerine getirdiği fonksiyonlar itibarıyla özellik arz eden bir alandır. Nüfus, gelir, istihdam ve sosyal güvenlik açısından bakıldığında tarım sektörü hâlen toplumun önemli bir kesimini doğrudan ya da dolaylı şekilde ilgilendirmektedir. İstihdamın yaklaşık yüzde 20’si tarım sektöründedir ve sektördeki kayıt dışı istihdam oranı ise yüzde 84’tür. Bu açıdan bakıldığında tarım sektöründe çalışanların kayıt altına alınması ve aynı zamanda kayıtlı sektörde istihdam edilenlerin de gerek insan onuruna daha yakışır iş koşullarına sahip olması gerekse de çalışma yaşamında ortaya çıkabilecek sosyal tehlikelerin zararlarının tümünü finanse edecek şekilde yeniden düzenlenmesi ekonomik ve sosyal açıdan önem arz etmektedir. Kayıt dışı istihdam edilenlerin çok büyük çoğunluğunun sendikasız oldukları göz önüne alındığında çalışanların sendikal örgütlenmesinin teşvik edilmesi yerinde olacaktır.

Konuyla bağlantılı olarak artan girdi maliyetlerinden kaynaklanan sorunlardan da bahsetmek istiyorum. Tarımsal sektör ülke ekonomisi için hayati bir rol oynamaktadır ve çiftçiler ürünlerini yetiştirirken karşılaştıkları mali zorluklarla mücadele etmek zorunda kalmıştır. Son yıllarda tarımsal girdi fiyatlarının önemli ölçüde arttığını ve bu artışların çiftçileri olumsuz etkilediğini görmekteyiz. Bu nedenle çiftçilerin yaşadığı mali zorlukları hafifletmek ve tarımsal üretimi desteklemek amacıyla taban fiyatların enflasyon oranlarında belirlenmesi gerekmektedir.

Daha iyi anlaşılabilmesi için sadece iki önemli ürün üzerinde örnekleme yaparak aslında anlatmak istiyorum, bu noktaya da dikkatinizi çekmek isterim: Mısır ve pamuk bitkisi önemli endüstri bitkilerimizdir. Mısır ve pamuk bitkisine ait 2022 ve 2023 girdi maliyetlerin olduğu bir tablo bu. Mısır bitkisinde, 2022 yılında mazot 22 TL iken 2023'te 41,2 TL; kompoze gübre 9 binden 16.200 TL'ye, CAN gübresi 4 binden 9 bin TL'ye, işçilik 850 TL'den 2 bin TL'ye; yine, devamında, pamuk işçiliğinde -tabii, işçilik daha fazla oluyor- 550 TL'den 3 bin TL'ye çıkmasına rağmen geçen sene açıklanan mısır taban fiyatı 5.700 TL, 2023'te açıklanan taban fiyatı ise sadece 300 TL farkla 6 bin TL olarak açıklanmıştır. Pamuk için durum daha vahimdir ve çok trajiktir aslında. 2023 girdileri 2022'ye göre bazı kalemlerde 2 kat, bazı kalemlerde ise 3 kat fazla olmasına rağmen 2022'de açıklanan taban fiyatı 21 TL iken 2023'te bu fiyat 2,75 TL daha aşağısında, 18 lira 25 kuruş olarak açıklanmıştır. Yani sayın milletvekilleri, bu tabloda gördüğünüz yazılar çok bilinmeyenli bir denklem değil, maalesef sebebi bilinen acı sonuçlardır. Şimdi soruyorum: Tarım ülkesi olan Türkiye'de çiftçiler bu rakamlara göre kaderlerine terk edilmemişler midir? Çiftçilik yapmanın çok zor olduğu bu şartlarda üretimde süreklilik zincirinin kırılmaması için Türkiye ekonomisinin bel kemiği olan çiftçiye hak ettiği desteği vermek gerekmez mi? Birçoğunuzun haberi vardır, haberi olmayanlar için söylüyorum: Açlık sınırının 13.300 TL, yoksulluk sınırının 43.400 TL olduğu günümüzde yurttaşlarımızın sofrasında 2 çeşit yemeğin olması artık lüks olmuştur. Yani bir sulu yemeğin yanına bir pilav yapılıncı bu lüks olur hâle geldi maalesef. Bu nedenle çocuklar dengeli ve yeterli beslenememektedirler. Gelin, hep birlikte ekonominin bel kemiği olan tarımsal üretimi ve üreticisini hak ettiği gibi destekleyelim, çiftçilere ve emeklerine sahip çıkalım. Bizler her karışından bereket fıskıran bu toprakların sahibiyken insanımızın kuru soğan alırken dahi ekonomik açıdan zorlanması son derece üzücü bir durumdur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen tamamlayalım.

NEJLA DEMİR (Devamla) – Yetiştirecek tabii ki maalesef yani TMO'yla ilgili yaşanan sorunlardan aslında bahsetmek istiyordum. Bugün bile, beş dakika önce bile bir çiftçi aradı; kendisi kırk beş gündür ürününü vermiş olmasına rağmen maalesef hâlâ parasını alamamakta, alamamış durumda ve alamadığı için kendi ödemelerini de yapamıyor. Bu çiftçilerin mağduriyetinden tabii ki bahsedecektim.

Velhasıl şöyle söyleyeyim yani diyeceğim o ki: Çiftçimiz, “Deliler gibi ekin, dağı taşı ekin.” diyen anlayışa mı; hasat zamanında hububat ithal edip mahsulünü tarlada bırakan TMO'ya mı sırtını dayasın, yoksa “Paramız var ki ithal ediyoruz.” diyenlere mi, tarım politikalarına mı dayasın? Size bırakıyorum takdiri.

Her şeye rağmen tüm çiftçilerimizi selamlıyorum. (Yeşil Sol Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Madde üzerinde görüşmeler tamamlanmıştır.

1'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 1'inci madde kabul edilmiştir.

2'nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN - Madde üzerinde İYİ Parti Grubu adına Muğla Milletvekili Sayın Metin Ergun'a söz veriyorum.

Sayın Ergun, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA METİN ERGUN (Muğla) - Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri; görüşülmekte olan kanun teklifi üzerinde İYİ Parti adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle yüce heyetinizi saygılarımla selamlıyorum.

Muhterem milletvekilleri, konuşmamın başında İYİ Parti Grubu olarak mevcut teklifi desteklediğimizi ifade etmek istiyorum. Bununla birlikte, görüşülmekte olan teklifin uluslararası bir anlaşma olması hasebiyle, geçmişte iktidar partisinin milletvekilliğini de yapan ve şu anda Türkiye'nin Cakarta Büyükelçisi olan bir kişinin sosyal medyada yaptığı bir paylaşım üzerinden hariciyenin son dönemdeki durumunu ve hariciye geleneğimizle ilgili düşüncelerimizi paylaşmak istiyorum. Maalesef, bu zatın yaptığı paylaşımda, iktidar partisinin yeni atanan ilçe başkanlarını içtenlikle kutladığını gördük. Bu durum sıradan bir şey değil, normal değil, devlet geleneğimize uygun değil. Hariciye geleneğimize yakışmayan bir tavırla iktidar propagandisti gibi açıklamalar yapmasından biz utandık ama kendisi utanmamış olacak ki bu zat, kendisini eleştirenleri eleştirdi; ısrarla yaptığı şeyin doğru olduğunu ve bunu eleştirenlerin hazımsız olduğunu beyan etti. Maalesef, bu davranış tarzı, devletin bağımsız ve tarafsız olması gereken devletimizin en önemli kadroları açısından bir üslup hâline gelmiş durumdadır. Bu, bir zihniyetin yansımasıdır.

Buradan soruyorum: Bir büyükelçinin iç siyasette siyasi parti mensubu gibi hareket etmesi doğru mudur? Bir büyükelçi bir siyasi partinin ilçe başkanlıklarıyla ilgili görüş beyan edebilir mi? Böyle bir anlayışa sahip büyükelçinin Türkiye'ye herhangi bir faydası dokunur mu? Bu soruların cevaplarını Türk milletinin vicdanına bırakıyorum.

Muhterem milletvekilleri, bu örnekten de anlaşılacağı üzere, iktidarın devlet geleneğimiz ve modern devlet anlayışıyla bağdaşmayan tasarrufları neticesinde her kurumda olduğu gibi Dışişlerinde de büyük bir yozlaşma yaşanmaktadır. Yüzlerce yıllık köklü bir diplomatik mirasa sahip olan hariciye teşkilatımızın içine düşürüldüğü durum içler acısı bir hâl almaya başlamıştır. Bir kez daha hatırlatmak isterim ki Türkiye Cumhuriyeti'nin hariciye anlayışı Selçuklu ve Osmanlı Devletleri gibi onlarca devletimizin ve 5 bin yıllık tarihimizden tevarüs eden köklü bir devlet geleneğine dayanmaktadır. Türk devlet geleneği çok acı bedeller ödenerek tarihî tecrübelerle şekillenmiştir. Hariciye tecrübemiz Türk milletinin Avrasya ve Akdeniz havzalarındaki tarihî yolculuğunda elde ettiği bilgi ve kültüre dayanmaktadır. Türk hariciyesi de Viyana'dan Hicaz'a kadar uzanan geniş bir alanda iki büyük cihan harbi ile sayısız bölgesel savaşın ortaya çıkardığı kurumsal bir hafızaya sahiptir. Bu tarihî bilgi ve tecrübe bize şunu anlatmaktadır: Türk devlet geleneği, mevcut iktidarın ortaya koyduğu anlayışın aksine kişisel çıkarların, partizanlığın ve ideolojik bakış açısının değil, kurumsallığın ve ulusal çıkarların ön planda olduğu bir gelenektir.

Türk milletinin yaşadığı zorlu coğrafyanın jeopolitik gerçekleri hariciyeyi partizan hâle getirmekle değil, ancak ve ancak kurumsal akla sahip bir dış politika anlayışıyla idare edilebilir. Türk dış politikası ve hariciye kadroları oluşturulurken de bu anlayışla hareket edilmesi tarihin bize yüklediği bir sorumluluk ve mecburiyettir. Millî çıkarlarımızı muhafaza edebilmemizin yegâne yolu da budur.

Muhterem milletvekilleri, geldiğimiz aşama itibarıyla başta hariciye olmak üzere tüm kamu kurumlarının devlet geleneğimiz açısından son derece sakıncalı, partizanca bir kadrolaşma anlayışına kurban edildiğini görmekteyiz. Dışişleri Bakanlığımızın yetmiş ve liyakatlı kadroları yerine kurum dışından gelen, hariciyenin kurumsal hafıza ve kültürüyle uzaktan yakından ilgisi olmayan kişiler en önemli pozisyonlar için tercih edilmeye başlanmıştır. Zira, bugüne kadar iktidar partisinin onlarca eski milletvekili adayına, milletvekiline büyükelçi kadrolarının tahsis edildiğini, iktidara yakın isimlerin yurt dışına müşavir ve ataşe sıfatıyla gönderildiğini biliyoruz. Cumhurbaşkanının yaptığı ikili görüşmelerde de Dışişleri mensubu olmayan tercümanların kullanılması ve bu görüşmelerin zabıtlara geçirilmemesi mevcut iktidarın dış politika anlayışını ve devlet geleneğimize verdiği önemi gözler önüne sermektedir. Bu zihniyetle, partizanlıktan ve ideolojik önyargılardan arı bir şekilde ulusal menfaatlerimiz savunulabilir mi? Partizanca büyükelçi, müşavir ve ataşe yapılan kişilerle Türkiye Cumhuriyeti devleti, muhatapları nezdinde ciddi bir şekilde temsil edilebilir mi? Maalesef bu soruların cevabı da bellidir; zira, bugüne kadar yaşadıklarımız mümkün olmadığını da göstermiştir.

Muhterem milletvekilleri, dış işleri konusunda şimdiye kadar bahsettiklerimiz partili Cumhurbaşkanlığı sisteminin ve mevcut iktidar zihniyetinin bir sonucudur. Partili Cumhurbaşkanlığı sisteminin yarattığı otoriter, siyasal atmosfer ne yazık ki Türkiye’de kurumların, hukukun, kuralların ve bürokrasinin yozlaşmasıyla sonuçlanmıştır. Bu yozlaşmayla beraber kamu yönetiminde partizanlık, şahsi çıkarlar ve ideolojik tutumlar, yasallığın ve rasyonelliğin yerini almıştır. Kamuda karşı karşıya olduğumuz şey tam anlamıyla bir kuralsızlık ve kurumsuzluk ortamıdır. Yapılan onca yanlışla rağmen iktidar mensuplarının maalesef aynı doğrultuda hareket ettiklerini üzülerken görüyoruz. Biz İYİ Parti olarak sadece dış politika ve hariciye konusunda değil, kamu yönetiminin her alanında kurumların ve kuralların ön planda olduğu bir yönetim anlayışını savunuyoruz. Ülkemizin karşı karşıya kaldığı sorunların ancak bu şekilde sağlıklı ve kalıcı olarak çözüme kavuşturulacağına inanıyoruz. Bu sebeple, kamu kurumlarında liyakati ve devlet ciddiyetini elzem görüyoruz. Yıllardır uygulanan bu kadrolaşma politikasının bugüne kadar Türkiye’ye hiçbir faydası olmamıştır, bundan sonra da olmayacaktır. Dolayısıyla iktidar, kurumlarımızı partizanlıktan ve ideolojik ön yargılardan behemehâl arındırmalı, devlet geleneğimize yaraşan ve kurallara dayanan bir kamu yönetimi anlayışını hayata geçirmelidir.

Bu duygu ve düşüncelerle konuşmama son verirken yüce heyetinizi saygılarımla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Ergun, teşekkür ediyorum.

Şimdi ikinci söz, Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Konya Milletvekili Sayın Konur Alp Koçak’a aittir.

Sayın Koçak, buyurun. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA KONUR ALP KOÇAK (Konya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 15 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 2’nci maddesi hakkındaki görüşlerimizi paylaşmak üzere Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle Gazi Meclisimizi ve aziz Türk milletini saygıyla selamlıyorum.

Sayın milletvekilleri, gündemdeki uluslararası anlaşmaları hangi ülkelerle imza ettiğimize bakacak olursanız ülkemizin karşılıklı fayda esasına dayalı insani dış politikasından Afrika ülkelerinin de istifade ettiği derhâl anlaşılacaktır. Sierra Leone, Senegal ve Nijerya gibi Batı Afrika’da yer alan ülkelerle çifte vergilendirmenin önlenmesine dair anlaşmaların imzalanmış olması, yirmi beş yıl önce Afrika’ya açılım stratejisini hayata geçiren Türkiye’nin bölgedeki ikili ilişkilerini hâlen geliştirmekte olduğunun somut bir göstergesi olmuştur. Nitekim, Afrika Kıtası’ndaki 54 ülkenin 44’ünde diplomatik temsilcilik açmış olan Türkiye’nin hâlihazırda 48 Afrika ülkesiyle ticari ve ekonomik iş birliği anlaşması, 32 ülkeyle de yatırımların karşılıklı teşviki ve korunması anlaşması bulunmaktadır. Zira, Türkiye Afrika Kıtası’nda kalkınmanın ve refah artışının temin edilmesine büyük önem atfetmekte ve bu çerçevede, bölge ülkeleriyle “kazan-kazan” anlayışı temelinde ve insani değerleri göz ardı etmeyen bir dış politika izlemektedir.

Türkiye’nin Afrika’nın sosyal ve ekonomik açıdan kalkınması ve refah seviyesinin artırılması hedefine yönelik attığı birçok adım neticesinde, Afrika Kıtası’yla 2003 yılında yaklaşık 5 milyar dolar olan ticaret hacmimiz günümüz itibarıyla 40 milyar doları aşmış yani son yirmi yılda 8 katına çıkmıştır. Ticaret hacmindeki bu olumlu sürecin önümüzdeki yıllarda da devam etmesi ve Türkiye’nin Afrika’yla ticaretinin kısa vadede 50 milyar dolara ulaşması beklenmektedir.

Birçok Batı ülkesi açısından sömürülecek topraklar olarak görülen Afrika Kıtası, Türkiye açısından dostluğumuzu, kardeşliğimizi ve iş birliğimizi bekleyen mazlum insanların, mazlum milletlerin yaşadığı kıymetli ve kadim bir coğrafyadır. Türkiye, kendi ekonomik çıkarlarını değil, Afrika’nın topyekûn kalkınmasını öncelleyen dış politikasıyla bölgenin doğal kaynaklarına göz dikmiş diğer ülkelerden bariz bir şekilde ayrılmaktadır.

Türkiye'nin bölgede uzun yıllardır yürüttüğü insani dış politika, Batı Afrika'da son yıllarda iyice belirginleşen sömürgecilik ve emperyalizm karşıtı tutumda önemli bir paya sahiptir. Yüzyıllardır bölgeyi sömüren Batı ülkelerine yönelik muhalif sesler giderek yükselirken Türkiye'nin bölgedeki etkisinin ve itibarının artıyor olduğu da inkâr edilemez bir gerçektir. Fransa gibi geçmişten beri bölgede aktif olan sömürgeci ülkeler ile Çin, Hindistan ve Rusya gibi bölge için nispeten yeni sayılabilecek diğer aktörler Afrika'nın değerli madenlerini ele geçirmek için birbirleriyle savaşıyorlar Türkiye açlık, kıtlık ve salgın hastalıklar gibi insani sorunları çözmek amacıyla halisane çaba sarf etmektedir. Bazı bölge ülkelerinin her geçen gün itibar kaybeden Fransa'yla geçmiş yıllarda imzalamış oldukları anlaşmaları bir bir feshettiği bu dönemde, Türkiye'nin Afrika ülkeleriyle yeni anlaşmaları hayata geçiriyor olması hem Türkiye için hem de Afrika için önemli bir kazanım olarak değerlendirilmelidir.

Sayın milletvekilleri, Türkiye sadece Afrika Kıtası'nda değil, dünyanın her noktasında görünürlüğünü artırmaktadır. Bilhassa Cumhurbaşkanlığı hükûmet sisteminin işler hâle gelmesinin ardından Türkiye, diplomasi alanında takdire şayan gelişmelere imza atmıştır. Kriz yaratan, istikrar ve barış ortamını bozan bir ülke durumuna hiçbir zaman düşmemiş olan Türkiye, dünya siyasetinde sözü dinlenen, dostluğu aranan ve dostluğuna güvenilen bir ülke hâline gelmiştir. Küresel sistemin sınındığı, uluslararası düzenin istikrar bulamadığı, uluslararası ilişkilerde tek taraflı yaptırımlara daha sık başvurulduğu kaotik bir dönemde uluslararası iş birliği ve dayanışmanın önemi giderek artmaktadır. Bu çerçevede, Türkiye'nin benimsediği yapıcı ve uzlaştırıcı dış politika anlayışı, küresel barış ve dünya huzuru için büyük bir fırsat olarak görülmelidir. Gururla söylemek gerekir ki Türkiye yürüttüğü insani diplomasiyle dünyaya örnek teşkil eden müstesna bir ülke olmuştur. Millî gelirine oranla yaptığı insani yardımlar bakımından dünya sıralamasında en başta gelen Türkiye uluslararası ihtilafların çözümü için ara buluculuk yapmak ve uluslararası barış ve istikrara katkı sunmak gibi kritik roller üstlenmekten de hiçbir zaman geri durmamıştır. Örneğin, Rusya ile Ukrayna arasında barışın sağlanabilmesi için olağanüstü bir çaba gösteren Türkiye, Tahıl Koridoru Anlaşması'yla küresel gıda krizinin önlemesine büyük bir katkı sağlamıştır. Savaş başlamadan önce diplomatik girişimler sergileyen, savaş başladıktan sonra da bir an evvel barışla neticelenmesi için girişimlerini devam ettiren Türkiye savaşan tarafları bir araya getirmedeki diplomatik başarısı sebebiyle tüm dünyanın takdirini kazanmıştır.

Türkiye etkin ve proaktif dış politikası sayesinde partimizin büyük önem atfettiği Türk dünyasının birlik ve dirliğine yönelik de büyük başarıları imza atabilmiştir. Türk Devletleri Teşkilatının kurulması ve ardından Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin gözlemci üye olarak Teşkilata kabul edilmesi, otuz yıldır illegal işgal altında tutulan Karabağ'ın asli sahibi olan Azerbaycan Türklüğünün mutlak egemenliği altına geçmesi ve Zengezur Koridoru'nun yakın bir zamanda açılacak olmasıyla Avrasya'nın kalbinde yükselen Türk kuşağı daha da belirgin hâle gelmiştir. Ne mutlu ki Türkiye öncülüğünde hareket eden Türk Devletleri Teşkilatı, küresel dengeleri değiştirme kapasitesine sahip yeni bir güç merkezi olarak belirginleşmektedir. Türk devletleri arasındaki bağların güçlendirilmesi, ikili ve çok taraflı diyalog ve ilişkilerin derinleştirilmesi bizler için vazgeçilmez önemdedir. Türk Devletleri Teşkilatının kurulmasını müteakip kabul edilen Türk Dünyası 2040 Vizyonu, Türk devletlerinin çok önemli alanlarda iş birliği yapabileceğini ortaya koymuştur. Ortak çıkarlar, iş birliği ve karşılıklı saygı çerçevesinde gelişen ikili ve çok taraflı ilişkilerimiz Türk devletlerini birbirine yakınlaştırmakla kalmayacak, bölgesel ve küresel barışa da katkı sağlayacaktır.

Türkiye, dünyanın daha adil, huzurlu ve güvenli bir yer olması için gayret sarf ederken bazı ülkelerin temelsiz ön yargılar ve ucuz iç siyaset hesapları sebebiyle Türkiye'ye karşı hasmane davranışlar sergilediği de dikkatimizden kaçmamaktadır. Örneğin, NATO üyeliği hayali kuran İsveç'in Türkiye'ye verdiği sözleri tutmak yerine PKK ve FETÖ gibi terör örgütlerinin sözcülüğüne soyunması ve mukaddes kitabımız Kur'an-ı Kerim'e saldırmak isteyen ırkçılara yol vermesi ya da Rumların Doğu

Akdeniz’de Türkiye’nin ve Kıbrıs Türklüğünün hak ve hukukunu hiçe sayarak mavi vatanımıza göz dikmesi ya da Avrupa Birliğinin ve ABD’nin Türk ve Türkiye düşmanlarının aklıyla hareket ederek ülkemize yönelik yaptırım kararı alması gibi gelişmeler unutulmayacak ve unutulmaması gereken büyük hatalar olarak tarihte yerini almıştır.

Değerli milletvekilleri, Türkiye’nin, büyük güçlerin piyonu olmayıp her gün daha da güçlenen bir bölgesel aktör olduğu ve 2053’e gelindiğinde küresel bir güç hâline gelme potansiyeli taşıdığı görmezden gelinmemelidir. Türkiye, artık uluslararası düzende kendisine müsaade edildiği kadar ve kendisi için uygun görüldüğü şekilde davranan edilgen bir ülke değil, kendisine karşı tertiplenen oyunları bozabilen, kural koyabilen, uluslararası ilişkileri kendi menfaatleri doğrultusunda yönlendirebilen güçlü bir ülkedir. Türkiye’nin terörle mücadele ve uluslararası iş birliği temelinde belirlediği Ankara kriterlerini dikkate alıp ülkemize yönelik dostane ilişkiler belirleyen ülkeler, bu rasyonel tutumları sebebiyle ikili ilişkilerimizden mutlaka kârlı ve kazançlı çıkacaktır. Türkiye’nin ve aziz Türk milletinin haklarını gasbetmeye çalışanların ise eninde sonunda hüsrana uğrayacağı kısa bir süre önce Karabağ’da bir kez daha tescil ve ilan edilmiştir.

Bu vesileyle Azerbaycan’ı Karabağ’da yürütülen anti terör operasyonundaki üstün başarısı sebebiyle tebrik ediyor, söz konusu operasyonlarda şehit düşen kahramanlarımıza Allah’tan rahmet diliyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet, lütfen tamamlayalım.

KONUR ALP KOÇAK (Devamla) – Son cümle.

Son olarak, gündemdeki uluslararası anlaşmaların ülkemiz ve muhatabımız olan Afrika ülkeleriyle olan aramızdaki ilişkilere yeni bir ivme kazandırmasını temenni ediyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Koçak.

Üçüncü söz, Yeşiller ve Sol Gelecek Partisi Grubu adına Hakkâri Milletvekili Sayın Öznur Bartin’e aittir.

Sayın Bartin, buyurun. (Yeşil Sol Parti sıralarından alkışlar)

YEŞİL SOL PARTİ GRUBU ADINA ÖZNUR BARTİN (Hakkâri) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu ve ekranları başında bizleri izleyen halklarımızı saygıyla selamlıyorum.

Yeni yasama döneminin Türkiye halklarının barış, özgürlük ve demokrasi talebine yanıt olmasını diliyorum, lakin mevcut tablonun ve iktidarın uyguladığı pratiklerin bu taleplere sessiz kaldığı ve kalacağı da aşîkârdır. Özellikle cezaevleri gerek uygulanan politikalarla gerekse tutsakların taleplerinin yanıtsız bırakılmasıyla yıllardır çözülmeyi bekleyen en önemli sorun alanıdır. Bir bakanlık düşünün ki yeni cezaevleri açmakla, cezaevlerinin kapasitesini arttırmakla övünüyor, bunu iktidar icraatı olarak kamuoyuyla paylaşıyor. Son açıklamaya göre 1 Ağustos 2023 tarihi itibarıyla Türkiye’de 407 cezaevinin olduğu, kapasitenin 300 bin olduğu ancak çoğu cezaevinde kapasitenin üzerinde tutuklu ve hükümlünün koşullarda tutulduğu bilinmektedir. Unutulmamalıdır ki doluluk oranının kapasite üzerine çıkmasının kendisi başlı başına bir işkencedir.

Değerli milletvekilleri, Türkiye’de her 100 bin kişiden 368’inin içeride olduğunu görüyoruz. Bu oranla Türkiye dünya ülkeleri sıralamasında 17’nci sırada yer alıyor. Öte yandan, cezaevi şartları sadece kapasiteyle de sınırlı değildir ve bu, onarıcı adaletin uygulanmasına da engel oluşturmaktadır. Nitekim otuz senedir cezaevinde tutulan tutsakların infazının yakılması ya da hasta tutsakların tedaviye erişimlerinin engellenmesi bunun en açık göstergesidir. Cezaevlerinin denetlenmemesi bu sorunların

büyümesinde en önemli faktör olarak görülebilir. İnsan Hakları Derneğinin verilerine göre 2022 yılında cezaevlerinde 81 kişi yaşamını yitirdi, 2023 yılının ilk beş ayında ise 15 tutuklu ve hükümlü yaşamını yitirdi. Cezaevlerinde uygulanan hak ihlallerinin ve işkencelerin en nihai sonucu maalesef yaşanan ölümlerdir. Birazdan sayacağım kimi isimler sadece sayı ya da mahpus değil, bu ülkenin eşit haklarına sahip olduğuna inanmak istediğimiz yurttaşlarıydılar. İzmir Şakran 1 No.lu T Tipi Cezaevinde tutulan ve geçirdiği kalp krizi sonrasında infazı 14 Ağustos 2023 tarihinde üç ay süreyle ertelenen Yılmaz Özalp isimli hasta mahpus 1 Ekim 2023 tarihinde tedavi gördüğü hastanede yaşamını yitirdi. 2 Ekim 2023 tarihinde basında yer alan haberlerden öğrendiğimiz Van T Tipi Cezaevinde tutulan kanser hastası mahpus Erhan Baştın 19 Ağustos 2023 tarihinde yaşamını yitirdi. Sıddık Durğun, Elâzığ R Tipi Kapalı Cezaevi, hasta mahpus; 11 Mart 2023’de yaşamını yitirdi. 72 yaşında, ağır demans hastasıydı, tek başına tutulduğu odada şüpheli bir şekilde yaşamını kaybetti. Hamdin Ördek, Giresun Espiye L Tipi Cezaevinde 4 Ocak 2023’te yaşamını yitirdi. 73 yaşında ve alzheimer hastasıydı, tahliyesinden altı gün sonra yaşamını kaybetti. 26 yaşındaki Duygu Koral, Kandıra 1 No.lu F Tipi Kapalı Cezaevinde 20 Mart 2023 tarihinde şüpheli şekilde yaşamını yitirdi, vücudunda darp izleri vardı. Cezaevlerinde yaşanan ölümleri araştırmak, aydınlatmak, adil bir yargı süreci başlatmak bir yana, bu ölümlerin üstü kapatılmak istenmekte ve failler cezasız bırakılmaktadır. Elbette adli soruşturmanın başlatılmaması ya da soruşturma sürecinin uzatılması cezaevlerindeki işkence olaylarının en önemli delili olarak görülmelidir. Uzun süredir Türkiye’de cezaevi yönetimleri insan odaklı değildir; herkesin üzerinde ortak akılla uzlaştığı, insan onurunu koruyan, ceza adaletini sağlayan bir program da bulunmamaktadır. Aksine, her idarenin kendi cumhuriyetini ilan ettiği cezaevleri, artık tüm dünyanın lanetlediği işkence uygulamalarıyla yönetilmektedir. Evet, Türkiye’de cezaevleri işkence merkezine ve ölüm evlerine dönüşmüştür.

Değerli milletvekilleri, cezaevinde ölümcül hastalıkları olan birçok hasta mahpus bulunmaktadır. İHD’nin verilerine göre cezaevlerinde 651’i ağır hasta olmak üzere 1.517 hasta tutuklu ve hükümlü bulunmaktadır. Bu hasta mahpusların tahliyeleri de yine resmi bilirkişi kurumu olan Adli Tıp Kurumunun verdiği “cezaevinde kalabilir” raporlarıyla engellenmekte ve birçok hasta mahpus cezaevlerinde yaşamlarını yitirmektedir. Sadece 2022 yılında 36 mahpus cezaevlerinin ağır şartları nedeniyle yakalandıkları hastalıklardan dolayı vefat etmiştir. Elbette cezaevlerinde yaşanan hak ihlallerini saymakla bitirmek mümkün değildir. Ancak yoğun bir şekilde yaşanan hak ihlallerinden biri de keyfi bir şekilde uygulanan infaz yakmalarla tahliyelerin engellenmesi, umut hakkının ihlal edilmesidir. İdare ve Gözlem Kurulu kararlarıyla 2022 yılında en az 105 hükümlünün infazı yakılmıştır. Birçok kişinin infazı ise defalarca yakılmıştır; bunlardan Berrin Sarı, Hanım Yıldırım, Dilan Oynaş’ın infazı 5 defa yakılırken ismini saymadığımız birçok hükümlü daha benzer hukuksuzluklarla karşı karşıya kalmıştır ve kalmaktadır.

Değerli milletvekilleri, Anayasa değişikliğinin tartışıldığı şu günlerde biliyoruz ki iktidar Anayasa’ya uymamaktadır. Anayasa’nın 90’ıncı maddesiyle uluslararası sözleşmeler iç hukukun da üstünde kabul edilmiştir. Ancak kendi Anayasa’sına dahi uygun davranmayan Türkiye Cumhuriyeti devleti yaşama hakkı başta olmak üzere işkence görmeme hakkı, ifade ve örgütlenme özgürlüğü hakkı, ayrımcılığa maruz kalmama hakkı gibi birçok temel haklar konusunda da maalesef ki son derece kötü bir noktadadır. Cezaevlerinde sivil kurumların denetim yapmalarına izin verilmiyor, her gün ölüm haberleri geliyor. Bırakın sivil denetim izinlerinin verilmesini, bunu dillendiren kişiler tutuklanıyor, dernekler kapatılıyor. Hatta yeni bir kurum daha var ki Adalet Bakanının dahi bu kurumun yanlış kararlarına itiraz edemeyeceğini biliyoruz, Cezaevi İdare ve Gözlem Kurulları. Bu kurullar âdetâ her cezaevinde kendi egemenliklerini ilan etmiş durumdadır. İşkenceye gözetililerde, toplantılarda, gösterilere müdahalelerde ve cezaevlerinde devam edilmektedir. Uluslararası sözleşmelerle ve iç hukukla yasaklanan bir yöntem olmasına rağmen işkencenin devam ettiğini görmek kabul edilemez. İşkencenin belgelenmesi de ayrı bir sorun oluşturmaktadır. Çünkü ülkedeki yargı sistemi sadece Adli Tıp

Kurumu raporlarını delil olarak kabul etmektedir. Yani işkencenin ancak bir resmî bilirkişi kurumuyla belgelenmesi gerekmektedir. Oysa ki beden üzerindeki işkenceyi raporlaması gereken resmî bir devlet kuruluşu olan Adli Tıp Kurumu yıllardır işkence suçunu işleyen faillerin aklandığı bir kurum olmuştur. Dolayısıyla adalet sisteminin köklü bir değişikliğe ihtiyaç duyduğunu, onarıcı adaletin tesis edilmesi gerektiğini, hasta tutsakların sağlık hakkına erişimlerinin gecikmeksizin sağlanması gerektiğini ve başta İmralı'daki mutlak tecridin, iletişimsizlik hâlinin ülke gündeminden çıkarılması gerektiğini vurgulamak istiyorum. Çünkü İmralı'da Sayın Öcalan'ın beraberindeki 3 hükümlüye yönelik sürdürülen tecridin etkileri öncelikle diğer cezaevlerine ve daha sonrasında tüm topluma sirayet etmiş durumdadır. Çok iyi bilinmelidir ki Türkiye'de Kürt sorunu başta olmak üzere, yaşanan diğer tüm sorunların, sosyal ve siyasal krizlerin başlıca nedenleri arasında İmralı'daki tecrit bulunmaktadır. Evet, iktidarın kriz, baskı ve korku iklimiyle ömrünü uzatmaya çalıştığını çok iyi biliyoruz. Demokratik siyasete, muhaliflere, temel hak ve özgürlüklere yönelik artan baskı ve saldırılar, partimize, yöneticilerimize, Kürt siyasetçilere yönelik artan siyasi soykırım operasyonları bunun en açık örneğidir. Bizler, tecridin kırılmasına, Kürt sorununun demokratik çözümüne, halkların bir arada eşit ve özgür yaşamasına ilişkin mücadelelerimizde ısrarcı ve kararlıyız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen, tamamlayalım.

ÖZNUR BARTİN (Devamla) – Umuyoruz ve diliyoruz ki bizler, bu Meclis, bu dönem bu sorunların çözümünün sağlayıcısı ve yeni yaşamın zeminini oluşturanları oluruz.

Kurulu selamlıyorum. (Yeşil Sol Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şahsı adına Mersin Milletvekili Sayın Talat Dinçer.

Sayın Dinçer, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

TALAT DİNÇER (Mersin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öncelikle Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Bugün sizlere bahsedeceğim konu: Hepimizin hayatında var olan, hepimizin ailelerinde olan ve yaşamını bir şekilde sokağın her köşesinde sürdürmeye çalışan KOBİ'lerden bahsedeceğim. Esnaf, sanatkâr ve küçük ölçekli işletmelerimiz; KOBİ'ler. KOBİ'ler, sizin sabah gözünüzü açtığınız saatten akşam evinize gittiğiniz saate kadar karşınızda gördüğünüz, karşılaştığınız, mahallemizin, semtimizin, kentimizin bekçisi olan esnaf, sanatkâr ve küçük işletmeler; bugün sayıları 3,5 milyon civarında. Bu KOBİ'lerimiz çalıştığı süre içerisinde en azından 1 çırak, kalfayla beraber çalışmakta. Ortalama 3 kişi olarak çalıştığını düşünecek olursak aileleriyle beraber ortalama ülkemizdeki 40 milyon insana ekmek veren, aş veren bir kesimdir esnaf, sanatkâr ve küçük ölçekli işletmeler. Böyle önemli bir kesimin birçok sorunu var. Ülkemizdeki tüm işletmeler içerisindeki payı yüzde 98,9'dur KOBİ'lerin. Bununla beraber, KOBİ'lerimiz bu kadar büyük ekonomik sıkıntılar içerisinde birçok sorunu da beraberinde yaşamakta.

Şimdi sizlere bunlardan birkaç tanesini örnek vermek istiyorum: Şimdi, bir Sosyal Güvenliğimiz var, biliyorsunuz SGK içerisinde 4/A yani sigortalılar, 4/B yani BAĞ-KUR'lular, 4/C yani Emekli Sandığına tabi sigortalılarımız bulunmakta ama bunların arasında inanılmaz bir farklılık var. Şimdi, bizim KOBİ'lerimizin çalışırken BAĞ-KUR sigortası olur; yanında çalıştırdığı işçinin sigortasını da kendisi öder, kendi BAĞ-KUR'unu da kendi cebinden öder. Ancak iş emekliliğe geldiğinde SGK'de BAĞ-KUR sigortalıları 9000 iş gününden emekli olur, yanımızda çalıştırdığımız işçiler 7200 prim gün sayısından emekli olur. Şimdi, hâl böyle olunca emekli olduklarında dahi yanımızda çalıştırdığımız işçiler maalesef bizden fazla maaş alır. Şimdi KOBİ'lerin büyük bir beklentisi var. Bu seçim meydanlarında her birimiz seçim çalışması yaparken -sizler de biliyorsunuz- ilk gittiğimiz yer küçük esnaf, sanatkâr; esnaf gezisi; hepsinin sırtını sıvazlarız, hepsinin desteğini isteriz ama bu insanların

büyük bir bölümü şu an emekli olamamakta ve bu 9000 prim gün sayısı bizim KOBİ'leri sıkıntıya sokmaktadır. Bu KOBİ'lerin beklentisi Sayın Cumhurbaşkanının da alanlarda söz verdiği, 9000 gün prim sayısının 7200 güne düşürülme sözüdür. Bu sözün yerine getirilmesini tüm KOBİ'lerimiz, tüm iş dünyamız beklemektedir.

Ayrıyeten diğer bir sorun da çıraklarımızın çıraklık başlangıcının sigortalı sayılmamasıdır ve geçmişte çıraklık yapan bugünün ustalarının büyük bir bölümü maalesef şu an sigorta başlangıcı çıraklığa başlama günü sayılmadığı için emekli olamıyorlar.

Değerli milletvekilleri, ekonomik şartların ağırlığından dolayı esnaflarımız büyük sıkıntı içerisinde, kredilere ulaşamamakta, kredi bulmakta zorlanmaktalar. Dolayısıyla sadece esnaf kefalet kooperatiflerine yüklenmekte ancak bunlarda da bir NACE kodu uygulaması olmasından dolayı 500 bin lira kredi kullanmaları gerekirken maalesef 100 bin lira, 200 bin lira, 300 bin lira gibi kredi kullanmak zorunda kalıyorlar. Ayrıca, bu insanlarımız şu an özellikle bankaların uyguladığı komisyon oranlarının çok yüksek olmasından dolayı şu an alışverişlerde maalesef postan uzak duruyorlar ve pos kullanmamak için ellerinden geleni yapıyorlar. Bu konunun acilen bir çözüme ulaştırılması gerekmektedir.

Diğer konulardan biri EYT. EYT'den maalesef KOBİ'ler yararlanamadı. Geçmişe yönelik ihya borçlanması yapılmadığından dolayı bu insanlarımızın büyük bir bölümü bugün emekli olamadılar ve hâlâ bu EYT'de bir düzenleme yapılmasını beklemektedirler.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen tamamlayalım.

TALAT DİNÇER (Devamla) – Ayrıca, EYT'nin yeniden bir ele alınıp kademeli bir şekilde hem KOBİ'lerin hem hak sahiplerinin bu EYT'den yararlanmasının önünün açılması gerekmektedir.

Değerli arkadaşlarımız, sorunları çok esnafımızın ancak en önemli sorunlarından biri de kurlsız ticarettir. AVM yasası bir türlü çıkarılmadı, AVM lobileri maalesef aşılamadı ama bu insanlar özellikle perakende sektörünü düzenleyen yasa teklifini ısrarla beklemektedir. Bu insanlar acımasız bir rekabet ortamı içerisinde ticari faaliyetlerini yürütmeye çalışmaktadır. Ülkemize ekonomik, sosyal, kültürel ve istihdam alanında bu kadar katkı sağlayan esnafın sorunlarının bir an önce çözülmesi gerektiğini düşünüyorum ve Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Dinçer, teşekkür ediyorum.

2'nci madde üzerinde görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi 2'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 2'nci madde kabul edilmiştir.

3'üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

BAŞKAN – Madde üzerinde ilk söz İYİ Parti Grubu adına Edirne Milletvekili Sayın Mehmet Akalın'a aittir.

Sayın Akalın, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA MEHMET AKALIN (Edirne) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce Meclisimizi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Uluslararası anlaşmalar üzerine partim adına söz almış bulunmaktayım. Bu maddede Hükûmet-i Âliyyemiz Sierra Leone ve Nijerya devletleriyle karşılıklı, çok başarılı anlaşmalar sağlamış. Dolayısıyla, Hükûmet-i Seniyyemizi tebrik ediyor, bu kanun teklifine olumlu oy vereceğimi şimdiden belirtmek istiyorum. Hükûmet-i Âliyyemizin bu başarılarının birazdan bahsedeceğim Yunanistan'la olan sorunlar konusunda da devam etmesini taannülle temenni ediyorum.

Değerli milletvekilleri, bu çerçevede, Batı Trakya'daki durum ve işgal altında olan Ege adalarımızla ilgili değerlendirmelerde bulunacağım. Batı Trakya'daki duruma değinmeden önce bu bölgenin yakın tarihini hafızalarınıza dercetmek isterim.

Tarihte ilk Türk cumhuriyeti olan Batı Trakya Türk Cumhuriyeti'nin kuruluşu, Osmanlı Devleti'nin Balkanlarda yaptığı son önemli siyasi hamlesi olmuştur. Enver Paşa, Kuşçubaşı Eşref Bey, Süleyman Askeri Bey ve Sayın Genel Başkanımız Meral Akşener'in büyük amcası Hasan Tahsin Argun'un olağanüstü gayretleriyle 1913 yılında kurulan devlet, önce Osmanlı Devleti'ne bağlı bir yönetim, ardından bağımsız bir devlet olmuştur. Batı Trakya Bağımsız Hükûmeti, elli beş günlük kısacık ömründe tarihin en teşkilatlı devletlerinden birisi olarak 30 bin kişilik ordu, haber ajansı, Türkçe ve Fransızca gazete, resmî posta pulu, millî marş yazarak dünya kamuoyuna kendini tanıtmış ve uluslararası politikada önemli bir yer almıştır. Varlığı yaşamasa da aziz hatırası ve kutlu mücadelesi tarihimizin altın sayfalarına yazılarak ebedileşmiştir. İlerleyen yıllarda bu kutlu devletin emaneti olan, Yunanistan'da yaşayan evladıfatihan toprakları kamulaştırılarak ellerinden alınmaya çalışılmış ve Lozan Anlaşması'ndaki azınlık hükümleri yok sayılarak binlerce Batı Trakyalı Müslüman Türk zulme uğratılmıştır.

Şimdi bu bölgenin yetiştirdiği ve hayatını Batı Trakya Türklerinin haklarını dünyaya anlatmak için adanmış Doktor Sadık Ahmet'ten bahsetmek istiyorum. Doktor Sadık Ahmet 26 Ocak 1990 tarihinde Batı Trakya Türklerine “Türk” diye hitap etmesi sebebiyle hapis cezasına çarptırılmıştır. Seçilmiş olduğu hâlde milletvekilliği iptal edilmiştir. Hakkında sayısız dava açılmış, ölüm tehditleriyle süren fakat tehditleri haklı davasında birer rütbe olarak gören bir yaşam sürdürmüştür. Hiçbir zaman yılmamış, davasını her platformda haykırmıştır. Doktor Sadık Ahmet 24 Temmuz 1995'te Lozan Anlaşması'nın 72'nci yıl dönümünde şüpheli bir trafik kazası sonucu hayatını kaybetmiştir. Ruhu şad, mekânı cennet olsun.

Değerli milletvekilleri, Batı Trakya Türkleri azınlık olarak yaşadıkları Yunanistan'da belirlenmiş olan hakları aşama aşama ellerinden alınmaya, birçok haksız uygulamaya ve baskıya maruz kalmaya devam etmektedir. Batı Trakya Türklerinin karşılaştığı en büyük sorun kişi hak ve özgürlüklerine karşı yapılan baskılar ve haksız uygulamalardır. Özellikle her yıl Doktor Sadık Ahmet'in ölüm yıl dönümü vesilesiyle veya Yunanistan'la oluşan gerginlikler esnasında Batı Trakya Türklerinin hakları devlet ricali tarafından gündeme getirilir, milliyetçi söylemler en üst perdeden konuşulur ve hiçbir somut girişim yapılmaksızın unutulur.

Yakın bir tarihten örnek vermek gerekirse Cumhurbaşkanımız 2017 yılında Yunanistan'a yaptığı bir ziyaret sırasında Batı Trakya'daki müftü sorununa dikkat çekerek müftü seçiminin yapılmayarak atanmasını eleştirmiştir. Müslümanların inançlarını Lozan'a göre yaşamadıklarını belirterek “Nasıl olur da Lozan'ın uygulamada olduğunu söylüyorsunuz?” şeklinde açıklamalarda bulunmuştur. Şimdi şu sorulara cevap bekliyorum: 2017 yılından bu yana Hükûmet-i Âliyyemiz Lozan hükümleri doğrultusunda başmüftü seçiminin yapılması için ne gibi somut bir girişimde bulunmuştur? Batı Trakya'daki Ilıca köyünde bir kişinin camiye girip Kur'an-ı Kerimleri yırtmasına neden sessiz kalmıştır? Soydaşlarımızın Batı Trakya'da dinimizi özgürce yaşamasına müdahale eden Yunanistan'a gerekli yaptırımları uygulayacak adımları atmaktan neden uzak durulmuştur?

Değerli milletvekilleri, soydaşlarımıza Yunanistan Hükûmeti tarafından insan hakları ihlalleri ve Türk toplumuna yönelik nefret söylemleri devam etmektedir. Geçtiğimiz yıl Batı Trakya'da yayın yapan yerel bir kanala telefonla bağlanan bir Yunanlı, İskeçe Milletvekili Hüseyin Zeybek'i ölümle tehdit etmiş ve hedef göstermiştir. Programın sunucusu ise hiçbir müdahalede bulunmadan âdeti bu tehdidi onaylarcasına konuşmacıyı hattan aldırmaıştır. Geçtiğimiz günlerde ise Yunanistan'da 25 Haziranda genel seçimler sürecinde Miçotakis'in partisinden bazı isimler art arda Batı Trakya'daki Türk azınlığı hedef almışlardır. Eski Yunan Dışişleri Bakanlarından Dora Bakoyanni Batı Trakya'yı ziyareti sırasında kendilerine oy verilmemesi durumunda bölge halkına yardımı keseceklerini söylemiştir. Son olarak,

partinin sözcüsü kendi adaylarına oy vermeyenlerin Yunan vatandaşlık haklarına sahip olamayacaklarını söyleme cüretinde dahi bulunmuştur. Şimdi size soruyorum: Ülkemizin dış politikada bu konulara karşı tutumu nedir veya nasıl olacaktır? Bu bağlamda öncelikli olarak Batı Trakya Türklerinin Türk kimliği, eğitim, vatandaşlık, müftülük ve göç sorunları çözüme ulaştırılabilecek, somut adımlar atılacak mıdır?

Değerli milletvekilleri, bir diğer konu Ege adaları meselesidir. Cumhuriyetimizle yaşıt bu meselenin hâlâ çözülmemiş olduğunu ve çözüme yönelik politikalar konusunda somut adımların atılmadığını üzülererek ifade etmek istiyorum. Ege adaları meselesi Türk milletinin onur meselesidir. Bu mesele Türk dış politikasının en önemli meseleleri arasında bulunmaktadır ve yakın geleceğimizi ilgilendiren bir konu olma özelliğini taşımaktadır. Bir taraftan Orta Doğu bataklığının bizlere dayattığı demografik, ekonomik, sosyal ve kültürel çıkmazlarla uğraşırken diğer taraftan millî egemenliğimizi aleni şekilde tehdit eden işgallerin önüne geçilmelidir. Özellikle 27'nci Yasama Döneminde İYİ Parti milletvekilllerimiz bu konunun üzerinde durdular ancak gelenen süreçte somut adımların atılmadığını görmekteyiz. Çok değil, biraz geçmişe gidip, bu konuda yaşananlara bakıp hangi adımları atmamız gerektiğiyle ilgili zihnimizi biraz yormaya ve fikir sahibi olmaya ihtiyacımız var. Hatırlayınız, 2017 senesinde Yunanistan Cumhurbaşkanı burnumuzun dibindeki Muğla ilimize bağlı Keçi Adası'na çıkarak 18 Türk adasının resmen işgal edildiğini gözler önüne sermiştir. Yine, geçen sürede, Yunanistan tarafından bu adaların silahlandırılmasına yönelik adımlar atılmış, adalarda çok sayıda askerî tatbikat, çıkarma denemeleri yapılmış, bu gelişmelerin her biri gözlerimizin önünde gerçekleşmiştir. Yaşanan gelişmelerin tamamına açık kaynaklardan ulaşmak mümkündür, kaldı ki Yunan tarafı herhangi bir gizliliğe de ihtiyaç duymamıştır. Amaçladıkları ne varsa, yapmayı hedefledikleri ne varsa açık şekilde dünya kamuoyu önünde yapmıştır. Bütün bunları üst üste koyduğumuzda yaşananları anlatacak en doğru kavram işgaldir. Uluslararası geçerliliği olmayan bu uygulamaların, uluslararası hukuka aykırı bu davranışların millî çıkarlarımız ve egemenlik haklarımız çerçevesinde ele alınması ve buna uygun dış politikaların belirlenmesi gerekmektedir. Dışişlerimiz her fırsatta Yunanistan'a gerekli cevabın verildiğini, bundan sonra da verilmeye devam edileceğine dair ifadeler kullanmaktadır. Gayet tabii ki egemenlik haklarımızı korumak adına söylemlerde bulunmak ve uluslararası kamuoyuna mesajlar vermek gerekiyor ancak bunun yeterli olduğunu söylemek mümkün değildir, daha fazlasına ihtiyacımız var. En başta, bu konudaki millî duruşumuzun ve eylem planımızın belirlenmesi gerekmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen tamamlayalım.

MEHMET AKALIN (Devamla) – Bu konuda Dışişleri ve Millî Savunma Bakanlıklarımızın önce yüce Meclisimizi ve Türk kamuoyunu aydınlatmasını, sonra da gerekli adımları atmasını bekliyoruz. İYİ Parti olarak, millî meselelerde son derece hassas olduğumuzu ve Türk milletinin hakkı olan adalarımızla ilgili tavizsiz bir anlayışı benimsediğimizi ifade ediyoruz. Başta Genel Başkanımız Sayın Meral Akşener olmak üzere, Türk milletinin menfaatlerine uygun olan her yaklaşımın yanında olduğumuz gibi, bu konuda oluşturulacak politikalara da aynı millî duruşu göstermekten geri durmayacağız. “Dış politikada sıfır sorun” diye ifade edilen şeyin koşulsuz bir tavize dönüşmesi hiçbir şartta kabul edilemez ve bunu kabul etmiyoruz. Bu konuda kesin bir tavrın belirlenmesini Türk adaları konusunda gerekenlerin Hükümet-i Âliyyemiz tarafından aynı Sierra Leone devletiyle yapılan anlaşmada olduğu gibi başarılı çalışmaların ivedilikle yapılmasını arzu ediyoruz.

Yüce Meclisimizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – İkinci söz, Yeşiller ve Sol Gelecek Partisi Grubu adına Mardin Milletvekili Sayın George Aslan'a aittir.

Sayın Aslan, buyurun. (Yeşil Sol Parti sıralarından alkışlar)

YEŞİL SOL PARTİ GRUBU ADINA GEORGE ASLAN (Mardin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

1 Ekimden bu yana Genel Kurulda hemen hemen her gün Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin kararları konuşuldu. Ben de bugünkü konuşmamda aynı şekilde Avrupa İnsan Hakları Mahkemesiyle ilgili bir konuyu dile getirmek istiyorum. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine en fazla başvuru yapılan ülkelerden biri Türkiye’dir, aynı zamanda Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi tarafından en çok mahkûm edilen ülkelerden biri de yine Türkiye’dir. Önceki gün de AİHM Mor Gabriel Manastırı Vakfı tarafından açılan hak ihlali davasında Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’nin mülkiyet hakkıyla ilgili maddesinin ihlal edildiğine hükmetti. Mardin’in Dargeçit ilçesinde bulunan Süryanilere ait eski mezarlığın bir kısmının hazine adına tescil edilmesi nedeniyle Mor Gabriel Manastırı Vakfının yapmış olduğu başvuru üzerine, İnsan Hakları Sözleşmesi’yle korunan vakfın mülkiyet hakkının ihlal edildiğine karar verilmiştir ve sorunun çözümü için Türkiye’ye çağrıda bulunuldu. Bizim de beklenti ve talebimiz, bu taşınmazın bir an önce Süryani halkına iade edilmesidir. Benzer şekilde, Süryanilerin özellikle Mardin, Şırnak, Hakkâri bölgelerinde yaşadığı pek çok mülkiyet sorunu var. Bu bölgelerde tapu ve kadastro çalışmalarının başlatılmasıyla birlikte, köy arazileri ile şahsi arazi ve taşınmazlarının tespitinin gerçekleştirilmesi ve hak sahiplerinin resmî olarak kayıt altına alınması için çalışmalar yürütülmüştür. Ancak kadastro çalışmalarının Süryanilerin çoğunluğunun yurt dışında bulunduğu bir zaman diliminde gerçekleştirilmiş olması pek çok sorunun, hak kaybının ve mağduriyetin yaşanmasına yol açmıştır.

Değerli milletvekilleri, Tur Abdin bölgesinde bulunan başta Mor Gabriel Manastırı, Mor Evgin Manastırı; Üçyol, Arbo, Dağıçi ve Bethkustan Mahalleleri olmak üzere, Süryanilere ait yerleşim yerlerinin birçoğunda söz konusu sorunlar yıllardır devam etmektedir. Benzer sorunlar Şırnak ve Hakkâri’deki Asuri, Keldani köylerinde yaşanmaktadır. Burada bir parantez açmak istiyorum: Asuri, Süryani ve Keldanilerden bahsederken ayrı ayrı halklardan bahsetmiyorum, bu 3 isim aynı halkın adını taşımaktadır. Süryaniler yurt dışındayken köylerde kalan arazileri ve taşınmaz mallarıyla imkânları dâhilinde ilişkilerini koparmamışlarsa da arazilerin ve taşınmazların sayıca çokluğu, buna karşın köylerde kalan Süryanilerin ayrıca azalmış olması gibi nedenlerle arazilerin büyük bir kısmında tarımsal faaliyet sürdürememişlerdir. Köylerde bakımsız kalan ve zamanla doğal bitki örtüsüyle kaplanan taşınmazlar, ayrıca uzun yıllar faaliyet yürütülmemiş tarım arazilerinin birçoğu kadastro çalışmaları kapsamında kıraç arazi oldukları gerekçesiyle hazine malı olarak tapuya tescil edilmiştir. Öte yandan köy sınırları belirlenirken Süryani köylerine komşu olan köylerin sınırları Süryani köylerinin aleyhine genişletilerek Süryani köylerine ait taşınmazların, meraların ve ormanlık alanların bir kısmı da komşu köylerin sınırları içerisine dâhil edilmişlerdir.

Değerli milletvekilleri, Süryanilerin vergilerini ödedikleri taşınmazların ve hatta mahkeme kararıyla kendi adlarına tescil ettirdikleri taşınmazların önemli bir bölümü önce hazineye, ardından da TOKİ’ye devredilmiştir. TOKİ tarafından ise açık artırma yöntemiyle fahiş fiyatlarla satılmaktadır. Geçtiğimiz aylarda Nusaybin’e bağlı Dağıçi Mahallesi’ne ait araziler TOKİ Emlak Dairesi tarafından satılmış, ardından gelen tepkiler üzerine satışı iptal edilmiştir. Süryaniler, söz konusu bölgelerde yaşadıkları arazi sorunlarına ilişkin her ne kadar hukuki çerçevede kimi girişimlerde bulunmuşlarsa da hukuki süreçlerin uzun sürmesi, konuyla ilgili resmî ve idari mercilerden bu sorunların çözümüne dair yeterli desteğin alınamaması nedenleriyle hak ihlalleri ve mağduriyetler devam etmektedir. Bu durum yurt dışından köylerine dönüş yapmış veya dönüş yapmak isteyen Süryanileri de olumsuz etkilemektedir. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine taşınmadan, kadastro çalışmaları sonucunda gerek devlet kurumları tarafından gerekse kimi gerçek veya tüzel kişiler tarafından haksız biçimde el konulmuş Süryanilere ait arazi ve taşınmazların iadesi yapılarak yaşanan hak kayıpları ve mağduriyetler bir an önce giderilmelidir.

Değerli milletvekilleri, ben yereldeki bir iki soruna daha değinmek istiyorum. Dargeçit’te ve Mardin’in genelinde yurttaşlar sağlık hakkına erişim konusunda sıkıntılar çekmektedirler. Dargeçit İlçe Devlet Hastanesi yeterli donanımına sahip değil. Hastanenin fiziki kapasitesinin ve uzman hekim sayısının yetersiz olması, birçok polikliniğin bulunmayışı, en basit vakaların Midyat’a sevk edilmesi gibi birçok sebepten ötürü halk nitelikli sağlık hizmetlerinden faydalanamamaktadır ve mağdur edilmektedir. Mardin

genelinde var olan nitelikli sağlık hakkına erişim noktasında gerekli düzenlemelerin bir an önce yapılmasını talep ediyoruz. Ayrıca, sağlık emekçilerine yönelik şiddet her geçen gün daha da derinleşmektedir. Birkaç gün önce Midyat'ta adliyede adli tıp uzmanı olarak görev yapan doktor ilçedeki cumhuriyet savcısının kendisini darbettiiği gerekçesiyle şikâyetçi olduğunu açıklamıştır. Sağlık çalışanlarına yönelik şiddetin bu denli tırmandırılması iktidarın sağlıkta şiddet karşısında uyguladığı cezasızlık politikalarından kaynaklanmaktadır. Biliyoruz ki cezasızlık cesaret veriyor, sağlıkta şiddetin önlenememesi için yasaların etkili bir şekilde uygulanması, güvenli ve sağlıklı çalışma alanlarının oluşturulması gereklidir.

Değerli milletvekilleri, son olarak, Nusaybin'e bağlı Bagok Dağı'nda bulunan köylerde yaşayan insanlar şırnak Havalimanı'na ulaşmak için önce Midyat'a, oradan da havaalanına gitmek zorunda kalıyorlar, bu da 108 kilometre demektir. Oysa havalimanına ulaşmak için gidilmesi gereken mesafeyi yaklaşık 40 kilometre azaltmak mümkün. Bunun için yapılması gereken, Arbo ile Kartmin yani Taşköy ile Yayvantepe Mahalleleri arasındaki 9 kilometrelik yola asfalt dökmek. Yöredeki halk bu 9 kilometrelik yolun yapılması için defalarca ilgili kurumlara başvuru yapmalarına rağmen henüz söz konusu yol yapılmamıştır. Bu 9 kilometrelik yolu asfaltlamak yurttaşların hem zamandan hem de cebinden tasarruf etmesi anlamına geleceği gibi yöre halkına yeni bir istihdam kapısı açmak gibi bir potansiyeli de bünyesinde barındırmaktadır. Mardin halkının bu haklı talebinin bir an evvel karşılanmasını istiyoruz. Ayrıca, Mardin Havaalanı'ndaki sefer sayılarının yetersiz olması ve bazı illere direkt uak seferlerinin olmayışı diğer bir mağduriyet alanıdır. İnsanlar evre illere gitmek durumunda kalmaktadır, bu da hem zaman hem de maddi kayba neden olmaktadır.

Mardin yerli ve yabancı turistin de çok sık ziyaret ettiği bir ildir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAşKAN – Sayın Aslan, lütfen tamamlayalım.

GEORGE ASLAN (Devamla) – Söz konusu sorunlardan kaynaklı Mardin'de turizm sektörü de olumsuz etkilenmektedir. Bu sorunun da bir an önce çözüme kavuşturulmasını talep ediyor ve Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (Yeşil Sol Parti sıralarından alkışlar)

BAşKAN – Üçüncü söz, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Muğla Milletvekili Sayın Gizem Özcan'a aittir.

Sayın Özcan, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA GİZEM ÖZCAN (Muğla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Meclisimizin yeni yasama yılının ölkemize adalet ve demokrasi getirmesini temenni ediyorum.

Değerli milletvekilleri, bir iktidar düşünün yirmi bir yıldır ölkeyi yönetsin, her seçime “Dünya lideriyiz. Ekonomimiz böyle iyi. Sanayimiz böyle gelişti.” diye propagandayla girsin ancak kazandığı seçimlerin ardından yaptığı ilk işlerden biri okul öncesi çocukların bir öğün ücretsiz yemeğine el koymak olsun. Ne acıdır ki hazine garantili ihaleler sürerken, kur korumalı mevduat zengini daha çok zengin ederken, sarayın aylık harcaması Boğaziçi Üniversitesi gibi göz bebeğimiz bir üniversiteye ayrılan yıllık bütçeyi aşmışken, kamuda makam arabası, Cumhurbaşkanlığında uak saltanatı sürerken tek adam rejiminin tasarruftan anladığı çocuklarımızın lokmasından kısmak. (CHP sıralarından alkışlar) Yapılması gereken, bütün kademelerde öğrencilerimize ücretsiz yemek sağlamak, bütün eğitim giderlerinin kamu tarafından karşılandığı ücretsiz bir eğitim modeli kurmaktır, ancak bu, halkçılık ister, yurtseverlik ister. Gözünü kâr hırısı bürüyenler, ölkenin kaynaklarını yağmalamayı siyaset zannedenler ne ücretsiz eğitime ne de ücretsiz sağlığı hayata geçirebilirler. Nitekim, geldiğimiz noktaya şöyle bir bakalım. Bugün halkımızın üç kuruş kazancı enflasyona yani eli cebimizde olan hırsıza yem ediliyor. Emekli maaşları sabun köpüğü gibi eriyor. Halkın bankalara borcu birdi bin oldu. Üştüne, tarihimizde devletin ilk kez iç borcu için ileride ödeyeceği faiz borcun anaparasını geçti.

Değerli milletvekilleri, gençler için de seçim öncesi vaatler sınırsızdı. Üniversiteli gençlere aylık 10 gigabayt ücretsiz internet verilecekti, yalan oldu. Gençler kültür, sanat faaliyetlerinden bedava yararlanacaklardı; bir yılla sınırlandı. Gençliğin emeklerine el koyan zulüm sistemi, mülakat kalkacaktı. Soruyorum: Kalktı mı? Kalkmadı. (CHP sıralarından alkışlar)

Sadece gençlere değil, ev kadınlarına emeklilik hakkı verilecekti. Soruyorum: Bu konuda ses seda var mı? Esnafa dediler ki: “BAĞKUR primini düşüreceğiz.” Soruyorum: Bir çalışma var mı? Yok.

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) – Var var, rahat olun.

GİZEM ÖZCAN (Devamla) – Yeni evleneceklerle kredi verilecekti. Emekli maaşlarıyla ilgili düzenleme yapılacaktı. Soruyorum: Nerede emekliler?

Ey halkım, seçim sürecine sizler şahitsiniz. İktidarın Meclisin ilk haftasında bu vaatlerle ilgili düzenleme getirmesi gerekmiyor muydu, niye duruyor?

Değerli arkadaşlar, bu düzenlemeler görüştüğümüz uluslararası anlaşmalardan daha mı az aciliyet arz ediyor? Yoksa bir AKP klasiği olarak bunlar hep seçim vaadiydi, artık iktidarın kulağının üstüne yatabileceği bir seçim sonrası döneme mi geldik?

Değerli milletvekilleri, Gezi tutsaklarına verilen hukuksuz cezalar Yargıtayda onandı. Hepimiz biliyoruz, kararın adaletle ilgisi yok; amaç, her türlü demokratik itirazı susturmak. Gezi’de canıyla bedel ödeyerek kaybettiklerimize ve siyasi kararlara mahpus olarak özgürlüğünden olan tüm yol arkadaşlarımıza sözümüz var; mücadeleye devam ediyoruz.

Hatay Milletvekilimiz Can Atalay hukuksuz biçimde tutsaktır. Atalay seçildiği an tahliye edilmeliydi, yapmadılar. Bugün, dosya Anayasa Mahkemesi Genel Kuruluna sevk edildi, Anayasa Mahkemesinin bu hukuksuzluğu gidermesini bekliyoruz.

Değerli milletvekilleri, Cumartesi Anneleri her hafta cumartesi günü Galatasaray Meydanı’nda kayıplarının izini sürüyor. Cumartesi Anneleri, her ne hukuksuzlukla karşı karşıya kalırsak kalalım, insanlığa sahip çıkmamanın önemini gösteriyor. Onların mücadelesi geleceğe uzanan bir demokrasi kavgasıdır. Nisan ayından beri her hafta Cumartesi Anneleri Anayasa Mahkemesi kararlarına ve cumhuriyet başsavcılığının kovuşturmaya yer olmadığına dair kararına rağmen gözaltına alınıyor. Bu nasıl oluyor, kamu gücünü kullanan tüm aktörler kesin ve bağlayıcı nitelikteki Anayasa Mahkemesi kararlarına uymak zorunda değil mi?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen toparlayalım.

GİZEM ÖZCAN (Devamla) – Kayıpları aramak, onların akıbetlerini öğrenmek, adil bir hukuk sistemi talep etmek suç değildir; suç olan, bu haklı talebi şiddet kullanarak bastırmaktır. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi ve Anayasa Mahkemesinin ihlal kararları karşısında “Bu kararlar beni bağlamaz.” ya da “Bu kararlara katılmıyorum.” diyenler sadece Anayasa’yı yok saymıyor, bu kararlarla saptanan hak ihlallerinin de sürmesini istiyorlar, hepimize haksızlık ediyorlar.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Şahsi adına Kayseri Milletvekili Sayın Aşkın Genç.

Buyurun Sayın Genç. (CHP sıralarından alkışlar)

AŞKIN GENÇ (Kayseri) – Sayın Başkan, çok sevgili milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bildiğiniz üzere, Meclisimizin açıldığı ilk gün yaşanan bir terör eylemi var. Ben yaralanan polis memurlarımıza huzurlarınızda Allah’tan şifa diliyorum, Kayseri’de şehit olan hemşehrime tekrar

Allah'tan rahmet diliyorum, bir daha bu tip olayların yaşanmamasını canıgönülden diliyorum. Evet, terör eyleminin başlangıcı Kayseri Develi, benim memleketim. O gün de Meclisimizin açıldığı ilk gün. Tabii, haberlerden takip ediyoruz, bir süre sonra plakanın 38 olduğunu gördüğümüz zaman daha da dikkatli takip etmeye başladık ve Sayın Genel Başkanımızın görevlendirmesiyle derhâl Kayseri'ye intikal ettik, olay yerinde vatandaşlarımızla bir araya geldik. Bugün soru önergemizi de verdik Meclise, umarım bu konu detaylarıyla araştırılır, kamuoyunun bilgisine sunulur.

O gün bölgedeki milletvekili arkadaşlarımızla hep beraber cenazeye katıldık, devlet erkânı da oradaydı, en üst düzeyde temsil edildi. Aile mazbut bir aile; emeğiyle geçinen, hayvancılıkla geçinen, veterinerlik yapan bir kardeşimiz, yeni evli, henüz altı aylık da bir evladı var. Gerçekten çok üzücü bir olay ama bu olaydaki ihmaller varsa, sorunlar neyse, nerede hatalar yapıldıysa... Ben babayla bizzat konuştum kaymakamlık makamında. Evladının öldüğünü kendisi fark etmiş, eve gelmediği için yola çıkıyor ve çocuğunun cenazesiyle karşılaşılıyor. Olayı Jandarma birimlerine ihbar ediyor o akşam saat dokuz, on sıralarında. O araçla gelen teröristler ertesi gün sabah dokuzda Ankara'nın göbeğinde, İçişleri Bakanlığı önünde, Meclisin hemen önünde böyle bir eylemi gerçekleştiriyor. Gerçekten çok ciddi araştırılması gereken bir konu. Bir önceki İçişleri Bakanı "Her bir teröristin ayakkabı numarasına kadar biliyoruz, bilgimiz dâhilinde." diyordu, en azından şu anki İçişleri Bakanının bu konulara daha ciddi baktığını görüyoruz, onun memnuniyetini yaşıyoruz.

Ben tekrar rahmet diliyorum şehidimize. Bir daha bu tip eylemlerin olmaması dileğiyle.

Gelelim emeklilere arkadaşlar. Sizler de sahada çok yakinen karşılaşıyorsunuzdur -Kayseri'de vekil arkadaşlarım da var- saha çalışmalarına çıktığımız zaman inanın her adım attığımız noktada emeklilerimizle karşı karşıya geliyoruz. 7.500 TL bir emekli maaşıyla geçinmek mümkün mü? İçinizde akrabalarınız var, babalarınız var, kardeşleriniz var, anneleriniz var. 7.500 TL maaş... Ben Kayseri örneğini vereyim, en düşük kira 7 bin TL olmuş.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – 3 kilo pastırma parası.

AŞKIN GENÇ (Devamla) - Pastırmaya gelme Fethi ağabey.

Yani bu tip bir maaşla emeklilerimizin geçinmesi mümkün değil. Emekliler neden çalışır, bir ömür boyu neden BAĞ-KUR primi öder, neden SSK primlerini öderler? Emekli oldukları zaman rahat bir yaşam sürelim diye; torunlarına, evlatlarına en azından bir bayram harçlığı vermeyi arzu ederler ama bugünkü şartlarda devletimizin onlara reva gördüğü 7.500 TL'yle bırakın harçlık vermeyi, bırakın alışveriş yapmayı, inanın ev kiralarnı ödemekte zorlanıyorlar. Gelin, el birliğiyle bu sorunu giderelim. Sayın Cumhurbaşkanının açıklamaları var, Sayın Devlet Bahçeli'nin açıklamaları var. Bu yüce Meclis bunu çözecek güçte, bu iradeyi ortaya koyabilir. Çok da zor değil, bu ülkenin gayrisafi millî hasılası yaklaşık 1 trilyon dolar düzeyinde. Bu tip bir masrafin üzerinden ben çok rahatlıkla gelinebileceğini düşünüyorum.

Değerli milletvekilleri, bir diğer konu: Geçtiğimiz günlerde Sayın Millî Eğitim Bakanının mülakatla ilgili bir açıklaması var "Mülakatları mülakat gibi yapacağız." diyor. Bu, bir yönde de malumun ilanı gibi geliyor. Bizim, gençlerimize fırsat eşitliği sağlamamız lazım. Cumhuriyetin en büyük avantajı, bu ülkenin tüm gençlerine fırsat eşitliği sağlamasıdır. Bir önceki Cumhurbaşkanımız Sayın Abdullah Gül'ün babası benim de babamın ustasıdır. Bir hava ikmalde usta olarak çalışan bir ustamızın oğlu geldi bu ülkede Cumhurbaşkanı olabildi. Yine, şu anki Cumhurbaşkanımızın babası -Allah rahmet eylesin- memleketinde yaptığı hizmetlerle...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Lütfen tamamlayalım.

AŞKIN GENÇ (Devamla) - Tabii ki.

Geldi şu an bu ülkede fırsat eşitliği sayesinde Cumhurbaşkanı oldu ama bizim gençlerimiz artık geleceklelerini bu ülkede görmüyorlar. En azından işe girerken bu çocuklarımızın önündeki mülakat engelini ortadan kaldıralım, KPSS sonuçlarıyla ve liyakatle istedikleri yerlere yerleşsinler. Siz de biliyorsunuz, sizin iktidarınız döneminde bu ülkede hayvanat bahçesi müdürleri TÜBİTAK Başkanı oldu. (CHP sıralarından alkışlar)

MUSTAFA VARANK (Bursa) – Doğru değil, doğru değil.

AŞKIN GENÇ (Devamla) – Var, var efendim, var.

MUSTAFA VARANK (Bursa) – Defalarca açıkladık, doğru değil.

AŞKIN GENÇ (Devamla) – İlahiyatçı bir arkadaşımız da gitti, mimarlık fakültesine dekan oldu.

MUSTAFA VARANK (Bursa) – Ayıp ayıp! Ezbere konuşmalar yapmayın, ayıp!

AŞKIN GENÇ (Devamla) – Yani hiç olmazsa liyakati sağladığımız zaman bu ülkenin kurumlarının çok daha iyi yönetileceğini biz söylüyoruz ve ifade ediyoruz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum, iyi çalışmalar diliyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Genç, teşekkür ediyorum.

3'üncü madde üzerinde görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi 3'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 3'üncü madde kabul edilmiştir.

Oylamaya geçiyorum.

Teklifin tümü açık oylamaya tabidir.

Açık oylamanın ve bugün yapılacak diğer açık oylamaların elektronik oylama cihazıyla yapılmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Oylama için iki dakika süre vereceğim. Bu süre içerisinde sisteme giremeyen üyelerin teknik personelden yardım istemelerini, bu yardıma rağmen de sisteme giremeyen üyelerin oy pusulalarını oylama için verilen süre içinde Başkanlığa ulaştırmalarını rica ediyorum. Bu açıklama bugün yapılacak diğer açık oylamalar için de geçerli olacaktır.

Oylama işlemi başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, 15 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin açık oylama sonucunu açıklıyorum:

“Kullanılan oy sayısı : 298

Kabul : 284

Çekimser : 14 (*)

Kâtip Üye

Kâtip Üye

Muhammed Adak

Yasin Öztürk

Mardin

Denizli”

Bu sonuca göre, kanun kabul edilmiş ve kanunlaşmıştır.

Hayırlı olsun.

(*) Açık oylama kesin sonuçlarını gösteren tablo tutanağa eklidir.

Şimdi 2'nci sırada yer alan İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijerya Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığı ile Vergiden Kaçınmaya Engel Olma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi ve Dışişleri Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine başlıyoruz.

2.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijerya Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığı ile Vergiden Kaçınmaya Engel Olma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/28) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 16) ()*

BAŞKAN – Komisyon? Yerinde.

Komisyon Raporu 16 sıra sayısıyla bastırılıp dağıtılmıştır.

Teklifin tümü üzerinde söz isteyen yok.

Soru-cevap yok.

Bu nedenle teklifin maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1'inci maddeyi okutuyorum:

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE NİJERYA FEDERAL CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ARASINDA GELİR ÜZERİNDEN ALINAN VERGİLERDE ÇİFTE
VERGİLENDİRMİYİ ÖNLEME VE VERGİ KAÇAKÇILIĞI İLE VERGİDEN
KAÇINMAYA ENGEL OLMA ANLAŞMASININ ONAYLANMASININ UYGUN
BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- (1) 20 Ekim 2021 tarihinde Abuja'da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijerya Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığı ile Vergiden Kaçınmaya Engel Olma Anlaşması”nın onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN – Evet, madde üzerinde söz talebi yok.

Soru-cevap yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2'nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – Evet, madde üzerinde söz yok.

Soru-cevap yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

3'üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz talebi yok.

Soru-cevap talebi yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

(*) 16 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

Teklifin tümü açık oylamaya tabidir.

Oylama için iki dakika süre veriyorum ve oylama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, 16 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin açık oylama sonucunu açıklıyorum:

“Kullanılan oy sayısı : 307

Kabul : 294

Çekimser : 13 (*)

Kâtip Üye

Kâtip Üye

Muhammed Adak

Yasin Öztürk

Mardin

Denizli”

Bu sonuca göre teklif kabul edilmiş ve kanunlaşmıştır.

Hayırlı olsun.

Değerli milletvekilleri, 3'üncü sırada yer alan 17 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine başlıyoruz.

3.- *İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Senegal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması ve Eki Protokolün Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/30) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 17)*

BAŞKAN – Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

4'üncü sırada yer alan 18 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine geçiyoruz.

4.- *İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti ile Kongo Demokratik Cumhuriyeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığı ile Vergiden Kaçınmaya Engel Olma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/31) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 18)*

BAŞKAN – Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

Bundan sonra da Komisyonun bulunamayacağı anlaşıldığından, alınan karar gereğince kanun teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işleri sırasıyla görüşmek üzere 10 Ekim 2023 Salı günü saat 15.00'te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 21.39

(*) Açık oylama kesin sonuçlarını gösteren tablo tutanağa eklidir.

VIII.- OYLAMALAR

1.- (S. Sayısı: 15) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sierra Leone Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığı ile Vergiden Kaçınmaya Engel Olma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi'nin oylaması

2.- (S. Sayısı: 16) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijerya Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığı ile Vergiden Kaçınmaya Engel Olma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi'nin oylaması

Sıra Sayısı : 15

Oylama Saati : 21:29
Üye Sayısı : 600
Kabul Edenler : 284
Reddedenler : 0
Çekimsizler : 14
Geçersiz Oylar : 0
Mükerrer Oylar : 1
Toplam : 299
Açık Üyelikler : 0

Kanunlaşmıştır

Sıra Sayısı : 16

Oylama Saati : 21:36
Üye Sayısı : 600
Kabul Edenler : 288
Reddedenler : 0
Çekimsizler : 13
Geçersiz Oylar : 0
Mükerrer Oylar : 5
Toplam : 306
Açık Üyelikler : 0

Kanunlaşmıştır

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 15	S. S. 16
Adana	Aytek	Faruk	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Adana	Barut	Ayhan	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Adana	Bilici	Bilal	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Adana	Bulut	Burhanettin	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Adana	Çelik	Ömer	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Adana	Doğru	Abdullah	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Adana	Ersoy	Ayşe Sibel	MHP	Katılmadı	Katılmadı
Adana	Hatmoğulları Oruç	Tulay	YEŞİL SOL	Katılmadı	Katılmadı
Adana	Karamak	Sunay	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Adana	Kısacık	Sadullah	DEVA	Kabul	Kabul
Adana	Sümer	Orhan	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Adana	Şevkin	Müzeyyen	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Adana	Türktaş	Ayyüce	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Adana	Varlı	Muharrem	MHP	Katılmadı	Katılmadı
Adana	Zenbici	Ahmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Adıyaman	Alkayış	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Adıyaman	Kurt	Resul	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Adıyaman	Özhan	Hüseyin	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Adıyaman	Şan	İshak	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Adıyaman	Tutdere	Abdurrahman	CHP	Kabul	Kabul
Afyonkarahisar	Arslan	Hasan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Afyonkarahisar	Köksal	Burcu	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Afyonkarahisar	Olgun	Hakan Şeref	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Afyonkarahisar	Özkaya	Ali	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Afyonkarahisar	Taytak	Mehmet	MHP	Kabul	Kabul
Afyonkarahisar	Yurdunuseven	İbrahim	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Ağrı	Bozdağ	Heval	YEŞİL SOL	Katılmadı	Katılmadı
Ağrı	Denir	Nejla	YEŞİL SOL	Çekimsiz	Çekimsiz
Ağrı	Kılerci	Ruken	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Ağrı	Sakık	Sırrı	YEŞİL SOL	Katılmadı	Katılmadı
Amasya	Çilez	Hasan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Amasya	İpek	Haluk	AK PARTİ	Kabul	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 15	S. S. 16
Amasya	Karagöz	Reşat	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Akdoğan	Umut	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Alparslan	Murat	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Ankara	Ars lan	Yüksel	İYİ PARTİ	Kabul	Kabul
Ankara	Aydemir	Zehranur	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Ankara	Aydın	Koray	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Baykoç	Ahmet Fethan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Ankara	Beker	Adnan	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Bilgin	Vedat	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Bingöl	Tekin	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Çam	Lütfiye Selva	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Ankara	Çelebi	Kurtcan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Ankara	Demir	Deniz	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Dinçer	Senra	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Doğan	Mesut	SAADET P	Kabul	Kabul
Ankara	Durmaz	Sadır	MHP	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Emir	Murat	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Erdoğan	Asuman	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Ankara	Ergin	Sadullah	DEVA	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Fakbaba	Ahmet Eşref	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Gökçek	Osman	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Ankara	İleri	Ömer	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Ankara	Karakaya	Mevlüt	MHP	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Konuralp	Okan	CHP	Çekimsiz	Kabul
Ankara	Oktay	Fuat	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Ankara	Saneroğlu	Jülide	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Şahin	İdris	DEVA	Kabul	Kabul
Ankara	Şahin Usta	Leyla	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Ankara	Taşcier	Ganize	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Tinisi Ersever	Aliye	CHP	Kabul	Kabul
Ankara	Türkeş	Yıldırım Tuğrul	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Yamalı	Mustafa Nedim	SAADET P	Kabul	Kabul
Ankara	Yaman	Aylin	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Yegin	Orhan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Ankara	Yıldırım	Yaşar	MHP	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Yıldız	Zeynep	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Zorlu	Kürşad	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Antalya	Arı	Cavit	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Antalya	Başkan	Abdurrahman	MHP	Katılmadı	Kabul
Antalya	Coşar	Aliye	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Antalya	Çavuşoğlu	Mevlüt	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Antalya	Çelik	Kemal	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Antalya	Çorabatır	Sururi	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Antalya	Durgun	Hilmi	MHP	Kabul	Kabul
Antalya	Erdem	Mustafa	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Antalya	Kaya	Aykut	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 15	S. S. 16
Antalya	Kılıç	Şerafettin	SAADET P	Katılmadı	Katılmadı
Antalya	Köse	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Antalya	Oluç	Hakkı Saruhan	YEŞİL SOL	Katılmadı	Katılmadı
Antalya	Poyraz	Uğur	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Antalya	Taş	İbrahim Ethem	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Antalya	Uslu	Atay	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Antalya	Vural Çokal	Tuba	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Antalya	Yazıcı Özbudun	Serap	SAADET P	Katılmadı	Katılmadı
Artvin	Bayraktutan	Uğur	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Artvin	Çelik	Faruk	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı
Aydın	Bülbül	Süleyman	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Aydın	Karakaş	Ömer	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Aydın	Karakoz	Evrin	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Aydın	Özmen	Ömer	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Aydın	Sanbaş	Seda	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Aydın	Savaş	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Aydın	Tezcan	Bülent	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Aydın	Yıldız	Hüseyin	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Balıkesir	Aytekin	Ensar	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Balıkesir	Canbey	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Balıkesir	Çömez	Turhan	İYİ PARTİ	Kabul	Kabul
Balıkesir	Dalgın	Burak	DEVA	Katılmadı	Katılmadı
Balıkesir	Ok	İsmail	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Balıkesir	Öztaylan	Ali Taylan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Balıkesir	San	Serkan	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Balıkesir	Uygur	Belgin	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Balıkesir	Yüksel	Ekrem Gökay	MHP	Kabul	Kabul
Bilecik	Eldenir	Halil	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Bilecik	Tüzin	Yaşar	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Bingöl	Berdibek	Feyzi	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Bingöl	Hüla Kü	Ömer Faruk	YEŞİL SOL	Katılmadı	Katılmadı
Bingöl	Korkutata	Zeki	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Bitlis	Bedirhan oğlu	Turan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Bitlis	Çağlar Gökalt	Semra	YEŞİL SOL	Katılmadı	Katılmadı
Bitlis	Olan	Hüseyin	YEŞİL SOL	Katılmadı	Katılmadı
Bolu	Akgül	İsmail	MHP	Kabul	Kabul
Bolu	Ateş	Türker	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Bolu	Coşkunyürek	Yüksel	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Burdur	Akbulut	İzzet	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Burdur	Korkmaz	Adem	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Burdur	Oğuz	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Bursa	Ala	Elkan	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Altaca Kayışoğlu	Nurhayat	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Atmaca	Mehmet	SAADET P	Kabul	Kabul
Bursa	Aydın	Muhammet Müfit	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Bursa	Büyükataman	İsmet	MHP	Katılmadı	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 15	S. S. 16
Bursa	Gözükara Dumaz	Emel	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Bursa	Kılıç	Ahmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Bursa	Mesten	Osman	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Bursa	Özen	Refik	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Bursa	Öztürk	Hasan	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Pala	Kayhan	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Salman	Ayhan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Bursa	Sanbal	Orhan	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Toktaş	Hasan	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Torun	Cemalettin Kani	SAADET P	Kabul	Kabul
Bursa	Türkoğlu	Yüksel Selçuk	İYİ PARTİ	Kabul	Kabul
Bursa	Varank	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Bursa	Yavuz	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Bursa	Yavuz Gözgeç	Emine	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Zırlıoğlu	Fevzi	MHP	Kabul	Kabul
Çanakkale	Ceylan	Özgür	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Çanakkale	Gider	Ayhan	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Çanakkale	Güneşhan	İsmet	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Çanakkale	Uz	Radvan	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Çankırı	Akbaşoğlu	Muhammet Emin	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Çankırı	Yılık	Pelin	MHP	Katılmadı	Katılmadı
Çorum	Ahlacı	Yusuf	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Çorum	Kaya	Oğuzhan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Çorum	Kayracı	Vahit	MHP	Kabul	Kabul
Çorum	Tahtasız	Mehmet	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Denizli	Arpacı	Şeref	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Denizli	Biçer Karaca	Gülizar	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Denizli	Ök	Nilgün	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Denizli	Özkan	Cahit	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Denizli	Öztürk	Yasin	İYİ PARTİ	Kabul	Kabul
Denizli	Silkin Ün	Sema	SAADET P	Kabul	Kabul
Denizli	Tin	Şahin	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Diyarbakır	Akça Cupolo	Ceylan	YEŞİL SOL	Katılmadı	Katılmadı
Diyarbakır	Çandar	Osman Cengiz	YEŞİL SOL	Katılmadı	Katılmadı
Diyarbakır	Çelenk Özen	Sevilay	YEŞİL SOL	Katılmadı	Katılmadı
Diyarbakır	Ensarioğlu	Mehmet Galip	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Diyarbakır	Fren	Serhat	YEŞİL SOL	Çekimser	Çekimser
Diyarbakır	Kamaç	Mehmet	YEŞİL SOL	Çekimser	Çekimser
Diyarbakır	Kaya	Adalet	YEŞİL SOL	Katılmadı	Katılmadı
Diyarbakır	Kepolu Ataman	Suna	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Diyarbakır	Öztürk	Berdan	YEŞİL SOL	Katılmadı	Katılmadı
Diyarbakır	Tanrıkkulu	Mustafa Sezgin	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Diyarbakır	Türkoğlu	Halide	YEŞİL SOL	Katılmadı	Katılmadı
Diyarbakır	Yaz	Mehmet Sait	AK PARTİ	Kabul/Mük.	Kabul/Mük.
Edirne	Akalın	Mehmet	İYİ PARTİ	Kabul	Kabul
Edirne	Aksal	Fatma	AK PARTİ	Kabul	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 15	S. S. 16
Edime	Ün	Ediz	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Edime	Yazgan	Ahmet Baran	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Elazığ	Açıkkapı	Ejder	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Elazığ	Erol	Gürsel	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Elazığ	Işıkver	Semih	MHP	Katılmadı	Katılmadı
Elazığ	Keleş	Erol	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Elazığ	Nazırlı	Mahmut Rıdvan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Erzincan	Karaman	Süleyman	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Erzincan	Sargül	Mustafa	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Erzurum	Altınok	Selami	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Erzurum	Aydın	Kamil	MHP	Katılmadı	Katılmadı
Erzurum	Danış Betaş	Meral	YEŞİL SOL	Çekinsür	Çekinsür
Erzurum	Fırat	Abdumahir	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Erzurum	Öncü	Fatma	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Erzurum	Öz	Mehmet Emin	AK PARTİ	Katılmadı	Kabul
Eskişehir	Arslan	İbrahim	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Eskişehir	Çakırözer	Utku	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Eskişehir	Dönmez	Fatih	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Eskişehir	Gürcan	Aygen	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Eskişehir	Hatipoğlu	İdris Nebi	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Eskişehir	Süllü	Jale Nur	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Gaziantep	Atay	Semret	MHP	Katılmadı	Katılmadı
Gaziantep	Bakbak	Derya	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Gaziantep	Bozath	Mesut	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Gaziantep	Bozgeyik	Bünyamin	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Gaziantep	Çelikkaslan	İrfan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Gaziantep	Demir	Şahzade	HÜDA PAR	Katılmadı	Katılmadı
Gaziantep	Gül	Abdulhamit	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Gaziantep	Gürban	Mehmet Mustafa	İYİ PARTİ	Kabul	Kabul
Gaziantep	Karaca Demir	Sevda	EMEP	Katılmadı	Katılmadı
Gaziantep	Kaya	Ertuğrul	DEVA	Katılmadı	Katılmadı
Gaziantep	Meriç	Melih	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Gaziantep	Özkeçeci	Mehmet Eyup	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Gaziantep	Öztürkmen	Hasan	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Gaziantep	Şahin	Ali	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Giresun	Elmas	Nazım	AK PARTİ	Katılmadı	Kabul/Mük.
Giresun	Işık Gezmış	Elvan	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Giresun	Konal	Ertuğrul Gazi	MHP	Katılmadı	Katılmadı
Giresun	Temür	Ali	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Gümüşhane	Köse	Celalettin	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Gümüşhane	Küçük	Musa	MHP	Katılmadı	Kabul
Hakkari	Bartın	Öznur	YEŞİL SOL	Çekinsür	Çekinsür
Hakkari	Düşünmez	Onur	YEŞİL SOL	Katılmadı	Katılmadı
Hakkari	Pariak	Vezir Coşkun	YEŞİL SOL	Katılmadı	Katılmadı
Hatay	Atalay	Şerafettin Can	TİP	Katılmadı	Katılmadı
Hatay	Çalışkan	Necmettin	SAADET P	Kabul	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 15	S. S. 16
Hatay	Çirkin	Adnan Şefik	İYİ PARTİ	Kabul	Kabul
Hatay	Güzelmansur	Mehmet	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Hatay	Karahan	Kemal	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Hatay	Kaşıkcı	Lütfi	MHP	Katılmadı	Katılmadı
Hatay	Mullaoglu	Servet	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Hatay	Özel	Abdulkadir	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Hatay	Yayman	Hüseyin	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Hatay	Yeşildal	Adem	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Hatay	Yıldırım Kara	Nermin	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Isparta	Gökgöz	Mehmet Uğur	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Isparta	Halıcı	Hikmet Yalım	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Isparta	Sönmez	Hasan Basri	MHP	Kabul	Kabul
Isparta	Zabun	Osman	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Mersin	Başarı	Ali Mahir	CHP	Kabul	Kabul
Mersin	Bozan	Ali	YEŞİL SOL	Çekinse	Çekinse
Mersin	Çakır	Hasan Ufuk	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Mersin	Dinç	Faruk	HÜDA PAR	Katılmadı	Katılmadı
Mersin	Dinçer	Talat	CHP	Kabul	Kabul
Mersin	Ekmen	Mehmet Emin	DEVA	Kabul	Kabul
Mersin	Kıralı	Ali	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Mersin	Kış	Gülcan	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Mersin	Koca	Perihan	YEŞİL SOL	Katılmadı	Katılmadı
Mersin	Kocamaz	Burhanettin	İYİ PARTİ	Kabul	Kabul
Mersin	Nebati	Nureddin	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Mersin	Söylemez	Havva Sibel	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Mersin	Uysal	Levent	MHP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Açıkel	Fethi	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Adan	Celal	MHP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Akbura	Burak	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Akkuş İlgezdi	Gamze	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Aksakal	Mehmet Önder	DSP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Aksu	İsmail Faruk	MHP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Alan	Nurettin	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Altay	Engin	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Ayan	Nilhan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Ayaydın	Derya	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Aydın	Biröl	SAADET P	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Ayırım	Şamil	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Baş	Erkan	TİP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Bayhan	İskender	EMEP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Bayram	Serkan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Bekin	Doğan	YENİDEN RE	Kabul	Kabul
İstanbul	Berberoğlu	Kadri Enis	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Beyaz	Ersin	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Cevizoglu	Mustafa Hulki	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Çelik	Sena Nur	AK PARTİ	Kabul	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 15	S. S. 16
İstanbul	Çelik	Yahya	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Çiçek	Cengiz	YEŞİL SOL	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Dalkılıç	Halis	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Demir	Doğan	SAADET P	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Demir	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Durgut	Müşerref Pervin Tuba	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Eker	Behiye	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Ekinci	Azmi	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Elçi	Türkan	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Enre	Yunus	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Enre	Zeynel	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Enginyurt	Cenal	DP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Ensarioğlu	Mehmet Selim	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Erbakan	Muhammed Ali Fatih	YENİDEN RE	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Erdem	İsmail	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Esen	Elif	DEVA	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Fırat	Celal	YEŞİL SOL	Çekinser	Çekinser
İstanbul	Gökçek	Ali	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Gören Bölük	Seda	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Günaydın	Gökhan	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Hacıoğulları	Yücel Arzen	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	İlyık Ercan	Tuğba	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	İlhan	Rabia	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	İzsis	Seyithan	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Kadak	Rümeysa	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Kadıgil Sütlü	Salıha Sera	TİP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Kandemir	Erkan	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Karabat	Özgür	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Karal	Hasan	DEVA	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Karayel	İsmail Emrah	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Karslı	Şengül	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Kavuncu	Mehmet Satuk Buğra	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Kaya	Bülent	SAADET P	Kabul	Kabul
İstanbul	Kaya	Mustafa	SAADET P	Kabul	Kabul
İstanbul	Kesici	İlhan	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Kılıçgün Uçar	Çiğdem	YEŞİL SOL	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Kılınç	Yüksel Mansur	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Konal Süslü	Yıldız	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Konukcu Kok	Keziban	YEŞİL SOL	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Kurtulmuş	Numan	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Kurum	Murat	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Otlı	Çiçek	YEŞİL SOL	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Önder	Sırm Süreyya	YEŞİL SOL	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Özçağdaş	Suat	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Özdemir	Nimet	İYİ PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Özer	Turan Taşkın	CHP	Katılmadı	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 15	S. S. 16
İstanbul	Öztürk	Ümmügülşen	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Paçacı	Mustafa Cihan	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Paker	Büşra	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Pamukçu	Suat	YENİDEN RE	Kabul	Kabul
İstanbul	Ruzvanoğlu	Evrin	DEVA	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Saki	Özgül	YEŞİL SOL	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Sahcı	Oğuz Kaan	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Sırakaya	Zafer	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Sivacıoğlu	Sevan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Soylu	Süleyman	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Şahin	İsa Mesih	SAADET P	Kabul	Kabul
İstanbul	Şenocak	Bayram	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Şentürk	Hulusi	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Şık	Ahmet	TİP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Tan	Namık	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Temurci	Selim	SAADET P	Kabul	Kabul
İstanbul	Toprak	Erdoğan	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Turan	Hasan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Üçüncü	Oğuz	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Yakın	Edip Semih	MHP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Yanıkömeroğlu	Ayşe Sibel	İYİ PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Yapıcıoğlu	Zekeriya	HÜDA PAR	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Yeneroğlu	Mustafa	DEVA	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Yerebakan	Halit	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Yıldırım	Adem	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Yıldız	Feti	MHP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Yılmaz	Medeni	DEVA	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Yönter	İzzet Ulvi	MHP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Yücel	Ahmet Ersagun	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Yüksel	Cüneyt	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Zengin	Özlem	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Zeybek	Gökhan	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Akan	İbrahim	YEŞİL SOL	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Altıntaş	Haydar	DP	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Arsalan	Ednan	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Bakan	Murat	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Bilici	Mustafa	SAADET P	Kabul	Kabul
İzmir	Bölünmez Çankın	Ceyda	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İzmir	Bursalı	Şebnem	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Çelebi	Mehmet Ali	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İzmir	Çubuk	Burçgöl	YEŞİL SOL	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Dervişoğlu	Dursun Müsavat	İYİ PARTİ	Kabul	Kabul
İzmir	Erdan Kılıç	Sevda	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Gökçen	Gökçe	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	İnan	Eyyüp Kadir	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İzmir	Kasapoğlu	Mehmet Muharem	AK PARTİ	Kabul	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 15	S. S. 16
İzmir	Kaya	Mahmut Atilla	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Kâya Ösen	Seda	DEVA	Kabul	Kabul
İzmir	Kırkpınar	Hüsmen	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Kırkpınar	Yaşar	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İzmir	Nalbantoğlu	Rifat Turuntay	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Osmanağaoglu	Tamer	MHP	Kabul	Kabul
İzmir	Özalan	Fehmi Alpay	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İzmir	Özkan	Ahmet Tuncay	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Özale	Ümit	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Polat	Mahir	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Taşkın	Yüksel	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Türelî	Rahmi Aşkın	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Uzun	Mehmet Salih	DP	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Yücel	Deniz	CHP	Kabul	Kabul
Kars	Alp	İnan Akgün	CHP	Kabul	Çekimsiz
Kars	Çalkın	Adem	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kars	Kılıç Koçyiğit	Gülüstan	YEŞİL SOL	Katılmadı	Katılmadı
Kastamonu	Baltacı	Hasan	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Kastamonu	Ekmekci	Fatma Serap	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kastamonu	Uluay	Halil	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kayseri	Akar	Hulusi	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kayseri	Ankan	Mahmut	SAADET P	Katılmadı	Katılmadı
Kayseri	Ataş	Dursun	İYİ PARTİ	Kabul	Kabul
Kayseri	Böhürler	Ayşe	AK PARTİ	Kabul	Kabul 2 (Mük.1)
Kayseri	Cıngı	Murat Cahid	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kayseri	Çopuroğlu	Şaban	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kayseri	Ersoy	Mustafa Baki	MHP	Katılmadı	Katılmadı
Kayseri	Genç	Aşkın	CHP	Kabul	Kabul
Kayseri	Özlemir	İsmail	MHP	Katılmadı	Katılmadı
Kayseri	Özsoy	Sayın Bayar	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kırklareli	Gündoğdu	Vecdi	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Kırklareli	Özkan	Fahri	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Kırklareli	Sarıçam	Ahmet Gökhan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kırşehir	Erkan	Necmettin	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kırşehir	İlhan	Metin	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Kocaeli	Aşıla	Mehmet	YENİDEN RE	Kabul	Kabul
Kocaeli	Bitmez	Hasan	SAADET P	Katılmadı	Katılmadı
Kocaeli	Çakır	Sami	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kocaeli	Çiler	Nail	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Kocaeli	Gergelioğlu	Ömer Faruk	YEŞİL SOL	Katılmadı	Katılmadı
Kocaeli	Hülagü	Sadettin	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Kocaeli	Kanko	Mühip	CHP	Kabul	Kabul
Kocaeli	Katırcıoğlu	Radiye Sezer	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kocaeli	Sancaklı	Saffet	MHP	Katılmadı	Katılmadı
Kocaeli	Tipioğlu	Veysal	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kocaeli	Türkkan	Lütfü	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 15	S. S. 16
Kocaeli	Yaman	Cemil	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kocaeli	Yıldızlı	Harun Özgür	CHP	Kabul	Kabul
Kocaeli	Yılmaz	Mehmet Akif	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Konya	Ağralı	Abdullah	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Konya	Akyürek	Tahir	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Konya	Altunyaldız	Ziya	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Konya	Baykan	Mehmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Konya	Bektaş	Barış	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Konya	Ekici	Hasan	SAADET P	Kabul	Kabul
Konya	Erdem	Orhan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Konya	Göka	Meryem	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Konya	Kalancı	Mustafa	MHP	Katılmadı	Katılmadı
Konya	Karaman	Ünal	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Konya	Koçak	Konur Alp	MHP	Katılmadı	Katılmadı
Konya	Özboyacı	Selman	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Konya	Özer	Mustafa Hakan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Konya	Selvi	Latif	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Konya	Yüksel	Ali	YENİDEN RE	Katılmadı	Katılmadı
Kütahya	Bayırcı	İsmail Çağlar	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kütahya	Bişer	Adil	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kütahya	Demir	Mehmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kütahya	Erbaş	Ahmet	MHP	Katılmadı	Katılmadı
Kütahya	Kasap	Ali Fazl	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Malatya	Ağbaba	Veli	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Malatya	Babacan	Abdurrahman	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Malatya	Fendoğlu	Mehmet Celal	MHP	Katılmadı	Katılmadı
Malatya	Koca	İhsan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Malatya	Ölmezoprak	İnanç Sıraç Kara	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Malatya	Tüfenkci	Bülent	AK PARTİ	Kabul	Kabul/Mük.
Manisa	Akçay	Erkan	MHP	Katılmadı	Katılmadı
Manisa	Akkal	Tamer	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Manisa	Arınç	Ahmet Mücahit	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Manisa	Bakırlıoğlu	Ahmet Vehbi	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Manisa	Başevngen	Bekir	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Manisa	Baybatur	Murat	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Manisa	Kavaf	Selma Aliye	DEVA	Kabul	Kabul
Manisa	Özel	Özgür	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Manisa	Sunat	Şenol	İYİ PARTİ	Kabul	Kabul
Manisa	Yenişehirlioğlu	Bahadır Nahit	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kahramanmaraş	Debgici	Ömer Oruç Bilal	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kahramanmaraş	Karaoç Dora	Zuhal	MHP	Katılmadı	Katılmadı
Kahramanmaraş	Karatutlu	İrfan	DEVA	Katılmadı	Katılmadı
Kahramanmaraş	Kırşci	Vahit	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kahramanmaraş	Köksal	Tuba	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kahramanmaraş	Kurt	Mevlüt	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kahramanmaraş	Özünç	Ali	CHP	Katılmadı	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 15	S. S. 16
Kahramanmaraş	Şahin	Mehmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Mardin	Adak	Muhammed	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Mardin	Aslan	George	YEŞİL SOL	Çekinser	Çekinser
Mardin	Aydeniz	Salih	DBP	Katılmadı	Katılmadı
Mardin	Güneş Altın	Beritan	YEŞİL SOL	Çekinser	Çekinser
Mardin	Kılıç	Faruk	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Mardin	Tanhan	Kamuran	YEŞİL SOL	Katılmadı	Katılmadı
Muğla	Ergun	Metin	İYİ PARTİ	Kabul	Kabul/Mük.
Muğla	Mete	Kadem	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Muğla	Otgöz	Yakup	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Muğla	Öneş Derici	Süreyya	CHP	Kabul	Kabul
Muğla	Özcan	Güzem	CHP	Kabul	Kabul
Muğla	Özdağ	Selçuk	SAADET P	Kabul	Kabul
Muğla	Uzun	Cumhur	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Muş	Boz	Sümeyye	YEŞİL SOL	Katılmadı	Katılmadı
Muş	Şimşek	Mehmet Emin	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Muş	Temelli	Sezai	YEŞİL SOL	Katılmadı	Katılmadı
Nevşehir	Çalışkan	Enre	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Nevşehir	Kılıç	Filiz	MHP	Katılmadı	Katılmadı
Nevşehir	Özgün	Süleyman	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Niğde	Güler	Ömer Fethi	CHP	Çekinser	Kabul
Niğde	İnce	Cumali	MHP	Kabul	Kabul
Niğde	Uzkurt	Cevahir	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Ordu	Adigüzel	Mustafa	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Ordu	Hamarat	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Ordu	Kaynak	İbrahim Ufuk	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Ordu	Özer	Mahmut	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Ordu	Şanlıtürk	Naci	MHP	Kabul	Kabul
Ordu	Torun	Seyit	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Rize	Avcı	Muhammed	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Rize	Mertoğlu	Harun	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Rize	Ocaklı	Tahsin	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Sakarya	Bayraktar	Lütfi	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Sakarya	Bülbül	Muhammed Levent	MHP	Kabul	Kabul
Sakarya	Dikbayır	Ümit	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Sakarya	Erdoğan Atabek	Çiğdem	AK PARTİ	Katılmadı	Kabul
Sakarya	İnci	Ali	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Sakarya	Kaya	Murat	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Sakarya	Kocacık	Ertuğrul	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Sakarya	Taşkent	Ayça	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Samsun	Aksu	Ersan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Samsun	Çan	Murat	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Samsun	Karaaslan	Çiğdem	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Samsun	Karaman	Mehmet	SAADET P	Katılmadı	Katılmadı
Samsun	Kırcalı	Orhan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Samsun	Muş	Mehmet	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı

İli	Soyad	Ad	Parti	S. S. 15	S. S. 16
Samsun	Topsakal	İlyas	MHP	Kabul	Kabul
Samsun	Usta	Erhan	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Samsun	Yılmaz	Yusuf Ziya	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Siirt	Bakırhan	Tuncer	YEŞİL SOL	Katılmadı	Katılmadı
Siirt	Erdoğan Santaş	Sabahat	YEŞİL SOL	Katılmadı	Katılmadı
Siirt	Gül	Mervan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Sinop	Karadeniz	Baş	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Sinop	Maviş	Nazım	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Sivas	Aksu	Hakan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Sivas	Güler	Abdullah	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Sivas	Karasu	Ulaş	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Sivas	Özyürek	Ahmet	MHP	Kabul	Kabul
Sivas	Toy	Rukiye	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Tekirdağ	Avşar	Cem	DEVA	Katılmadı	Katılmadı
Tekirdağ	Aygun	İlhami Özcan	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Tekirdağ	Diktaş	Gökhan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Tekirdağ	Hamşoğlu	Selcan	İYİ PARTİ	Kabul	Kabul
Tekirdağ	Koncagül	Çiğdem	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Tekirdağ	Özcan	Mestan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Tekirdağ	Özrak	Faik	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Tekirdağ	Yontar	Nurten	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Tokat	Aldemir	Cüneyt	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Tokat	Arslan	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Tokat	Beyazıt	Yusuf	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Tokat	Bulut	Yücel	MHP	Katılmadı	Katılmadı
Tokat	Dumaz	Kadim	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Trabzon	Aydın	Yavuz	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Trabzon	Büyükkaydın	Yılmaz	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Trabzon	Karaismailoğlu	Adil	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Trabzon	Koç	Vehbi	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Trabzon	Suiçmez	Sibel	CHP	Kabul	Kabul
Trabzon	Şen	Mustafa	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Tunceli	Kordu	Ayten	YEŞİL SOL	Katılmadı	Katılmadı
Şanlıurfa	Başak	Hikmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Şanlıurfa	Bozdağ	Bekir	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Şanlıurfa	Cevheri	Mehmet Ali	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Şanlıurfa	Dusak	Abdülrahim	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Şanlıurfa	Eyyüpoğlu	İbrahim	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Şanlıurfa	Kunt Ayan	Dilan	YEŞİL SOL	Katılmadı	Katılmadı
Şanlıurfa	Öcalan	Ömer	YEŞİL SOL	Katılmadı	Katılmadı
Şanlıurfa	Önen	Abdülkadir Emin	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Şanlıurfa	Özyavuz	İbrahim	MHP	Kabul	Kabul
Şanlıurfa	Pınarbaşı	Mehmet Faruk	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Şanlıurfa	Sancar	Mithat	YEŞİL SOL	Katılmadı	Katılmadı
Şanlıurfa	Şenyaşar	Ferit	YEŞİL SOL	Katılmadı	Katılmadı
Şanlıurfa	Tanal	Mahmut	CHP	Katılmadı	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 15	S. S. 16
Şanlıurfa	Yazmacı	Cevahir Asuman	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Uşak	Güneş	İsmail	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Uşak	Karaoba	Ali	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Uşak	Tuğrul	Fahrettin	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Van	Buldan	Pervin	YEŞİL SOL	Katılmadı	Katılmadı
Van	Çiftçürek	Sinan	YEŞİL SOL	Katılmadı	Katılmadı
Van	Dindar	Mahmut	YEŞİL SOL	Katılmadı	Katılmadı
Van	Kaçmaz Sayyigüt	Gökcan	YEŞİL SOL	Çekimser	Çekimser
Van	Kayatürk	Burhan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Van	Türkmenoğlu	Kayhan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Van	Uçar	Zülküf	YEŞİL SOL	Katılmadı	Katılmadı
Van	Varli	Gökderen	YEŞİL SOL	Çekimser	Çekimser
Yozgat	Akgül	Abdulkadir	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Yozgat	Kayalar	Lütfullah	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Yozgat	Sedef	İbrahim Ethem	MHP	Kabul	Kabul
Yozgat	Şahan	Süleyman	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Zonguldak	Avcı	Muammer	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Zonguldak	Bozkurt	Saffet	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Zonguldak	Çolakoglu	Ahmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Zonguldak	Ertuğrul	Eylem Ertuğ	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Zonguldak	Yavuzılmaz	Deniz	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Aksaray	Altınsoy	Hüseyin	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Aksaray	Aydoğdu	Cengiz	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Aksaray	Kaşlı	Ramazan	MHP	Kabul	Kabul
Aksaray	Yaldir	Turan	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Bayburt	Ateş	Orhan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Karaman	Eser	Selman Oğuzhan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Karaman	Sağlam	Osman	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Karaman	Ünver	İsmail Atakan	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Kırıkkale	Kaplan	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kırıkkale	Önal	Ahmet	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Kırıkkale	Öztürk	Halil	MHP	Katılmadı	Katılmadı
Batman	Bayındır	Keskin	DBP	Katılmadı	Katılmadı
Batman	Nasiroğlu	Ferhat	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Batman	Oduncu	Zeynep	YEŞİL SOL	Katılmadı	Katılmadı
Batman	Ramunlı	Serkan	HÜDA PAR	Katılmadı	Katılmadı
Batman	Tiryaki	Mehmet Rüştü	YEŞİL SOL	Katılmadı	Katılmadı
Şırnak	Doğan Dağlı	Ayşegül	YEŞİL SOL	Katılmadı	Katılmadı
Şırnak	İmez	Mehmet Zeki	YEŞİL SOL	Çekimser	Çekimser
Şırnak	Tatar	Arslan	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı
Şırnak	Uysal Aslan	Nevroz	YEŞİL SOL	Katılmadı	Katılmadı
Bartın	Aldatmaz	Yusuf Ziya	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Bartın	Bankoğlu	Aysu	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Ardahan	İncesu	Özgür Erdem	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Ardahan	Koç	Kaan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Iğdır	Alagöz	Cantürk	AK PARTİ	Kabul	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 15	S. S. 16
İğdır	Hun	Yılmaz	YEŞİL SOL	Katılmadı	Katılmadı
Yalova	Akyol	Meliha	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Yalova	Becan	Tahsin	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Yalova	Büyükgünüş	Ahmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Karabük	Akay	Cevdet	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Karabük	Keskinkılıç	Durmuş Ali	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Karabük	Şahin	Cem	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kilis	Dal	Ahmet Salih	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kilis	Demir	Mustafa	MHP	Kabul	Kabul
Osmaniye	Bahçeli	Devlet	MHP	Katılmadı	Katılmadı
Osmaniye	Gülsoy	Seydi	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Osmaniye	Kaya	Asu	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Osmaniye	Yanık	Derya	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Düzce	Keşir	Ayşe	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Düzce	Özcan	Talih	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Düzce	Öztürk	Ercan	AK PARTİ	Kabul	Kabul

IX.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1.- İstanbul Milletvekili Özgür Karabat'ın, yabancı ülkelere iltica başvurusunda bulunan Türk vatandaşlarına ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/780)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın TC. Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın Cevdet Yılmaz tarafından Anayasa'nın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Özgür KARABAT

İstanbul Milletvekili

Başta Almanya olmak üzere Türkiye'den Avrupa Birliği üyesi ülkelere ve hatta ABD gibi okyanus ötesi ülkelere yapılan iltica başvurularında son yıllarda bir patlama yaşandığı görülmektedir. Ülkemizde kendini güvende hissetmeyen ya da gelecek kaygısı yaşayan, iş bulamayan birçok yurttaşımız tüm zorlukları göze alarak farklı ülkelerde hayatını sürdürmeyi tercih etmek zorunda kalmaktadır.

AB ülkelerine yapılan vize başvurularında karşılaşılan ret cevaplarının arkasında bu yolun ilticalarda sıklıkla kullanılmaya başlandığı, bilhassa Türk vatandaşlığına geçişte yaşanan sorunların AB üyesi ülkeleri bu tutumlara sevk ettiği ilgili mercilerce yapılan açıklamalardan anlaşılmaktadır.

Son günlerde iltica sayılarında yaşanan olağanüstü artış dikkate alınarak AB üyesi ülkelerin Türk vatandaşlarını yıllık "iltica edenler" listesine aldığı anlaşılmıştır. Turist ya da öğrenci gibi vizelerle Avrupa Birliği ülkelerine gidip dönmeyenlerin iltica başvurularında da "kaçak" yollarla gidip iltica başvuruları yapanlarda da görülmemiş rakamlarla yüz yüzü olduğumuz gerçeği ortadadır.

Alman Göç ve İltica Bakanlığı'nın rakamlarına göre, 2017 yılında 8 bin 27, 2018'de 10 bin 160, 2019'da 10 bin 784, 2020'de 5 bin 778, 2021'de 7 bin 76 Türk vatandaşı iltica talebinde bulundu. 2022'de bu sayı katlanarak 23 bin 938' dayandı. 2023'ün sadece ilk 5 ayında ise 15 bin 634 Türk vatandaşı Almanya'dan iltica istedi. Dolayısıyla 2017 yılından bu yana sadece Almanya'ya 81 bini aşkın Türk iltica ettiği açıklanmıştır. Diğer AB üyesi ülkelerle birlikte bu rakamın, 200 binleri bulduğu değerlendirilmektedir. Üstelik bu rakamlara yasal yollarla giderek hayatını oralarda kuranlar dahil değildir.

Bu başvurular ülkemizin itibarını zedelemektedir. Kaldı ki bu haliyle Türkler, en çok iltica başvurusu yapan ilk üç milletten biri olmaktadır. İltica başvurularında Türklerin sayısı, 2023'in ilk 5 ayında 16 bine yaklaşırken, Afganlar 23 bin, Suriyeliler ise 35 binle ilk iki sırayı almaktadır. İç savaş ve yıkım yaşayan ülkelerde aynı kategoride anılmamız dahi ülkemiz adına büyük kayıptır. İlticaya başvuranların önemli kısmının yetişmiş gençlerimiz olduğu da nazara alındığında aslında bu tabloda yitirdiğimiz en önemli şey geleceğimizdir. Kuşkusuz farklı milletlere mensup olanların da T.C. vatandaşlığı edinerek Türk pasaportunu iltica için bir araç olarak kullandığı gibi iddialar da azımsanmayacak sayıdadır. Kaldı ki AB üyesi ülkelerin Türklere uyguladıkları sıkı vize uygulamasının bir sebebi olarak da vatandaşlık politikalarımızdaki sorunlar olarak gösterilmektedir.

Buna göre;

- 1- Özellikle AB üyesi ülkelere yapılan başvurularda yoğun ret alınmasına ilişkin ilgili devletler ve temsilciliklerinden bilgi alınmış mıdır?
- 2- Son günlerde iltica sayılarında yaşanan olağanüstü artış dikkate alınarak Türk vatandaşlığı edinilmesinin AB üyesi ülkelere iltica için kullanıldığı yönündeki iddialara dair açıklamanız nedir?
- 3- Son beş yılda resmi yollarla ülkemizden ayrılarak zamanında dönüş yapmayanların sayısı kaçtır?
- 4- Türkiye'den gelenlerin iltica başvurularının Afganistan ve Suriye gibi iç savaş yaşayan ülkelerin sayısına yaklaşmasındaki sebepler nelerdir? Bu soruna dair herhangi bir adım atmayı düşünüyor musunuz?

T.C.
CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI

05/10/2023

Sayı : E-48360949-610-181140

Konu : Soru Önergeleri-10

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 10.07.2023 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1243549 sayılı yazınız.

Anayasanın 98 inci maddesi uyarınca Başkanlığınızca tarafıma gönderilen yazılı soru önergelerinden, Cumhurbaşkanlığı Merkez Teşkilatı ile Cumhurbaşkanlığına Bağlı Kurum ve Kuruluşların görev alanına giren konulara ilişkin önergeler cevaplandırılmaktadır.

1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi uyarınca bakanlıkların görev ve yetki alanına giren önergeler bakanlıklar tarafından cevaplandırılmaktadır.

Bu itibarla, İstanbul Milletvekili Sayın Özgür KARABAT tarafından verilen 7/780 esas numaralı yazılı soru önergesinde bahsi geçen hususlar Dışişleri Bakanlığının görev ve yetki alanına girmektedir.

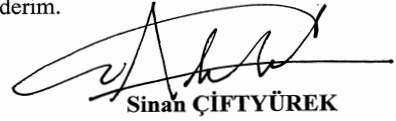
Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Cevdet YILMAZ
Cumhurbaşkanı Yardımcısı

2.- Van Milletvekili Sinan Çiftiyürek'in, polis memurlarınca bazı milletvekillerine kötü muamelede bulunduğu iddiasına ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın cevabı (7/4535)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, TBMM Başkanı Sayın Numan Kurtulmuş tarafından Anayasa'nın 98'inci TBMM İttüzüğünün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılması konusunda gereğini saygılarımla arz ederim.

Sinan ÇİFTYÜREK

Van Milletvekili

18 Eylül 2023 tarihinde Yüksekova ilçesinde basın açıklaması yapmak isteyen milletvekilleri; Zülküf UÇAR, Gülderen VARLI, Gülcan Kaçmaz SAYYIĞIT, Nejla DEMİR, Onur DÜŞÜNMEZ, Öznur BARTİN ve Mahmut DİNDAR keyfi, hukuksuz ve şiddet içeren müdahaleye kameraların/halkın önünde maruz kalmıştır. Bir polis memurunun “Basın açıklamasını ben yaptırmıyorum.” “Basın açıklaması yapmanız yasaktır.” “Valilik yasağı var.” gibi hukuk dışı açıklamaları sonrasında milletvekillerine yönelik fiziki saldırılar polisler tarafından yapılmış, halka ve milletvekillerine gaz ve tazyikli su sıkılmış, bir milletvekilinin danışmanına gözaltı işlemi yapılmıştır. Görüntülere yansıyan diyaloglarda bir polis memurunun yapılanlara dair ‘oh’ dediği açıkça görülmüştür.

Bu bağlamda;

- 1) Demokratik bir hak olan basın açıklaması, yürüyüş ve oturma eylemine son beş yılda katılıp hakkında yasal işlem başlatılan kişi sayısı kaçtır?
- 2) İktidarın cezasızlık politikalarından dolayı özellikle Kürtlerin yoğunlukta yaşadığı kentlerde yaşayanlara yönelik asker ve emniyet güçlerinin fiziki-sözlü-online vb. şekillerde saldırılarının gerekçesi nedir/nelerdir?

- 3) Valilik kararları ile Milletvekillerinin halkla birlikte basın açıklaması, yürüyüş, oturma eylemi ve benzeri etkinliklerinin yasaklanmasının hukuki gerekçesi nedir? Bu yasaklar bahane edilerek Milletvekillerine yönelik yapılan saldırıların durdurulmasına ilişkin ne zaman tedbir alacaksınız?
- 4) Milletvekillerinin yasama dokunulmazlığı ve yasama sorumsuzluğun ihlal edildiği durumlarda TBMM Başkanlığı ve Adalet Bakanlığı nasıl bir tedbir almaktadır?
- 5) Vekillere yönelik kolluk gücü saldırılarını Anayasa'nın 80. Maddesinin ihlali olarak değerlendirip ilgili kamu görevlileri hakkında kovuşturma ve soruşturmayı ne zaman başlatacaksınız?
- 6) 18 Eylül 2023 tarihinde Gever/Yüksekova ilçesinde milletvekillerini alenen ve fiziki olarak darp eden polislere yönelik bir soruşturma başlatılmış mıdır?
- 7) 2015-2023 döneminde fiziki saldırıya uğrayan, yaralanan ve kalıcı engelli kalan, gözaltına alınan, tutuklanan milletvekili ve milletvekili danışmanı sayısı kaçtır?
- 8) 2015-2023 döneminde milletvekillerine; fiziki saldırıda bulunan, yaralayan ve kalıcı engelli hasar bırakan, kaç polis ve asker hakkında soruşturma başlatılmıştır? Başlatılan soruşturmaların kaçınılmaz sonuca ulaşmıştır?
- 9) Halkın seçilmiş iradesine yönelik polis ve asker saldırıların durdurulmasına yönelik hangi tedbirler alınmaktadır? Alınan tedbirler varsa Kürtlerin yoğunlukta yaşadığı kentlere neden uygulanmamaktadır?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

Sayı : Z-43452547-120.07.03-1298472
Konu : Soru Önergesi

05.10.2023

Sayın Sinan ÇİFTYÜREK
Van Milletvekili

İlgi : 26.09.2023 tarihli ve 7/4535 esas numaralı yazılı soru önergeniz.

Polis memurlarınca bazı milletvekillerine kötü muamelede bulunduğu iddiasına ilişkin ilgi önergenizde Başkanlığımızı ilgilendiren 4 numaralı sorunuz ile ilgili olarak; yasama dokunulmazlığı Anayasa'nın 83'üncü maddesi ile Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM) İçtüzüğü'nün 131 ila 134'üncü maddelerinde düzenlenmiştir. Bir milletvekilinin veya görevleriyle ilgili olmayan suçlardan dolayı Cumhurbaşkanı yardımcıları ve bakanların dokunulmazlığının kaldırılması istemiyle Cumhuriyet savcılıkları ya da mahkemelerce hazırlanan fezlekeler, Adalet Bakanlığınca gerekçeli bir yazıyla Cumhurbaşkanlığına, Cumhurbaşkanlığı tarafından da TBMM Başkanlığına iletilmektedir. TBMM Başkanlığı yasama dokunulmazlığı dosyalarını Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyona havale eder. TBMM Başkanlığınca yasama dokunulmazlığı tezkereleri ile ilgili işlemler Anayasa ve TBMM İçtüzüğü'nde öngörülen yetkiler ve usuller çerçevesinde gerçekleştirilmektedir.

Diğer sorularınızın ise TBMM İçtüzüğü'nün 100'üncü maddesinin; "*Başkanın, Başkanlık Divanının, Başkanlık Divanı üyelerinin ve Danışma Kurulunun Türkiye Büyük Millet Meclisinin faaliyetleriyle ilgili görevleri hakkında, Başkanlıktan yazılı soru sorulabilir.*" hükmü kapsamına girmedigi değerlendirilmiştir.

Bilgilerinizi rica ederim.

Bekir BOZDAĞ
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanvekili

3.- Van Milletvekili Zülküf Uçar'ın, polis memurlarınca bazı milletvekillerine kötü muamelede bulunulduğu iddiasına ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın cevabı (7/4536)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın, **TBMM Başkanı Numan Kurtulmuş** tarafından Anayasa'nın 98'inci TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılması konusunda gereğini saygılarımla arz ederim.

Zülküf UÇAR

Van Milletvekili

Anayasal bir hak olmasına rağmen yurttaşların barışçıl gösteri, yürüyüş, protesto hakkı periyodik olarak engellenirken halkın seçtiği milletvekillerine yönelik de keyfi engelleme ve yasaklara başvurulmaktadır. Yurttaşlarla beraber milletvekillerine yönelik asker ve emniyet güçlerinin fiziki-sözlü-online vb. şekillerde saldırıları yasama kurumunun ve temsilcilerinin yeterince korunmadığını ve anayasanın ilgili hükümlerinin sistematik bir şekilde ihlal edildiğini göstermektedir. Öte yandan Anayasanın ve TBMM iç tüzüğü'nün sağladığı “yasama dokunulmazlığı” parlâmento üyelerine gözetilmesine alınmamama, tutuklanmama, kovuşturulmama, araç masuniyeti gibi güvenceler sağlamaktadır.

Anayasanın 80. Maddesine göre “Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri, seçildikleri bölgeyi veya kendilerini seçenleri değil, bütün Milleti temsil ederler.” Milyonlarca yurttaşın oyunu alarak seçilen milletvekillerine yönelik fiziki ve sözlü saldırıların yaygınlaşması anayasanın 80. maddesi gereği ülkede yaşayan tüm yurttaşların iradesine ve TBMM'ye yönelik bir saldırı olarak görülmeli ve sorumlular hakkında bu yönde yasal işlem yapılmalıdır.

En son 18 Eylül 2023 tarihinde Gever/Yüksekova ilçesinde basın açıklaması yapmak isteyen milletvekilleri; Zülküf UÇAR, Gülderen VARLI, Gülcan Kaçmaz SAYYIĞIT, Nejla DEMİR, Onur DÜŞÜNMEZ, Öznur BARTİN ve Mahmut DİNDAR keyfi, hukuksuz ve şiddet içeren saldırıya kameraların/halkın önünde maruz kalmıştır. Bir polis memurunun “Basın açıklamasını ben yaptırmıyorum.” “Basın açıklaması yapmanız yasaktır.” “Valilik yasağı var.” gibi hukuk dışı açıklamaları sonrasında milletvekillerine yönelik fiziki saldırılar polisler tarafından yapılmış, halka ve milletvekillerine gaz ve tazyikli su sıkılmış, bir milletvekilinin danışmanına

gözetli işlemi yapılmıştır. Görüntülere yansıyan diyaloglarda bir polis memurunun yapılanlara dair 'oh 'dediği açıkça görülmüştür.

Milletvekilleri ile birlikte halkın katılımıyla bir basın açıklaması, yürüyüş veya oturma eylemi yapılması en demokratik haklardan olup anayasaya açıkça aykırı olan keyfi bir valilik kararı ile engellenmesi ve bunun için kolluk gücünün yetkisini aşıp TBMM üyelerine saldırması meclisin de sorunudur.

Bu bağlamda;

- 1) Demokratik bir hak olan basın açıklaması, yürüyüş ve oturma eylemine son beş yılda katılıp hakkında yasal işlem başlatılan kişi sayısı kaçtır?
- 2) İktidarın cezasızlık politikalarından dolayı özellikle Kürtlerin yoğunlukta yaşadığı kentlerde yaşayanlara yönelik asker ve emniyet güçlerinin fiziki-sözlü-online vb. şekillerde saldırılarının gerekçesi nedir/nelerdir?
- 3) Valilik kararları ile Milletvekillerinin halkla birlikte basın açıklaması, yürüyüş, oturma eylemi ve benzeri etkinliklerinin yasaklanmasının hukuki gerekçesi nedir? Bu yasaklar bahane edilerek Milletvekillerine yönelik yapılan saldırıların durdurulmasına ilişkin ne zaman tedbir alacaksınız?
- 4) Milletvekillerinin yasama dokunulmazlığı ve yasama sorumsuzluğun ihlal edildiği durumlarda TBMM Başkanlığı ve Adalet Bakanlığı nasıl bir tedbir almaktadır?
- 5) Vekillere yönelik kolluk gücü saldırılarını Anayasa'nın 80. Maddesinin ihlali olarak değerlendirip ilgili kamu görevlileri hakkında kovuşturma ve soruşturmayı ne zaman başlatacaksınız?
- 6) 18 Eylül 2023 tarihinde Gever/Yüksekova ilçesinde milletvekillerini alenen ve fiziki olarak darp eden polisler ve emniyet mensuplarına yönelik bir soruşturma başlatılmış mıdır?
- 7) 2015-2023 döneminde fiziki saldırıya uğrayan, yaralanan ve kalıcı engelli kalan, gözetli altına alınan, tutuklanan milletvekili ve milletvekili danışmanı sayısı kaçtır?
- 8) 2015-2023 döneminde milletvekillerine; fiziki saldırıda bulunan, yaralayan ve kalıcı engelli hasar bırakan, kaç polis ve asker hakkında soruşturma başlatılmıştır? Başlatılan soruşturmanın kaçınılmaz sonuca ulaşmıştır?
- 9) Halkın seçilmiş iradesine yönelik polis ve asker saldırılarının durdurulmasına yönelik hangi tedbirler alınmaktadır? Alınan tedbirler varsa Kürtlerin yoğunlukta yaşadığı kentlere neden uygulanmamaktadır?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI

Sayı : Z-43452547-120.07.03-1298485
Konu : Soru Önergesi

OS.10.2023

Sayın Zülküf UÇAR
Van Milletvekili

İlgi : 26.09.2023 tarihli ve 7/4536 esas numaralı yazılı soru önergeniz.

Polis memurlarınca bazı milletvekillerine kötü muamelede bulunduğu iddiasına ilişkin ilgi önergenizde Başkanlığımızı ilgilendiren 4 numaralı sorunuz ile ilgili olarak; yasama dokunulmazlığı Anayasa'nın 83'üncü maddesi ile Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM) İçtüzüğü'nün 131 ila 134'üncü maddelerinde düzenlenmiştir. Bir milletvekilinin veya görevleriyle ilgili olmayan suçlardan dolayı Cumhurbaşkanı yardımcıları ve bakanların dokunulmazlığının kaldırılması istemiyle Cumhuriyet savcılıkları ya da mahkemelerce hazırlanan fezlekeler, Adalet Bakanlığınca gerekçeli bir yazıyla Cumhurbaşkanlığına, Cumhurbaşkanlığı tarafından da TBMM Başkanlığına iletilmektedir. TBMM Başkanlığı yasama dokunulmazlığı dosyalarını Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyona havale eder. TBMM Başkanlığınca yasama dokunulmazlığı tezkereleri ile ilgili işlemler Anayasa ve TBMM İçtüzüğü'nde öngörülen yetkiler ve usuller çerçevesinde gerçekleştirilmektedir.

Diğer sorularınızın ise TBMM İçtüzüğü'nün 100'üncü maddesinin; "*Başkanın, Başkanlık Divanının, Başkanlık Divanı üyelerinin ve Danışma Kurulunun Türkiye Büyük Millet Meclisinin faaliyetleriyle ilgili görevleri hakkında, Başkanlıktan yazılı soru sorulabilir.*" hükmü kapsamına girmedigi değerlendirilmiştir.

Bilgilerinizi rica ederim.

Bekir BOZDAĞ
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanvekili

4.- Ağrı Milletvekili Nejla Demir'in, polis memurlarınca bazı milletvekillerine kötü muamelede bulunulduğu iddiasına ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın cevabı (7/4537)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın, **TBMM Başkanı Numan Kurtulmuş** tarafından Anayasa'nın 98'inci TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılması konusunda gereğini saygılarımla arz ederim.

Nejla Demir

Yeşil Sol Parti Ağrı Milletvekili

Anayasal bir hak olmasına rağmen yurttaşların barışçıl gösteri, yürüyüş, protesto hakkı periyodik olarak engellenirken halkın seçtiği milletvekillerine yönelik de keyfi engelleme ve yasaklara başvurulmaktadır. Yurttaşlarla beraber milletvekillerine yönelik asker ve emniyet güçlerinin fiziki-sözlü-online vb. şekillerde saldırıları yasama kurumunun ve temsilcilerinin yeterince korunmadığını ve anayasanın ilgili hükümlerinin sistematik bir şekilde ihlal edildiğini göstermektedir. Öte yandan Anayasanın ve TBMM iç tüzüğü'nün sağladığı “yasama dokunulmazlığı” parlâmento üyelerine gözaltına alınmama, tutuklanmama, kovuşturulmama, araç masuniyeti gibi güvenceler sağlamaktadır.

Anayasanın 80. Maddesine göre “Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri, seçildikleri bölgeyi veya kendilerini seçenleri değil, bütün Milleti temsil ederler.” Milyonlarca yurttaşın oyunu olarak seçilen milletvekillerine yönelik fiziki ve sözlü saldırıların yaygınlaşması anayasanın 80. maddesi gereği ülkede yaşayan tüm yurttaşların iradesine ve TBMM'ye yönelik bir saldırı olarak görülmeli ve sorumlular hakkında bu yönde yasal işlem yapılmalıdır.

En son 18 Eylül 2023 tarihinde Gever/Yüksekova ilçesinde basın açıklaması yapmak isteyen milletvekilleri; Zülküf UÇAR, Gülderen VARLI, Gülcan Kaçmaz SAYYIĞİT, Nejla DEMİR, Onur DÜŞÜNMEZ, Öznur BARTİN ve Mahmut DİNDAR keyfi, hukuksuz ve şiddet içeren saldırıya kameraların/halkın önünde maruz kalmıştır. Bir polis memurunun “Basın açıklamasını ben yaptırmıyorum.” “Basın açıklaması yapmanız yasaktır.” “Valilik yasağı var.” gibi hukuk dışı açıklamaları sonrasında milletvekillerine yönelik fiziki saldırılar polisler tarafından yapılmış, halka ve milletvekillerine gaz ve tazyikli su sıkılmış, bir milletvekilinin danışmanına gözaltı işlemi yapılmıştır. Görüntülere yansıyan diyaloglarda bir polis memurunun yapılanlara dair ‘oh ’ dediği açıkça görülmüştür.

Milletvekilleri ile birlikte halkın katılımıyla bir basın açıklaması, yürüyüş veya oturma eylemi yapılması en demokratik haklardan olup anayasaya açıkça aykırı olan keyfi bir valilik kararı ile

engellenmesi ve bunun için kolluk gücünün yetkisini aşır TBMM üyelerine saldırması meclisin de sorunudur.

Bu bağlamda;

- 1) Demokratik bir hak olan basın açıklaması, yürüyüş ve oturma eylemine son beş yılda katılıp hakkında yasal işlem başlatılan kişi sayısı kaçtır?
- 2) İktidarın cezasızlık politikalarından dolayı özellikle Kürtlerin yoğunlukta yaşadığı kentlerde yaşayanlara yönelik asker ve emniyet güçlerinin fiziki-sözlü-online vb. şekillerde saldırılarının gerekçesi nedir/nelerdir?
- 3) Valilik kararları ile Milletvekillerinin halkla birlikte basın açıklaması, yürüyüş, oturma eylemi ve benzeri etkinliklerinin yasaklanmasının hukuki gerekçesi nedir? Bu yasaklar bahane edilerek Milletvekillerine yönelik yapılan saldırıların durdurulmasına ilişkin ne zaman tedbir alacaksınız?
- 4) Milletvekillerinin yasama dokunulmazlığı ve yasama sorumsuzluğun ihlal edildiği durumlarda TBMM Başkanlığı ve Adalet Bakanlığı nasıl bir tedbir almaktadır?
- 5) Vekillere yönelik kolluk gücü saldırılarını Anayasa'nın 80. Maddesinin ihlali olarak değerlendirip ilgili kamu görevlileri hakkında kovuşturma ve soruşturmayı ne zaman başlatacaksınız?
- 6) 18 Eylül 2023 tarihinde Gever/Yüksekova ilçesinde milletvekillerini alenen ve fiziki olarak darp eden polisler'e yönelik bir soruşturma başlatılmış mıdır?
- 7) 2015-2023 döneminde fiziki saldırıya uğrayan, yaralanan ve kalıcı engelli kalan, gözaltına alınan, tutuklanan milletvekili ve milletvekili danışmanı sayısı kaçtır?
- 8) 2015-2023 döneminde milletvekillerine; fiziki saldırıda bulunan, yaralayan ve kalıcı engelli hasar bırakan, kaç polis ve asker hakkında soruşturma başlatılmıştır? Başlatılan soruşturmanın kaçının nihai sonuca ulaşmıştır?
- 9) Halkın seçilmiş iradesine yönelik polis ve asker saldırıların durdurulmasına yönelik hangi tedbirler alınmaktadır? Alınan tedbirler varsa Kürtlerin yoğunlukta yaşadığı kentlere neden uygulanmamaktadır?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI

Sayı : Z-43452547-120.07.03- **1298487**
Konu : Soru Önergesi

05.10.2023

Sayın Nejla DEMİR
Ağrı Milletvekili

İlgi : 27.09.2023 tarihli ve 7/4537 esas numaralı yazılı soru önergeniz.

Polis memurlarınca bazı milletvekillerine kötü muamelede bulunduğu iddiasına ilişkin ilgi önergenizde Başkanlığımızı ilgilendiren 4 numaralı sorunuz ile ilgili olarak; yasama dokunulmazlığı Anayasa'nın 83'üncü maddesi ile Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM) İçtüzüğü'nün 131 ila 134'üncü maddelerinde düzenlenmiştir. Bir milletvekilinin veya görevleriyle ilgili olmayan suçlardan dolayı Cumhurbaşkanı yardımcıları ve bakanların dokunulmazlığının kaldırılması istemiyle Cumhuriyet savcılıkları ya da mahkemelerce hazırlanan fezlekeler, Adalet Bakanlığınca gerekçeli bir yazıyla Cumhurbaşkanlığına, Cumhurbaşkanlığı tarafından da TBMM Başkanlığına iletilmektedir. TBMM Başkanlığı yasama dokunulmazlığı dosyalarını Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyona havale eder. TBMM Başkanlığınca yasama dokunulmazlığı tezkereleri ile ilgili işlemler Anayasa ve TBMM İçtüzüğü'nde öngörülen yetkiler ve usuller çerçevesinde gerçekleştirilmektedir.

Diğer sorularınızın ise TBMM İçtüzüğü'nün 100'üncü maddesinin; "*Başkanın, Başkanlık Divanının, Başkanlık Divanı üyelerinin ve Danışma Kurulunun Türkiye Büyük Millet Meclisinin faaliyetleriyle ilgili görevleri hakkında, Başkanlıktan yazılı soru sorulabilir.*" hükmü kapsamına girmedigi değerlendirilmiştir.

Bilgilerinizi rica ederim.

Bekir BOZDAĞ
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanvekili

5.- Hakkâri Milletvekili Onur Düşünmez'in, polis memurlarınca bazı milletvekillerine kötü muamelede bulunduğu iddiasına ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın cevabı (7/4538)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın, **TBMM Başkanı Numan Kurtulmuş** tarafından Anayasa'nın 98'inci TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılması konusunda gereğini saygılarımla arz ederim.

Onur DÜŞÜNMEZ
Hakkari Milletvekili

Anayasal bir hak olmasına rağmen yurttaşların barışçıl gösteri, yürüyüş, protesto hakkı periyodik olarak engellenirken halkın seçtiği milletvekillerine yönelik de keyfi engelleme ve yasaklara başvurulmaktadır. Yurttaşlarla beraber milletvekillerine yönelik asker ve emniyet güçlerinin fiziki-sözlü-online vb. şekillerde saldırıları yasama kurumunun ve temsilcilerinin yeterince korunmadığını ve anayasanın ilgili hükümlerinin sistematik bir şekilde ihlal edildiğini göstermektedir. Öte yandan Anayasanın ve TBMM iç tüzüğü'nün sağladığı “yasama dokunulmazlığı” parlâmento üyelerine gözaltına alınmama, tutuklanmama, kovuşturulmama, araç masuniyeti gibi güvenceler sağlamaktadır.

Anayasanın 80. Maddesine göre “Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri, seçildikleri bölgeyi veya kendilerini seçenleri değil, bütün Milleti temsil ederler.” Milyonlarca yurttaşın oyunu alarak seçilen milletvekillerine yönelik fiziki ve sözlü saldırıların yaygınlaşması anayasanın 80. maddesi gereği ülkede yaşayan tüm yurttaşların iradesine ve TBMM'ye yönelik bir saldırı olarak görülmeli ve sorumlular hakkında bu yönde yasal işlem yapılmalıdır.

En son 18 Eylül 2023 tarihinde Geve/Yüksekova ilçesinde basın açıklaması yapmak isteyen milletvekilleri; Zülküf UÇAR, Gülderen VARLI, Gülcan Kaçmaz SAYYIĞİT, Nejla DEMİR, Onur DÜŞÜNMEZ, Öznur BARTİN ve Mahmut DİNDAR keyfi, hukuksuz ve şiddet içeren saldırıya kameraların/halkın önünde maruz kalmıştır. Bir polis memurunun “Basın açıklamasını ben yaptırmıyorum.” “Basın açıklaması yapmanız yasaktır.” “Valilik yasağı var.” gibi hukuk dışı açıklamaları sonrasında milletvekillerine yönelik fiziki saldırılar polisler tarafından yapılmış, halka ve milletvekillerine gaz ve tazyikli su sıkılmış, bir milletvekilinin danışmanına gözaltı işlemi yapılmıştır. Görüntülere yansıyan diyaloglarda bir polis memurunun yapılanlara dair ‘oh ’ dediği açıkça görülmüştür.

Milletvekilleri ile birlikte halkın katılımıyla bir basın açıklaması, yürüyüş veya oturma eylemi yapılması en demokratik haklardan olup anayasaya açıkça aykırı olan keyfi bir valilik kararı ile engellenmesi ve bunun için kolluk gücünün yetkisini aşır TBMM üyelerine saldırması meclisin de sorunudur.

Bu bağlamda;

- 1) Demokratik bir hak olan basın açıklaması, yürüyüş ve oturma eylemine son beş yılda katılıp hakkında yasal işlem başlatılan kişi sayısı kaçtır?
- 2) İktidarın cezасızlık politikalarından dolayı özellikle Kürtlerin yoğunlukta yaşadığı kentlerde yaşayanlara yönelik asker ve emniyet güçlerinin fiziki-sözlü-online vb. şekillerde saldırılarının gerekçesi nedir/nelerdir?
- 3) Valilik kararları ile Milletvekillerinin halkla birlikte basın açıklaması, yürüyüş, oturma eylemi ve benzeri etkinliklerinin yasaklanması hukuki gerekçesi nedir? Bu yasaklar bahane edilerek Milletvekillerine yönelik yapılan saldırıların durdurulmasına ilişkin ne zaman tedbir alacaksınız?
- 4) Milletvekillerinin yasama dokunulmazlığı ve yasama sorumsuzluğun ihlal edildiği durumlarda TBMM Başkanlığı ve Adalet Bakanlığı nasıl bir tedbir almaktadır?
- 5) Vekillere yönelik kolluk gücü saldırılarını Anayasa'nın 80. Maddesinin ihlali olarak değerlendirip ilgili kamu görevlileri hakkında kovuşturma ve soruşturmayı ne zaman başlatacaksınız?
- 6) 18 Eylül 2023 tarihinde Gever/Yüksekova ilçesinde milletvekillerini alenen ve fiziki olarak darp eden polislerе yönelik bir soruşturma başlatılmış mıdır?
- 7) 2015-2023 döneminde fiziki saldırıya uğrayan, yaralanan ve kalıcı engelli kalan, gözaltına alınan, tutuklanan milletvekili ve milletvekili danışmanı sayısı kaçtır?
- 8) 2015-2023 döneminde milletvekillerine; fiziki saldırıda bulunan, yaralayan ve kalıcı engelli hasar bırakan, kaç polis ve asker hakkında soruşturma başlatılmıştır? Başlatılan soruşturmanın kaçını nihai sonuca ulaşmıştır?
- 9) Halkın seçilmiş iradesine yönelik polis ve asker saldırıların durdurulmasına yönelik hangi tedbirler alınmaktadır? Alınan tedbirler varsa Kürtlerin yoğunlukta yaşadığı kentlere neden uygulanmamaktadır?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI

Sayı : Z-43452547-120.07.03-1298520
Konu : Soru Önergesi

05.10.2023

Sayın Onur DÜŞÜNMEZ
Hakkari Milletvekili

İlgi : 27.09.2023 tarihli ve 7/4538 esas numaralı yazılı soru önermeniz.

Polis memurlarınca bazı milletvekillerine kötü muamelede bulunduğu iddiasına ilişkin ilgi önerenizde Başkanlığımızı ilgilendiren 4 numaralı sorunuz ile ilgili olarak; yasama dokunulmazlığı Anayasa'nın 83'üncü maddesi ile Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM) İçtüzüğü'nün 131 ila 134'üncü maddelerinde düzenlenmiştir. Bir milletvekilinin veya görevleriyle ilgili olmayan suçlardan dolayı Cumhurbaşkanı yardımcıları ve bakanların dokunulmazlığının kaldırılması istemiyle Cumhuriyet savcılıkları ya da mahkemelerce hazırlanan fezlekeler, Adalet Bakanlığınca gerekçeli bir yazıyla Cumhurbaşkanlığına, Cumhurbaşkanlığı tarafından da TBMM Başkanlığına iletilmektedir. TBMM Başkanlığı yasama dokunulmazlığı dosyalarını Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyona havale eder. TBMM Başkanlığınca yasama dokunulmazlığı tezkereleri ile ilgili işlemler Anayasa ve TBMM İçtüzüğü'nde öngörülen yetkiler ve usuller çerçevesinde gerçekleştirilmektedir.

Diğer sorularınızın ise TBMM İçtüzüğü'nün 100'üncü maddesinin; "*Başkanın, Başkanlık Divanının, Başkanlık Divanı üyelerinin ve Danışma Kurulunun Türkiye Büyük Millet Meclisinin faaliyetleriyle ilgili görevleri hakkında, Başkanlıktan yazılı soru sorulabilir.*" hükmü kapsamına girmedigi değerlendirilmiştir.

Bilgilerinizi rica ederim.

Bekir BOZDAĞ
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanvekili

6.- Hakkâri Milletvekili Öznur BARTİN'in, polis memurlarınca bazı milletvekillerine kötü muamelede bulunulduğu iddiasına ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın cevabı (7/4539)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın, **TBMM Başkanı Numan Kurtulmuş** tarafından Anayasa'nın 98'inci TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılması konusunda gereğini saygılarımla arz ederim.

Öznur BARTİN
Hakkari Milletvekili

Anayasal bir hak olmasına rağmen yurttaşların barışçıl gösteri, yürüyüş, protesto hakkı periyodik olarak engellenirken halkın seçtiği milletvekillerine yönelik de keyfi engelleme ve yasaklara başvurulmaktadır. Yurttaşlarla beraber milletvekillerine yönelik asker ve emniyet güçlerinin fiziki-sözlü-online vb. şekillerde saldırıları yasama kurumunun ve temsilcilerinin yeterince korunmadığını ve anayasanın ilgili hükümlerinin sistematik bir şekilde ihlal edildiğini göstermektedir. Öte yandan Anayasanın ve TBMM iç tüzüğü'nün sağladığı “yasama dokunulmazlığı” parlamento üyelerine gözaltına alınmamama, tutuklanmama, kovuşturulmama, araç masuniyeti gibi güvenceler sağlamaktadır.

Anayasanın 80. Maddesine göre “Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri, seçildikleri bölgeyi veya kendilerini seçenleri değil, bütün Milleti temsil ederler.” Milyonlarca yurttaşın oyunu alarak seçilen milletvekillerine yönelik fiziki ve sözlü saldırıların yaygınlaşması anayasanın 80. maddesi gereği ülkede yaşayan tüm yurttaşların iradesine ve TBMM'ye yönelik bir saldırı olarak görülmeli ve sorumlular hakkında bu yönde yasal işlem yapılmalıdır.

En son 18 Eylül 2023 tarihinde Gever/Yüksekova ilçesinde basın açıklaması yapmak isteyen milletvekilleri; Zülküf UÇAR, Gülderen VARLI, Gülcan Kaçmaz SAYYIĞİT, Nejla DEMİR, Onur DÜŞÜNMEZ, Öznur BARTİN ve Mahmut DİNDAR keyfi, hukuksuz ve şiddet içeren saldırıya kameraların/halkın önünde maruz kalmıştır. Bir polis memurunun “Basın açıklamasını ben yaptırmıyorum.” “Basın açıklaması yapmanız yasaktır.” “Valilik yasağı var.” gibi hukuk dışı açıklamaları sonrasında milletvekillerine yönelik fiziki saldırılar polisler tarafından yapılmış, halka ve milletvekillerine gaz ve tazyikli su sıkılmış, bir milletvekilinin danışmanına gözaltı işlemi yapılmıştır. Görüntülere yansıyan diyaloglarda bir polis memurunun yapılanlara dair ‘oh ’dediği açıkça görülmüştür.

Milletvekilleri ile birlikte halkın katılımıyla bir basın açıklaması, yürüyüş veya oturma eylemi yapılması en demokratik haklardan olup anayasaya açıkça aykırı olan keyfi bir valilik kararı ile engellenmesi ve bunun için kolluk gücünün yetkisini aşır TBMM üyelerine saldırması meclisin de sorunudur.

Bu bağlamda;

- 1) Demokratik bir hak olan basın açıklaması, yürüyüş ve oturma eylemine son beş yılda katılıp hakkında yasal işlem başlatılan kişi sayısı kaçtır?
- 2) İktidarın cezasızlık politikalarından dolayı özellikle Kürtlerin yoğunlukta yaşadığı kentlerde yaşayanlara yönelik asker ve emniyet güçlerinin fiziki-sözlü-online vb. şekillerde saldırılarının gerekçesi nedir/nelerdir?
- 3) Valilik kararları ile Milletvekillerinin halkla birlikte basın açıklaması, yürüyüş, oturma eylemi ve benzeri etkinliklerinin yasaklanmasının hukuki gerekçesi nedir? Bu yasaklar bahane edilerek Milletvekillerine yönelik yapılan saldırıların durdurulmasına ilişkin ne zaman tedbir alacaksınız?
- 4) Milletvekillerinin yasama dokunulmazlığı ve yasama sorumsuzluğun ihlal edildiği durumlarda TBMM Başkanlığı ve Adalet Bakanlığı nasıl bir tedbir almaktadır?
- 5) Vekillere yönelik kolluk gücü saldırılarını Anayasa'nın 80. Maddesinin ihlali olarak değerlendirip ilgili kamu görevlileri hakkında kovuşturma ve soruşturmayı ne zaman başlatacaksınız?
- 6) 18 Eylül 2023 tarihinde Geve/Yüksekova ilçesinde milletvekillerini alenen ve fiziki olarak darp eden polisler'e yönelik bir soruşturma başlatılmış mıdır?
- 7) 2015-2023 döneminde fiziki saldırıya uğrayan, yaralanan ve kalıcı engelli kalan, gözaltına alınan, tutuklanan milletvekili ve milletvekili danışmanı sayısı kaçtır?
- 8) 2015-2023 döneminde milletvekillerine; fiziki saldırıda bulunan, yaralayan ve kalıcı engelli hasar bırakan, kaç polis ve asker hakkında soruşturma başlatılmıştır? Başlatılan soruşturmanın kaçını nihai sonuca ulaşmıştır?
- 9) Halkın seçilmiş iradesine yönelik polis ve asker saldırıların durdurulmasına yönelik hangi tedbirler alınmaktadır? Alınan tedbirler varsa Kürtlerin yoğunlukta yaşadığı kentlere neden uygulanmamaktadır?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI

Sayı : Z-43452547-120.07.03- **1298528**
Konu : Soru Önergesi

05.10.2023

Sayın Öznur BARTİN
Hakkari Milletvekili

İlgi : 27.09.2023 tarihli ve 7/4539 esas numaralı yazılı soru önergeniz.

Polis memurlarınca bazı milletvekillerine kötü muamelede bulunduğu iddiasına ilişkin ilgi önergenizde Başkanlığımızı ilgilendiren 4 numaralı sorunuz ile ilgili olarak; yasama dokunulmazlığı Anayasa'nın 83'üncü maddesi ile Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM) İçtüzüğü'nün 131 ila 134'üncü maddelerinde düzenlenmiştir. Bir milletvekilinin veya görevleriyle ilgili olmayan suçlardan dolayı Cumhurbaşkanı yardımcıları ve bakanların dokunulmazlığının kaldırılması istemiyle Cumhuriyet savcılıkları ya da mahkemelerce hazırlanan fezlekeler, Adalet Bakanlığınca gerekçeli bir yazıyla Cumhurbaşkanlığına, Cumhurbaşkanlığı tarafından da TBMM Başkanlığına iletilmektedir. TBMM Başkanlığı yasama dokunulmazlığı dosyalarını Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyona havale eder. TBMM Başkanlığınca yasama dokunulmazlığı tezkereleri ile ilgili işlemler Anayasa ve TBMM İçtüzüğü'nde öngörülen yetkiler ve usuller çerçevesinde gerçekleştirilmektedir.

Diğer sorularınızın ise TBMM İçtüzüğü'nün 100'üncü maddesinin; "*Başkanın, Başkanlık Divanının, Başkanlık Divanı üyelerinin ve Danışma Kurulunun Türkiye Büyük Millet Meclisinin faaliyetleriyle ilgili görevleri hakkında, Başkanlıktan yazılı soru sorulabilir.*" hükmü kapsamına girmedigi değerlendirilmiştir.

Bilgilerinizi rica ederim.

Bekir BOZDAĞ
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanvekili

7.- Van Milletvekili Gülderen Varlı'nın, polis memurlarınca bazı milletvekillerine kötü muamelede bulunulduğu iddiasına ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın cevabı (7/4540)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın, **TBMM Başkanı Numan Kurtulmuş** tarafından Anayasa'nın 98'inci TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılması konusunda gereğini saygılarımla arz ederim. **26.09.2023**

Gülderen VARLI
Van Milletvekili

Anayasal bir hak olmasına rağmen yurttaşların barışçıl gösteri, yürüyüş, protesto hakkı periyodik olarak engellenirken halkın seçtiği milletvekillerine yönelik de keyfi engelleme ve yasalara başvurulmaktadır. Yurttaşlarla beraber milletvekillerine yönelik asker ve emniyet güçlerinin fiziki-sözlü-online vb. şekillerde saldırıları yasama kurumunun ve temsilcilerinin yeterince korunmadığını ve anayasanın ilgili hükümlerinin sistematik bir şekilde ihlal edildiğini göstermektedir. Öte yandan Anayasanın ve TBMM iç tüzüğü'nün sağladığı “yasama dokunulmazlığı” parlâmento üyelerine gözetilmesine alınmamama, tutuklanmama, kovuşturulmama, araç masuniyeti gibi güvenceler sağlamaktadır.

Anayasanın 80. Maddesine göre “Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri, seçildikleri bölgeyi veya kendilerini seçenleri değil, bütün Milleti temsil ederler.” Milyonlarca yurttaşın oyunu olarak seçilen milletvekillerine yönelik fiziki ve sözlü saldırıların yaygınlaşması anayasanın 80. maddesi gereği ülkede yaşayan tüm yurttaşların iradesine ve TBMM'ye yönelik bir saldırı olarak görülmeli ve sorumlular hakkında bu yönde yasal işlem yapılmalıdır.

En son 18 Eylül 2023 tarihinde Gever/Yüksekova ilçesinde basın açıklaması yapmak isteyen milletvekilleri; Zülküf UÇAR, Gülderen VARLI, Gülcan Kaçmaz SAYYIĞIT, Nejla DEMİR, Onur DÜŞÜNMEZ, Öznuur BARTİN ve Mahmut DİNDAR keyfi, hukuksuz ve şiddet içeren saldırıya kameraların/halkın önünde maruz kalmıştır. Bir polis memurunun “Basın açıklamasını ben yaptırmıyorum.” “Basın açıklaması yapmanız yasaktır.” “Valilik yasağı var.” gibi hukuk dışı açıklamaları sonrasında milletvekillerine yönelik fiziki saldırılar polisler tarafından yapılmış, halka ve milletvekillerine gaz ve tazyikli su sıkılmış, bir milletvekilinin danışmanına gözetli işlemi yapılmıştır. Görüntülere yansıyan diyaloglarda bir polis memurunun yapılanlara dair ‘oh ’ dediği açıkça görülmüştür.

Milletvekilleri ile birlikte halkın katılımıyla bir basın açıklaması, yürüyüş veya oturma eylemi yapılması en demokratik haklardan olup anayasaya açıkça aykırı olan keyfi bir valilik kararı ile engellenmesi ve bunun için kolluk gücünün yetkisini aşp TBMM üyelerine saldırması meclisin de sorunudur.

Bu bağlamda;

- 1) Demokratik bir hak olan basın açıklaması, yürüyüş ve oturma eylemine son beş yılda katılıp hakkında yasal işlem başlatılan kişi sayısı kaçtır?
- 2) İktidarın cezasızlık politikalarından dolayı özellikle Kürtlerin yoğunlukta yaşadığı kentlerde yaşayanlara yönelik asker ve emniyet güçlerinin fiziki-sözlü-online vb. şekillerde saldırılarının gerekçesi nedir/nelerdir?
- 3) Valilik kararları ile Milletvekillerinin halkla birlikte basın açıklaması, yürüyüş, oturma eylemi ve benzeri etkinliklerinin yasaklanmasının hukuki gerekçesi nedir? Bu yasaklar bahane edilerek Milletvekillerine yönelik yapılan saldırıların durdurulmasına ilişkin ne zaman tedbir alacaksınız?
- 4) Milletvekillerinin yasama dokunulmazlığı ve yasama sorumsuzluğun ihlal edildiği durumlarda TBMM Başkanlığı ve Adalet Bakanlığı nasıl bir tedbir almaktadır?
- 5) Vekillere yönelik kolluk gücü saldırılarını Anayasa'nın 80. Maddesinin ihlali olarak değerlendirip ilgili kamu görevlileri hakkında kovuşturma ve soruşturmayı ne zaman başlatacaksınız?
- 6) 18 Eylül 2023 tarihinde Gever/Yüksekova ilçesinde milletvekillerini alenen ve fiziki olarak darp eden polisler ve diğer güvenlik güçlerine yönelik bir soruşturma başlatılmış mıdır?
- 7) 2015-2023 döneminde fiziki saldırıya uğrayan, yaralanan ve kalıcı engelli kalan, gözaltına alınan, tutuklanan milletvekili ve milletvekili danışmanı sayısı kaçtır?
- 8) 2015-2023 döneminde milletvekillerine; fiziki saldırıda bulunan, yaralayan ve kalıcı engelli hasar bırakan, kaç polis ve asker hakkında soruşturma başlatılmıştır? Başlatılan soruşturmanın kaçınılmaz sonuca ulaşmıştır?
- 9) Halkın seçilmiş iradesine yönelik polis ve asker saldırılarının durdurulmasına yönelik hangi tedbirler alınmaktadır? Alınan tedbirler varsa Kürtlerin yoğunlukta yaşadığı kentlere neden uygulanmamaktadır?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI

Sayı : Z-43452547-120.07.03-1298531
Konu : Soru Önergesi

05.10.2023

Sayın Gülderen VARLI
Van Milletvekili

İlgi : 27.09.2023 tarihli ve 7/4540 esas numaralı yazılı soru önergeniz.

Polis memurlarınca bazı milletvekillerine kötü muamelede bulunulduğu iddiasına ilişkin ilgi önergenizde Başkanlığımızı ilgilendiren 4 numaralı sorunuz ile ilgili olarak; yasama dokunulmazlığı Anayasa'nın 83'üncü maddesi ile Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM) İçtüzüğü'nün 131 ila 134'üncü maddelerinde düzenlenmiştir. Bir milletvekilinin veya görevleriyle ilgili olmayan suçlardan dolayı Cumhurbaşkanı yardımcıları ve bakanların dokunulmazlığının kaldırılması istemiyle Cumhuriyet savcılıkları ya da mahkemelerce hazırlanan fezlekeler, Adalet Bakanlığınca gerekçeli bir yazıyla Cumhurbaşkanlığına, Cumhurbaşkanlığı tarafından da TBMM Başkanlığına iletilmektedir. TBMM Başkanlığı yasama dokunulmazlığı dosyalarını Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyona havale eder. TBMM Başkanlığınca yasama dokunulmazlığı tezkereleri ile ilgili işlemler Anayasa ve TBMM İçtüzüğü'nde öngörülen yetkiler ve usuller çerçevesinde gerçekleştirilmektedir.

Diğer sorularınızın ise TBMM İçtüzüğü'nün 100'üncü maddesinin; "*Başkanın, Başkanlık Divanının, Başkanlık Divanı üyelerinin ve Danışma Kurulunun Türkiye Büyük Millet Meclisinin faaliyetleriyle ilgili görevleri hakkında, Başkanlıktan yazılı soru sorulabilir.*" hükmü kapsamına girmedığı değerlendirilmiştir.

Bilgilerinizi rica ederim.

Bekir BOZDAG
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanvekili

8.- Van Milletvekili Gülcan Kaçmaz Sayyigıt'in, polis memurlarınca bazı milletvekillerine kötü muamelede bulunduğu iddiasına ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın cevabı (7/4671)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, **TBMM Başkanı Numan Kurtulmuş** tarafından Anayasa'nın 98'inci TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılması konusunda gereğini saygılarımla arz ederim.

Gülcan KAÇMAZ SAYYİĞİT

Van Milletvekili

Anayasal bir hak olmasına rağmen yurttaşların barışçıl gösteri, yürüyüş, protesto hakkı periyodik olarak engellenirken halkın seçtiği milletvekillerine yönelik de keyfi engelleme ve yasaklara başvurulmaktadır. Yurttaşlarla beraber milletvekillerine yönelik asker ve emniyet güçlerinin fiziki-sözlü-online vb. şekillerde saldırıları yasama kurumunun ve temsilcilerinin yeterince korunmadığını ve anayasanın ilgili hükümlerinin sistematik bir şekilde ihlal edildiğini göstermektedir. Öte yandan Anayasanın ve TBMM iç tüzüğü'nün sağladığı “yasama dokunulmazlığı” parlâmento üyelerine gözaltına alınmamama, tutuklanmama, kovuşturulmama, araç masuniyeti gibi güvenceler sağlamaktadır.

Anayasanın 80. Maddesine göre “Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri, seçildikleri bölgeyi veya kendilerini seçenleri değil, bütün Milleti temsil ederler.” Milyonlarca yurttaşın oyunu alarak seçilen milletvekillerine yönelik fiziki ve sözlü saldırıların yaygınlaşması anayasanın 80. maddesi gereği ülkede yaşayan tüm yurttaşların iradesine ve TBMM'ye yönelik bir saldırı olarak görülmeli ve sorumlular hakkında bu yönde yasal işlem yapılmalıdır.

En son 18 Eylül 2023 tarihinde Gever/Yüksekova ilçesinde basın açıklaması yapmak isteyen milletvekilleri; Zülküf UÇAR, Gülderen VARLİ, Gülcan Kaçmaz SAYYİĞİT, Nejla DEMİR, Onur DÜŞÜNMEZ, Öznur BARTİN ve Mahmut DİNDAR keyfi, hukuksuz ve şiddet içeren saldırıya kameraların/halkın önünde maruz kalmıştır. Bir polis memurunun “Basın açıklamasını ben yaptırmıyorum.” “Basın açıklaması yapmanız yasaktır.” “Valilik yasağı var.” gibi hukuk dışı açıklamaları sonrasında milletvekillerine yönelik fiziki saldırılar polisler tarafından yapılmış, halka ve milletvekillerine gaz ve tazyikli su sıkılmış, bir milletvekilinin danışmanına gözaltı işlemi yapılmıştır. Görüntülere yansıyan diyaloglarda bir polis memurunun yapılanlara dair ‘oh ’ dediği açıkça görülmüştür.

Milletvekilleri ile birlikte halkın katılımıyla bir basın açıklaması, yürüyüş veya oturma eylemi yapılması en demokratik haklardan olup anayasaya açıkça aykırı olan keyfi bir valilik kararı ile engellenmesi ve bunun için kolluk gücünün yetkisini aşp TBMM üyelerine saldırması meclisin de sorunudur.

Bu bağlamda;

- 1) Demokratik bir hak olan basın açıklaması, yürüyüş ve oturma eylemine son beş yılda katılıp hakkında yasal işlem başlatılan kişi sayısı kaçtır?
- 2) İktidarın cezasızlık politikalarından dolayı özellikle Kürtlerin yoğunlukta yaşadığı kentlerde yaşayanlara yönelik asker ve emniyet güçlerinin fiziki-sözlü-online vb. şekillerde saldırılarının gerekçesi nedir/nelerdir?
- 3) Valilik kararları ile Milletvekillerinin halkla birlikte basın açıklaması, yürüyüş, oturma eylemi ve benzeri etkinliklerinin yasaklanmasının hukuki gerekçesi nedir? Bu yasaklar bahane edilerek Milletvekillerine yönelik yapılan saldırıların durdurulmasına ilişkin ne zaman tedbir alacaksınız?
- 4) Milletvekillerinin yasama dokunulmazlığı ve yasama sorumsuzluğun ihlal edildiği durumlarda TBMM Başkanlığı ve Adalet Bakanlığı nasıl bir tedbir almaktadır?
- 5) Vekillere yönelik kolluk gücü saldırılarını Anayasa'nın 80. Maddesinin ihlali olarak değerlendirip ilgili kamu görevlileri hakkında kovuşturma ve soruşturmayı ne zaman başlatacaksınız?
- 6) 18 Eylül 2023 tarihinde Gever/Yüksekova ilçesinde milletvekillerini alenen ve fiziki olarak darp eden polislere yönelik bir soruşturma başlatılmış mıdır?
- 7) 2015-2023 döneminde fiziki saldırıya uğrayan, yaralanan ve kalıcı engelli kalan, gözaltına alınan, tutuklanan milletvekili ve milletvekili danışmanı sayısı kaçtır?
- 8) 2015-2023 döneminde milletvekillerine; fiziki saldırıda bulunan, yaralayan ve kalıcı engelli hasar bırakan, kaç polis ve asker hakkında soruşturma başlatılmıştır? Başlatılan soruşturmaların kaçını nihai sonuca ulaşmıştır?
- 9) Halkın seçilmiş iradesine yönelik polis ve asker saldırıların durdurulmasına yönelik hangi tedbirler alınmaktadır? Alınan tedbirler varsa Kürtlerin yoğunlukta yaşadığı kentlere neden uygulanmamaktadır?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI

Sayı : Z-43452547-120.07.03- **1298536**
Konu : Soru Önergesi

05.10.2023

Sayın Gülcan KAÇMAZ SAYYIĞİT
Van Milletvekili

İlgi : 28.09.2023 tarihli ve 7/4671 esas numaralı yazılı soru önergeniz.

Polis memurlarınca bazı milletvekillerine kötü muamelede bulunduğu iddiasına ilişkin ilgi önergenizde Başkanlığımızı ilgilendiren 4 numaralı sorunuz ile ilgili olarak; yasama dokunulmazlığı Anayasa'nın 83'üncü maddesi ile Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM) İçtüzüğü'nün 131 ila 134'üncü maddelerinde düzenlenmiştir. Bir milletvekilinin veya görevleriyle ilgili olmayan suçlardan dolayı Cumhurbaşkanı yardımcıları ve bakanların dokunulmazlığının kaldırılması istemiyle Cumhuriyet savcılıkları ya da mahkemelerce hazırlanan fezlekeler, Adalet Bakanlığınca gerekçeli bir yazıyla Cumhurbaşkanlığına, Cumhurbaşkanlığı tarafından da TBMM Başkanlığına iletilmektedir. TBMM Başkanlığı yasama dokunulmazlığı dosyalarını Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyona havale eder. TBMM Başkanlığınca yasama dokunulmazlığı tezkereleri ile ilgili işlemler Anayasa ve TBMM İçtüzüğü'nde öngörülen yetkiler ve usuller çerçevesinde gerçekleştirilmektedir.

Diğer sorularınızın ise TBMM İçtüzüğü'nün 100'üncü maddesinin; "*Başkanın, Başkanlık Divanının, Başkanlık Divanı üyelerinin ve Danışma Kurulunun Türkiye Büyük Millet Meclisinin faaliyetleriyle ilgili görevleri hakkında, Başkanlıktan yazılı soru sorulabilir.*" hükmü kapsamına girmedigi değerlendirilmiştir.

Bilgilerinizi rica ederim.

Bekir BOZDAG

Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanvekili

